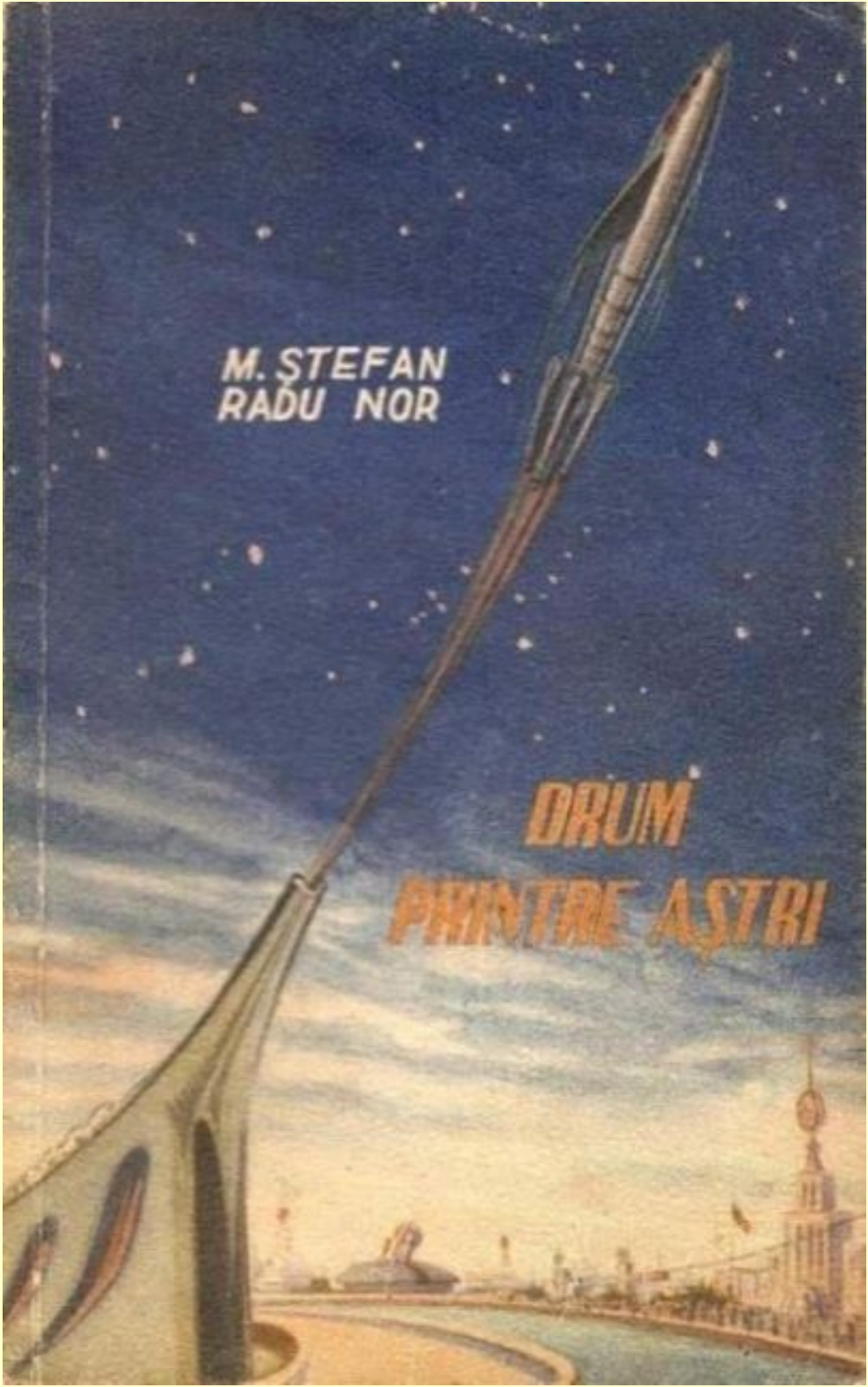
M. ŞTEFAN
RADU NOR
DRUM
PRINTRE ASTRI

I.M. ȘTEFAN & RADU NOR

DRUM PRINTRE AȘTRI

Versiunea digitală 1.0 – decembrie 2022
Realizată după volumul apărut la Editura Tineretului,
București, 1954

Capitolul 1
UN PROIECT ÎNDRĂZNEȚ

1. Orașul

Soarele se ivise de mult peste acoperișurile clădirilor înalte și acestea aruncau umbre lungi de-a curmezișul bulevardelor. Ca și în alte dăți, cisternele automate începuseră să stropească pavajul din elastolit cu o soluție de apă cu săpun, pentru ca apoi periile rulante și aspiratoarele electrice să-l curețe și de ultimul firicel de praf. Automobilele propulsate cu energie atomică treceau ca fulgerul. Din când în când, un helicopter ateriza într-o piață și din el coborau grăbiți pasagerii. La zeci de metri deasupra caselor circulau, atârnate de cabluri, funiculare formate din mai multe vagoane. Deși traficul era deosebit de intens la această oră matinală, totul se petrecea fără niciun zgomot.

Ușa unei case se deschise. În prag apărură doi tineri, care se opriră o clipă, trăgând adânc în piept aerul. Proaspăt al dimineții. Erau astronomul Matei Butaru și prietenul său, inginerul telemecanic Alexandru Prodan. O porniră încet de-a-lungul aleii de castani care ducea spre stradă. În urma lor, poarta se închise singură.

După câțiva pași, Butaru se opri brusc și începu să-și pipăie nervos buzunarele. Prietenul său îl privi nedumerit.

— Ce ai, Matei, îți lipsește ceva?

— Nu, Sandule, dar mi-a fost teamă să nu fi uitat acasă banda magnetonică ce conține proiectul. Dar uite-o aici, e la mine!

Se luară de brațși își văzură de drum.

Dacă ar fi fost atenți la ceea ce vorbeau trecătorii, ar fi rămas surprinși. Căci nimic nu se discuta mai aprins la București în aceste zile decât proiectul îndrăznețeiexpediții interplanetare, întocmit de un colectiv de savanți, în frunte cu tânărul astronom Matei Butaru.

Ziarele dezbătuseră pe larg proiectul și, cum era de așteptat, numeroși erau aceia care începuseră să se pasioneze pentru acest plan temerar. Interesul stârnit de eveniment întrecuse chiar pe acela produs de primele experiențe de modificare a climei Islandei cu ajutorul instalațiilor atomotermice aeropurtate.

Se știa că la planul expediției astrale colaboraseră ingineri, astronomi, fizicieni, matematicieni, un numeros grup de tineri entuziaști. Astăzi urma să aibă loc sesiunea Institutului de Cercetări Astronomice, care avea să hotărască asupra planului.

— Sandule, îi spuse Matei Butaru prietenului său, presupunând că planurile noastre vor fi aprobate, nu poți veni în niciun caz cu noi în călătorie? Tu mi-ai dat un ajutor atât de prețios în pregătirea proiectului și știi doar cât de necesară ar fi participarea ta la expediție.

— Din tot sufletul aș fi vrut să vă însoțesc. Dar înainte de un an nu voi termina punerea în funcțiune a centrului unic de telecomandă a rachetelor de transport și până atunci...

O melodie veselă, care se termina cu trei semnale scurte, îl întrerupse. În același timp, pe cer apăru proiectat un text scurt:

E ORA ȘAPTE!

Ecranele televizoarelor se luminară și pe ele se desenară cercuri concentrice. Ascultătorii auziră un zumzet surd și după puțin timp se ivi figura binecunoscută a crainicului, care anunța cu vocea sa limpede și sonoră:

— Bună dimineața, iubiți spectatori! Începem emisiunea noastră cu ultimul buletin de știri.

O problemă care preocupă de mult timp opinia publică a țării noastre se apropie de rezolvarea ei. Astăzi, la orele șapte și jumătate dimineața, va începe la Institutul de Cercetări Astronomice din București sesiunea științifică extraordinară cu privire la proiectul expediției interplanetare, prezentat de către astronomul Matei Butaru în numele unui grup de savanți români. Vă vom ține la curent cu mersul dezbaterilor în cadrul emisiunilor noastre viitoare.

Majoritatea auditorilor închiseră aparatele portative de televiziune. Erau mulțumiți, căci așteptarea nu mai avea să dureze mult. Se îndreptau acum grăbiți spre locurile lor de muncă, duși de mijloacele rapide de transport care străbăteau orașul de la un capăt la altul.

Alexandru Prodan îl conduse pe Butaru până la helicopterul care îl aștepta în piața învecinată.

— Mult succes, Matei! îi ură el. Dacă reușești, îți pun la punct în două săptămâni toate sistemele de comandă la distanța de care ai nevoie.

Helicopterul începuse să urce lin. Prodan îl urmări până ce, printre turnurile clădirilor, nu-l mai zări decât ca o mică libelulă care pieri curând după construcția maiestuoasă a heliocentralei. Inginerul făcu apoi cale întoarsă. Se instală pe bancheta de aluminiu a unui trotuar rulant, alături de un pasager care mormăia enervat, spre hazul celor din apropierea sa:

— Nu știu ce au azi trotuarele astea! Se mișcă încet ca niște tramvaie electrice de altădată.

— Ei, chiar așa n-o fi! spuse zâmbind cineva.

— Ba chiar așa! se înfurie și mai rău pietonul morocănos.

Soarele blând al dimineții scălda totul într-o lumină aurie, strălucitoare. La porțile uzinelor și instituțiilor, oamenii se grăbeau să intre la lucru.

În București începea o nouă zi de activitate creatoare.

2. Planul expediției interplanetare

Participanții la sesiune sosiseră din toate colțurile țării.

Veniseră în automobile propulsate cu energie atomică, în trenuri electrice, cu helicoptere sau cu rachete de pasageri.

Stația de televiziune transmisese aspecte de la sosirea delegaților la institut. Pe ecranele aparatelor de recepție apăruse clădirea gigantică, îmbrăcată de la parter până la etajul al 32-lea în marmoră albă, strălucitoare. După prezentata câtorva dintre sălile palatului, reporterul se urcase pe acoperiș. Aici, în afară de obișnuita platformă de aterizare pentru helicoptere, se afla marea cupolă străvezie a observatorului astronomic al institutului. Prin pereții emisferei strălucitoare se deosebeau diferite aparate, printre care telescoape, radiotelescoape și spectrografe de ultimul tip.

Invitații sosiți cu automobile le lăsau în fața institutului și se îndreptau spre ascensoare. Acestea îi urcau în câteva clipe la etajul al 16-lea, unde urma să aibă loc sesiunea. Cei veniți cu helicopterele coborau spre sala de ședință cu ajutorul ascensorului, în mai puțin de zece secunde.

Nu se întâlneau pentru prima dată. Se văzuseră de zeci de ori la conferințe sau congrese naționale și internaționale. Își

cunoșteau părerile, concepțiile științifice, planurile. Se combătuseră de multe ori și de tot atâtea ori se aplaudaseră.

Printre ei se aflau bătrâni, cu părul cărunt, cu mișcări demne și măsurate. Erau însă și mulți tineri care se remarcaseră prin lucrări științifice de o deosebită valoare.

Discutau, unii cu înflăcărare, alții calmi și cu oarecare doză de îndoială, proiectul tânărului savant Matei Butaru.

Cei mai mulți nu mai văzuseră sala în care se găseau acum, căci clădirea institutului fusese recent terminată. O cercetau cu un interes deosebit.

Peretele opus ușii de intrare era dintr-un cristal translucid, prin care pătrundea o lumină plăcută și odihnitoare. Ceilalți pereți erau acoperiți cu plăci de ivorită, o materie plastică ce imita fildeșul. În dreapta, se zărea o uriașă hartă albastră a cerului, pe care planetele și stelele erau înfățișate prin mici surse de lumină. Un mecanism mișca în mod continuu punctele care reprezentau corpurile cerești, dând o imagine fidelă a poziției astrelor pe boltă.

Plafonul boltit era împodobit cu o frescă de mari proporții, reprezentând pe Giordano Bruno în momentul arderii sale pe rug. În jurul picturii erau gravate cu litere mari, de aur, cuvintele rostite de acest erou al științei: „Pe mine mă puteți arde, dar adevărul spuselor mele nu îl puteți distruge. Secolele viitoare mă vor înțelege și mă vor prețui”.

O imensă ghirlandă, care înconjura bolta, cuprindea portretele celor mai mari astronomi ai tuturor timpurilor, începând cu chinezul Și Șen și grecul Hiparc și terminând cu cei mai de seamă învățați contemporani.

Când Matei Butaru intră în sală, o parte a invitaților erau așezați pe fotolii confortabile, grupate în jurul unei mese enorme de culoarea lemnului de nuc. În scurt timp, toate locurile libere fură ocupate. Erau aici membrii de frunte ai institutului și alți savanți cunoscuți, printre care învățați cu renume mondial.

Prezida un om de vreo cincizeci de ani, zvelt, cu părul încărunțit la tâmple, cu ochi negri și ageri. Era Achira Văianu, președintele institutului și directorul principalului observator astronomic din București.

Privirile lui Matei se opriră o clipă asupra chipului acestuia și rătăciră apoi prin sală.

Silindu-se să nu-și trădeze emoția, Matei se apropie de locul său și se așeză. Scoase din buzunarul hainei minusculul sul cenușiu al bandei magnetonice, care conținea proiectul și începu să-l răsucească în mână. Știa că în puține ore avea să cunoască părerea celor mai competenți oameni de știință ai țării asupra planului pe care îl elaborase în ultimii trei ani împreună cu inginerul Cernat, inginerul telemecanic Alexandru Prodan și alți tineri savanți. Nu voia să pară șovăielnic. Ochii lui se îndreptară din nou spre învitații din sală. Pe fața lor se citea un interes arzător, dorința vie de a cunoaște cât mai grabnic proiectul.

În mulțimea de invitați îl zări pe profesorul George Scarlat. Cu câteva luni în urmă, Butaru îi ceruse cunoscutului astronom și constructor de rachete o întrevedere și fusese surprins de răceala cu care acesta îl primise. Acum lui Matei i se părea că-i citește pe față neîncrederea.

În sală se făcu liniște.

— Tovarăși, spuse președintele ridicându-se, sesiunea extraordinară a institutului nostru este deschisă. Pe ordinea de zi figurează comunicarea tovarășului Matei Butaru, „Proiect asupra unei călătorii în spațiul interplanetar”, urmat de dezbateri.

Matei Butaru introduse banda magnetonică a proiectului său în magnetograful electronic, o cutiuță cu zeci de butoane, pe care o scosese din buzunar. Puse apoi aparatul în legătură cu instalația de proiecție de pe peretele sălii. Acum, când nu-l mai despărțeau decât câteva clipe de momentul în care avea să-și înceapă expunerea, emoția i se risipea treptat. Când începu să vorbească, glasul îi răsună liniștit, cu un accent cald și totuși energic:

— Realizările și progresele științei și tehnicii țării noastre, în condițiile victoriei socialismului, le cunoaștem cu toții.

Datorită însușirii creatoare a experienței învățaților sovietici producem anual milioane de tone de oțel, mașini dintre cele mai perfecționate și agregate de fabrici complet automatizate, bazate pe folosirea energiei atomice. Am reușit să sporim de zeci de ori producția de energie electrică, să fabricăm cantități uriașe de articole de larg consum, creând societății o viață îmbelșugată. Substanțele stimulatoare și acceleratoare puse la

punct în laboratoarele agricole au sporit în mod simțitor producția ogoarelor.

Cine ar fi crezut că vom extrage țiței din fundul Mării Negre, că un călător va putea să ajungă, pe o rachetă de tipul celei construite de învățatul George Scarlat, în mai puțin de trei minute, de la București în marele centru industrial Baia Mare, că vom folosi pe scară întinsă în agricultură mașini terestre care provoacă ploaia și instalații aerotransportate care pot să împiedice căderea grindinei?

Matei reușise, prin această introducere sugestivă, să trezească și mai mult interesul ascultătorilor săi. Câțiva dintre cei prezenți se instalară mai comod în fotolii, aprinzându-și țigări sau sorbind încet din paharele cu băuturi răcoritoare. Rămâneau însă cu ochii ațintiți asupra vorbitorului.

În continuare, astronomul arătă că ceea ce se înfăptuia în țara noastră era încă departe de realizările oamenilor sovietici, constructorii comunismului victorios:

— Învățații sovietici au pus la punct fabricarea sintetică a alimentelor din bioxid de carbon, apă și substanțe minerale, reușind să reproducă în laborator procesul realizat de plante cu ajutorul clorofilei. Pustiurile au dispărut cu desăvârșire de pe harta Țării Sovietice, izgonite de marile perdele de păduri, de uriașele canaluri, de cursurile modificate ale fluviilor, de mările artificiale.

Vârsta medie a oamenilor se apropie de o sută de ani, datorită măsurilor sanitare de longevitate și condițiilor de viață din ce în ce mai bune.

Mari progrese au realizat, alături de ceilalți savanți, cercetătorii lumii aștrilor, astronomii, spuse apoi tânărul savant, intrând în subiectul propriu-zis al comunicării sale.

Proiectarea și construirea principalului satelit artificial al Pământului de către învățații sovietici și studiile întreprinse de pe această a doua Lună au deschis uriașe perspective pentru cercetarea astrelor „la fața locului”. Și aceste perspective au fost traduse în viață de călătoriile rachetelor sovietice în Lună și până în imediata apropiere a planetei Marte.

Iată deci că visul avântat al lui Constantin Eduardovici Țiolcovschi a început să se realizeze. Ideile sale îndrăznețe, care au părut multor contemporani utopice, s-au înfăptuit.

Glasul lui Matei răsuna acum mai puternic, mai avântat. Ochii săi se ridicară în sus, spre tablourile celor mai mari astronomi ai tuturor vremurilor, care îl priveau parcă și ei.

— Ceea ce s-a făcut până astăzi, continuă el, e doar un început. Planetele, cometele, asteroizii ne așteaptă pentru a fi cercetate de aproape. Vrem să aterizăm pe planete și asteroizi, să cunoaștem acolo noi oceane și noi continente, noi munți și stepe, vrem să cercetam plantele și animalele care există fără îndoială pe unele corpuri cerești, să lămurim nenumărate probleme care până acum au rămas mistere de nepătruns.

Desigur că toate acestea nu sunt ușor de realizat, deși am ajuns să stăpânim energia atomică și s-o folosim în tehnica rachetelor, deși, datorită instrumentarului astronomic modern, noi cunoaștem astăzi cu mult mai bine decât în trecut aștrii.

Greutățile pot fi însă înfrânte. De câte ori mă aflu în fața unor probleme care îmi par de nerezolvat, îmi amintesc de minunatele cuvinte ale marelui Stalin: „Nu există în lume lucruri care nu pot fi cunoscute, ci există numai lucruri care nu sunt încă cunoscute, care vor fi descoperite prin mijloacele științei și ale practicii”.

Proiectul pe care vi-l supun spre aprobare este planul unei călătorii interplanetare, al unei vizite printre planetele sistemului nostru solar.

Priviți itinerariul expediției, propus de colectivul nostru.

Matei Butaru apăsă pe un buton al magnetografului electronic și pe ecranul rotund din peretele lateral al sălii apăru o uriașă schemă a sistemului planetar, pe care era însemnat cu o linie roșie drumul proiectat.

În sală se auzi un murmur. Multora le scăpau exclamații de nedumerire sau de admirație.

O intervenție hotărâtă a președintelui Achim Văianu puse capăt rumorii.

Arătând spre magnetograma proiectată, Matei Butaru începu să descrie calea expediției plănuite.

— Racheta, spuse el, va face o primă escală pe principalul satelit artificial al Pământului, Hepta.

La 7 iunie anul viitor, un asteroid de tipul lui Icar, recent descoperit de I. C. Tarov, va trece la numai 312.000 kilometri de planeta noastră, adică la o distanță mai mică decât cea dintre Lună și Pământ. Racheta va porni spre acest asteroid și va

ateriza pe suprafața sa. Echipajul își va instala acolo centrul de observație pentru tot restul călătoriei.

De ce am ales un asteroid, și tocmai pe acesta, ca bază a expediției? Schema vă spune totul. Asteroizii de felul celui descoperit de Tarov au o orbită foarte alungită, care îi duce în apropierea multor planete, cărora le „taie calea”. Călătorind pe el, ne vom apropia până la distanțe relativ mici de Mercur, Venus și Marte. Vom folosi astfel asteroidul ca un adevărat vehicul.

Nimic nu ne va opri să părăsim din când în când baza expediției noastre, pentru a vizita unii dintre aștrii pe lângă care trecem.

Când asteroidul va ajunge din nou – peste un an și șase zile – în apropierea Pământului, racheta își va lua zborul și va porni înapoi, spre globul terestru.

În felul acesta, cam 98 la sută din călătorie o vom face pe asteroid, ceea ce va evita greutățile inerente unei călătorii îndelungate într-o navă astrală.

Și acum să trecem la datele tehnico-științifice ale proiectului expediției, iar apoi la descrierea principiilor constructive ale rachetei noastre, așa cum au fost concepute de un grup de proiectanți de sub conducerea inginerului Virgil Cernat.

Niciun zgomot nu se mai auzea acum în sală. Savanții erau numai ochi și urechi. Din graficele, schemele și formulele de calcul care apăreau pe magnetograma proiectată, reieșeau tot mai limpede temeiurile științifice ale îndrăznețului plan.

Butaru prezentă imensa importanță a expediției plănuite atât pentru extinderea cunoștințelor astronomice cât și pentru progresul științei și al tehnicii în general.

Când își termină referatul, aplauzele izbucniră năvalnic, făcând să răsune de la un capăt la altul sala. Reluându-și locul, tânărul astronom își duse mâinile la tâmple. Simți cum sângele îi zvâcnește cu putere.

Abia acum savanții începură să-l examineze cu toată minuțiozitatea.

Nu se deosebea prea mult de oamenii pe care îi întâlneau la fiece oră pe străzile orașului, prin fabrici și uzine, prin școli, institute și laboratoare. Purta un costum de culoare cenușie. Cămașa albă, cu gulerul răsfrânt peste reverul hainei, scotea și mai bine în evidență pielea sa bronzată.

Avea obrazul prelung, nasul drept și fruntea puțin bombată. Părul mătăsos, de culoarea castanelor coapte, era presărat pe la tâmple cu fire argintii.

Deși vorbise mai bine de o oră, fața sa nu trăda nicio urmă de oboseală. Ochii săi mari și albaștri, limpezi, priveau plini de încredere spre învățații din sală. Totodată însă, în aceste priviri se putea citi dârzenia care-l caracteriza.

Matei simți simpatia cu care fusese primit proiectul. Când se uită la Achim Văianu, i se păru că și acesta îi zâmbește încurajator. Președintele tocmai se ridicase în picioare, pentru a anunța suspendarea ședinței.

3. Punctul de vedere al profesorului Scarlat

Discuțiile la referat începuseră de o bună bucată de vreme. Un mare număr de cercetători ceruseră cuvântul pentru a-și exprima adeziunea la proiectul lui Butaru. Vorbitorii relevau diferite puncte a căror studiere propuneau să fie inclusă în planul îndrăzneței expediții spre spațiile interplanetare. Mulți erau aceia care se ofereau să facă parte din echipaj, pentru a rezolva anumite probleme științifice care nu putuseră fi soluționate pe Pământ.

O deosebită impresie făcu cuvântarea scurtă, dar avântată, a profesorului Dobre, cunoscutul biolog, care fusese recent decorat, la împlinirea a patruzeci de ani de activitate științifică.

Participanții la sesiune priviră cu un interes deosebit la acest omuleț vioi, scund de statură, cu fața de un roșu aprins care se ridicase. Cuvintele sale erau pline de un entuziasm înflăcărat.

— Curaj și prevedere, elan creator și știință riguroasă – iată calitățile pe care a știut să le îmbine proiectul care ne-a fost prezentat. Aș fi fericit să pot participa la această minunată plimbare printre planete.

Ce prilej nemaiîntâlnit de a înțelege mai adânc legătura dintre condițiile mediului și formele de viață cărora le dau naștere! Va fi o verificare a concluziilor astrobiologiei, disciplină creată pe Pământ, dar neconfirmată încă de ajuns de fapte.

Savanții din sală simțeau că știința trecea printr-un moment important, că despre cele dezbătute aici se va vorbi peste decenii. În această atmosferă, obiecțiile chimistului Lupu și ale geologului Holban, colaboratori apropiați ai profesorului Scarlat,

nu ajunseră să zdruncine încrederea majorității în proiectul prezentat cu atât mai mult cu cât argumentele nu reușeau decât să sublinieze unele greutăți pe care toată lumea le cunoștea.

Cu un deosebit interes era însă așteptat cuvântul profesorului George Scarlat. Se știa că acesta, în ultimul timp, perfecționase vehiculele aeriene concepute de el cu douăzeci de ani în urmă și efectuase o serie de calcule astronomice de mare precizie. Scarlat era o autoritate de a cărei părere trebuia să se țină seama.

Când se ridică, ochii tuturor se îndreptară spre el. Mulți căutau să ghicească gândurile care se ascundeau sub trăsăturile aspre ale chipului său. Savantul îndepărtă cu gravitate un firicel de praf închipuit de pe haina sa de croială elegantă. Apoi tuși de câteva ori.

— Are cuvântul tovarășul profesor George Scarlat, membru corespondent al Academiei de Științe, anunță președintele adunării.

Scarlat controlă amănunțit sulul magnetonic pe care-l pregătise pentru consfătuire. Îl introduse în micul magnetograf electronic și își trecu, cu un gest nervos, mâna peste frunte. Cuprinzând cu privirea întreaga sală, începu să vorbească:

— Știți cu toții ce spune legea că i s-a întâmplat lui Icar, atunci când a încercat să zboare. S-a ridicat prea sus, „prea aproape de Soare”. Ceara cu care erau lipite penele din care își făurise aripi s-a topit. Icar s-a prăbușit din înaltul cerului și a fost înghițit de valurile Mării Egee.

Nu v-am amintit întâmplător această poveste. Ea conține mult adevăr. Noi, oamenii de știință, nu trebuie să ne apucăm să rezolvăm ceea ce la un moment dat este imposibil de rezolvat. Trebuie să așteptăm să fie coapte condițiile.

Degeaba ar fi încercat, de pildă, savanții din secolul al XIX-lea să rezolve problema folosirii industriale a energiei atomice, care a înmiit puterile omului, căci abia în primele decenii ale veacului nostru a început să fie lămurită problema structurii atomului și a uriașelor sale resurse energetice. O asemenea tentativă ar fi fost la fel de absurdă ca și strădaniile alchimiștilor de a obține aur din plumb, prin foc și farmece.

Astăzi, aici, se pune următoarea întrebare: există condițiile pentru traducerea în viață a planului tânărului și entuziastului astronom care a ținut referatul?

Eu consider că nu avem posibilitatea să construim, cu mijloacele de care dispunem, o rachetă care să ajungă pe asteroidul menționat, iar de acolo să efectueze incursiuni pe diferitele planete, de care se va apropia acesta. Nu văd cum va fi rezolvată problema decolării de pe planete fără o pistă de lansare corespunzătoare și apoi cum va fi prins din urmă asteroidul, care se va fi deplasat, în timpul escalelor planetare, cu o viteză considerabilă pe orbita sa. Nici adaptarea membrilor expediției la variațiile extreme ale temperaturii și la efectele razelor cosmice nu va fi ușoară. Mă gândesc apoi la pericolul ciocnirii cu meteoriții, care au cauzat atâtea neajunsuri oamenilor de știință de pe principalul satelit artificial al Pământului și la faptul că nu știm aproape nimic despre structura asteroidului care ne este propus ca bază a expediției.

Riscurile sunt extrem de mari și șansele minime. E prea multă incertitudine, prea mult neprevăzut în tot ceea ce ni se propune!

În sală se auzi un murmur, care creștea neîncetat. Ridicându-și glasul, Scarlat reuși să acopere zgomotul.

— Peste câteva decenii, continuă el, o astfel de expediție cosmică ar avea cu totul alte perspective. Progresele astronomiei ne vor permite atunci să cunoaștem mult mai bine condițiile unei călătorii interplanetare. Vom ști cu ce dificultăți avem de luptat, ce măsuri trebuiesc luate. Tehnica construcției rachetelor astrale va fi mult mai avansată.

Atunci vom putea porni într-o adevărată expediție științifică astrală.

Declanșând magnetograful său, George Scarlat proiectă pe ecranul de pe peretele sălii o serie de planșe și grafice, pentru a ilustra punctul său de vedere.

Timp de peste o oră, Scarlat vorbi, referindu-se la schemele care se succedau pe cristalul alb. Încheie cu cuvintele:

— Interesul științific al unei asemenea expediții ar fi fără îndoială deosebit de mare. Pentru cercetările mele, o astfel de călătorie ar fi un prilej neprețuit de a rezolva probleme care mă frământă de ani de zile. Dacă mi s-ar putea dovedi că acest plan are sorți de izbândă, m-aș alătura și eu expediției.

Nu putu să termine, căci zarva care se produsese îi acoperi ultimele cuvinte.

— Acum aș voi să cunoașteți și părerea mea, spuse Achim Văianu, președintele Institutului Astronomic. Proiectul prezentat de tovarășul Butaru are, după mine, o importanță covârșitoare.

La baza lui stă o adâncă cunoaștere a complexului științelor astrale. Tovarășul profesor Scarlat ne-a ajutat mult analizând greutățile care vor exista.

Nu pot fi însă de acord cu neîncrederea arătată de tovarășul Scarlat. Este cazul să amintim că atunci când a început construirea principalului satelit artificial al Pământului, Hepta, ca și la proiectarea primelor călătorii cosmice, tovarășul Scarlat și-a manifestat întotdeauna îndoielile. Faptele însă l-au dezmințit.

Opinia mea în această privință mi-am exprimat-o în nenumărate rânduri. V-o repet: să pornim cu curaj în întâmpinarea noului! Suntem doar savanții epocii de construire a comunismului, care nu se tem de necunoscut și de neprevăzut, ci le biruie, le cuceresc!

În sală izbucniră aplauze.

O jumătate de oră mai târziu se anunță că sesiunea extraordinară a Institutului de Cercetări Astronomice a aprobat cu 52 de voturi pentru și 4 voturi contra, proiectul lui Matei Butaru.

Invitații se ridicară din fotoliile lor, ovaționând cu căldură succesul colectivului condus de tânărul astronom. Numeroasele strângeri de mână îl făcură pe Butaru să înțeleagă și mai bine că dobândise o însemnată victorie.

Felicitările profesorului Dobre, pe care-l cunoștea din copilărie și pentru care avea de mult o admirație adâncă, îi dădură lui Butaru o încredere și mai mare.

— Vrei cu adevărat să ne însoțești? îl întrebă el.

Bătrânul îl privi drept în ochi și zâmbi.

— Ascultă, Matei, cred că nu ne cunoaștem de ieri. Și dacă n-o să spuneți că vârsta mea este o piedică, că n-aș mai putea suporta greutățile expediției, atunci fii sigur că nu m-ar pasiona nimic mai mult, ca om de știință, decât această călătorie în lumea aștrilor.

4. Un comunicat important

Seara coborâse pe nesimțite. Geamurile mari ale încăperii oglindeau cerul vânăt și dunga roșiatică, pictată parcă de-a-lungul orizontului de Soarele ce coborâse spre asfințit.

Deși lumina zilei devenise cenușie și confuză, în cameră tuburile fluorescente nu se aprinseseră.

Pe mese largi se distingeau în penumbra serii aparate ciudate din metal strălucitor, piese de mașini de forme neobișnuite și scule sclipitoare de oțel. Dacă într-un colț nu s-ar fi aflat o măsuță cu câteva fotolii, o bibliotecă și niște planșe de desen fixate pe trepiede, te-ai fi putut crede într-un mic atelier mecanic.

Butaru, Dobre și inginerul Cernat, care ședeau în jurul mesei, discutau cu înfrigurare. Nori de fum albastru de țigară se ridicau spre tavan.

Matei Butaru părea îngândurat.

— Au trecut săptămâni de la sesiunea institutului. Vă spun, așteptarea asta nu e deloc plăcută. Sunt nerăbdător să începem pregătirile, să pornim la treabă, să dăm în sfârșit viață proiectului nostru.

Cine știe dacă la Departamentul cercetărilor științifice, unde la început ni s-a făgăduit tot sprijinul, lucrurile nu s-au împotmolit acum! Să se fi ivit obiecțiuni împotriva planurilor noastre?

— Ascultă, Matei, nu avem niciun motiv să ne pierdem încrederea, interveni profesorul Dobre.

Bătrânul savant își scutură coama de păr alb care îi împodobea capul. În timp ce vorbea, în colțurile buzelor îi juca un zâmbet și degetele sale scurte loveau neîncetat pielea cafenie a fotoliului.

Se ridică brusc și, îndreptându-și trupul mărunt, continuă:

— Nu ai destulă încredere în oameni, Matei. Mie mi-ar fi fost suficient să văd fețele celor care mă aplaudau la ședința institutului, ca să nu mă îndoiesc că lucrurile se vor termina cu bine. Iar după discuția de la Departament, nicio clipă nu aș mai fi așteptat. Aș fi pornit înainte, aș fi... aș fi... Dar – urmă el cu vocea mult mai scăzută – la urma urmei, de ce nu sosește blestematul ăla de răspuns?

Butaru și Cernat izbucniră în râs.

Aurelian Dobre le aruncă priviri dojenitoare. Se pregătea tocmai să spună ceva, când ușa se deschise pe neașteptate.

— O veste mare, tovarăși!

Radiotelegrafistul Precup intră grăbit în cameră, fluturând un ziar, pe care i-l întinse triumfător lui Matei. Pe fața sa ascuțită, cu pielea palidă, apăruse acum o roșcată, pricinuită de emoția care-l stăpânea.

— Să mai spună acum cineva că îndrăznim prea mult, adăugă el, amenințând cu pumnul un dușman nevăzut.

Matei îi smulse cu un gest grăbit ziarul din mână și începu să citească cu voce tare:

„O nouă rachetă cosmică sovietică.

În ultima ședință a sesiunii Academiei de Științe a U.R.S.S., Secția Astronomie, s-a hotărât începerea construcției unei rachete cosmice cu mare rază de acțiune. Această rachetă, care urmează să fie terminată peste un an, va porni într-o expediție cu o durată de șase ani, spre limitele sistemului nostru planetar, urmând să aterizeze pe Saturn, Neptun, Uranus și Pluton.

Prima parte a călătoriei, până în apropiere de Saturn, va fi efectuată pe un asteroid, iar restul cu ajutorul rachetei cosmice. Principalul scop este studierea condițiilor astrofizice ale regiunilor periferice din sistemul nostru solar și, prin aceasta, lămurirea unor fenomene ale mișcării și structurii acestuia”.

— Iată un proiect cu mult mai cutezător decât al nostru, zise Matei, punând ziarul la o parte; un drum mult mai lung, țeluri cu mult mai greu de atins. Va fi o lovitură serioasă pentru sceptici. Știința sovietică confirmă că suntem pe o cale justă.

— Bine că i-a venit inima la loc lui Matei al nostru, râse profesorul Dobre. Dar... băieți, de ce o fi durând atâta? Puteam să primim până acum și zece ondograme.

Matei Butaru îl privi cu coada ochiului.

— Tovarășe Dobre, credeți-mă, suntem cu toții nerăbdători. Dumneata însă, deși ca naturalist și biolog, nu ai o legătură directă cu prima fază a realizării proiectului, cu construcția rachetei, îți manifești nerăbdarea, parcă ar trebui să confecționezi prima piesă.

— Poftim! bombăni profesorul. A ajuns Matei să-mi facă mie morală. Îmi critică nerăbdarea, de parcă un naturalist nu ar avea același drept să fie nerăbdător ca un astronom sau un constructor de rachete.

După o clipă de gândire, întrebă din nou cu vocea sa groasă, puțin răgușită:

— Ei, ce părere aveți, când o să vedem odată ondograma?

— Trebuie să ne sosească, nu mă îndoiesc că în curând o vom avea, îi răspunse Matei. Dar stai... se aude semnalul.

Săriră în picioare și se repeziră spre ondograf, aparatul cu care se transmiteau și se recepționau de la distanță știri scrise și imagini.

În aparat se aprinsese un mie bec roșu și cinci sunete melodioase anunțară că postul era chemat. În același moment, pe ecran apărură litere:

„Colectivului Butaru.

Departamentul cercetărilor a aprobat planul dumneavoastră și toate fondurile necesare expediției. Veniți pentru a primi instrucțiuni amănunțite. Construcția rachetei va începe îndată la Uzinele „Automat”. Trimiteți acolo pe inginerul constructor, cu planurile.”

Ecranul se întunecă. Se auziră trei semnale scurte. O clapă se deschise și din ea căzu o filă albă, conținând textul imprimat al ondogramei. Butaru luă mesajul și îl flutură prin aer ca un steag.

— Ei, prieteni, ce ziceți? Tovarășe Dobre, mă mai certi, te mai superi? Ați auzit, chiar de mâine, ba nu... chiar de azi, din clipa asta, începem! Dacă-l convingem și pe George Scarlat să vină cu noi – și cred că vom izbuti până la urmă – reușita deplină a expediției nu mai poate fi pusă la îndoială.

În ceea ce privește corabia noastră cosmică, deși nu e construită încă, ea există pentru noi din acest moment. Să-i dăm chiar de acum un nume. Ce spuneți?... Eu propun s-o botezăm „Cutezătorul”.

— „Cutezătorul”? Profesorul Dobre duse în glumă degetul arătător la tâmplă, ca și cum ar fi avut de chibzuit asupra unei probleme foarte complicate... E un nume cât se poate de potrivit. Și zi, Matei, acum nu mai există nicio piedică? Nu mai poate interveni nicio întârziere?

— Niciuna, tovarășe Dobre!

— Ei, atunci ce mai stați? N-ai spus chiar tu acum câteva clipe că nu mai avem timp de pierdut?

Capitolul II
PREGĂTIRILE

5. Antrenamente pentru expediția cosmică

Trecuseră două săptămâni de la primirea ondogramei. Pregătirile pentru marea călătorie erau în toi. Inginerii Virgil Cernat și Alexandru Prodan lucrau intens la Uzinele „Automat”.

Pe măsură ce construcția rachetei înainta, viitorii călători astrali se pregăteau, în cadrul unor antrenamente zilnice, pentru condițiile, cu totul deosebite de cele de pe Pământ, pe care aveau să le înfrunte în călătoria lor.

La centrul de antrenament, de curând înființat, se strânseseră și de această dată, ca în fiecare dimineață, viitorii cuceritori ai spațiului interastral.

Înainte de începerea exercițiilor, medicul Sabina Turcu își primi pacienții în cabinetul ei, înzestrat cu aparataj ultramodern.

Doctorița părea de vreo cincizeci și cinci de ani. Avea o față severă cu trăsături energice, care contrastau cu ochii albaștri, plini de bunătate. Părul cărunt îi era strâns într-un coc, peste care purta o bonetă dintr-o țesătură albă și vaporoasă.

În cabinet era un singur aparat imens, având un tablou de comandă cu o sumedenie de rotițe, ecrane și cadrane.

Matei Butaru se așeză primul pe fotoliul aflat în fața instalației și-și puse mâinile pe cele două brațe ale acestuia. După ce îi controlă poziția, doctorița apăsă pe buton. Savantul simți atunci cum diferitele dispozitive ale aparatului îi atinseră trupul.

Pe tabloul indicator apăreau rezultatele: temperatura corpului, rapiditatea pulsului, minima și maxima tensiunii arteriale, hemograma și altele. Pe un ecran special se vedea diagrama bătăilor inimii, iar pe un altul imaginea radioscopică a diferitelor niveluri din interiorul corpului.

Ultimul intră în funcțiune oscilograful catodic, care înregistra variațiile ondulatorii emise de diferite organe.

După ce și ceilalți participanți la expediție trecură prin această adevărată „combină medicală” și doctorița cercetă cu grijă fișele individuale pe care se înregistraseră automat rezultatele, îi strânse pe toți în jurul ei.

— Să știți că programul nostru de astăzi este cam încărcat, așa că s-ar putea să fie obositor. Nimic nu poate fi însă lăsat la o

parte. Ca viitor medic al expediției, vreau să părăsesc planeta noastră cu oameni sănătoși, călițiți fizicește pentru toate greutățile care ne așteaptă. Haideți, să începem!

„Pacienții” o urmară pe doctoriță. În afară de Matei Butaru, Aurelian Dobre și radiotelegrafistul Andrei Precup, se mai găseau aici Apolodor Dincă, care avea să se ocupe în călătorie de lucrările de laborator și de prepararea alimentelor, precum și geologul Ana Grigoraș.

Doctorița deschise ușa cabinetului de radioterapie.

— Începem, ca de obicei, cu o scurtă ședință de acomodare la efectul diferitelor radiații.

Se culcară pe niște paturi scunde, acoperite cu un fel de mușama dintr-o masă plastică de culoare albă. Sabina Turcu apăsă un buton. În tuburile de sticlă fixate în tavan apăru o lumină albastră-verzuie, mai întâi ca o licărire de abia perceptibilă, care deveni apoi din ce în ce mai intensă.

— Ce te mai furnică, strigă Precup. Parcă aș lucra la un aparat neizolat! Ține mult, tovarășă doctor?

— Nici mai mult, nici mai puțin decât trebuie! De altfel, nu-i chiar atât de grav. Am făcut doar și eu toate aceste exerciții și pot spune că m-am obișnuit destul de repede cu ele. Nici cuirasa rachetei, nici costumele noastre de protecție – oricât de impermeabile ar fi – nu vor putea opri cu totul pătrunderea radiațiilor. De aceea trebuie să ne acomodăm.

— N-am spus că nu pot să le suport. Am zis doar că furnică! Îmi amintesc de vara anului trecut, când eram telegrafist pe submarinul autopropulsat „Poseidon”. În drum spre insulele Bermude, temperatura se ridicase la peste 75°. Apele mării clocoteau și aburi deși se ridicau deasupra valurilor. Lucram gol pușcă la aparatul meu, când deodată niturile acoperișului se topiră și acesta se prăbuși, lăsându-mă pradă razelor nemiloase ale Soarelui.

Și atunci ce credeți că am făcut?

Andrei Precup se opri o clipă, pentru a da un efect și mai puternic ultimelor sale cuvinte.

— Ce-ai făcut? Eu cred că te-ai trezit din somn și ți-ai dat seama că-i curată nerușinare să torni asemenea gogoașe, îi spuse inginerul Cernat cu vocea sa de bariton.

Radiotelegrafistul vru să riposteze, dar doctorița îl întrerupse.

— E destul pentru astăzi. Ați primit suficiente radiații. Acum să trecem la cel de-al doilea punct al antrenamentului nostru.

În grădina centrului, înconjurat de sălcii pletoase și de pajiști acoperite cu iarbă de un verde închis, se afla oglinda unui lac artificial cu o adâncime de peste 15 metri.

Îmbrăcați în costume speciale de protecție, asemănătoare celor de scafandru, viitorii călători se cufundară în apele sale străvezii. Rămaseră peste o jumătate de oră pe fund, pentru a se obișnui cu presiunea ridicată.

Suportară cu bine această încercare, care nu avu alte consecințe decât o ușoară durere de cap, înlăturată de doctoriță prin aplicarea unor radiații RV în centrele nervoase corespunzătoare.

Un alt antrenament îi supuse stărilor curioase pe care le dă lipsa oricărei presiuni atmosferice. Mai bine de un ceas rămaseră într-o barocameră din care fusese scos aerul, în aceleași costume de protecție în care coborâseră pe fundul lacului.

Apoi urmă un nou exercițiu. Doctorița îi conduse spre un turn înalt de sute de metri, care străpungea acoperișul clădirii, ridicându-se spre cer. Un ascensor îi urcă până în vârf. Acolo trecură într-o cabină în așa fel construită, ca să poată cădea cu mare viteză. Doctorița apăsă pe un buton și acesta începu să coboare fulgerător. Călătorii se obișnuiau astfel cu dispariția treptată a forței de atracție. Așezați pe scaune, suportau și de aceasta data cu răbdare experiența.

Dintr-un colț auziră însă un oftat și niște gemete.

Voluminosul Apolodor Dincă își încleștase mâinile pe barele din pereți și se plângea întruna:

— Ce năpastă! Până acum, timp de cincisprezece ani, am tot amestecat și transformat mii de substanțe în eprubetele mele. Acum, am devenit dintr-odată eu subiect de experiență. Și încă ce experiență... Dacă mă mai scutură mult această mașină drăcească, simt că fac efervescență.

— Poate ți-e teamă să nu-ți pierzi proverbiala ta poftă de mâncare, spuse râzând Aurelian Dobre.

— Degeaba vă distrați pe seama mea. După ce cobor din cutia asta căzătoare, nu reușesc să mănânc într-o zi întreagă atâta cât obișnuiam altădată la micul dejun. Azi dimineață de

abia am putut să iau o omletă și două fripturi. Tare prost mă simt, tovarăși. N-ați voi să continuați fără mine?

Sabina Turcu opri ascensorul și se apropie de Dincă.

— Vasăzică, spuse ea cu severitate, din cauza dumitale suntem nevoiți să întrerupem antrenamentul. Te rog acum să-mi explici de ce ți-ai umplut stomacul în așa hal, când dispoziția mea era limpede: nimeni nu mănâncă înainte de exerciții!

Apolodor Dincă o privi cu ochi rugători:

— Tovarășă doctor, constat cu regret că și dumneata ai căzut victimă zvonului că aș fi un mâncăcios. Din păcate, lucrurile stau cu totul altfel. În ultima vreme sunt ca o soluție suprasaturată, care nu mai primește nimic. Și când mai reușesc, ca azi dimineață, să pun câte ceva în gură, e oare cazul să mă opresc din pricina antrenamentului?

Avea o înfățișare atât de nenorocită, încât cu toții izbucniră în râs. Nici doctorița nu-și putu retine un zâmbet.

— Te avertizez, tovarășe, îi spuse ea, că dacă greutatea dumitale continuă să sporească, nu te mai luăm cu noi!

Laborantul o privi nedumerit și întoarse capul, ca și când cuvintele nu i s-ar fi adresat lui.

După terminarea exercițiului, se instalară în camera rotitoare, unde se crea în mod artificial o forță de atracție mult sporită. Această încăpere sferică se rotea cu o viteză ce creștea progresiv, dând călătorilor impresia că sunt împinși cu mare forța spre pereții ei. După câteva minute începură să se obișnuiască. Dobre făcea glume pe seama celor care se plângeau.

— Curaj! Nu vă neliniștiți din cauza poziției incomode.

— Parcă am încăput din greșeală într-o mașină centrifugă, murmură Dincă, ștergându-și nădușeala de pe fața sa aprinsă și lucioasă.

Exercițiul dură aproximativ o jumătate de oră.

— Asta n-a fost nimic în comparație cu altele prin care am trecut eu, spuse Precup, când camera rotitoare se opri. Acum doi ani eram radiotelegrafist pe bordul electronavei de cercetări oceanografice „Vulturul”. Într-o zi, pe când marea furioasă își trimitea talazurile spre înălțimea cerurilor, în depărtare se ivi silueta întunecată a unei stânci. Altul și-ar fi pierdut capul, dar eu...

— Tu însă, te-ai făcut alb ca varul și te-ai ascuns în fundul laboratorului meu. Și eu eram pe vremea aceea pe „Vulturul”, și-o țin bine minte, spre ghinionul tău, îi aminti vesel Apolodor.

Precup îi aruncă o privire nimicitoare și nu mai spuse nimic.

Urmă ultimul și cel mai greu exercițiu. Doctorița îl demonstra celorlalți. Era o reproducere a unui binecunoscut număr de circ denumit „omul ghiulea”.

Sabina Turcu intră într-un fel de tub asemănător țevii unui tun, care era în realitate o instalație de lansare, înzestrată cu un resort de oțel. Câteva secunde mai târziu o văzură țâșnind din țeavă ca un proiectil viu. Corpul ei descrise un arc larg prin aer, ajungând până la câțiva metri de bolta înaltă a încăperii și coborând apoi spre o imensă plasă elastică, aflată la vreo 30 de metri de punctul de lansare.

— Asta... trebuie să facem și noi? întrebă Precup, clipind repede din ochi, când doctorița coborî din plasă.

— Nu e un exercițiu obligatoriu, dar cei care îl vor face, vor suporta cu mult mai ușor expediția noastră. Într-adevăr, este vorba de o probă sintetică. În momentul ieșirii din țeavă, corpul omenesc are o greutate de trei-patru ori sporită față de cea obișnuită. Apoi, pe măsură ce se înalță, greutatea scade treptat, pentru ca în punctul de ascensiune maximă să devină nulă. Ea crește din nou, progresiv, pe măsură ce corpul coboară.

Apolodor Dincă se postă în fața doctoriței.

— Uitați-vă la mine, spuse el, semăn eu cu un acrobat?

Sabina Turcu se făcu că nu-l aude și îi invită pe ceilalți să-i urmeze pilda.

Matei Butaru se oferi primul. Atât el, cât și Ana Grigoraș reușiră fără prea mari dificultăți să execute exercițiul.

— Destul pentru astăzi, spuse, în sfârșit, doctorița.

Porniră cu toții spre cabinetul medical. Acolo, Sabina Turcu cercetă diagramele oscilometrelor catodice individuale, pe care le purtaseră în timpul antrenamentului. Din studiul înregistrărilor stabili modul în care reacționaseră la diferite exerciții. Apoi controlă din nou starea pacienților săi la „combina medicală” și îi invită să ia o gustare.

— O idee cât se poate de binevenită, observă Dincă. Deși am susținut contrariul, acum mi se pare că aceste exerciții au asupra mea o influență binefăcătoare.

Masa rotundă, în jurul căreia se așezară, avea la mijloc o deschizătură. Curând se auzi un zgomot ușor și o tăblie încărcată cu mâncăruri și băuturi se ridică din cavitate până la înălțimea mesei. În sală domnea buna dispoziție. Profesorul Dobre se întoarse către Dincă.

— Dragă tovarășe, dumneata, care pe lângă munca dumitale științifică te vei ocupa în călătorie de problemele culinare ce nu par să-ți fie indiferente, ai putea să ne ajuți în lămurirea unei chestiuni. Uite, ceea ce mâncăm noi acum seamănă cu o felie de tort și cu toate acestea are gust de friptură de purcel. Iar aici, mâncarea asta, deși arată a fi cașcaval, aș jura că e rasol de pui. Ce părere ai, ce ni s-a servit oare?

Apolodor Dincă începu să scormonească prin farfurie. Fața lui mare și rotundă, cu ochii mici, ascunși printre straturile de grăsime, exprima o mare nedumerire. Luă câte puțin din fiecare farfurie, mirosi, gustă puțin, apoi privi cu atenție la lumină. Până la urmă ridică din umeri.

— Cu toată bunăvoința, n-aș putea să vă spun ce mâncăm. Ar trebui să fac o analiză chimică în toată regula, ca să mă lămuresc... Dar, mă rog, de ce vă interesează?

— Doar așa, ca să știu, spuse profesorul și se întoarse spre doctoriță.

Aceasta ascultase, zâmbind, discuția.

— Ați mâncat astăzi alimente concentrate, dintre acelea pe care le vom consuma în timpul expediției, explică ea. Printr-un sistem de deshidratare, alimentele, inclusiv carnea și ouăle, sunt uscate, micșorându-și volumul la a 15-a sau a 20-a parte și păstrând în același timp toate însușirile nutritive.

Desigur că așa cum au fost servite aici, concentratele au fost amestecate cu apă, astfel că și-au sporit din nou volumul. Peste câteva zile vom începe să mâncăm și concentrate pure, fără amestec de apă, sub formă de buline. Și atunci veți vedea cum o să vă săturați cu cantități de mâncare ce ar încăpea într-un degetar.

— Și... în expediție numai de-astea vom mânca? întrebă Dincă, dezamăgit.

— Nicio grijă, îl liniști profesorul Dobre, să nu-ți închipui că vom consuma numai hrană concentrată. În timpul călătoriei vom avea ocazia să producem și alimente sintetice. Dar nici alimentele proaspete nu ne vor lipsi, căci vom lua cu noi o

adevărată seră zburătoare, cu roșii, castraveți, varză, cartofi și altele. Mă gândesc chiar să încărcăm câțiva pui.

— Grozav, strigă Apolodor mai vesel ca oricând, mi-a venit inima la loc. Abia aștept să prepar – în laboratorul-bucătărie – prima supă de găină „à la Asteroid”...

— Până una-alta, îl întrerupse doctorița, va fi nevoie să-ți completezi cunoștințele dumitale de fizică și chimie, studiind problema alimentelor deshidratate și modul lor de preparare. Apoi Sabina Turcu se întoarse spre ceilalți: Și acum, vă anunț că împreună cu tovarășul Butaru am hotărât ca de mâine să introducem un punct nou în programul nostru, care de acum înainte va fi reluat săptămânal. La ora șase dimineața plecăm cu o rachetă într-o călătorie de antrenament spre limitele superioare ale atmosferei.

Vestea produse un entuziasm general.

După plecarea celorlalți, Matei Butaru rămase cu doctorița, care îi vorbi despre pregătirea fizică a echipajului.

— Nu stați rău cu antrenamentul, mai ales de când v-ați lăsat de fumat. Imunitatea împotriva radiațiilor a crescut. Și celelalte experiențe sunt suportate din ce în ce mai bine. Tratamentul aplicat lui Precup pentru anemia de care suferă, progresează mulțumitor. Cu profesorul Dobre, însă, chestiunea e mai dificilă. La vârsta lui...

Matei o întrerupse:

— Tovarășă doctor, îl cunosc de mulți ani. Nici nu vă închipuiți ce rezistent e. Ultima sa expediție, în regiunea antarctică, a dovedit-o pe deplin. Timp de două săptămâni a rămas izolat pe o banchiză, la o temperatură de –38°, cu o cantitate redusă de alimente. Când a fost găsit, era sănătos și plin de voie bună, așa cum îl știți.

— Călătoria interplanetară va cere însă organismului lui eforturi mai mari. Știu eu...

— Aurelian Dobre ne este foarte necesar. Un om cu capacitatea, cunoștințele și experiența lui nu-i ușor de găsit. Faceți totul ce vă stă în putință pentru a-i întări organismul.

Doctorița rămase câteva clipe pe gânduri.

— Ai dreptate, tovarășe Butaru, trebuie să caut noi mijloace pentru a-l fortifica, pentru a-i spori capacitatea fiziologică de adaptare... Dar, spune-mi: parcă mai sunt doi tovarăși care urmează să participe la expediție. Nu i-am văzut încă pe aici.

— Așa e. Tovarășul Cernat va veni imediat ce unul dintre noi îl va înlocui la uzină. Celălalt însă... să vă spun drept, nu știu încă dacă va lua parte la călătorie. E vorba de George Scarlat, cunoscutul constructor de rachete intercontinentale de pasageri. El nu-i convins pe deplin să meargă. Îmi va da răspunsul definitiv abia după ce va vedea racheta.

Fața doctoriței exprimă nedumerire.

— Bine, dar... asta înseamnă că nu va participa la întregul ciclu de antrenamente. Și dacă se va hotărî în ultimul moment, cele câteva exerciții efectuate în grabă nu-i vor asigura rezistenta fizică necesară.

— Și eu i-am spus asta. L-am rugat să ia parte pentru orice eventualitate la exercițiile noastre. Refuzul lui a fost însă categoric.

— Atunci... ce-i de făcut?

— Mă gândesc la ceva... Voiam să-i arăt nava astrală abia după terminarea ei. I-o voi arăta în plină construcție, cel mai târziu peste o săptămână. El, ca specialist, își va da seama că îndoielile sale nu sunt întemeiate. Mai ales că va găsi acolo cu totul altceva decât se așteaptă... Tovarășă Turcu, nădăjduiesc că peste puțină vreme George Scarlat va fi aici și-și va începe exercițiile.

6. Nava astrală

Matei Butaru și George Scarlat intrară împreună pe poarta Uzinei „Automat”. Drumul lor trecea prin aleea principală, umbrită de tei bătrâni. Ziua era luminoasă. Niciun zgomot nu răzbătea prin ferestrele înalte și boltite ale halelor.

Scarlat pășea grav și tăcut, fără să se uite în dreapta sau în stânga. Părea și mai înalt, îmbrăcat în haina albă de vară. Trăsăturile feței sale erau aspre.

— Tovarășe Butaru, începu el după un timp, și un zâmbet abia perceptibil prinse să-i joace în colțul buzelor, în ultimele două săptămâni teancurile de scrisori și ondograme cu care mă bombardezi au crescut vertiginos. Eu cred că dați o prea mare importanță acestor antrenamente. Părerea mea este că două-trei ședințe de acomodare sunt suficiente. De altfel am venit aici numai ca să constat în ce stadiu vă aflați.

În glasul lui Matei Butaru răzbătu o nuanță de satisfacție:

— O să vezi îndată, tovarășe profesor, cum stau lucrurile.

Cotiră spre dreapta. Se apropiau tocmai de o hală imensă, când se ivi statura atletică a inginerului Cernat.

— Bine-ați venit! strigă el bucuros, grăbind pasul.

Butaru îi strânse mâna cu putere, în timp ce Scarlat salută, înclinându-și ușor capul.

Intrară într-o hală în care se fabricau radiosondele necesare meteorologilor. Totul era aici automatizat. Piesele lunecau într-o liniște deplină pe benzile rulante, căci amortizoarele de zgomote funcționau în permanență. Puteai să urmărești cu ușurință cum semifabricatele treceau, fără intervenția mâinii omenești, de la un dispozitiv la altul, schimbându-și de fiecare dată forma. Montajul și controlul tehnic final se făcea cu ajutorul unor mașini complexe, care efectuau concomitent, cu o repeziciune uimitoare, zeci de operații.

Semnale luminoase indicau starea obiectelor în curs de prelucrare. Orice defecțiune, orice fisură microscopică în material era descoperită cu ajutorul analizei radiologice și al detecției fotoelectrice. Piesa cu defecte era automat scoasă din procesul de producție și înlocuită. De la postul interior de comandă, care domina întreaga hală, un singur om, un tehnician de înaltă calificare, dirija cu mână sigură întregul agregat, prin manevre extrem de simple. Era atât de preocupat, încât nici nu observă sosirea oaspeților.

De aici intrară în altă hală, unde se fabricau prototipuri.

Când ușa se închise în urma lor, Scarlat, care mergea înaintea celorlalți, se opri. Își plimbă privirile de la păienjenișul de instalații și schele metalice până sus, spre bolta înaltă a sălii. Trăsăturile sale arătau o uimire din ce în ce mai mare.

Pe fondul deschis al pereților se desenau contururile a șase rachete în plină construcție, dintre care una, cu mult mai mare decât celelalte, era aproape gata.

— Ce-i asta? Nu înțeleg! Pleacă oare în același timp mai multe expediții?

— Nu, tovarășe Scarlat, îi explică Cernat fără să-și ascundă mulțumirea, deocamdată doar noi plecăm. Dar am ținut seama de observațiile dumitale în legătură cu greutatea de a construi o rachetă suficient de puternică pentru traseul proiectat. Am îmbunătățit soluția inițială, realizând un ansamblu de șase rachete.

— Racheta mare, completă Matei Butaru, pe care am botezat-o „Cutezătorul”, nu va face decât două călătorii: de la Pământ la asteroidul de curând descoperit, cu o escală pe principalul satelit artificial Hepta și – la sfârșitul călătoriei – de pe asteroid din nou spre globul terestru. În total, aceasta nu reprezintă mai mult ele 1,4 milioane kilometri, adică de vreo patru ori și ceva distanța dintre Pământ și Lună.

Celelalte rachete vor fi trimise, cu mult înaintea decolării „Cutezătorului”, spre satelit, unde vor fi încărcate. De acolo vor porni odată cu nava principală spre noul asteroid, ca rachete radioghidate.

Iată cea mai mare dintre rachetele dirijate! Noi i-am spus deocamdată „nava B”.

Matei arătă spre o rachetă de vreo 7 metri lungime și 3 metri înălțime, care amintea prin întreaga ei înfățișare de un tanc.

— O rachetă pe șenile? întrebă Scarlat.

— Da. Cu „nava B” vom pleca de pe asteroid spre diferite planete. Șenilele vor servi înaintării pe solul corpurilor cerești. Avem și posibilitatea de a le înlocui cu plutitoare. Acestea ne vor permite să străbatem apele.

— Așa... lun... și celelalte rachete mici?

— Acestea, explică la rândul lui Cernat, vor duce cu ele diferite instalații, utilajul atelierului mecanic, sera profesorului Dobre, instrumentalul observatorului astronomic și așa mai departe. Ele vor fi demontate pe asteroid și vor furniza materialele și instalațiile necesare micilor noastre institute de cercetări și adăpostului. Bineînțeles că nu le vom mai aduce înapoi. Doar materialul cules în călătorie îl vom lua cu noi în „Cutezătorul”, singura rachetă care se va întoarce pe Pământ.

Țin de altfel să subliniez că nu am conceput noi singuri toate aceste îmbunătățiri ale planurilor inițiale. Trebuie să știți că, imediat după sesiunea extraordinară a Institutului de Cercetări Astronomice, au început să ne sosească nenumărate scrisori din toate colțurile lumii. Savanți, tehnicieni, muncitori ne trimiteau propuneri și sugestii. Am adoptat cu bucurie pe cele mai bune dintre ele. De neprețuită valoare au fost pentru noi indicațiile și experiența constructorilor sovietici de rachete astrale. „Cutezătorul” îndeplinește acum condițiile tehnice cerute pentru a-și duce călătoria la bun sfârșit.

Pe fața lui Scarlat se putea citi cât de mult îl impresionaseră cele auzite. Cerea mereu noi și noi amănunte despre construcția rachetelor.

Se apropiară de nava principală. Aceasta era un colos de 27 metri lungime și 5 metri înălțime. Avea două mari luminatoare dreptunghiulare, unul superior, altul inferior și un număr de ferestruici rotunde, laterale. În spatele rachetei se vedeau cele patru capete ale țevilor de eșapament, având fiecare o deschidere de jumătate de metru.

— Cred că nu mă înșel dacă evaluez greutatea acestei rachete la cel puțin 3-400 tone, observă Scarlat.

Matei Butaru schimbă o privire cu inginerul Cernat.

— Și noi am crezut la început că va cântări sute de tone. Dar am reușit să reducem greutatea ei, cu încărcătura completă, la numai 35 de tone.

— 35 de tone? Extraordinar! Trebuie să recunosc acum că, dacă racheta va zbura vreodată, realizarea voastră este de-a-dreptul uluitoare!

— Institutul Metalurgic din Harcov, explică Matei Butaru, ne-a pus la dispoziție un aliaj de beriliu extrem de ușor și rezistent. Pe lângă aceasta, am construit toate obiectele cu pereți care au goluri. S-au făcut găuri în piese, eliminându-se pe cât posibil materialul de prisos. Dimensiunile aparatelor au fost micșorate în așa măsură, încât unele abia mai sunt de recunoscut. Aparatele de laborator, de pildă, cântăresc în medie de zece ori mai puțin decât cele obișnuite. Par niște jucării pentru copii. Le veți putea vedea mai târziu.

Profesorul Scarlat se întoarse spre inginer, spre a-i cere o lămurire, dar constată că acesta nu se mai afla lângă el.

În același moment, dinspre rachetă se auzi un uruit uniform. Scarlat și Butaru întoarseră privirile spre uriașul vehicul și înțeleseră îndată de unde provenea zgomotul. Învelișul exterior transparent începuse să se rotească. După câteva secunde se opri, și Virgil Cernat ieși din rachetă, ștergându-și pe-ndelete mâinile sale înnegrite cu grafit coloidal, lubrifiantul folosit datorită calității sale de a rezista la temperaturi foarte înalte.

— Funcționează acum perfect, Matei, spuse el vesel.

— Știi ce te rog, Virgile? îi strigă de jos tânărul astronom. Arată-ne cum funcționează și celelalte mecanisme exterioare.

În timp ce inginerul intrase din nou în navă, pentru a executa manevrele, Butaru îi dădu lui Scarlat o serie de detalii tehnice. În cursul călătoriei, învelișul exterior avea să se rotească din când în când, pentru a evita încingerea excesivă a peretelui rachetei îndreptat spre Soare. Tot pentru menținerea unei temperaturi constante, vopsiseră racheta în albastru.

Sub peretele transparent, nava astrală mai avea încă două cuirase, dintr-un aliaj de beriliu. Între acestea circula un lichid care era încălzit sau răcit de o instalație automatizată, după cum era nevoie să se evite pătrunderea gerului sau a arșiței din exterior.

Cernat începuse să lucreze la postul de comandă. Mai întâi se văzură ieșind lateral patru mici motoare reactive auxiliare, având forma unor țevi de un metru lungime și treizeci centimetri lățime. Acestea foloseau combustibilul lichid extra ușor Mc-2. Urmau să servească la schimbarea direcției rachetei sau la aterizare, putându-și îndrepta orificiile de eșapament în sus, în jos sau lateral.

În caz de aterizare, de pildă, motorul principal se oprea, iar motoarele auxiliare își îndreptau eșapamentul în jos, frânând astfel căderea. Datorită acestui dispozitiv, nava cosmică putea lua contact cu solul în poziție normală, adică culcată.

Motoarele auxiliare reintrară în corpul „Cutezătorului” și din acesta ieși un obiect care semăna cu o oglindă. Era aparatul de semnalizare luminoasă. Alături de el apăru, după câteva secunde, rețeaua metalică a unui radiotelescop de dimensiuni reduse, de tip „Orel 12”.

Amândouă dispărură puțin mai târziu în corpul rachetei.

Apoi, inginerul demonstră cum se manevrau cele două aripi metalice, care puteau fi scoase și retrase. „Cutezătorul” avea nevoie de ele în perioada zborului atmosferic.

— Ce spuneți? întrebă Cernat când ieși din navă. De cinci ani lucrez la construcția rachetelor de cursă lungă, dar nicăieri nu am văzut mecanisme care să funcționeze atât de precis.

— Într-adevăr, totul pare bine pus la punct, recunoscu Scarlat, pe care interesul științific îl ținea încordat.

Din fundul halei se apropia cineva. Era inginerul telemecanic Alexandru Prodan, care proiectase mecanismele de comandă la distanță ale „Cutezătorului” și sistemul de radioghidare a rachetelor secundare.

După ce Matei i-l prezentă pe Scarlat, Prodan descrise pe scurt principiul de construcție al aparatajului conceput de el.

Se apropiară de un perete din care, la o apăsare pe un buton, se ivi o planșă dreptunghiulară, pe care era înfățișată schema de funcționare a „Cutezătorului”.

Nerăbdător, George Scarlat căută să cuprindă dintr-odată cât mai multe dintre detaliile desenului.

În spate se afla motorul principal. Cea mai mare parte din această secțiune era formată din pila atomică, un butuc rotund, străbătut de zeci de țevi și vergele. Dincolo de pilă era reprezentat rezervorul de hidrogen lichefiat.

Schema arăta cum, încălzit până la temperaturi mari în pilă, hidrogenul se gazifica și apăsa cu mare putere asupra pereților camerei de propulsie. În timp ce gazele, care își exercitau presiunea asupra peretelui din spate, ieșeau cu o mare forță prin cele patru țevi de eșapament, cele care apăsau asupra peretelui din față împingeau racheta cu mare forță înainte. Cei patru acumulatori atomici constituiau rezerva pentru cazul defectării pilei. Între această secțiune a motorului atomic și secțiunea anterioară a rachetei se zărea, reprezentat pe desen în linii hașurate, un strat izolator de peste cinci metri. Acesta era format din 16 plăci de material izolant, având fiecare câte jumătate centimetru grosime, între care se găsea un strat protector lichid.

În partea din față a rachetei erau încăperile pentru navigatori. Principala cameră avea vreo 4 metri lungime și 3 metri lățime, forma ei fiind ovală. Aceasta era încăperea de observație, în care erau instalate diferitele instrumente astronomice și aparate fotografice. Ea constituia totodată „camera de locuit”. Aici se prevăzuseră scaune pliante, iar de pereți erau prinse câteva canapele, care pentru odihnă se puteau lăsa în jos. În câteva puncte erau instalate tuburi fluorescente. O serie de orificii practicate în peretele superior erau destinate alimentării cu oxigenul necesar respirației și absorbirii bioxidului de carbon și a umezelii.

În apropierea acestei încăperi și în directă comunicație cu ea se afla un număr de alte camere, printre care postul de comandă, cabina radiotelegrafistului, laboratorul fizico-chimic și infirmeria. Spre botul rachetei era camera de ecluzare, prin care

urma să se facă intrarea și ieșirea din navă în mediul astral. Alături se găsea depozitul de materiale și rezervorul de apă.

În camera de comandă, pe lângă diferite aparate de pilotaj, se afla „autopilotul”, aparatul de pilotare automată.

Inginerul Prodan descrise pe larg funcționarea acestui mecanism complex.

Autopilotul putea să dirijeze singur racheta. La pornire, de pildă, i se indica viteza și direcția inițială, precum și direcția și viteza care trebuiau atinse în diferite etape ale parcursului. Autopilotul regla apoi în așa fel mersul motoarelor, încât să ducă la îndeplinire aceste indicații.

Prin semnalizări sonore și luminoase, autopilotul anunța evenimentele deosebite survenite în timpul zborului: de pildă, apariția unor radiații puternice sau scăderea excesivă a temperaturii., luând în același timp măsurile de protecție necesare. Când cuirasa se încingea la peste 80° în partea îndreptată spre Soare, se punea în mișcare învelișul exterior rotitor. Tot pilotul automat avea să asigure, în drumul dintre Hepta și asteroid, dirijarea celor cinci rachete care urmau „Cutezătorul” în calea sa.

La nevoie, acest mecanism putea să facă și operații mai complexe, de pildă să asigure o aterizare. Cel care conducea racheta putea însă interveni în toate aceste manevre, atunci când socotea necesar.

După cercetarea amănunțită a planului rachetei și a schemelor de detaliu, vizitară nava.

Timp de două ore, Scarlat, însoțit de cei doi ingineri și de Matei Butaru, studie interiorul principalei rachete cosmice. Se putea vedea în toată atitudinea lui că cele văzute aici îl impresionează adânc.

Ieșind din clădirea uzinei, își mai întoarse o dată privirea înapoi, ca și când ar fi vrut să păstreze în minte cele văzute.

— Încep să cred că sistemul de rachete realizat de voi are șanse de a ajunge pe asteroid. Dar asta nu înseamnă că veți putea atinge toate obiectivele pe care – cu multă fantezie – vi le-ați propus.

Totuși, ceea ce am văzut aici, mă hotărăște să accept invitația de a lua parte la expediție.

Ajunseră în apropierea porții.

— Tovarășe profesor, faptul că v-ați hotărât să veniți cu noi va fi un prilej de bucurie pentru întregul colectiv al expediției, spuse Matei. De multe ori discutam ce bine ar fi dacă v-am putea convinge să ne însoțiți. Chiar și în perioada pregătirii s-a simțit nevoia sfaturilor și îndrumărilor dumneavoastră. Iată, de pildă, am cerut avizul a doi cercetători în privința condițiilor de zbor ale navei astrale B, în atmosfera venusiană. Rezultatele se contrazic și n-am reușit să ne dăm seama de unde provine greșeala. V-am ruga să ne scoateți din acest impas.

— Bine! Trimite-mi cele două avize științifice. Am să le cercetez. George Scarlat ridică din umeri și urmă: Deși, drept să-ți spun, eu mai am destule îndoieli...

De afară, din fața porții, se auzi un zumzăit ușor. Pilotul helicopterului îi zărise și pusese motorul în funcțiune.

7. Decolarea

Cosmodromul fremăta de lume. Sosiseră delegați de pretutindeni. Ziariști, reporteri de radio și de televiziune se învârteau fără încetare cu aparatele lor în jurul marilor schele de oțel, care desenau figuri geometrice curioase pe albastrul cerului.

Cuvântările se terminaseră și strângerile de mână nu mai conteneau. Ziariștii se suiră pentru ultima dată până la trapa din botul „Cutezătorului”, iar aparatele fotografice și cinematografice înregistrară pe peliculă diferite momente ale acestui eveniment epocal.

Deasupra capetelor se roteau avioane cu reacție, rachete de pasageri de mare capacitate, supranumite „autobuze aeriene” și helicopterele celor care doriseră să contemple acest măreț spectacol de la înălțime.

Sute de steaguri fluturau vesele în adierea dimineții. Razele Soarelui, oglindindu-se în învelișul sclipitor al rachetei, îl făceau să strălucească orbitor.

Jos, la baza pistei de lansare, silueta navei cosmice, cu cele două aripi îndreptate înapoi, se profila pe cerul senin, ca o uriașă pasăre, gata să-și ia zborul. Mulțimea o privea cu admirație și, în discuțiile care se purtau, se sublinia îndeosebi faptul că întreaga ei construcție nu durase decât șase luni.

Pista gigantică apărea ca un păienjeniș de bare de oțel. Măsura peste 2.000 de metri, iar capătul se afla la o înălțime de 320 de metri. Pe această pistă erau montate trei șine îmbibate cu ulei, pe care avea să-și ia avânt, lunecând spre cer, nava astrală.

În fața ascensorului care ducea spre intrarea rachetei, Matei Butaru și ceilalți membri ai expediției își luau rămas bun de la cei dragi. Alexandru Prodan, prietenul lui Matei Butaru, nu mai contenea cu sfaturile.

— Să știi, Matei, ți-am desenat schemele întregului sistem radio telemecanic, cu toate releele, demaroarele și instalațiile giroscopice: ți-am dat banda magnetonică conținând tot ce se referă la ele, am prevăzut defecțiunile posibile și imposibile. În ceea ce privește mânuirea lor, Cernat a primit de la mine toate indicațiile. Cu instalația de radioghidare a rachetelor te sfătuiesc...

— Îți mulțumesc din suflet, Sandule, îl întrerupse conducătorul expediției, dar nu-ți mai face griji. Toate problemele sunt puse la punct. Haide, vino să strângi mâna lui Dobre...

Biologul își lua tocmai rămas bun de la fiica sa.

Când se apropiară de el, acesta își ridică privirea și, văzându-l pe Matei îngrijorat, îl chemă la o parte:

— Ce ai, Matei, văd că te frământi? La Scarlat te gândești?

Matei Butaru își consultă grăbit ceasul de mână:

— Nu mai sunt decât 12 minute până la decolare. Virgil scoate mereu capul din rachetă și se uită la mine. Ce să facem? S-ar putea oare să nu vină?

— Nu cred. E doar om de cuvânt. A spus că va participa la călătorie și sunt sigur că va veni.

— Cine știe ce i s-a întâmplat, spuse Matei. M-a asigurat că-mi va aduce cu trei-patru zile înainte de plecare calculele cu privire la condițiile de zbor în atmosfera lui Venus. În ultima săptămână n-a dat însă niciun semn de viață și nici n-am reușit să aflu unde este. Sunt într-adevăr foarte îngrijorat...

— Eu îmi mențin punctul de vedere, spuse cu convingere profesorul Dobre, subliniindu-și cuvintele cu un gest al mâinii.

În ușa rachetei apăru din nou inginerul.

— Totul e gata! strigă el. Doar să mai faci ultimul control, Matei, și putem porni.

Butaru privi dezorientat în jur. Prin minte îi trecură zeci de gânduri. Oare Scarlat să se fi răzgândit în ultimul moment, sau... poate i se întâmplase ceva... Tânărul astronom continuă să-și plimbe agitat privirea peste pădurea de capete, când, deodată, profesorul Dobre îl trase de mânecă.

— Ia uită-te, Matei, acolo... cineva încearcă să răzbată spre noi!

Din mulțime se desprinsese silueta înaltă a unui om. Se lupta cu greu ca să-și facă loc printre rândurile dese. După ce reuși să ajungă în spațiul liber din preajma pistei, înainta acum grăbit spre grupul astronauților.

În mână purta o valijoară. Hainele îi fluturau în bătaia vântului. Pălăria i se strâmbase, iar cravata ieșise din veston.

Matei Butaru scoase o exclamație de bucurie: E Scarlat... în sfârșit!

Vocea lui Cernat se auzi din nou, și mai insistentă.

— Îmbarcarea! Toată lumea în rachetă. Plecăm peste cinci minute.

Între timp, Scarlat ajunsese în fața ascensorului. Fața îi era aprinsă și respirația grea.

— Vă rog să mă credeți, n-a fost vina mea... Tovarășe Butaru, poftim calculele! De trei zile n-am mai ieșit din biblioteca Institutului de Astronautică. Dar acum sunt sigur de rezultate. A fost o chestiune mai grea decât mi-am închipuit și țineam să o termin încă pe Pământ.

Butnaru luă însemnările pe care profesorul le scosese din buzunar.

— Va mulțumesc, tovarășe Scarlat. Dar acum, să ne grăbim!

Se urcară în cabina ascensorului, care îi duse în câteva clipe până în dreptul rachetei.

Zecile de mii de oameni începură să se agite. Megafoanele repetară cu și mai multă insistență anunțul cu privire la respectarea distanței de 200 de metri dintre spectatori și pista de lansare, amintind pericolul pe care-l prezenta suflul la decolare.

Butaru și Scarlat intrară ultimii în interiorul „Cutezătorului” și trapa se închise ermetic în urma lor.

Decolarea avea să aibă loc peste un minut. Avioanele și helicopterele se feriră din drumul rachetei, preferând să asiste la spectacol de la o distanță cât mai mare.

Deodată, pământul se cutremură. Un zgomot năprasnic se auzi pe tot întinsul cosmodromului, un zgomot asemănător aceluia produs de o salvă a zeci de tunuri grele.

În urma „Cutezătorului”, care pornise fulgerător în sus, cu o asemenea viteză încât nici cei mai ageri ochi nu reușiseră să-l vadă deplasându-se, rămăsese o dâră subțire de fum.

Peste câteva secunde, când fumul prinse să se risipească, nava planetară se zări sus, la o mare depărtare. Dispăru apoi fulgerător după un norișor alb ca zăpada.

Cuceritorii spațiilor interplanetare își începuseră călătoria.

Capitolul III
CEA DE-A DOUA LUNĂ A PĂMÂNTULUI

8. Cursa cosmică începe

— Peste un minut decolăm! se auzi, în rachetă, vocea inginerului. Cufundați-vă în băile de ulei!

Pereții navei începură să vibreze ritmic. Amortizoarele de zgomot nu reușeau să anihileze cu totul vuietul motorului.

Deodată se produse un șoc de o putere extraordinară. Timp de câteva secunde respirația călătorilor se opri. Stăteau nemișcați în băile de siguranță umplute cu ulei, unde aveau să rămână un timp după decolare.

Deși făcuseră nenumărate antrenamente, fără aceste măsuri de precauție pornirea rachetei ar fi fost imposibil de suportat, căci greutatea corpurilor sporise în mod considerabil.

Sabina Turcu propusese această soluție. Numai așa puteau fi evitate tulburările serioase în circulația sângelui și în funcționarea aparatului respirator, care ar fi apărut altfel în urma creșterii gigantice a forței de atracție, datorită marii viteze inițiale.

— Folosind acest procedeu, le explicase doctorița, nu vom face decât să imităm natura. Nu ține ea embrionii animalelor, creierul și alte părți delicate, în lichide protectoare, pentru a le apăra de vătămare?

Soluția fusese acceptată și inginerul Cernat construise instalația necesară.

Curând, ușile băilor se deschiseră, eliberându-i pe astronauți din învelișul lor vâscos. Buimăciți încă, se îndreptară spre încăperea principală a rachetei și își scoaseră costumele impermeabile.

— Ce viteză avem? Am atins 8 kilometri pe secundă? îl întrebă Matei Butaru pe Cernat, care intrase în camera de comandă, lăsând ușa spre încăperea principală deschisă.

— Să vedem! răspunse acesta.

Învârti de un comutator al tabloului de control și în încăpere răsună dintr-odată un glas uniform, care nu aparținea nici unuia dintre membrii echipajului.

— Viteza... 8... kilometri... pe secundă.

Intrase în funcțiune automatul construit pe principiul ceasornicului vorbitor.

Inginerul răsuci comutatorul, cercetă indicațiile diferitelor cadrane și explică:

— Autopilotul a început să încetinească mersul motoarelor. În felul acesta vom menține viteza de 8 kilometri pe secundă în condițiile scăderii treptate a atracției pământești și ale rezistenței micșorate a aerului din ce în ce mai rar.

Călătorii se mai resimțeau în urma șocului inițial, deși greutatea lor nu mai era acum decât dublă față de cea pământească. Ochii le erau injectați, obrajii aprinși.

Scarlat, care nu participase decât la ultimele antrenamente, suferea cel mai mult. Fața lui era extrem de congestionată și ochii păreau ieșiți din orbite. Respira greu. Cele îndurate îi sporiseră nervozitatea. Aruncă priviri supărate în jurul său:

— Poftim! Nici n-am pornit bine și era cât p-aci să rămâneți fără mine.

Sabina Turcu îi dădu îngrijirile necesare în infirmeria navei și îl dojeni fără înconjur:

— Dumneata singur ești de vină, tovarășe Scarlat. Ai desconsiderat antrenamentele noastre, n-ai găsit de cuviință să participi la ele și iată rezultatele! Dar mult nu o să dureze starea aceasta. Peste o jumătate de oră nici n-ai să-ți mai amintești de ea. Oscilograful catodic îmi dovedește că turburările de pe urma cărora te resimți nu sunt grave, deși-s destul de neplăcute.

George Scarlat mai bombăni ceva, închise ochii și-și puse capul pe perna pneumatică.

Doctorița îl lăsă să se odihnească și reveni în camera principală. Îl văzu pe Matei Butaru apăsând pe un buton al mesei de comandă. Storurile grele ale marilor luminatoare se ridicară. Acum aveau putința să vadă spațiul din jurul lor.

Aici, la sute de kilometri înălțime, în mijlocul oceanului aerian, spectacolul era de o măreție nemaivăzută.

Privind în jos, se deosebea limpede curbura Pământului, deși globul, în întregimea lui, nu era încă vizibil. Păturile albe și cenușii ale norilor acopereau o bună parte a panoramei terestre.

Acolo unde printre nori se putea vedea câte ceva din suprafața globului, mările scânteiau într-un albastru puternic. Uscatul era colorat, în cea mai mare parte a zonelor temperate, verde-gălbui căci, pe întinderile nemărginite ale ogoarelor,

cerealele se copseseră. Regiunile de pădure se deosebeau printr-o nuanță verde-închis. Marile orașe apăreau ca mici pete pestrițe, iar lanțurile munților se distingeau mai mult prin culoarea lor cafenie și prin umbrele pe care le aruncau, decât prin relief. Niciun cartograf nu reușise vreodată să înfățișeze cu atâta plasticitate harta Pământului.

Priveliștea care li se oferi călătorilor când își îndreptară privirile spre luminatorul superior era atât de impresionantă, încât câteva clipe rămaseră înmărmuriți.

Culoarea cerului devenea din ce în ce mai întunecată. Din albastru-deschis se făcuse de un albastru tot mai închis, apoi violetă, pentru ca, în cele din urmă, să se prefacă într-un negru tuciuriu. Și pe acest fond, care semăna cu un paravan de catifea neagră, apărură, alături de Soare – la început doar ca niște sclipiri vagi, dar mai târziu ca niște aștri în toată strălucirea lor – stelele. Și printre ele lucea, mai albă ca niciodată, secera Lunii.

Stelele, Luna și Soarele, în același timp, împreună, pe cer!

Astronauții nu-și puteau dezlipi privirile de la acest tablou. Li se părea că trăiesc un basm devenit realitate.

Lipsa atmosferei dădea cerului această înfățișare cu totul nouă.

Tot mai sus se ridica „Cutezătorul”. Aripile fuseseră retrase, căci, în lipsa aerului, deveniseră de prisos. Călătorii nu mai simțeau mersul rachetei, care luneca, pe nesimțite, prin spațiul ceresc.

Un sentiment ciudat îi cuprinse. Treptat, corpul lor își pierduse din greutate. Se simțeau mult mai ușori ca pe Pământ. Profesorul Dobre se apropie de Virgil Cernat, care intrase din nou în încăperea principală, și-l măsură din cap până-n picioare.

— Deși mă întreci considerabil în greutate și volum, pun rămășag că te ridic ca pe un fulg. Și fără a mai aștepta, îl apucă pe inginer de mijloc și-l săltă până aproape de luminatorul superior al rachetei.

— Așa-i, tovarășe Dobre. La 2.500 kilometri de Pământ ai putea deveni fără îndoială campion mondial la haltere.

— Numai că oricare dintre noi ar fi în stare de aceeași performantă, observă, râzând, Matei Butaru. La cântarul cu arc, continuă el, adresându-se celorlalți, am constata că ne-am pierdut cu toții o mare parte din greutate.

Motoarele se auzeau acum doar ca un zumzet înăbușit. Într-adevăr, nu mai lucrau decât cu o mică parte din puterea lor inițială, având nevoie de mult mai puțină forță pentru a învinge atracția considerabil scăzută a Pământului. Frecarea aerului dispăruse complet, căci învelișul gazos al globului terestru rămăsese cu mult în urmă.

9. Povestea orașului de dincolo de nori

Scarlat, care revenise din infirmerie, nu lua parte la discuțiile celorlalți. Privea mereu prin lunetă în înălțimea nemărginită a cerului. Își reluase înfățișarea obișnuită. Deși se străduia să pară indiferent, era cu totul absorbit de cele ce zărea. După un timp se întoarse spre tovarășii săi de drum:

— Ne apropiem de principalul satelit artificial al Pământului! Vedeți aici... drept înainte... acest mic punct strălucitor? Nu poate fi altceva decât Hepta, primul țel al călătoriei noastre!

Priviră pe rând prin ocularul lunetei.

În acest timp, Ana Grigoraș și doctorița Turcu răsfoiau cu interes numărul festiv al revistei sovietice „Cosmos”, închinat aniversării a cinci ani de existență a principalului satelit artificial al Pământului.

Publicația prezenta mai întâi un scurt istoric al creării stațiilor extraterestre. Posibilitatea realizării lor fusese fundamentată încă de la începutul secolului al XX-lea, pe cele mai stricte baze științifice, de către marele savant rus Constantin Eduardovici Țiolcovschi.

Se vorbea în continuare despre efectele diferitelor viteze.

Un proiectil care părăsește țeava tunului cu mai puțin de 8 kilometri pe secundă descrie o curbă și cade apoi din nou pe Pământ. Dacă viteza acestui proiectil este mult mai mare, de 11 sau 12 kilometri pe secundă, se eliberează complet de forța de atracție a planetei noastre și o pornește într-un voiaj interplanetar. La o viteză intermediară, de 8 kilometri pe secundă, proiectilul sau orice alt corp, de pildă o rachetă, nu mai cade înapoi pe Pământ, dar nici nu poate scăpa din raza atracției lui. Se transformă într-un mic satelit – un fel de lună a Pământului – care se rotește în jurul globului terestru, după legile proprii corpurilor cerești. Bineînțeles nu mai are nevoie de

combustibil, așa cum nici Luna nu are nevoie de vreo forță de propulsie artificială.

Pe o planșă mare era reprezentată prima navă-satelit. Aceasta era o rachetă fără echipaj, condusă prin radio. Ridicându-se până la 1.000 kilometri înălțime, se transformase într-un satelit al Pământului, care-i făcea înconjurul în numai 100 ore.

Înzestrată cu aparate automate de înregistrare, cu aparate fotografice și cinematografice, racheta transmisese stațiilor de pe Pământ o serie de observații importante. După câteva mii de ocoluri ale planetei noastre, ciocnirea cu un meteorit însemnase sfârșitul navei. Sfărâmăturile ei fuseseră găsite în Sahara.

Doi ani mai târziu se construiseră primele rachete-satelit cu pasageri.

Ulterior, arăta revista, a încolțit în mintea savanților o idee și mai îndrăzneață: să înfăptuiască, pornind de la principiul care stătuse la baza realizării celor șase rachete-satelit construite în anii precedenți, un adevărat oraș zburător în spațiul cosmic – un vast observator științific – la 6.500 kilometri de suprafața Pământului.

Timp de mai mulți ani, zeci de mii de rachete transportaseră la șantierul zburător liantul special și aliajul anume creat – mult mai dur ca oțelul și mai ușor ca aluminiul – precum și instalațiile complexe necesare acestei uriașe construcții. Amenajarea satelitului se datora unui colectiv de tehnicieni și oameni de știință, care lucraseră sub conducerea academicianului Vladimir Belov.

Ultimele pagini ale revistei reproduceau fotografii, înfățișând diferite rachete interplanetare, sosind sau plecând de pe insula zburătoare. Aceasta fusese denumită „Hepta”, datorită faptului că era al șaptelea satelit artificial al Pământului.

— Și când te gândești, observă râzând Ana Grigoraș, că acum câteva decenii erau mulți acei care considerau toate acestea utopice!

Desfăcându-și curelele cu care se legaseră de scaunele pliante, se ridicară și priviră spre camera de comandă, a cărei ușă era deschisă.

Cernat ședea în fața panoului de conducere, pe care se aprindeau și se stingeau neîntrerupt lumini colorate.

Matei Butaru se afla în spatele lui și îi privea peste umăr.

— După cum vezi, spunea tocmai inginerul, poziția noastră este exact cea prevăzută. Suntem la 184 kilometri de satelit. Radiogoniometrul confirmă pe deplin graficul cursei.

Se apropiau, într-adevăr, cu toată viteza de Hepta.

Acum, sus în depărtare, se puteau observa cu ochiul liber sclipiri care deveneau din ce în ce mai puternice. Ele proveneau de la niște oglinzi concave, cu un diametru de cinci metri. Cu ajutorul lor, se semnaliza spre Pământ, atunci când turburările din ionosferă împiedicau comunicarea prin unde radiocentimetrice.

De o parte și de alta a corăbiei astrale treceau, tot mai numeroase, micile rachete-poștă, conduse prin radio, care transportau diferite materiale de la Hepta spre Pământ și înapoi. Din când în când țâșneau spre globul terestru sondele dirijate ale meteorologilor, cu ajutorul cărora se cerceta starea atmosferei.

Virgil Cernat opri autopilotul și micșoră – acționând o manivelă – viteza navei. Frânele intrară în acțiune. Până în dreptul satelitului nu mai erau decât vreo 30 secunde și manevrarea „Cutezătorului” trebuia făcută cu mare atenție.

Insula zburătoare se vedea tot mai limpede. Avea forma unui disc, mai subțire spre margini și mai gros spre centru. Dedesubtul lui se zăreau motoarele puternice, care nu erau puse în funcțiune decât pentru o oră sau două pe săptămână, pentru a se menține constantă viteza și înălțimea.

Patru deschizături mari indicau punctele prin care plecau și soseau rachetele-poștă.

Tot în partea inferioară a Heptei se vedeau, proeminente, tuburile de lansare ale sondelor dirijate. Aici se găseau o parte din observatoare, care păreau suspendate de un pântece de gigant. Din loc în loc, armura de metal era întreruptă de mari suprafețe transparente, asemenea unor ferestre de dimensiuni neobișnuite, îndreptate spre Pământ. Prin ele se zăreau adevărate păduri de aparate.

Condus de mâna sigură a inginerului Cernat, „Cutezătorul” făcu un viraj larg și ajunse deasupra satelitului.

Pe o suprafață de peste un kilometru pătrat erau zeci de construcții îngropate în corpul satelitului. Cea mai mare parte dintre clădiri și instalații, precum și căile de comunicație dintre ele, erau protejate de imense plase metalice, care acopereau

aproape în întregime Hepta. La mijlocul satelitului se găsea pista cosmodromului destinat aterizării și decolării rachetelor de pasageri.

Cernat conduse „Cutezătorul” în așa fel, încât acesta zbură paralel cu suprafața satelitului artificial. Spori apoi din nou viteza, pe care o micșorase mai înainte.

În sfârșit, nava ajunse exact deasupra pistei de aterizare.

Înaintând astfel prin spațiul ceresc, paralel cu satelitul artificial, „Cutezătorul” părea legat de el printr-un ax nevăzut.

— Acum e momentul! spuse repede Matei Butaru.

Inginerul opri motoarele atomice. Racheta devenise acum, la rândul ei, un mic satelit al Pământului și se rotea în jurul acestuia, fără a mai avea nevoie de forța motoarelor.

Jos, la câteva sute de metri, pe marginea pistei, se agita un grup de oameni îmbrăcați în costume de protecție.

Deodată, pe satelit se aprinseră semnale luminoase de culoare verde. „Cutezătorul” putea să aterizeze. Motoarele auxiliare intrară în acțiune și nava astrală coborî vertical. Peste puțin timp se așeză, fără cea mai mică zguduitură, pe pista netedă ca oglinda a discului zburător.

Trecuseră exact 23 minute și 18 secunde din momentul decolării de pe Pământ.

— Prima aterizare a fost executată în cele mai bune condiții! anunță voios inginerul Cernat.

Călătorii își îmbrăcară costumele de protecție. Acestea erau fabricate dintr-o țesătură dublă, extrem de rezistentă, asemănătoare gutapercii. Între straturile ei circula un lichid care menținea automat o temperatură constantă, apărându-i pe călători, după caz, de frig sau de căldură și protejându-i împotriva radiațiilor cosmice. O pilă atomică furniza energia necesară încălzirii sau răcirii lichidului.

La protejarea capului foloseau un glob străveziu, compus și el din mai multe straturi, conținând lichidul izolator. Coiful transparent era legat printr-o țeavă de rezervorul de oxigen.

Pe piept atârna un minuscul aparat de radiorecepție și emisie, care asigura comunicarea în condițiile lipsei de atmosferă. Cizmele erau confecționate dintr-un material impermeabil de culoare albastră. Astfel echipați, se îndreptară spre camera de ecluzare a rachetei. Intrară unul câte unul. Aerul de aici fu absorbit treptat de pompele fixate în pereți, iar astronauții

simțeau cum costumele de protecție, în interiorul cărora se afla aer la presiune normală, se umflau.

Trapa exterioară a „Cutezătorului” se deschise și Matei Butaru coborî primul pe satelitul artificial. Ceilalți îl urmară. Cinci minute mai târziu, tot echipajul rachetei se afla pe Hepta.

10. Pe satelitul artificial al globului terestru

Primirea pe satelit fu deosebit de călduroasă.

Cuvântul de bun-venit îl rosti însuși academicianul Belov, președintele consiliului științific al satelitului artificial.

Câteva minute mai târziu, astronauții își urmau gazdele de-a-lungul pistei de aterizare, discutând cu însuflețire. În ciuda costumelor de protecție, se simțeau ușori. Aici, la mai bine de 6.000 kilometri de Pământ, greutatea lor era mult mai mică decât pe acesta.

Cotiră la dreapta și pătrunseră sub rețeaua protectoare. Belov le arătă o spărtură în plasa metalică. În dreptul ei, în trupul satelitului, se zărea o gaură adâncă.

— Era s-o pățim cu meteoritul ăsta, explică el. A rupt ieri seara plasa de apărare și a pătruns prin învelișul insulei noastre zburătoare. Am simțit o zdruncinătură ca la un cutremur de gradul șapte și câteva aparate de precizie s-au defectat. E pentru prima dată că plasa nu rezistă. Va trebui să tragem o învățătură serioasă de pe urma acestui accident; s-o facem mai rezistentă și totodată mai elastică.

Trecură pe lângă marea seră a satelitului artificial. Plantele erau aici cultivate în bazine cu apă, în care fuseseră dizolvate săruri minerale necesare dezvoltării lor rapide.

Profesorul Belov se întoarse către oaspeți:

— Iată sera care ne procură fructe și legume proaspete pentru mesele noastre, atunci când ne-am plictisit de alimentele sintetice și de cele deshidratate. În ultimele luni am îmbunătățit mult instalațiile de climă artificială și am stabilit dozări ale compoziției atmosferice, care intensifică activitatea metabolică a vegetației. Totodată am folosit substanțe acceleratoare, care sporesc simțitor ritmul de creștere al plantelor.

De fapt însă, principalul factor al abundenței produselor serei noastre e Soarele, care, fiind mult mai puternic aici decât pe

Pământ, dă o căldură atât de mare, încât șapte-opt recolte pe an sunt un lucru obișnuit.

Trecură mai departe. La dreapta și la stânga drumului se înșiruiau niște clădiri cu pereți străvezii. Privindu-le de aproape, îți dădeai seama că nu erau decât părțile superioare ale construcțiilor; masa principală se afla în adâncul insulei zburătoare.

Prin pereții transparenți se putea zări, în măruntaiele satelitului, o întreagă rețea de coridoare care duceau de la o construcție la alta.

— Ne oprim puțin la observatorul astronomic principal, propuse academicianul Belov, când ajunseră în dreptul unei cupole vaste, din care ieșeau tuburi de lunete, radiotelescoape și alte aparate.

Coborâră câteva trepte și intrară într-o încăpere nu prea mare, de formă circulară. Președintele întoarse o manivelă și ușa exterioară se închise ermetic.

Se auzi un șuierat. Prin câteva deschideri practicate în perete începu să pătrundă aerul. Peste două minute putură să-și scoată costumele de protecție.

Ieșind din camera ecluză, călătorii dădură într-un culoar lung, care cobora în interiorul satelitului artificial. Covorul mobil, instalat aci, se puse în mișcare asemenea unei benzi rulante, ducându-i într-o încăpere spațioasă, luminată de puternice tuburi fluorescente, ascunse în pereți.

Aici îi așteptau delegați ai tuturor institutelor de cercetări de pe Hepta. Cu toții voiau să le strângă mâna, să le ureze succes în călătoria lor. Fură invitați să ia o gustare preparată din produsele serei satelitului.

Se discutau probleme în legătură cu viitoarea călătorie a „Cutezătorului”. Dintre cei așezați la masă se ridică un om bine legat, cu părul cărunt și fruntea înaltă. Ochii săi pătrunzători se opriră o clipă asupra grupului astronauților.

— Noi, cei 4.653 de locuitori ai satelitului artificial, începu el, nu vă vom uita nicio clipă în timpul călătoriei voastre. Abia așteptăm momentul când vă veți întoarce, cu magazia rachetei plină de plante, animale astrale, roci din alte planete, cu material fotografic și cinematografic, obținut „la fața locului”. Cercetările voastre vor îmbogăți știința, vor aduce elemente noi pentru înțelegerea proceselor fizice, chimice, biologice, vor

completa cunoștințele noastre din domeniul astronomiei, geologiei, mineralogiei.

Ridic paharul pentru reușita deplină a acestei expediții, își încheie cuvântul de salut cunoscutul astrobiolog, profesorul Dominic.

— Ce optimism demn de invidiat! spuse deodată destul de tare, George Scarlat.

Vecinul său de masă, savantul Ștefan Corf, îl privi mirat.

Acesta era un vechi cunoscut al profesorului, cu care conlucrase la construirea rachetelor transoceanice de pasageri. Deși un excelent tehnician, Corf era în general lipsit de îndrăzneală.

Ca mecanic-șef al satelitului artificial, îl puteai vedea pretutindeni. Avea întotdeauna prins de mână un aparat cu un cadran mare, asemenea unui uriaș ceas-brățară, pe care o mulțime de ace indicatoare arătau în fiecare clipă poziția satelitului, așa cum era transmisă automat din camera de comandă.

— Ești pesimist, George? îl întrebă el, în șoaptă. Te îndoiești de succesul expediției voastre?

— Cum să nu mă îndoiesc? Am motive bine întemeiate pentru aceasta. Să-ți explic...

— Nu-i nevoie, am citit dezbaterile sesiunii extraordinare; ziarul nostru local le-a publicat în întregime. Rezervele tale mi s-au părut de altfel pe deplin justificate.

— Ascultă, Corf, nu e numai atât. Chestiunea are un substrat mult mai adânc. Eu nu cred, de pildă, în posibilitatea realizării tuturor etapelor planetare... Faptele vor dovedi că am avut dreptate...

Butaru, înconjurat de un grup de cercetători de pe satelit, se apropiase de cei doi oameni de știință:

— Tovarășe Scarlat, spuse el, îți prezint un aliat prețios, pe tovarășul inginer Arunian, conducătorul stației de urmărire de pe satelit, care va ține permanent legătura cu noi. Abia așteaptă ca expediția noastră să pornească.

— Mă bucur să vă cunosc, tovarășe inginer. Dar tocmai îmi exprimam față de mecanicul-șef al satelitului părerea că-i hazardat să ne așteptăm că vom atinge toate obiectivele propuse.

— Cum, tovarășe Scarlat, se miră Arunian, un om mărunt cu părul încărunțit, dumneata nu crezi acest lucru?

— Nu cred! Și o spun cu toată sinceritatea... De altfel, și tovarășul Corf e de aceeași părere cu mine.

— Adevărat, tovarășe Corf, acesta este și punctul dumitale de vedere? întrebă președintele Belov.

— Da, da, obiecțiunile tovarășului Scarlat mi s-au părut serioase.

Matei Butaru interveni acum și el.

— Tovarăși, părerea mea mi-am spus-o în nenumărate rânduri. Și cred că e limpede pentru fiecare: chiar dacă nu avem certitudini, trebuie să pornim în călătoria noastră plini de încredere. Dacă ar fi mers numai pe drumuri bătătorite și dacă ar fi fost lipsit de îndrăzneală, Lomonosov nu ar fi reușit să lămurească natura electricității atmosferice, iar savanții sovietici nu ar fi ajuns să înfăptuiască primele zboruri interplanetare.

— Așa e, tovarășe Butaru! se auziră câteva voci în jur.

— Aceasta este atitudinea unui adevărat om de știință, sublinie academicianul Belov, și-l privi cu căldură pe tânărul astronom.

Scarlat nu mai spuse nimic. Privea îngândurat, mușcându-și ușor buzele.

11. Stația de urmărire a rachetei

Între timp, toată lumea se sculase de la masă. Inginerul Arunian îi invită pe călători să viziteze stația de urmărire.

— Nu mai urcăm la suprafață, ca să nu fim nevoiți să îmbrăcăm din nou costumele de protecție. Vom trece prin coridoarele subterane.

O scară rulantă îi duse până în inima satelitului artificial. După jumătate de minut de coborâre ajunseră într-o sală deosebit de interesantă. Aici, la 60 metri sub platforma superioară a satelitului, la fața lui inferioară, se afla un punct de observație înzestrat cu puternice aparate cinematografice și fotografice, îndreptate spre Pământ.

Cel mai mare dintre aparatele de filmare era în legătură cu o antenă de emisie, instalată pe platforma superioară. Prin aceasta se transmiteau unor stații de radioteleviziune de pe

Pământ imaginile în culori și relief ale globului terestru, văzut de pe Hepta.

Aparatele erau așezate pe o imensă suprafață transparentă, care înlocuia aici peretele inferior al satelitului pe o întindere de peste o sută de metri pătrați. Era una dintre „ferestrele” pe care le zăriseră încă din rachetă.

Pășind pe această placă străvezie sub care se deschidea prăpastia fără fund a Universului, te cuprindea panica. În primul moment îți apărea imaginea propriului tău corp prăbușindu-se în neant. Senzația aceasta era atât de puternică, încât mulți amețeau și, pierzându-și echilibrul, cădeau pe suprafața netedă și transparentă.

Apolodor Dincă înaintă cu mare precauție pe această podea ciudată. Corpul lui masiv se bălăbănea de parcă ar fi fost beat.

— Știți, încercă el să glumească, am impresia că de aici se poate porni de-a-dreptul spre Pământ. Dacă se sparge geamul, mă întorc acasă înaintea voastră.

După câțiva pași însă, senzația neplăcută i se risipi și privirile îi rămaseră pironite de imaginea pe care o avea la picioarele sale.

— Ia priviți ce minunăție! exclamă el exaltat.

Într-adevăr, cerul negru era presărat cu sute de stele, care apăreau mult mai strălucitoare decât atunci când erau privite de pe Pământ.

Pe fondul acesta întunecat, împodobit cu nestemate, se zărea imens, ocupând un sfert din întreaga panoramă, globul pământesc, învestmântat în nori și cețuri. Cu o parte umbrită de vălul nopții, iar cu cealaltă scăldată de razele soarelui, se rotea lent, ca un uriaș istovit.

Deosebit de strălucitoare, ca o boltă gigantică de cristal, se vedea căciula albă a Polului Nord. Regiunea din preajma Polului Sud, aflată în zona umbrită, apărea doar ca o pată cenușie. Suprafața planetei nu se deslușea limpede, mai ales spre margine, datorită vălului atmosferei.

Stelele se deplasau fără grabă spre discul pământesc și dispăreau una după alta în spatele lui. De partea cealaltă a globului apăreau, în schimb, altele noi.

Nimic din ceea ce zăreau nu-i făcea pe călătorii noștri să simtă rotirea satelitului, așa cum nici de pe globul pământesc oamenii nu-și dau seama de mișcarea acestuia. Aveau impresia

că stația extraterestră stă nemișcată și că numai Pământul, Soarele, stelele și Luna se rotesc. Satelitul artificial devenise pentru ei centrul Universului, așa cum strămoșii lor crezuseră pe timpuri despre Pământ că se află în mijlocul lumii.

Era un spectacol măreț, de o splendoare nemaiîntâlnită, o priveliște care, văzută odată, nu mai putea fi uitată.

Călătorii noștri porniră mai departe. O altă scară rulantă îi urcă câțiva zeci de metri și, la capătul ei, o ușă se deschise automat. Pătrunseră într-o încăpere mare, rotundă, aflată aproape de suprafața satelitului, în care era instalată stația de urmărire a rachetei. De-a-lungul pereților se aflau zeci de panouri, pe care erau fixate comutatoare, butoane și tuburi luminoase de control.

De aici, savanții de pe Hepta aveau să comunice cu membrii expediției în tot cursul călătoriei, utilizând televizoarele cosmice și aparatele de radio, care funcționau pe unde centimetrice. În mijlocul sălii se găsea un ecran de televiziune ce avea dimensiuni puțin obișnuite, iar de jur împrejur zeci de aparate complicate.

— Suntem pregătiți pentru misiunea noastră, tovarășe Butaru, spuse cu mândrie inginerul Arunian, conducătorul stației. Aparatele au fost încercate și funcționează excelent. Ieri am terminat cu instalarea televizorului de mare distanță, așa că puteți porni liniștiți la drum. Nădăjduiesc să nu pierdem nicio clipă legătura. Radio-ul, televiziunea, semnalele luminoase speciale, vor avea rolul unor fire nevăzute, care să lege „Cutezătorul” de satelit și, prin acesta, de Pământ.

Matei Butaru îi mulțumi cu căldură.

— Nu ne mai rămâne decât să încărcăm cele șase rachete și să pornim la drum, adăugă el.

— Tovarășe Butaru, îl întrerupse academicianul Belov, care tocmai intrase în cameră, surpriza am lăsat-o pentru la urmă. Totul este pregătit. Rachetele dirijate sunt gata de drum. Am încărcat materialele și instrumentarul necesar construirii observatorului pe asteroid. De asemenea, laboratoarele de chimie, fizică, biologie și geologie, sera, uneltele, o cantitate suficientă de alimente sintetice și deshidratate, aparatul de preparat apă potabilă, instalația generatoare de aer și toate celelalte. Nu am uitat nici biblioteca, aparatul de proiecție, un

stoc important de filme, benzi de magnetofon și suluri magnetonice, ca să vă simțiți ca acasă.

— Vă mulțumesc, tovarășe Belov. Iată o surpriză foarte plăcută. Ați prevăzut, într-adevăr, totul și ne-ați economisit multă muncă.

Un zâmbet lumină fața academicianului.

— Să-ți spun drept, în cazul acesta am fost cam... interesați. Nu că n-am voi să vă avem cât mai mult timp ca oaspeți pe satelitul nostru, dar suntem nerăbdători să cunoaștem primele rezultate ale expediției. Eu personal, i se adresă Belov șefului stației de urmărire, voi fi cam des în vizită pe la dumneata, tovarășe Arunian... Și acum, prieteni, e timpul să vă odihniți. Mâine dimineață „Cutezătorul” va porni la drum. Inginerul Arunian vă va conduce spre camerele voastre.

Capitolul IV
PLANETA PITICĂ

12. Spre asteroid

Încă de pe Pământ, tânăra cercetătoare Ana Grigoraș propusese ținerea unui jurnal de călătorie.

— Fiecare să scrie în el ce vrea și când vrea. La întoarcere, vom avea un document original și interesant, spusese ea atunci.

Se declaraseră cu toții de acord.

Și acum, la numai câteva minute de la decolarea de pe satelitul artificial, Matei Butaru se pregătea să facă prima însemnare. Scoase stiloul pneumatic și începu să noteze:

„La ora 8 și 12 minute, „Cutezătorul” și cele cinci rachete radioghidate însoțitoare s-au desprins de pe suprafața lui Hepta.

Motoarele auxiliare au intrat de îndată în acțiune, înălțând navele la câteva zeci de metri peste pista de decolare a satelitului. Apoi a pornit și motorul principal, însă cu o forță mult redusă față de cea necesară la decolarea de pe Pământ.

Prima etapă a călătoriei noastre interplanetare a început”.

Un timp, rachetele zburară în aceeași direcție cu satelitul. Dacă astronauții nu ar fi auzit zgomotul surd al motoarelor și nu ar fi văzut, prin luminatoare, reflexele albăstrui roșietice aruncate de gazele fierbinți care ieșeau prin țevile de eșapament, ar fi putut crede că nava plutește imobilă în spațiu.

Treptat, autopilotul mări viteza. Automatul înregistrator-vorbitor, pe care Cernat îl pusese în funcțiune, anunță, la intervale scurte: 9... 10...11... 12 kilometri pe secundă. Apoi, după ce inginerul întoarse un alt comutator, aparatul începu să auto raporteze date despre caracteristicile particulelor cosmice înregistrate, intensitatea radiațiilor ultraviolete ale Soarelui, temperatura cuirasei.

„Cutezătorul”, împreună cu cele cinci rachete însoțitoare, se îndepărta tot mai mult de Hepta. Câteva minute se mai deosebi în depărtare ca o perlă strălucitoare, pentru a se pierde apoi cu totul, înghițit de noianul nesfârșit al aștrilor.

Motoarele auxiliare, care serviseră la decolare, fură retrase. În același timp, din corpul rachetei se desprinseră mici obiecte de metal, care căzură în spațiu. Erau rezervoarele de combustibil

ale acestor motoare, care, odată golite, constituiau o povară inutilă.

Viteza sporea treptat. Acum rachetele înaintau prin spațiul ceresc cu 26.000 metri pe secundă. Cu toate acestea, călătorii nu aveau nici cea mai mică senzație de deplasare.

— Cu această viteză, un vehicul aerian ar parcurge distanța București-Cluj în 9 secunde, remarcă inginerul Cernat.

— Dar frecarea atmosferei ar fi atât de puternică, încât căldura ar aprinde nava transformând-o într-un timp și mai scurt în scrum și gaze, asemenea meteoriților, adăugă Scarlat fără să ridice privirea.

Nu trecuse decât un sfert de ceas din cele 12 ore și 13 minute de care navele aveau nevoie pentru a ajunge la asteroid. „Cutezătorul” se afla acum la 21.500 kilometri de Pământ.

Pilotul automat opri brusc motorul atomic. Zumzetul lui se stinse și fluxul gazos încetă să mai lumineze cerul din jurul rachetei. Nava astrală continuă însă să zboare, în virtutea inerției, prin spațiul ceresc, în noaptea adâncă și liniștită.

Trecură ca fulgerul pe lângă un obiect ciudat, de formă rotundă. Aparatul fotografic automat, cuplat cu un radiolocator, îl prinsese însă pe peliculă.

Developată în numai câteva minute, imaginea fu proiectată pe un ecran. Acolo apăru ceva care semăna cu o roată mare, având niște spițe groase. În inelul exterior al roții se zăreau zeci de ferestruici circulare.

— Suntem la 25.000 kilometri de Pământ, conchise Butaru. Aceasta este distanța la care se află Deca, cel mai îndepărtat dintre sateliții artificiali ai globului nostru, pe care îl vedeți pe fotografie.

Le explică apoi că acest satelit era cu mult mai mic decât Hepta, având un diametru de numai 78 metri.

În centrul roții se afla micul cosmodrom, un tunel de 15 metri lungime, unde soseau în mod obișnuit rachetele de pe Pământ. Nu departe de tunel era uzina, care producea, cu ajutorul unui generator atomic, energia electrică necesară diferitelor instalații și aparate.

Laboratoarele de cercetări științifice și alte încăperi, în care se desfășura cea mai mare parte a activității celor 53 de locuitori ai satelitului circular, se aflau în inelul exterior.

Datorită faptului că „roata zburătoare” se învârtea în jurul centrului ei foarte repede, la periferie lua naștere o puternică forță centrifugă, care împingea toate obiectele spre peretele exterior al inelului. Pentru locuitorii satelitului, care călcau pe acest perete, devenit „solul” lor, forța aceasta echivala cu puterea de atracție a Pământului. De aceea, de unde în regiunea centrală a satelitului obiectele abia dacă aveau o greutate neînsemnată, în încăperile inelului exterior înregistrau, la cântarul dinamometric, aceeași greutate ca și pe Pământ și cădeau la fel de repede spre podea ca pe globul terestru.

Minutele treceau. Matei Butaru privea printr-o ferestruică laterală. Era adânc impresionat de măreția priveliștii. Simțea acum pe deplin cât de grea era răspunderea care apăsa pe umerii săi.

Voi fi eu oare în stare să duc această misiune la bun sfârșit? se întrebă el îngândurat.

Scoase o carte din raft, se așeză și începu să o răsfoiască. Titlul volumului era: „Istoria călătoriilor interplanetare”. Câteva cuvinte, folosite de autor ca motto, îi atraseră în mod deosebit atenția:

„De mii de ani omenirea visează să cucerească spațiile interplanetare. Generația noastră este chemată să ducă aceste năzuințe la îndeplinire”.

— Așa-i, murmură Matei pentru sine. Generația noastră!

Continuă să întoarcă filele. Ochii i se opriră asupra unui capitol intitulat „Visuri”. Și Matei Butaru citi:

„Cu aproape două milenii în urmă, scriitorul și filosoful grec Luchian a descris pentru prima dată o călătorie în lumea aștrilor. Pe atunci, întinsul mărilor și oceanelor nu era decât în mică măsură cunoscut, iar despre „capătul” lor se presupuneau tot felul de lucruri fantastice. Luchian povestește că un vas grecesc a fost surprins de o furtună puternică. Marinarii, neavând timp să strângă pânzele, vântul năpraznic a ridicat corabia în sus, până dincolo de nori și a purtat-o timp de mai multe zile în depărtări. Navigatorii au ajuns, după peregrinări îndelungate, la țărmul unei insule de argint, care nu era alta decât Luna. În povestirea lui Luchian sunt pe larg descriși locuitorii stranii ai acestui corp ceresc”.

Mai departe, în carte se amintea romanul scriitorului francez Cyrano de Bergerac, despre călătoria sa imaginară în Lună și în

Soare și despre locuitorii Lunii – seleniții – care au patru metri înălțime, umblă în patru labe și se hrănesc cu aburii mâncărurilor.

Autorul cărții trecea apoi în revistă romanele fantastice ale lui Jules Verne și H. G. Wells, descriind călătorii în lumea aștrilor. Acestea se bizuiau într-o oarecare măsură pe datele științei astronomice.

Wells imagina în povestirile sale diferite războaie între locuitorii planetelor, pentru a impresiona cititorul prin aventuri sângeroase și Butaru își aminti că acest procedeu îi displăcuse întotdeauna.

Răsfoi mai departe. Capitolul următor trata despre istoricul sistemelor de astronavigație.

Câte nu se propuseseră pentru propulsia navelor astrale! Substanțe „antigravitaționale" și mașini centrifuge, tunuri și vulcani artificiali pentru aruncarea de „ghiulele" cu o viteză gigantică, folosirea presiunii razelor Soarelui și multe altele.

Până la urmă, cartea arăta că toate acestea nu se dovediseră bune la nimic. Numai cu ajutorul rachetelor erau realizabile zborurile cosmice.

Tocmai de aceea autorul insista mai ales asupra scrierilor marelui savant Țiolcovschi, genialul creator al teoriei mișcării reactive, părintele rachetelor moderne cu mare rază de acțiune.

Matei Butaru închise cartea.

Acum, când conducea o importantă expediție cosmică, își amintea cu emoție de profeticele cuvinte ale marelui învățat:

„Mai întâi se va zbura cu o rachetă în jurul Pământului, apoi se va descrie o anumită cale în raport cu Soarele și se va atinge o planetă dorită... Aparatele cu reacție vor face ca omul să cucerească spații nelimitate..."

Slovele acestea i se întipăriseră adânc în minte.

Vocea ascuțită a radiotelegrafistului Precup îl trezi din visare.

— Tovarășe Butaru, ce să fie cu izbiturile acestea în cuirasa rachetei? Le-am auzit încă de când am ieșit din atmosferă. Dar parcă acum sunt mai dese.

Matei Butaru se ridică, smulgându-se din mreaja gândurilor în care fusese cufundat.

— E un fenomen obișnuit în călătoriile interplanetare. Micile izbituri pe care le auzi – uneori mai rare, alteori mai dese – sunt o dovadă că spațiul gol, vidul, nu există nicăieri. După cum știi,

desigur, altădată se credea că între aștri nu există nimic, sau că spațiul interastral este umplut cu o substanță specială – eterul – căreia i se atribuiau proprietăți dintre cele mai stranii. Acum e cunoscut faptul – și călătoria noastră confirmă acest lucru – că nici vidul și nici eterul nu există. Praf cosmic, pietricele, gaze foarte, foarte rare, radiații de tot felul, sunt nelipsite aci.

— Vasăzică, reflectă Andrei Precup, nicăieri n-o să putem spune că plutim cu adevărat „în gol”. Peste tot e câte ceva de care să te lovești.

— Ai dreptate. Materia este uneori mai densă, alteori mai rară în Univers; dar de existat, există pretutindeni.

Conducătorul expediției își consultă ceasul și i-l arătă lui Precup, care înțelese că ora comunicării cu Hepta sosise.

Intrară împreună în cabina de radioteleviziune.

Pe ecran apăru peste câteva secunde chipul jovial al inginerului Arunian. Deși erau la 83.000 kilometri de satelitul artificial al Pământului, figura lui se vedea foarte limpede.

— Iată-vă, în sfârșit! fură primele lui cuvinte. Mi-era dor să vă revăd, de parcă ne-am fi despărțit de o veșnicie. Cum vă merge?

— Cât se poate de bine, răspunse Matei. Până acum, toate mecanismele și aparatele au funcționat impecabil. Ați recepționat emisiunile transmițătorului automat?

Matei se referea la complexul aparat care înregistra permanent și transmitea la fiecare 15 minute stației de urmărire temperatura, starea electromagnetică, imaginile fotografice ale cerului, poziția rachetei și numeroase alte date.

— Perfect, răspunse savantul sovietic. Priviți graficele și diagramele transmise de aparatele voastre!

Deoarece timpul convenit pentru transmisie trecuse, aparatul se închise automat.

— La cât a scăzut viteza? îl întrebă Matei Butaru pe Cernat.

— 19 kilometri pe secundă, se auzi peste puține momente glasul automatului vorbitor.

— Foarte bine. Nu avem deci nicio deviere de la diagrama stabilită pe Pământ.

— Dar de ce scade viteza? se amestecă radiotelegrafistul.

— Foarte simplu, îi explică inginerul Cernat. Acum înaintăm fără motor, în virtutea inerției. Forța de atracție a Pământului nu a încetat încă complet să acționeze, deși e cu mult mai slabă. Ea

ne încetinește treptat viteza, „trăgându-ne înapoi”. Când vom ajunge la 5 kilometri pe secundă, vom porni din nou motorul atomic.

Scăderea forței de atracție a Pământului se resimțea din ce în ce mai pronunțat. Călătorii nu cântăreau acum mai mult de câteva kilograme și unii dintre ei se legaseră cu ajutorul curelelor de scaunele pliante.

— Ia privește spre Pământ! îi atrase atenția Matei Butaru lui Apolodor Dincă. Se văd limpede efectele de aurora polară.

Laborantul se juca tocmai cu o ceașcă. Îi dădea drumul să cadă de la diferite înălțimi și se amuza constatând cât de încet coboară.

— Nici dacă ar fi din porțelanul cel mai subțire nu s-ar sparge în cădere, îi spunea el Anei Grigoraș. Când Butaru îi atrase atenția asupra spectacolului oferit de globul pământesc, Dincă fixă paharul într-un suport al mesei și privi spre luminatorul inferior.

Prin peretele străveziu se deslușeau racheta cu șenile și alte două nave radioghidate, care urmau „Cutezătorul”. Celelalte erau ascunse de corpul rachetei principale.

Cu mult mai mic decât de pe Hepta, dar totuși majestuos pe fondul întunecat al cerului înstelat, se zărea Pământul. Continentele și oceanele se deosebeau cu greu prin vălul atmosferic.

În partea opusă Soarelui se vedea ca un fum alburiu „coada” Pământului, descoperită cu decenii în urmă de marele învățat sovietic V. G. Fesencov. Această curioasă prelungire gazoasă a atmosferei planetare este „izgonită” din învelișul aerian al globului terestru de presiunea razelor Soarelui, aidoma cozilor cometelor.

În apropierea polilor pământești se deosebea o zonă atmosferică deosebit de luminoasă, asemănătoare unei perdele multicolore, sclipitoare. Aceasta era aurora polară, provocată de particulele încărcate electric venite de la Soare, pe care imensul magnet pământesc le deviază spre poli.

— Fenomenul de electrizare e acum deosebit de intens, observă Dincă.

— Într-adevăr, așa se pare, răspunse Matei Butaru. Să încercăm transmiterea unui mesaj radiofonic direct către Pământ și vom vedea care este situația.

Radiotelegrafistul nu reuși însă să stabilească legătura. După nenumărate încercări zadarnice, se înfurie. Începu să învârte nervos de butoanele aparatelor. Suduia pe înfundate.

Nici undele radiofonice milimetrice, cu mare putere de pătrundere, nu putură ajunge pe Pământ. Impermeabilitatea atmosferei la undele radiofonice se mărise foarte mult.

Navigatorii recurseră la semnalizarea luminoasă. Oglinzile puternice, scoase din corpul „Cutezătorului", transmiseră spre Pământ raze solare reflectate. Două minute mai târziu, stația de urmărire de pe Hepta răspunse prin următorul mesaj:

„Stația de recepție-emisie din Munții Făgărașului confirmă primirea semnalului vostru luminos. Am descifrat cu greu înștiințarea lor, datorită puternicei furtuni magnetice care s-a dezlănțuit."

În această clipă, călătorii auziră un uruit uniform, învelișul exterior al „Cutezătorului" se pusese în mișcare, pentru a evita ca racheta să se încingă prea tare în partea expusă Soarelui; acolo temperatura atingea 138°. După câteva minute, rotirea conteni.

Pe neașteptate, Virgil Cernat se ridică. Îi privi pe ceilalți cu ochii lui mari, albaștri, și zise:

— Dacă vreți, acum că avem puțin răgaz, o să vă arăt cum funcționează instalația pe care am construit-o cu puțin timp înainte de plecarea noastră.

Toți se întoarseră cu interes spre inginer.

— E vorba, după cum știți, de un motor de rezervă. Priviți spre luminatorul superior!

În locul oglinzii de semnalizare, care fusese mai de mult retrasă, se văzu ieșind din corpul rachetei un tub cu diametrul unui pahar obișnuit. O pocnitură ușoară și capătul liber al tubului se desfăcu, asemenea unei ramuri de liliac înflorit.

— O adevărată baterie de celule fotoelectrice! exclamă profesorul Scarlat.

— Exact! confirmă mândru inginerul. Pe fața lui strălucea o bucurie de-a-dreptul copilărească. Este vorba de un motor de tipul celui conceput de învățatul sovietic M. C. Tihonravov.

Celulele fotoelectrice transformă energia solară în curent electric. Sub influența energiei electrice, molecula hidrogenului este transformată în atomi: hidrogenul biatomic se preface în monoatomic. Hidrogenul monoatomic fiind însă un produs foarte

nestabil se transformă din nou în biatomic. Căldura rezultată ajunge să imprime particulelor de hidrogen o viteză de 20 kilometri pe secundă, suficientă pentru propulsie.

Ca pentru a confirma cele spuse, din micul motoraș cilindric începură să iasă jerbe violete, din ce în ce mai luminoase. Se auzi un șuierat ușor, presărat cu pocnituri.

— Viteza noastră este din nou în creștere! anunță triumfător Virgil Cernat.

Cincisprezece minute mai târziu jerbele se stinseră, evantaiul celulelor fotoelectrice se închise și tubul fu retras în rachetă. Nava înainta, asemenea unui bolid strălucitor, prin spațiul cosmic.

*

Aplecată deasupra Jurnalului, Ana Grigoraș așternea prima ei însemnare:

„Au trecut 9 ore și 24 minute de la plecarea noastră de pe Hepta. În punctul în care ne aflăm, mult mai aproape de Lună decât de Pământ, forța de atracție a celor două astre se echilibrează.

Cântărim mai puțin decât un firicel de praf pe Pământ, căci ne-am eliberat cu desăvârșire de îmbrățișarea nevăzută a globului terestru. Dacă n-am fi prinși, cu ajutorul curelelor, de scaune și nu ne-am ține de barele și mânerele din pereți când umblăm prin cabină, am putea înota în spațiul încăperii întocmai ca peștii în apă.

Dincă și-a desfăcut adineaori legăturile și a avut imprudența să se sprijine cu coatele de fotoliu. În aceeași clipă l-am văzut cu toții ridicându-se spre plafon, și rămânând suspendat deasupra noastră. Cernat l-a apucat de o mânecă, trăgându-l în jos.

Banda magnetonică, pe care profesorul Dobre a uitat-o nefixată de masă, plutește prin cameră. Nu mai există nici „jos”, nici „sus”, căci ele au înțeles doar acolo unde se manifestă o forță de atracție.

Prin ochiul de geam din stânga apare acum imensul disc al Lunii. Iată așa-zisele „mări”, pustiuri fără pic de apă, craterele „vulcanilor” lipsiți de lavă, siluetele aspre ale munților înalți și colțuroși. Aceștia aruncă umbre atât de precise și de intense pe pustiul lunar, încât cele pe care le cunoaștem de pe Pământ ni se par a fi fost doar penumbre.

Satelitul natural al globului terestru este un ocean încremenit, din piatră și praf, crestat de crăpături adânci.

Ce moartă și rece ne apare de aproape nelipsita însoțitoare a pământului!”

Din cabină auzi vocea lui Precup, care comunica cu stația de urmărire:

— Da, tovarășe Arunian, totul decurge conform planului. Autopilotul a efectuat un viraj de 28°, cu direcția spre asteroid. Cea mai mare parte a drumului a fost parcursă.

13. Asteroidul-vehicul, o lume a minunilor

„Cutezătorul” își urma calea prin eterna noapte astrală și călătorii nu se mai săturau admirând priveliștea, ca din povești, a spațiului cosmic.

Matei Butaru trecuse la pilotarea rachetei sau, mai exact, la supravegherea autopilotului. Chipul îi era încordat. Din când în când nota ceva în blocul său, format din foi de vinoină albă, o materie plastică ce înlocuia hârtia de altădată. Avantajul acesteia era că, pe aceeași pagină, puteai să scrii și să faci să dispară cele scrise ori de câte ori doreai.

În cabina sa, radiotelegrafistul transmitea din nou stației de pe Hepta poziția exactă a rachetei.

Apolodor Dincă răsfoia, pentru a nu știu câta oară, „Instrucțiunile pentru prepararea mâncărurilor din alimente deshidratate și sintetice în mediul astral.”

La fiecare capitol pe care-l recitea, fața lui se întuneca tot mai mult.

— Am să mă fac de rușine, mormăi el, și aceasta cu toate cunoștințele de chimie alimentară pe care le-am dobândit. Nu pot să pricep cum voi scoate o friptură bine rumenită, gustoasă și fragedă, din cutiuțele astea de carton, care nu conțin decât prafuri și buline. Sfârșitul îl prevăd. Toți vor spune: Apolodor Dincă a încurcat concentratele alimentare cu substanțele chimice din eprubetele sale.

Se adânci din nou în studiul neobișnuitei sale cărți de bucate.

Matei Butaru se adresă inginerului Cernat:

— Ascultă, Virgile, stabilește te rog precis poziția. Cred că trebuie să fim la câteva mii de kilometri de asteroid.

Inginerul se îndreptă spre masa lui Butaru. Aci, pe o coală mare de vinoină milimetrică era desenată cu roșu traiectoria rachetei și cu verde calea asteroidului. Cernat se uită la cronometrul fixat în perete și constată că trecuseră 10 ore și 8 minute de la plecarea de pe Hepta. Citi apoi de pe tabloul de comandă câteva indicații ale aparatelor înregistratoare cu privire la drumul parcurs. Efectuă mai multe calcule cu ajutorul integratorului electric de calculat și spuse:

— Indicațiile aparatelor corespund cu graficul. Peste 4 minute și 35 secunde drumul nostru va tăia pe cel al asteroidului. E cazul să ne pregătim.

Butaru declanșă radiolocatorul. Învârti un buton argintiu, până ce fixă aparatul la determinarea poziției obiectelor aflate mai aproape de 3.000 kilometri. Peste puțin timp, undele emise se loviră de asteroid și se întoarseră înapoi, iar indicatorul de distanță se opri la 2.312 kilometri, confirmând exactitatea calculelor inginerului Cernat. Pe ecranul instalației apăru un mic punct luminos, având contururi neprecise. Era asteroidul.

Butaru puse radiolocatorul în legătură cu luneta care se afla în încăperea principală, astfel încât aceasta să fie îndreptată și ea spre corpul ceresc. Apoi proiectă imaginea prinsă pe un ecran din fundul camerei.

Astronauții văzură acum, pentru prima dată, aspectul viitorului lor adăpost cosmic. Se simțeau cuprinși de o emoție puternică, care se împletea cu nerăbdarea.

— Acolo vom trăi timp de un an și mai bine! exclamă profesorul Dobre.

— Acum poate fi văzut și cu ochiul liber, strigă deodată Cernat.

Într-adevăr, asteroidul se apropia cu o viteză vertiginoasă, crescând rapid în câmpul vizual. În curând se putură deosebi și contururile.

— După câte văd, nu e rotund, observă profesorul Dobre.

Privind-o, călătorii constatară într-adevăr că planeta pitică avea o formă ciudată. Nu era rotundă și puțin turtită la cele două extremități, cum sunt planetele. Avea o formă prelungă, care aducea cu aceea a unui castravete.

— Seamănă leit cu Eros, primul asteroid descoperit de învățați cu mult timp în urmă, zise Scarlat, după ce îl cercetă îndelung

printr-un binoclu puternic. Această formă va face și mai dificile condițiile noastre de viață acolo.

— Lasă, tovarășe Scarlat, interveni doctorița. Până acum călătoria nu te-a făcut să suferi prea mult. Uite, eu personal îți promit să te aduc teafăr pe Pământ.

— Ce-ar fi să ne gândim mai bine la un nume pentru asteroidul nostru? propuse Dobre. După câte am aflat, mai poartă în prezent denumirea de „obiect al lui Tarov”, după numele descoperitorului, așa cum e obiceiul pentru planetele pitice încă nedeterminate cu exactitate.

— Tovarăși, am o sugestie, interveni cu entuziasm tineresc Ana Grigoraș. Propun să-l botezăm „Copernic”, după numele marelui savant polonez, unul dintre întemeietorii astronomiei moderne, care a revoluționat cunoștințele omenești despre planete.

Aplauze puternice o răsplătiră pe Ana care roși ca o școlăriță.

— Cred că sunt în asentimentul tuturor când accept sugestia, spuse Matei Butaru. Să comunicăm și stației de urmărire hotărârea noastră, iar apoi să înscriem evenimentul în Jurnalul de bord.

Între timp, „Cutezătorul” se apropiase până la 25 kilometri de planeta pitică. Motorul principal se oprise de mult, iar motoarele auxiliare intraseră în funcțiune.

Cele șase rachete zburau acum paralel cu asteroidul, coborând treptat spre suprafața lui.

— Ați isprăvit determinările? îl întrebă Matei pe George Scarlat.

— Da... se confirmă în general observațiile efectuate pe Hepta, răspunse Scarlat, continuând să-și consulte notițele. Lungimea maximă a asteroidului este de 3,9 kilometri. Grosimea lui în regiunea centrală 1,7 kilometri. Perioada de rotire în jurul propriei axe 8 ore. Forța de atracție este a mia parte din aceea a Pământului. Și, bineînțeles, nicio urmă de atmosferă.

— Mulțumesc, tovarășe Scarlat. Putem să ne pregătim de aterizare.

14. Covorul de cauciuc

Echipajul rachetei își luă posturile în primire. Inginerul Cernat îl înlocuise pe Matei la tabloul de comandă, pentru ca acesta să poată conduce operațiile de debarcare.

Privind prin luminatorul inferior, călătorii vedeau tot mai limpede detaliile suprafeței micii planete. Aceasta era formată din bolovani și stânci, între care se căscau crăpături adânci. Culorile care predominau erau cenușiul și diferite nuanțe de albastru. Multe roci sclipeau atât de puternic, încât îți luau ochii. Impresia de pustiu încremenit era deprimantă. Matei simți acest lucru și încercă să-și încurajeze tovarășii.

— Să vedeți ce forfotă de viață va fi aici peste câteva zile, când ne vom instala... gospodărește!

— În orice caz, spuse Scarlat, trebuie să recunoașteți că acest deșert stâncos nu are un aspect prea îmbietor.

— Ce deșert... care deșert? strigă profesorul Dobre, înciudat. Să vezi dumneata mai întâi instalată sera mea. Apoi n-ai să-i mai zici deșert, ci grădină înfloritoare, rai, paradis! Asta, bineînțeles, dacă te va lăsa inima și spiritul dumitale de contrazicere.

— Atenție! Peste câteva secunde atingem solul, anunță Cernat.

Când ajunseră la 25 metri de suprafață, Matei Butaru apăsă pe un buton și luminatorul inferior se închise. Peste puțin timp, inginerul opri motoarele auxiliare.

„Cutezătorul” se lăsă încetișor spre asteroid. Cele șase rachete atinseră în același timp solul planetei pitice, fără ca cineva să simtă cea mai ușoară zdruncinătură. Își îmbrăcară costumele speciale și-și încărcară tălpile cizmelor de cauciuc cu o cantitate mare de plumb.

Îndreptându-se spre camera de ecluzare a rachetei, își fixară rezervoarele cu oxigen și aparatele de radiocomunicație.

Coborâseră de câteva minute din rachetă. Strânși în jurul lui Matei, priveau cuprinși de un sentiment ciudat spre contururile tăioase ale stâncilor, care se profilau stranii pe fondul cerului. Simțeau nevoia să vadă o mișcare, o schimbare cât de mică în jurul lor. Dar încremenirea domnea pretutindeni. Într-un târziu, vocea lui Butaru îi trezi la realitate.

— Facem o mică raită spre capătul nordic, pentru o primă cunoaștere a planetei, spuse el. Înaintați cu precauție. Mergeți unul în spatele celuilalt. Mai ales, evitați gesturile prea bruște,

care pot fi fatale. Un singur pas făcut cu o oarecare repeziciune vă poate arunca în sus până la înălțimi amețitoare... Și acum, să pornim spre ridicătura aceea care sclipește atât de puternic!

Privind în direcția indicată de conducătorul expediției, cercetătorii văzură, la vreo 4-500 metri depărtare, un delușor care strălucea orbitor.

Urmându-l pe Matei Butaru, întregul grup se puse în mișcare, stârnind la fiecare pas valuri de praf cenușiu. Numai inginerul Cernat ramase lângă „Cutezătorul”. Cerceta cu grijă starea învelișului rachetei, îndeosebi zgârieturile pe care micile pietre cerești întâlnite le făcuseră în cuirasă.

Călătorii noștri înaintau încet, cu mare prevedere. Acum înțelegeau bine avertismentul lui Butaru. Datorită forței de atracție neînsemnate, aveau impresia că pășesc pe un covor de cauciuc, moale ca puful și extrem de elastic. La fiecare pas, suprafața planetei răspundea ca un resort, care voia să-i proiecteze în spațiul cosmic. Simțeau că o singură mișcare nesocotită a piciorului ar fi creat un irezistibil impuls de ascensiune. De aceea, aproape nu ridicau cizmele de pe sol, ci mai mult le târau.

Călcau peste bolovani la care te surprindeau formele dure, ascuțite. Niciunul nu era rotunjit, căci niciodată apa nu șerpuise printre ei. Când loveau cu piciorul vreo piatră, aceasta zbura, la mare înălțime, stârnind un adevărat nor de pietriș, care cădea lent spre suprafață, ca într-o peliculă cinematografică filmată cu încetinitorul.

Multe roci aveau un pronunțat luciu metalic, iar altele aruncau reflexe multicolore, asemenea cristalelor. După o cercetare sumară, Ana Grigoraș le spuse că era vorba de metale, aliaje metalice și cristale, care constituiau probabil cea mai mare parte a masei planetare.

Din loc în loc, răsărea câte un colț ascuțit, care semăna cu o stalagmită, ridicându-se până la 10-15 metri înălțime. Erau deseori nevoiți să ocolească ridicături înalte și râpe adânci. Peisajul izbea prin precizia lui. Umbrele erau de o intensitate nemaipomenită. Datorită lipsei de atmosferă, nuanțele dulci nu existau aci.

Deasupra capetelor astronauților, cerul era negru ca tăciunele. Pe el străluceau, cu o mare intensitate, Soarele, Pământul, Luna și stelele. Globul terestru se vedea de aici ca o

seceră imensă, iar Luna, cu mult mai mică, ca o jumătate de disc lucitor.

După un sfert de oră de drum ajunseră în dreptul unei formațiuni aproape cilindrice, ce scânteia orbitor în bătaia razelor solare. Era delușorul pe care Matei Butaru îl alesese ca punct de reper.

În timp ce Apolodor Dincă filma peisajul, Ana Grigoraș scoase cuțitul pe care îl purta la brâu și desprinse un strat subțire din rocă. Dedesubt se ivi o suprafață și mai strălucitoare.

— Argint pur, constată peste câteva clipe Ana.

Ocoliră ridicătura, care atingea vreo 10 metri înălțime și porniră mai departe. O căldură puțin obișnuită domnea în exterior. Scarlat consultă termometrul metalic pe care-l avea la braț, alături de cronometru. Arăta 89°. Lichidul refrigerent, care circula între straturile îmbrăcămintii, păstra însă în interiorul costumelor o temperatură constantă și plăcută.

Matei Butaru mergea cu vreo trei-patru metri înaintea celorlalți. Trecuse tocmai de un dâmb, când astronauții văzură dintr-odată cum începe să se scufunde.

— Ce se întâmplă cu dumneata, tovarășe Butaru? strigă îngrijorată Ana Grigoraș, care venea imediat în urma lui.

— Nu vă speriați! răspunse calm conducătorul expediției. Dincolo de dâmb era o crăpătură, pe care nu am remarcat-o. Cad acum în ea, dar atât de încet, încât abia peste câteva zeci de secunde mijlocul îmi va ajunge în dreptul marginii gropii. Atunci mă voi sprijini în mâini și voi ieși afară.

Ceilalți ajunseseră în apropierea lui. Matei Butaru scosese „în cădere” farul electric de buzunar, îndreptându-l spre fundul crăpăturii.

— Are o adâncime de peste 40 de metri, constată el.

Cu o mișcare sigură se săltă ușor, sprijinindu-se în coate, și ieși afară. Ceilalți răsuflară ușurați.

— Ciudate lucruri se întâmplă aici, se minună radiotelegrafistul.

— Eu aș putea să-ți arăt lucruri și mai ciudate, îi spuse Apolodor Dincă. Atenție aici... Abracadabra!

Cu gesturi de scamator, scoase din teacă un cuțit lung de oțel. Apoi, dintr-unul din buzunarele sale ieși la iveală o bucățică de pânză subțire. Le dădu drumul să cadă spre sol, de la

înălțimea de un metru. Cele două obiecte începură să coboare extrem de încet.

După paisprezece secunde, pânza și cuțitul atinseră, în aceeași clipă, suprafața. Mai săltară de câteva ori ca niște mingi elastice, apoi rămaseră nemișcate pe sol.

— Hm... frumoasă scamatorie! zise Precup aruncându-i lui Dincă o privire ironică. Această experiență de fizică se face în toate școlile de pe Pământ, de câteva secole. Numai că acolo se folosesc tuburi cu vid.

În aparatele de radiorecepție se auziră hohotele de râs ale astronauților. Apolodor Dincă făcu o mutră supărată, se întoarse și începu să filmeze de zor niște stânci pe care le mai filmase odată.

Grupul se puse din nou în mișcare. La câțiva zeci de metri se întindea o umbră compactă.

— Ne apropiem de regiunea întunecată a asteroidului, le explică Butaru.

Trecerea dintre zi și noapte era bruscă.

După câțiva pași ajunseră în zona neluminată a planetei pitice. De aici, Soarele nu se mai vedea pe cer. Doar razele Lunii și Pământului aruncau reflexe albastre pe suprafețele metalice ale rocilor.

Temperatura era de 110° sub zero. Datorită lichidului de încălzire, care înlocuia automat pe cel refrigerent între pereții costumelor, frigul nu pătrunse până la corpul astronauților.

Contemplau de câteva minute peisajul, când lumina zilei veni deodată peste ei. Într-adevăr, rotirea rapidă a asteroidului făcea ca linia de despărțire dintre umbră și lumină să se deplaseze foarte repede.

— Deoarece se rotește în jurul axei sale în opt ore, remarcă Scarlat, ziua și noaptea durează aci câte patru ore. Trei zile asteroidale fac cât o zi de a noastră, pământească. În legătură cu asta, să știți că va trebui să discutăm cu toată seriozitatea problema ceasurilor.

Abia acum își dădură seama că în imediata lor apropiere se aflau două mari blocuri, unul alb ca zăpada, iar altul de un negru profund. Ana Grigoraș cercetă cu atenție cele două formațiuni și curând îi putu lămuri pe ceilalți:

— Blocul alb, le explică ea, este din sare cristalină, iar cel negru din cărbune amorf. E o descoperire prețioasă, căci sarea

ne va servi la alimentație, iar din cărbune vom produce – prin transmutări atomice – oxigenul necesar respirației, care din alte elemente ar fi fost mai greu de obținut.

O luară înapoi spre punctul în care se aflau rachetele. Deodată îl văzură pe Andrei Precup aplecându-se. Zărise o piatră interesantă, cu reflexe cristaline, pe care voia să i-o dea Anei Grigoraș.

— Atenție, Precup, ridică-te încet! răsună în clipa următoare în difuzorul aparatelor de recepție avertismentul lui Matei.

Era însă prea târziu.

Radiotelegrafistul se ridicase brusc, cu o mișcare a corpului care pe Pământ ar fi părut firească. Aici însă, acest gest îl aruncă în sus, la o mare înălțime, spre spaima celorlalți.

Apolodor, care se afla lângă el, țâșni înainte, încercând să-l prindă de cizmă. Reușise să-l apuce, dar se simți ridicat și el în spațiu, căci dăduse la rândul lui dovadă de prea multă vioiciune.

Cei rămași jos urmăreau îngroziți corpurile care se înălțau repede, îndepărtându-se din ce în ce mai mult de asteroid. Trupurile celor doi zburători fără voie, în pozițiile lor nefirești, ajunseră curând la o depărtare considerabilă.

— Nicio mișcare! le strigă prin microfon Matei. Nu vă zbateți inutil. Peste câteva minute, înălțarea va înceta și veți începe să coborâți.

Astronauții priveau cu ochii măriți de spaimă acest tablou straniu. Corpurile lui Precup și Dincă se aflau acum la o înălțime de aproape 200 metri. Păreau niște gâze proiectate pe un imens geam de sticlă afumată.

Câtva timp părură să stea în loc, nemișcați. Apoi începură să coboare.

— Se întorc, priviți, coboară! Dar ce încet cad! exclamă Sabina Turcu. Nădăjduiesc că nu vor fi primii pacienți ai cabinetului medical pe asteroid.

Zburătorii se apropiaseră până la 5 metri de sol. În sfârșit, aterizară pe o stâncă. Prin geamul coifurilor se vedeau fețele lor palide.

— Vai, prin ce-am trecut, spuse cu răsuflarea întretăiată Apolodor Dincă. Chipul lui gras șiroia de sudoare și ochii i se bulbucaseră. După un oftat care se auzi în aparate ca un hârâit de fiare vechi, vocea lui groasă răsună plină de tristețe: Cred că azi nu mai bag nimic în gură. Ce întâmplare năstrușnică! Când l-

am apucat pe Precup de cizmă, am crezut că o să-l trag în jos; când colo, m-a tras el în sus, de parcă ar fi fost un balon umplut cu heliu și eu nacela lui.

— Nu găsesc comparația fericită, observă Dobre. Telegrafistul nostru nu prea seamănă cu un balon.

— Să lăsăm gluma la o parte, interveni Matei Butaru. Puțin a lipsit să vă pierdem pentru totdeauna! Asta trebuie să ne fie de învățătură. O neglijență, o scăpare cât de mică, poate fi fatală.

— Spune-ne, ce-ai simțit când zburai prin cer, tovarășe Dincă? îl întrebă Ana Grigoraș, căutând să-și stăpânească râsul.

— Ce-am simțit? Un lucru foarte nostim. În stomacul meu se făcuse parcă un vid ca în faimoasele emisfere de Magdeburg, un vid care se cerea umplut fără întârziere.

— Auzi la el! se răsti Precup. În loc să-l cuprindă un sentiment măreț, sentimentul omului care se înaltă tot mai sus, spre Soare, aidoma unui vultur, Dincă simțea nevoia să-și umple stomacul. Eu, în schimb, am avut un sentiment grandios. Aveam impresia...

Apolodor îl săgetă cu privirea, apoi rosti încet și răspicat:

— Tovarășe Precup, aș putea să-ți ofer cu ușurință din nou aceeași senzație...

Matei Butaru îi întrerupse și se adresă tuturor:

— De-acum înainte, nimeni nu va mai merge la suprafața asteroidului fără să fie legat printr-un cablu fixat de un piron bătut în stâncă. Vom proceda așa cum procedează alpiniștii. Numai că ei se leagă de teama căderii, iar noi ne vom lega ca să evităm înălțările nedorite. Dacă vom mai găsi și vreun alt mijloc de a îmbunătăți circulația noastră pe Copernic, îl vom adopta de îndată.

Precauți, se lăsară cu toții în genunchi și, sprijinindu-se de sol pentru a obține o stabilitate mai mare, se târâră înapoi spre rachetă.

Inginerul Cernat stătea în fața rachetei, de parcă ar fi văzut-o pentru prima dată.

— Ce ai, Virgil, de te uiți ca năucit la „Cutezătorul” nostru? îl întrebă Matei. Parcă nu i-ai cunoaște pe dinafară toate secretele... Ia spune!

— Știi, Matei, sunt lucruri pe care teoretic le cunoști perfect, dar atunci când le trăiești, ți se par de necrezut. Am rămas buimac când, proptindu-mă de racheta asta cât o casă, s-a

mișcat ca un bidon gol. Am mai încercat odată și îți spun... a sărit cu vreo doi metri spre dreapta. De atunci n-am mai îndrăznit s-o ating.

— Și bine ai făcut. Ai fi putut să-ți iei zborul, ca Dincă și Precup, împreună cu racheta. Știi doar că aici, pe acest asteroid, toată nava nu cântărește decât 35 de kilograme. Cu alte cuvinte, cu forța ta ai fi putut s-o împingi până departe, în spațiul interastral, de unde să nu se mai întoarcă niciodată. Va trebui s-o ancorăm puternic de asteroid.

Intrară, pe rând, în interiorul rachetei și își dezbrăcară costumele de protecție. Dincă scoase din aparatul de filmat peliculele cinematografice și le introduse în instalația automată de developare. Odată terminată această operație, se apucă de prepararea mâncării, căci după atâtea peripeții călătorilor li se făcuse foame.

— Deci, reluă Precup discuția, lucrurile își pierd aici aproape toată greutatea. Azi s-au petrecut multe întâmplări care dovedesc aceasta. Cât oi fi cântărind eu pe Copernic?

— Hai cu mine, să vedem, îi propuse doctorița. Luându-l de braț, îl duse la cântarul cu arc, aflat în infirmeria rachetei.

Radiotelegrafistul se urcă pe platformă și privi uimit cadranul:

— 58 de grame? întrebă el neîncrezător. Atâta tot?

— Da, atâta tot, râse Sabina Turcu. Vezi, pe Pământ... aș putea să te port – dacă ți-ai păstra greutatea pe care o ai aici – în buzunarul halatului. În sfârșit, sper că, sub îngrijirea mea, te vei mai îngrășa cu... câteva grame.

— La masă! Poftiți la masă! răsună prin rachetă vocea chimistului bucătar.

Niciunul dintre călători nu se lasă prea mult așteptat.

Apolodor Dincă aduse un uriaș castron de supă. Când încercă însă s-o servească, se întâmplă un lucru neașteptat. Lichidul galben se strânse în sfere mici, care se rostogoleau neastâmpărate prin farfurii sau pluteau prin aer, înconjurate de vapori fierbinți.

Astronauții se străduiră să prindă globulețele în linguri și să le apropie de gură. Dar sferele de supă se „sparseră” și se răspândiră prin farfurii ca niște picături de argint viu.

Andrei Precup prinse câteva dintre ele în lingură și le duse la buze, dar, la prima atingere, supa i se revărsă pe față, acoperindu-i nasul și ochii.

Lichidul se scurgea lent pe obraz și avu mult de furcă până ce izbuti să-l șteargă și să-și curețe hainele.

— Cum de am uitat! exclamă Dincă, punându-și mâinile în cap, că în condițiile forței mici de atracție a asteroidului, lichidele tind să se strângă sub o formă de sferă? În limbaj fizic se spune că tensiunea superficială și coeziunea sunt mai mari decât forța de atracție a planetei. Dar stați! În curând ne vom putea astâmpăra foamea.

Ieși grăbit din încăpere, jonglând cu abilitate castronul pe care îl luase de pe masă.

Matei Butaru privi din întâmplare spre Aurelian Dobre.

— Dar ce ai, tovarășe profesor? strigă el uimit.

Bătrânul biolog se ridicase în picioare și stătea drept, fără să facă cea mai mică mișcare. Ochii i se holbaseră și roșeața feței sale întrecuse cu mult nuanța obișnuită.

Abia după câtva timp fu în stare să vorbească:

— Am... înghițit o bucată de pâine și am uitat că aici trebuie să fii pregătit pentru această operație. Mi s-a oprit probabil în esofag și... refuză să coboare spre stomac.

Sabina Turcu scoase dintr-o trusă o pipetă și îi picură în gât un lichid menit să activeze mușchii esofagului. După câteva minute, învățatul se liniști.

— Mă așteptam la asemenea mici neplăceri, le spuse doctorița. Adevărul este însă că am făcut o greșeală omițând să organizez antrenamente de alimentare în condițiile lipsei de atracție. Și ar fi fost atât de simplu! De pildă, pentru a obișnui esofagul să împingă în jos alimentele solide, ajungea să mâncăm de câteva ori în poziție orizontală. Adaptarea va merge însă repede.

După cum știți, aici alimentele nu ajung în stomac sub acțiunea atracției planetare, care e prea mică, ci doar datorită unor spasme ale esofagului. În aceste condiții, o îmbucătură durează uneori zeci de secunde, mai ales cât timp nu te-ai acomodat.

— Cu alte cuvinte, glumi Cernat, aici o girafă ar muri de foame, tot așteptând să-i ajungă mâncarea din gură în stomac.

— Asta-i situația, noroc că am un gât mai scurt, zise profesorul, care își revenise între timp. Trebuie neapărat să ne rezervăm pentru mesele noastre mai multă vreme.

— Ceea ce n-o să vă strice deloc, încheie Sabina Turcu.

Bucătarul se întoarse cu o tavă încărcată de biberoane și baloane de cauciuc.

— Tovarăși, anunță el, aduc un Cotnar, vechi de 15 ani. Să uităm pățania cu supa și să ciocnim biberoanele, în cinstea aterizării noastre pe asteroidul Copernic.

— Așa să facem! strigară călătorii bătând din palme și sorbiră vinul aromat, de culoarea chihlimbarului.

Afară se lăsase noaptea asteroidală și în cabina navei cosmice se aprinseseră automat tuburile fluorescente.

15. O peșteră subterană transformată în locuință

Nici nu se luminase bine de zi, când din trupul uneia dintre rachetele de transport ieși la iveală combina autopropulsată T.18 – un agregat cu numeroase brațe, cabluri, țevi și mecanisme, construit în mod special pentru expediție. Această mașină complicată fu prinsă de sol cu niște gheare puternice. T.18 putea să sfărâme stâncile și să sudeze piesele prefabricate ale adăposturilor. Operațiile de străpungere a rocii și de îndepărtare a sfărâmăturilor nu se făceau cu ajutorul sistemului de excavare utilizat altădată. În locul cupei, agregatul avea o bară lungă de doi metri, care se termina cu un dispozitiv de forma unei oglinzi. Stânca, ce se afla la șapte-opt metri de acesta, se sfărâma de parcă ar fi fost sfredelită de un burghiu extradur. „Oglinda” nu era altceva decât emițătorul unui generator de curenți de înaltă-frecvență.

Călătorii roiau în jurul mașinii, legați fiecare de brâu cu cabluri fixate de un pilon înfipt în stâncă. Această măsură de prevedere îi ferea de accidente. Ori de câte ori o mișcare prea vioaie îi făcea să părăsească suprafața planetei, cablurile îi ajutau să revină la sol.

De altfel, Dincă mai propusese încă un sistem de siguranță, care ușura și mai mult desfășurarea activității. În urma sugestiei sale își unseseră tălpile cizmelor cu o substanță adezivă, preparată de el, care se „lipea” de sol.

În timp ce combina sfărâma rocile, funcționând uniform, lent și fără șocuri, astronauții pregătiră plăcile din aliaj de beriliu. Mare parte dintre acestea formaseră învelișul rachetelor secundare. Erau descompuse în piese, cu ajutorul cărora urmau

să fie căptușite gropile săpate. Agregatul sfărâma acum roca la vreo 4 metri adâncime.

Lăsând combina să lucreze singură, astronauții se duseră spre rachetă, pentru a aduce un nou transport de materiale. În timp ce le încărcau, inginerul Cernat, care își întorsese întâmplător privirea, exclamă îngrozit:

— Combina... a dispărut combina!...

Își lăsară încărcătura și se grăbiră spre locul unde fusese mașina.

Din T.18 nu se mai vedea decât oglinda generatorului, care se profila argintie pe cerul întunecat.

Agregatul se scufundase, fără niciun zgomot, într-o adâncitură, împreună cu o grămadă de stânci și bolovani. În locul unde lucrase se căsca o deschizătură largă de peste 10 metri.

Călătorii se apropiară de marginea prăpastiei și inginerul Cernat aprinse un far puternic. La lumina acestuia se ivi o peșteră de mărime mijlocie. Matei Butaru fixă capătul cablului său de marginea adânciturii și își dădu drumul în jos. Peste câteva minute, vocea lui se auzi slab în receptoarele aparatelor de radio.

— Am ajuns. Mă aflu într-o peșteră de vreo 30 metri lungime și 8 metri lățime. Solul și pereții sunt stâncoși. Pornesc mai departe. Peștera este împărțită de pereți naturali în mai multe încăperi. Să știți că natura ne-a venit în ajutor; cred că nici nu ne-am fi putut dori un adăpost mai potrivit... Atenție, mă întorc. Acum sunt în dreptul deschizăturii. Trageți!

Peste puțin timp, Butaru se afla din nou în mijlocul tovarășilor săi.

— Propun să începem imediat cu amenajarea locuinței noastre. Ce spui, Virgile?

— Mai întâi vreau să te întreb ceva. Ai vorbit cumva mai încet în microfon, când erai în peșteră?

— Nicidecum. Dar de ce?

— Glasul tău se auzea cu mult mai slab, de parcă ceva ar fi turburat emisiunea.

— Curios, acum îmi dau seama că și eu vă auzeam mai încet!

— Va trebui să mai studiem chestiunea aceasta după instalare, conchise inginerul, îndreptându-se spre rachetă.

Combina intrase din nou în acțiune. Datorită faptului că agregatul căzuse încet, ca toate corpurile pe asteroid, nu se deteriorase. Mașina începu să lărgească deschizătura, apoi etanșeiză pereții și coborî piesele prefabricate pentru căptușirea lor. Compoziția liantă se scurse prin țevi și se întări imediat, legând piesele aliajului de beriliu între ele. La urmă fură fixate porțile de acces, care se deschideau spre coridorul ecluză.

Patru zile asteroidale după începerea lucrărilor, adăpostul, care urma să servească drept locuință călătorilor, fu terminat.

Aurelian Dobre nu-și ascundea bucuria.

— Putem fi mândri că s-a făcut totul într-un timp atât de scurt!

Vizitarea încăperilor noii locuințe le făcea tuturor multă plăcere. Apăsând pe un buton al ușii exterioare, aceasta se dădea în lături. Pătrundeai, coborând o scară, în coridorul ecluză, unde era introdus prin tuburi oxigenul necesar respirației. Apoi se deschidea automat cea de a doua ușă, oferind vizitatorilor o priveliște interesantă.

În mijlocul stâncii, la aproape 8 metri sub nivelul solului, se aflau patru camere, înzestrate cu tot confortul modern. Aveau pereți metalici, netezi ca oglinda. Încăperile erau legate între ele prin coridoare care se închideau cu uși pliante de oțel. Aparate automate reglau temperatura, cantitatea de umezeală și ventilația, creând o climă artificială cât se poate de plăcută, introducând oxigenul și absorbind bioxidul de carbon sau orice alte substanțe vătămătoare ce s-ar fi putut forma.

— Mai rămâne acum să construim camera rotitoare, unde se va realiza o atracție artificială asemănătoare celei de pe Pământ. Peste câteva zile asteroidale va fi și ea gata, anunță Matei.

Peștera subterană, radical transformată, urma să servească drept adăpost expediției timp de un an și șase zile, cât trebuiau să rămână pe Copernic. De aceea amenajarea ei se făcuse cu o grijă deosebită.

Rachetele secundare aduseseră toate cele necesare vieții și muncii pe asteroid. Prima încăpere a peșterii era camera de locuit. Paturi metalice, care peste zi se transformau în mese, bănci și fotolii, formau principalul mobilier al acestei odăi. Tot aici fuseseră instalate biblioteca și cinematograful.

A doua încăpere, cea mai mare a grotei, era destinată muncii de cercetare științifică, fiind separată prin paravane în diferite secțiuni. Cuprindea în primul rând postul de observație al expediției și biroul lui Butaru. Alături se afla aparatajul astronomic intern. Acesta avea să fie pus în legătură cu observatorul, care urma să fie construit ulterior, la suprafața planetei pitice. Toate observațiile efectuate de telescoape și alte instrumente se transmiteau aci, astfel că cercetătorii nu trebuiau să muncească decât puțin timp afară, în condițiile neprielnice, de pe asteroid. În aceeași încăpere se afla o despărțitură în care avea să lucreze Ana Grigoraș, care își sortase de-acum, în rafturi, primele probe geologice.

Printr-o mică ușiță rotundă puteai pătrunde într-o cavitate de formă sferică, izolată prin pereți tripli, de plumb, în care se găsea „uzina”, unde se fabricau, prin mijloace chimice sau prin transformări atomice, aerul și apa. Tot aici se producea energia electrică ce servea la alimentarea diferitelor instalații.

A treia sală era subîmpărțită în două încăperi mai mici. Într-una din ele se afla cabinetul medical al doctoriței Turcu, cu aparatajul respectiv. A doua jumătate a camerei adăpostea, într-o cabină mică, postul de radioteleviziune, unde se instalase Andrei Precup.

Ultima dintre încăperi era laboratorul. Apolodor Dincă îl amenajase într-un mod curios. Într-o parte, fixat în suporturi de aluminiu, se afla aparatajul de laborator, aparate generatoare de izotopi, radiații ultrasonice și atomi marcați, dulapuri având uși transparente prin care se vedeau sute de sticluțe și borcane cu tot felul de substanțe și o mică bibliotecă de specialitate.

În partea opusă, încăperea semăna tot cu un laborator, deși era cu totul altceva. Acolo se aflau mașini de gătit cu radiații infraroșii, instalația de spălat și uscat vasele, rafturile cu vesela specială, precum și lăzile cu alimente. Tot în „bucătărie” era aparatul pentru sinteze alimentare, care avea să folosească drept materie primă felurite substanțe de pe asteroid. Pe pereți, acolo unde mai erau locuri libere, se aflau diferite tabele pline de cifre, simboluri și notații.

Așa arăta noua casă a călătorilor.

Acum, după ce locuința era pusă la punct, puteau să se gândească la amenajarea unei alte peșteri, de care aveau nevoie. Această cavitate urma să cuprindă, la o adâncime de 10

metri, „Cutezătorul” și un mic atelier mecanic pentru Cernat. Una dintre rachetele secundare adusese tot utilajul necesar acestuia, iar energia electrică, de care avea nevoie, urma să fie furnizată de uzină.

De racheta-seră se ocupa personal profesorul Dobre. Această navă fusese în așa fel construită, încât se transforma automat, la o simplă declanșare a unui contact, într-o uriașă cutie de formă paralelipipedică. Cu ajutorul unei mici foreze automate, profesorul săpă în piatră fundația și introduse acolo corpul principal al serei. Afară rămăsese numai poarta de acces și bolta transparentă, înzestrată cu un stor din cristal translucid. Acesta era folosit pentru oprirea sau diminuarea razelor Soarelui, atunci când deveneau prea puternice.

Nu departe de seră fu instalat observatorul astronomic, format și el din elemente provenite dintr-o rachetă secundară. Cupola lui transparentă rămânea la suprafața asteroidului, restul fiind adânc îngropat în sol.

La urmă fură săpate coridoarele subterane, care legau atelierul mecanic, sera și observatorul astronomic de peșteră, pentru a înlesni comunicația între toate construcțiile de pe Copernic.

Racheta cu șenile, așa-zisa „Navă B”, cu care urma să fie întreprinse expedițiile planetare, rămase la suprafață.

Matei Butaru inspectă pentru ultima oară lucrările, apoi spuse satisfăcut:

— Munca noastră a avut spor și iată că ne-am instalat cât se poate de bine! Dar să nu uităm un lucru important. Mai trebuie să întindem plasele metalice de protecție, și asta fără întârziere. Să nu uităm că rețelele metalice vor opri, datorită electrizării lor, și o parte din razele cosmice, atât de dăunătoare sănătății.

Deși erau istoviți, căci nu se odihniseră decât vreo câteva ore de la începutul muncii de construcție, se apucară îndată de treabă.

Prinseră o plasă metalică, extrem de rezistentă și elastică, de stâlpi înalți de oțel. Aceasta urma să acopere tot terenul pe care se instalase expediția. Peste alte câteva ore, totul era gata.

— În sfârșit, spuse ușurat conducătorul expediției, acum putem dormi liniștiți.

Scarlat îi aruncă o privire ironică.

— Poate îți închipui că o astfel de... pânză de păianjen ne va fi cu adevărat de folos?

Nici nu termină bine aceste cuvinte, când simțiră o zdruncinătură puternică. Un meteorit de dimensiuni respectabile se izbise de rețea și rămăsese agățat în ea.

Plasa rezistase primei încercări.

— Acesta, urmă nestingherit savantul, n-a fost decât începutul unui lanț nesfârșit de pericole pe care le vom avea de înfruntat.

Matei nu răspunse imediat. Își dădea seama că cele spuse de Scarlat conțineau o mare parte de adevăr. Era posibil ca în zonele roiurilor meteorice plasa să nu reziste, dar era convins că vor putea scăpa de primejdie adăpostindu-se în peșteră. Și aceasta, puternic blindată cum era, putea rezista izbiturii oricărui meteorit.

16. Pățaniile profesorului Dobre

Deasupra grotei se lumina de zi. Soarele nu răsărise încă, dar piscurile cele mai înalte ale stâncilor străluceau în lumina lui ca niște romburi de cleștar. În fiecare clipă se „aprindeau” alte culmi și, deodată, razele inundară coamele dealurilor. Peste câteva secunde apăru, orbitor în strălucirea sa, astrul zilei. Suprafața pietroasă și dură a asteroidului, brăzdată de umbrele lungi ale stâncilor și de prăpăstii adânci, apăru acum cu înfățișarea ei sălbatică.

Mic și îndesat, îmbrăcat în costumul său de protecție, cu globul străveziu pe cap, Aurelian Dobre avea un aspect hazliu. Terminase tocmai cu impregnarea pereților exteriori ai serei. Cu ajutorul unei mici pompe, o stropise cu un lichid incolor, care avea proprietatea să împiedice pătrunderea radiațiilor dăunătoare, mai ales a celor ultraviolete și cosmice.

Se retrase cu câțiva pași, pentru a-și admira opera și dădu mulțumit din cap. Deodată însă, privirea i se opri asupra unui punct din învelișul serei.

— Ce-o mai fi și asta? murmură el, apropiindu-se din nou. Într-un loc, bolta i se păru deformată. Trebuie s-o îndrept, își spuse. Deschise o lădiță și scoase din ea un instrument asemănător unui ciocan. Îl ridică repede și izbi cu putere.

Reacția fu de-a-dreptul extraordinară.

Profesorul se simți aruncat în sus și scăpă unealta din mână. Nici cizmele unse cu substanță adezivă nu reușiră să-l rețină. Urcă neîncetat, până ce ajunse la capătul cablului cu care era legat.

— Tii! făcu el, mie să mi se întâmple așa ceva! Să uit tocmai eu regulile elementare ale existenței noastre pe această planetă!

În timp ce plutea lin spre sol, ochii lui căutară ciocanul. Acesta însă zbura departe prin spațiu, îndepărtându-se din ce în ce mai mult de mica planetă.

— Adio, îi zise profesorul Dobre. Pe tine n-o să te mai văd niciodată. Și dacă nu eram legat, zburam și eu acum prin spațiile astrale.

Ajunsese aproape de sol, când ușa peșterii se deschise. Apăru Ana Grigoraș, ducând cu ușurință în mână o motocicletă electrică cu șenile. Când îl zări pe Dobre, strigă uimită prin microfon.

— Ce faci, profesore, ce-ai pățit?

— Nimic, mă întorc tocmai dintr-un mic zbor. Dar dumneata... încotro?

— Eu mi-am pus la punct motocicleta. I-am atașat trei bare de plumb, extras din rocile asteroidului, și am făcut-o să cântărească două kilograme. Vreau să-mi îmbogățesc colecția geologică. Ce crezi, există pericolul să mă prefac într-o motociclistă zburătoare?

— Două kilograme... mda! chibzui profesorul. Asta e o greutate considerabilă aici. Cred că va fi suficientă ca să nu te ridici în spațiu. În orice caz, fii prevăzătoare!

— Atunci, la revedere, strigă fata, suindu-se pe șea. Motorul porni fără zgomot și în curând Ana Grigoraș dispăru după un masiv metalic.

Profesorul Dobre rămase din nou singur. Privi plantele prin învelișul străveziu al serei.

— Nu-mi place, mormăi el nemulțumit. Au și început să se ofilească. La sosirea pe asteroid arătau așa de bine! E necesar să termin cât mai repede amenajarea serei. Poarta trebuie perfect etanșeizată, asta-i partea cea mai importantă!

Se apucă din nou de lucru. După vreo trei ore, oboseala îl răzbi.

— Ia să mă așez puțin! Mă odihnesc vreo cinci minute, apoi pornesc cu forțe noi la treabă și termin totul.

Deodată, se auzi chemat prin aparatul de radio. Era Butaru.

— Alo, profesore, ajunge! Lucrezi de 16 ore fără întrerupere. Cel puțin lasă-ne să te ajutăm. Uite, ți-l trimit pe Dincă...

— Ascultă, Matei, n-am nevoie de ajutor. Sera mi-o instalez singur. Așa am convenit doar. De altfel, sunt aproape gata. Acum mă odihnesc și pe urmă... mai am puțin și termin.

Se așează comod pe stânca colțuroasă.

— Curios, gândi biologul, sunt mai tare decât toți fachirii de altădată, care dormeau pe cuie. Ținând seama de faptul că nu cântăresc decât 73 grame, nici nu simt vârfurile ascuțite ale rocilor!

Se întinse, rezemându-și coiful de o piatră mai înaltă.

— Ce liniște desăvârșită! O adevărată destindere a nervilor pentru noi, locuitorii metropolelor.

Apoi, pe nesimțite, îl cuprinse somnul. Dormind, se întoarse pe o parte cu o mișcare bruscă a corpului. Mecanismul de reglare automată a temperaturii se izbi de o piatră și se defectă. Profesorul auzi ca prin vis o pocnitură, dar nu-și dădu seama de unde provine.

Cele patru ore ale zilei luaseră sfârșit. Odată cu apusul Soarelui, suprafața planetei fu dintr-odată cufundată în întuneric și, în scurt timp, temperatura coborî de la +99° la –108°.

Frigul aprig al nopții începu să pătrundă prin costumul de protecție.

Profesorul nu se trezi. Visa tocmai că se afla undeva, departe, într-o regiune cu zăpezi veșnice. O splendidă aurora polară se ivise pe cer. Culorile minunate apăreau și dispăreau necontenit, trecând dintr-un roșu aprins într-un albastru adânc, transformându-se treptat într-un verde ca de smarald și apoi într-un portocaliu ca flacăra.

Deodată, culorile pieriră cu totul și profesorul se văzu înconjurat de un întuneric de nepătruns. Visul luase sfârșit și Aurelian Dobre se trezise. Capul îl durea îngrozitor. Încercă să facă o mișcare, dar nu reuși. În fața ochilor începură să-i joace niște pete violete. Se simți căzând cu o viteză nemaipomenită. Pe urmă, i se păru că se sufocă și își pierdu cunoștința.

*

George Scarlat ieșise tocmai din adăpost și încerca să pătrundă cu privirea noaptea asteroidală, care coborâse peste întinsul lui Copernic. Aprinse lampa de buzunar. Sulița albă de lumină se înfipse adânc în beznă. O roti împrejur și mănunchiul de raze descrise un vast cerc pe terenul acoperit cu plasa de oțel. Acolo, lângă seră, pe stâncile golașe se zărea o pată de culoare închisă.

— Ce-o mai fi și asta? se întrebă savantul, mirat, și-și îndreptă pașii spre seră.

La mijlocul drumului observă o lumină ce părea a veni din dreapta lui. Se întoarse. La numai câțiva metri de el izvora din întuneric fascicolul de raze al farului motocicletei Anei Grigoraș.

— Încotro, tovarășe Scarlat? întrebă fata.

— Uite, privește colo, chiar lângă seră... Parcă e ceva pe stâncă.

Peste câteva clipe ajunseră.

— Aurelian Dobre! strigă Ana.

Savantul zăcea în nesimțire.

Scarlat puse mâna pe corpul nemișcat.

— Costumul e înghețat. Trebuie să se fi stricat sistemul de termoreglare. Dar cum de nu a observat? Nu cred că a supraviețuit frigului.

Fără să spună un cuvânt, Ana Grigoraș începu să-și demonteze aparatul de reglare a temperaturii.

Scarlat o opri cu un gest energic. Și-l scoase pe al său și îl montă la costumul lui Dobre. Lichidul de încălzire începu să circule îndată.

Trupul profesorului rămase însă rigid.

— Dumneata grăbește-te spre adăpost, tovarășe Scarlat, căci altfel o să avem doi degerați, spuse Ana Grigoraș. Îl aduc eu pe profesor!

Savantul simțea cum frigul pătrundea tot mai puternic prin costum, dar refuză propunerea. Îl ridică pe Dobre în brațe și-l duse până la poarta adăpostului. Deschiseră ușa și intrară în coridorul ecluză.

Peste câteva secunde, bolnavul era întins pe patul din cabinetul medical.

Îi scoaseră în grabă costumul. Trupul îi era țeapăn și extremitățile se învinețiseră. Bătăile inimii abia se mai deslușeau.

— Îi fac repede o injecție cu cafeină, zise doctorița.

Apoi îi puse câteva comprese cu alcool și, aplicând tubul cu radiații VN într-o serie de puncte ale corpului, reuși să activeze circulația sângelui.

Călătorii stăteau la ușa infirmeriei, așteptând cu înfrigurare rezultatele îngrijirilor. După 15 minute, naturalistul deschise ochii.

— Ce-i... ce e... unde sunt? șopti el. Sera... plantele... Lăsați-mă să plec, să văd. N-am terminat etanșeizarea!

Vru să se ridice, dar curând renunță, căci fiecare mișcare îi producea dureri insuportabile.

— Rămâi liniștit, profesore, așa e mai bine, îl rugă doctorița. Sera dumitale este în siguranță. Să nu-ți faci nicio grijă!

Se grăbi apoi să ducă celorlalți vestea bună.

— Și-a revenit. Probabil că n-a fost decât puțin timp expus frigului. Țesuturile nu sunt distruse. După câteva zile de tratament și odihnă va fi din nou pe picioare.

Sabina Turcu se ocupă apoi de George Scarlat, care avea câteva degerături dureroase.

Călătorii își văzură de treburile lor. Ana Grigoraș se îndreptă spre laboratorul ei și deșertă tolba în care adunase, în mici săculețe de pânză, probe de rocă. Apoi începu să le studieze pe rând, la diferite aparate.

Butaru și Cernat discutau accidentul lui Dobre.

— Vezi, Virgile, unde poate duce lipsa de atenție? Era cât p-aci să-l pierdem. Trebuie neapărat să-i obișnuim pe oameni să fie mai precauți, să nu uite nicio clipă că trăiesc în condiții speciale, care diferă esențial de cele de pe Pământ. Dar... ce zici de Scarlat? Dacă nu era el, Dobre n-ar fi scăpat.

— Să știi că gestul său mi-a dezvăluit o latură a caracterului pe care nu i-am cunoscut-o. Și felul în care lucrează contrastează tot mai mult cu rezerva pe care-o afectează. Ia uite-l colo, vezi... a scris ceva în Jurnalul nostru de bord. Tocmai a isprăvit și pleacă. Să vedem ce a avut de spus.

Se apropiară de cartea cea mare, legată în piele și citiră câteva rânduri așternute de mâna savantului:

„...Dobre a scăpat cu viață. Fără îndoială că trăim lucruri interesante, unice. Dar toate acestea dovedesc oare că și greutățile cu mult mai mari care ne așteaptă vor fi la fel de lesne biruite?”

— Ce zici, Matei? Tare mai e încăpățânat omul ăsta! Ține morțiș să aibă dreptate!

— Așa e! răspunse Matei Butaru. Dar și noi suntem încăpățânați. Și noi ținem morțiș să avem dreptate. Și îți spun, Virgile, vom dovedi că avem dreptate!

A doua zi începu instalarea camerei rotitoare. Montajul pieselor prefabricate se termină în câteva ore și membrii expediției hotărâră să o experimenteze de îndată.

Sabina Turcu insistase în mod deosebit pentru grăbirea construcției.

— Organismele noastre trebuie să aibă din când în când prilejul să se simtă ca pe Pământ, spunea ea. Această cameră rotitoare ne va da senzația de care avem nevoie.

Se instalară câte patru pe scaunele din interiorul camerei sferice. Stăteau cu capetele rezemate de axul central, cu picioarele atingând pereții.

Doctorița porni motorul. Aparatul începu să se învârtească încet, în jurul axei verticale.

Treptat, greutatea celor patru astronaut începu să crească și ajunse până la zeci de kilograme. Aveau un simțământ deosebit de plăcut. Dincă bătea din palme de bucurie:

— Aproape nu-mi vine să cred că aici pot să beau într-adevăr fără biberon!

— N-ai decât să încerci, îi spuse râzând Matei Butaru.

Apolodor Dincă își umplu un pahar cu lapte și-l duse cu mare precauție la buze. Când reuși să-l soarbă fără greutate, fața lui începu să strălucească de bucurie:

— În sfârșit! zise el mulțumit. Am încetat să mă mai simt ca un sugaci. Pot să beau fără biberon, greutatea mi-a crescut la 35 kilograme. Ca mâine o să mă puteți înscrie la școala elementară.

Ieșind din camera rotitoare, Matei Butaru și inginerul Cernat se apropiară de masa de lucru a Anei Grigoraș. Aceasta era ocupată cu cercetarea rocilor găsite pe Copernic. Privea tocmai prin microscop.

— Ei, cum stai, Ana? o întrebă Matei. Ce noutăți ne mai dai?

— Multe! Am descoperit o serie de formații cristaline necunoscute pe Pământ, precum și niște aliaje metalice extrem de interesante. Se găsesc de asemenea mari cantități de săruri. Încă ceva: toate compozițiile chimice pe care le-am analizat sunt anoxide. E și firesc. Aceasta confirmă odată mai mult că pe Copernic n-a existat niciodată atmosferă.

Matei cercetă notițele Anei și-și însemnă pe hartă punctele unde fuseseră găsite diferitele minereuri. Discutară pe larg despre cercetările geologice ce urmau să fie efectuate în zilele următoare.

— Pregătește-ți materialul pentru emisiunea de televiziune, spuse la urmă Matei. Vreau să transmitem astăzi stației de urmărire câteva din rezultatele noastre.

— Tovarășe Butaru, pe la mine nu mai dați? E ceva curios pe aici, se auzi dintr-odată prin ușile deschise vocea răgușită a lui Dincă.

— Uite că venim! îl liniști conducătorul expediției, îndreptându-se spre laborator, urmat de Cernat.

— Ați sosit tocmai la timp! zise laborantul agitat, când cei doi astronauți trecură pragul încăperii.

— Dar ce ai pățit?

— S-a întâmplat un lucru pe care nu pot să mi-l explic. Am developat chiar acum filmele din prima excursie de pe asteroid și văd că sunt toate umbrite. Pelicula era bună și eu nu sunt un începător în ale fotografiei. Aparatul este și acum în perfectă stare, așa că...

După ce privi filmul pe care Dincă i-l dăduse la lumina tubului fluorescent, Butaru îi spuse bănuitor:

— Poate că nu ai închis bine aparatul de developare automată.

Ușa laboratorului se deschise brusc. În încăpere intră grăbit Scarlat, însoțit de Precup.

— Se petrec lucruri surprinzătoare pe această planetă, spuse el agitat. Am constatat că temperatura rocilor la nivelul adăpostului nostru este de –5° în timpul nopții asteroidale. Calculele noastre teoretice dăduseră cu totul alte rezultate. Prevăzusem o temperatură de –24° până la –26°, ținând seama că la suprafață temperatura scade sub –100°. Trebuie să existe o sursă de căldură pe care nu o cunoaștem încă!

— Tovarășe Scarlat, îți mulțumesc că ne atragi atenția asupra acestui fapt, care poate avea o importanță deosebită. Trebuie să luăm imediat măsuri ca să lămurim fenomenul.

— Și asta nu e totul, continuă Scarlat. Ascultați ce are de spus tovarășul Precup.

Radiotelegrafistul, a cărui față lunguiață era mai galbenă ca oricând, nu reușea să-și ascundă îngrijorarea.

— Legătura cu Hepta s-a întrerupt. Credeți-mă că am făcut tot posibilul ca s-o restabilesc... dar nu merge. Am pus în funcțiune lămpile suplimentare, am întărit emisia la maximum, am încercat să emit pe unde milimetrice... Aparatul e surd și mut, iar pe ecranul televizorului nu se vede nimic.

Matei începu să parcurgă cu pași mari încăperea.

— Sunt într-adevăr o serie de fenomene pe care nu reușesc încă să mi le explic. Trebuie să cercetăm cu răbdare toate acestea... Tovarășe Precup, până una-alta, urcă la suprafață și transmite spre Hepta semnale luminoase.

Își reluară activitatea, dornici să descopere pricina neajunsurilor ivite.

Peste două ore se întâlniră din nou la masă. Le lipsea însă pofta de mâncare. Abia se atinseră de mâncărurile gustoase.

Dincă duse cu regret bucatele înapoi în bucătărie și, necăjit, începu să vorbească singur:

— Ce-om fi având? Ne-a pierit dintr-odată pofta de mâncare. Și doar am gătit după cele mai bune reguli ale științei chimiștilor și ale artei bucătarilor.

Mai încercă să guste câte ceva, dar, după două-trei îmbucături, puse furculița la o parte. Apropiindu-se în grabă de oglindă, scoase limba.

— Ah... ah... făcu el. Pare normală și totuși nu pot mânca. Nu știu ce am. La început mi s-a părut că mi-e foame, dar mâncarea îmi produce greață. Ce mă fac? Trebuie să mă duc degrabă la doctoriță.

La cabinetul medical constată cu surprindere că aproape toți membrii expediției se aflau acolo. Unii aveau dureri de cap, alții grețuri, iar pe mâinile Anei Grigoraș se întinsese o eczemă.

Doctorița îi consultă pe rând. Rezultatele analizelor și oscilogramelor urmau să le capete mai târziu, căci aici, pe asteroid, nu dispuneau de o combină medicală automată, ca cea

de pe Pământ. Renunțaseră la ea, datorită greutății ei considerabile.

— În orice caz, zise Sabina Turcu, acum este necesar să vă culcați cu toții, pentru a vă odihni câteva ore. În ultimele zile s-a lucrat prea mult. Pe urmă va trebui să căutăm rădăcina răului. De altfel nici eu nu mă simt prea bine.

Sub ochii blânzi ai doctoriței apăruseră cearcăne și fața ei severă purta semnele unei suferințe stăpânite.

Patru ore mai târziu, membrii expediției se aflau în camera cea mare a adăpostului subteran. Discutau tot despre cele petrecute în ultima vreme. Dobre, întins în patul lui, era și el de față.

— Acum, când analizăm problema în ansamblul ei, spuse inginerul Cernat, trecându-și degetele răsfirate prin părul său blond, îmi vine în gând ceva. Vă amintiți? Atunci când tovarășul Butaru a coborât prima dată în adâncul peșterii, s-au produs unele fenomene asemănătoare cu cele de acum. De pildă, legătura radiofonică a slăbit considerabil. Cred că asteroidul nostru trece printr-o zonă de iradiere puternică. Și pe Pământ se întrerup transmisiile prin radio, atunci când în Soare se produc mari erupții cromosferice sau în perioadele de creștere maximă a petelor solare. Ce spui, Matei, nu o fi un fenomen asemănător?

— Nu cred. În acest caz, de ce s-ar fi ridicat temperatura tocmai în interiorul adăpostului nostru?

Nimeni nu răspunse.

Matei Butaru strânse pleoapele ca pentru a-și aduna gândurile.

— Trebuie să lămurim fără întârziere toate aceste fenomene. Tovarășa Turcu va efectua analizele medicale. Tovarășul Cernat va pune în funcțiune aparatele de detecție. Iar pe tovarășa Grigoraș o rugăm să ne aducă cât mai curând fișele rocilor colectate, cu toate proprietățile lor. Până mâine trebuie să cunoaștem dușmanul și să-i venim de hac.

Nu mult după aceea, Matei Butaru și Dobre rămaseră singuri în cameră. Bătrânul savant era frământat de cele auzite. Trăgându-l pe Matei de braț, îl sili să se așeze pe marginea patului.

— Nici eu nu cred să aibă dreptate Cernat cu ipoteza lui. Hai să analizăm împreună toate cauzele posibile.

Convorbirea dură multă vreme, devenind din ce în ce mai aprinsă.

Timpul trecea pe nesimțite. Pe cadranul cronometrului se aprindeau succesiv cifrele luminoase ale orelor.

17. Descoperiri importante

Ușa se dădu în lături și în deschizătura ei apăru trupul voinic al inginerului.

— Matei, strigă el, am pus detectorul de raze în funcțiune. Radiațiile nu vin din spațiul cosmic, așa cum am crezut eu, ci din interiorul asteroidului, de la o adâncime de 920 metri. Sunt mai ales de natură radioactivă, dar mai au și alte proprietăți. Am descoperit puternice fluxuri electromagnetice, care sunt, fără îndoială, cauza turburării transmisiilor radiofonice.

— În sfârșit, exclamă Matei, în sfârșit o pistă! Trebuie să verificăm de urgență. Dacă într-adevăr e așa, vom căuta să ne apărăm împotriva acestor iradiații. Cheamă-i, te rog, și pe ceilalți.

Printre primii intră Ana Grigoraș. Adusese într-o cutie o bucată de rocă cenușie.

— Iată criminalul, zise ea râzând. Pe asteroid se află mari cantități de roci care emit radiații penetrante. Presupun că ne-am clădit adăpostul peste un zăcământ masiv.

Nici doctorița nu mai avea îndoieli asupra cauzei răului.

— Diagnosticul meu este stabilit, spuse ea. Analizele arată o anemie pronunțată la toți. Eczema tovarășei Grigoraș, durerile noastre de cap și celelalte simptome dovedesc că e vorba de un rău tipic de raze. Trebuie să-l înlăturăm cât mai repede.

— Într-adevăr, așa e, confirmă Butaru. Noi ne-am gândit să protejăm adăpostul nostru numai împotriva radiațiilor din exterior. Va fi însă necesar să izolăm și baza pe care stăm. Aveți vreo propunere, tovarăși?

— Eu aș avea o sugestie, se grăbi să zică Cernat. Tovarășa Grigoraș a descoperit pe asteroid mari cantități de plumb. Să căptușim fundația și pereții construcțiilor noastre cu plăci groase de plumb cu grafit, care ne vor apăra de radiațiile din miezul lui Copernic. Ce părere ai, Matei?

— Bună idee! Cred că niște plăci de un metru și jumătate grosime vor fi suficiente. Va fi însă nevoie să demontăm

fundația și pereții. Virgile, tu vei conduce acțiunea. Pune neîntârziat în funcțiune combina.

Peste două ore, lucrările începură. Majoritatea plăcilor din aliaj de beriliu fură demontate, iar dedesubtul lor apăru roca goală. Deși lucrau în adăpostul subteran, fuseseră nevoiți să-și pună costumele de protecție și coifurile de cuarț, căci aerul din peșteră scăpa printre fisurile rocilor.

Până și profesorul Dobre părăsi patul atunci când se trecu la izolarea fundației serei. Aici lucra Apolodor Dincă. Șiroaie de sudoare îi curgeau de pe față.

— Ce n-aș da să mă pot șterge pe frunte, oftă el. De câte ori încerc s-o fac, dau cu mâna peste balonul acesta afurisit de sticlă, pe care-l port pe cap. Dar, ce să-i faci! Muncesc doar pentru recolta tovarășului Dobre! E vorba de reușita cercetărilor botanice și de asigurarea unei alimentații cât mai gustoase și mai complete.

— Tovarășe Dincă, ești un om și jumătate!

Profesorul Dobre, impresionat de cele spuse de laborant, îi strânse cu căldură mâna.

Sub impresia acestor aprecieri măgulitoare, Apolodor se îmbujoră la față și lovi stânca cu atâta putere, încât reacția îl ridică în sus.

Începu să se înalțe și se lovi de tavan.

— Of, făcu el, era cât p-aci s-o iau din nou razna. Dar mai bine o lovitură ca asta, decât un zbor fără motor printre stele.

Munca înainta cu repeziciune. După trei zile asteroidale, toate construcțiile de pe Copernic erau căptușite cu straturi groase de plumb.

*

Radiotelegrafistul intră în cabină și, emoționat, mângâie cu duioșie aparatele lui dragi.

Se așeză și începu să învârtească nerăbdător butoanele. Deodată, pe ecranul televizorului se văzu imaginea stației de urmărire.

— Alo, Hepta, alo stația! Aici postul de pe Copernic! Alo, tovarășe Arunian!

Vesel, Precup începu să strige în microfon. Vocea savantului sovietic se auzi acum atât de limpede, parcă ar fi venit din încăperea alăturată.

— Alo... Alo... Te văd, Precup, și te aud în sfârșit. Dar ce s-a întâmplat cu voi?

Fața lui Arunian, de obicei zâmbitoare, vădea neliniștea.

— Timp de trei zile nu am reușit să dăm de voi, adăugă el. Ne-a fost teamă că semnalul luminos recepționat este un S.O.S.!

Radiotelegrafistul se grăbi să-i răspundă:

— Să vă explic cum a fost. Datorită unor radiații și fluxuri electromagnetice provenite din zona centrală a asteroidului, legătura s-a întrerupt. Am izolat construcțiile noastre cu plăci de plumb cu grafit și totul a reintrat în normal.

— Bine că n-ați pățit nimic. Pământul se interesa din oră în oră de voi.

— Tovarășe Arunian, interveni Butaru, comunicați Pământului că acum totul e în regulă.

La stația de urmărire, recepția se închise automat. Timpul stabilit pentru comunicarea periodică trecuse.

Matei Butaru chibzui îndelung asupra celor petrecute, apoi se apropie de Jurnalul de bord și începu să scrie:

„Cu decenii în urmă, marele savant sovietic Otto Iurevici Șmidt a descoperit că la formarea planetelor apar, în regiunea lor centrală, zone de iradiere interne. Cauzele sunt presiunea datorită contractării și degajarea de energie produsă în urma descompunerii elementelor radioactive.

O asemenea zonă trebuie să existe și în interiorul lui Copernic. Presupun că săpăturile noastre au străpuns stratul metalic protector și radiațiile au răzbit în adăpost.”

Matei Butaru puse stiloul pneumatic la o parte și se ridică.

— Acum, zise el, ne luăm un concediu de două zile asteroidale, adică de 16 ore, pe care le vom folosi pentru odihnă. O merităm cu toții din plin.

Urmând îndemnul lui Matei, astronauții se retraseră. Butaru și Dobre rămaseră din nou singuri. Conducătorul expediției dădu să plece, când biologul îi puse mâna pe umăr, reținându-l.

— Ascultă, Matei, să știi că am omis un lucru de mare importantă. Nu ne-am planificat viața și munca pe această planetă.

— Știu, știu... Adevărul e că evenimentele ne-au cam depășit.

— Ei vezi, tocmai aici e greșeala. Evenimentele nu au voie să ne-o ia înainte. Uite ce spun eu. Ziua fiind de opt ore, să ne odihnim o dată la trei zile asteroidale, câte o zi și o noapte

completă. Masa o vom lua de două ori în cursul unei zile. Ca să ne putem respecta programul, fiecare va primi un cronometru special, pe care Cernat ni-l va regla adaptându-l la durata rotației asteroidului. Acesta va avea cadranul împărțit în opt secțiuni.

Aurelian Dobre făcu o mică pauză, apoi continuă:

— Spune-mi, Matei, când vom trece prin apropierea lui Venus?

— Peste trei săptămâni.

— Cum? Peste trei săptămâni? Și nu am început preparativele pentru această escală? Gândește-te, avem atâtea de făcut: amenajarea rachetei cu șenile, pregătirea materialelor, a instrumentelor, a proviziilor și armelor. Scarlat urmează să calculeze toate elementele drumului... Și câte și mai câte. Mâine, Matei, trebuie să le discutăm neapărat în amănunțime.

*

O nouă zi de muncă începuse. Călătorii se restabiliseră aproape complet. Fiecare își vedea de treburile lui.

Ana Grigoraș pornise împreună cu inginerul Cernat într-o mică expediție pe asteroid. Cu ajutorul urnei instalații portative de foraj, făcea sondaje în diferite regiuni ale planetei pitice.

La un moment dat ajunseră la o prăpastie adâncă, care se căsca între două stânci.

— Să încercăm aici, hotărî Ana.

Aprinse lanterna și păși fără teamă în gol. Trupul ei zvelt începu să coboare încetișor. Căderea dură câteva minute. Jos se afla o mică peșteră. Când Ana atinse cu picioarele solul, îl strigă pe Cernat prin aparatul de radio:

— Alo, Virgile, am ajuns la fund. Mă aflu la 280 metri adâncime. Peștera nu e mare, are doar vreo 30 metri pătrați. Pereții par a fi metalici. Lucesc puternic la lumina farului meu. Voi lua o probă... Metalul e moale și se taie ușor cu cuțitul. Probabil e plumb. Acum pun în funcțiune aparatul meu de foraj.

Câteva minute, Cernat nu mai auzi nimic. Apoi răsună din nou glasul Anei:

— Aparatul de foraj a străpuns învelișul de plumb. Acum, burghiul a atins o rocă mult mai dură. Iau o probă... Mă auzi? Aici sunt substanțe intens radioactive, în cantități însemnate...

Îmi umplu tolba cu probe... așa... sunt gata! Trage-mă în sus, dar nu prea tare, ca să nu mă pierzi!

Inginerul începu să tragă ușurel cablul de care tânăra era legată. Peste câteva minute, Ana se afla din nou la suprafața lui Copernic.

Cernat îi scoase din tolbă câteva probe și le privi atent, întorcându-le pe toate părțile.

— Nimeni n-ar bănui ce forță uriașă zace în aceste pietricele, spuse el după un timp. Știi, mă gândesc să folosim pe asteroid forța radiantă a acestor minereuri. Ce zici? Nu ar fi un lucru extraordinar să putem pune generatorii atomici în repaos și să ne folosim de energia radioactivă? Am să discut și cu Dincă această problemă.

Amândoi se întoarseră spre adăpost. Erau obosiți căci materialul adeziv de pe tălpile cizmelor îngreuna mersul.

Îi găsiră pe ceilalți în fața serei. Dobre se urcase pe un vârf de stâncă și dădea explicații:

— Iată, grădina noastră a dat primele roade. Uitați-vă aici, și aici... și colo.

Călătorii se aplecară deasupra bolții străvezii. Interiorul serei oferea o priveliște minunată. De-a-lungul straturilor crescuseră în numai o săptămână, datorită radiațiilor intense ale Soarelui și substanțelor acceleratoare speciale, folosite de biolog, legume de o mărime extraordinară: castraveți cu o culoare ce bătea în violet, de peste un metru lungime; roșii strălucitoare, mari cât un pepene și vinete uriașe, ce amenințau să rupă ramurile pe care creșteau. Pe crengile pomilor hibrizi, târâtori, se copseseră fructele: diferite soiuri de mere, pere, caise și piersice. În secțiunea specială a plantelor tropicale rodiseră portocalii, lămâii, smochinii și măslinii.

— Știți, continuă Dobre, a început să-mi fie drag asteroidul. La aterizare parcă mă speriase prin pustietatea lui, deși nici mie însumi nu voiam să mi-o mărturisesc. Acum însă, înflorește viața pe care am adus-o cu noi.

Bătrânul naturalist era plin de mândrie. Trupul său mic și rotund crescuse parcă. Privea sera lui cu atâta dragoste, încât toți ceilalți fură mișcați.

Apolodor Dincă era peste măsură de fericit.

— Ce-o să vă mai prepar! Ce bucate delicioase! Se apropie de Dobre: Tovarășe profesor, îl întrebă el șovăind, pot, adică e timpul să culeg recolta?

— Desigur, să culegi chiar totul, că de trecut se trec la fel de repede cum s-au copt. Te sfătuiesc să faci și ceva conserve. Pentru laboratorul serei și pentru sămânță mi-am reținut eu tot ce aveam nevoie.

Dincă nu se lăsă mult rugat. Intră în seră și, peste câteva minute, trecu cu coșurile pline prin galeria subterană, direct spre bucătărie. Scoase cartea cu rețete, tabela de calorii și vitamine și începu să calculeze componența meniului.

— Așa, zise el, după ce isprăvi, acum pot începe să prepar mâncărurile.

Își puse halatul alb și boneta, își trase peste mâini mănușile elastice și se apucă să cântărească și să amestece alimentele cu cea mai mare migală. Curând, mașina de gătit cu radiații infraroșii intră în funcțiune.

Prin adăpostul subteran se răspândi un miros îmbietor, care avu darul să grăbească pașii călătorilor spre sala în care se lua masa. Prânzul decurse într-o atmosferă de voie bună. O deosebită impresie făcu excelenta omletă pregătită din primele ouă făcute de găini de la sosirea pe Copernic. Bucătarul fu lăudat pentru felul cum știuse să prepare tocana cu carne și prăjitura.

— Bravo, tovarășe Dincă, spuse și Matei, să știi că aportul dumitale culinar la expediția noastră este mult apreciat. O mâncare gustoasă și frumos servită te ajută să fii bine dispus, îți dă putere și forțe noi de muncă.

Fața roșie a lui Apolodor Dincă se lățise într-un zâmbet fericit. Neștiind ce să răspundă, murmură doar: „Mă iertați, dar mai am treabă!” și o șterse la repezeală.

18. Chipul adevărat al Luceafărului

După masă ieșiră cu toții din adăpost. Făcură o scurtă plimbare pe suprafața asteroidului.

Cerul își schimbase aspectul în ultimele zile. Soarele era acum mai mare și mai strălucitor. Luna se vedea doar ca o stea îndepărtată, iar Pământul avea înfățișarea unei jumătăți de disc, ceva mai mic decât Luna zărită de pe Pământ.

Venus devenea în schimb din ce în ce mai mare. Cernat luase cu el aparatul de filmat și începu să înregistreze pe peliculă noua panoramă a bolții.

Când se întoarseră în adăpost, Matei îi pofti pe călători în camera de comandă.

— E timpul să ne pregătim pentru escala pe Venus, începu el. Mai întâi să vedem cum arată corpul ceresc de care ne apropiem. Să privim prin instrumentele astronomice.

Învârti butoanele unui aparat, conectându-l cu observatorul de la suprafață. Pe un geam mat, de formă rotundă, se arătă imaginea telescopică a lui Venus. Amănunte ale suprafeței nu se puteau însă desluși. Se zăreau doar norii denși care pluteau în jurul planetei, ca o spumă alburie.

— Acum ar fi interesant să ne uităm dincolo de această perdea de nori, spuse Precup, plin de curiozitate. Nu mă îndoiesc că acest lucru este posibil, cu mijloacele de care dispune știința modernă.

— Evident, Andrei. Radiațiile infraroșii pot pătrunde, în condiții speciale, prin pătura de nori. Cu ajutorul lor și al radioastronomiei s-au obținut de pe Hepta, acum câțiva ani, primele fotografii ale suprafeței planetare, îi răspunse Matei Butaru.

Învârtind un comutator, conducătorul expediției puse în funcțiune aparatul destinat recepționării radiațiilor infraroșii. Acesta era combinat cu un radiotelescop, bazat pe principiul radiolocației.

Pe un ecran dreptunghiular, de culoare verzuie, apăru de data aceasta o imagine a suprafeței planetei Venus și nu a atmosferei ei. Se puteau deosebi unele detalii.

Apărea profilul unor munți care străbăteau planeta în șiruri lungi, mai ales în direcția Nord-Sud. Din loc în loc, se deosebeau formațiuni de tip vulcanic. În zona centrală se zărea o pată cenușie, a cărei lățime putea fi evaluată la 2-3.000 de kilometri. Aici era fără îndoială marele pustiu al planetei. Dincolo de această zonă, culoarea suprafeței devenea portocalie, pentru ca spre poli să se transforme într-o nuanță galben-verzuie. Nu se vedeau nici oceane, nici mări.

Când Matei Butaru spori puterea de mărire a instalației detectoare, pe ecran nu mai apăru toată planeta, ci numai o porțiune din emisfera nordică. Putură observa câteva rare

cursuri de apă, care porneau dinspre munți și se vărsau în lacuri mărunte. Conducătorul expediției le arătă un punct, aflat la vărsarea uneia dintre ape în cel mai mare dintre lacurile venusiene.

— Aici, în apropierea acestui lac, care nu este mai mare decât Razelmul nostru din Dobrogea, la limita nordică a deșertului cenușiu vom ateriza... Tovarășe Dincă, Matei se întoarse spre laborant, îți mai aduci aminte de cele învățate la școală despre astrul pe care-l avem în față?

Apolodor închise ochii pentru câteva momente, apoi începu să vorbească repede, de parcă ar fi spus pe de rost o lecție:

— Venus, numită de poporul nostru și „Luceafărul” sau „Steaua Păstorului”, este o planetă foarte asemănătoare cu Pământul în ce privește mărimea și densitatea. Diametrul ei este de 12.400 kilometri, față de 12.742 kilometri diametrul Pământului, iar densitatea este doar cu 9% mai mică decât a globului terestru. De aceea, oamenii s-ar simți acolo aproape la fel de grei ca pe planeta noastră.

Faptul că Venus are atmosferă a fost dovedit pentru prima dată de către marele învățat rus M. V. Lomonosov, cu mai bine de două secole în urmă. Aceasta nu înseamnă însă că ne vom putea lipsi de aparatele de respirat, căci oxigenul liber se găsește acolo în cantități mult prea mici. Predomină în schimb bioxidul de carbon, gaz otrăvitor pentru organismele pământești. În ceea ce privește clima, aceasta este foarte călduroasă și uscată, încheie Dincă.

Matei Butaru închise aparatul și ecranul se lumină.

Se așezară în jurul mesei.

— Acum, prieteni, începu Butaru, să discutăm în amănunt ce avem de făcut.

Nici nu sfârșise bine fraza, când pe tăblița de control a radiolocatorului automat se aprinse o lumină roșie de semnalizare. Apăsă un buton și ecranul special se lumină. Spre marginea Lunii apăru un punct larg argintiu, care se mărea din ce în ce mai mult.

— Atenție, strigă Matei, ceva se apropie de noi. S-ar putea să...

O zdruncinătură puternică îi aruncă de-a-valma, și o seamă de lucruri, care nu erau fixate, zburară cât colo.

Trupul vânjos al lui Cernat plutea prin aer într-o poziție grotescă, iar Ana Grigoraș fusese zvârlită într-un colț al încăperii de puterea cutremurului.

Curând totul se liniști. Trupurile ce pluteau prin cameră coborâră încet spre podea, iar Ana, cu ochii mari, speriați, se ridică cea dintâi. Nimeni nu pățise nimic.

Matei Butaru își puse în grabă costumul de protecție și urcă la suprafață. În curând, ceilalți îi auziră vocea prin radio.

— Nu fiți îngrijorați! Nu s-a întâmplat nimic grav, îi liniști el. Un meteorit de toată frumusețea ne-a onorat cu vizita lui. Are un diametru de doi metri și a căzut cu puțin în afara zonei construcțiilor noastre. A făcut în sol un crater de un metru și jumătate adâncime. Puteți veni să-l vedeți.

— Tinerețe, tinerețe! șopti Scarlat ca pentru sine. Ia totul foarte ușor!

Profesorul Dobre îi aruncă o privire furioasă.

Deodată fură întrerupți de zgomotele caracteristice emisiei care răzbăteau din cabina telegrafistului. Precup transmitea stației de urmărire de pe Hepta ultimele rezultate ale cercetătorilor. Cu ajutorul unui dispozitiv special al aparatului se comunicau direct benzi magnetonice, pe care erau înregistrate dări de seamă și calcule, grafice și planuri, fotografii și filme documentare.

La zeci de milioane de kilometri de asteroid, pe Pământ, erau așteptate cu nerăbdare ultimele vești din cosmos.

*

Se făcea din ce în ce mai cald. În timpul zilei, temperatura atingea acum pe Copernic 142°. Profesorul Dobre cobora tot mai des storul serei, pentru a feri vegetația de radiațiile prea puternice. În interiorul adăpostului, temperatura era însă menținută constant la 18°, iar cea mai mare parte a activității științifice se desfășura acolo.

Pregătirile pentru expediția pe Venus erau aproape terminate. Până și în atelierul mecanic subteran, care lucrase neîntrerupt în ultimele zile, munca încetase.

Racheta cu șenile, destinată escalelor planetare, aștepta la vreo 60 metri de construcțiile principale, protejată de o plasă metalică proprie, care o înconjura ca un clopot.

Pe Pământ, nava B cântărise vreo nouă tone, un sfert din greutatea „Cutezătorului”. Pasagerilor le erau destinate două încăperi mici. Tot restul spațiului era ocupat de instrumentarul științific și de depozite pentru diferite materiale.

Rând pe rând fură încărcate bărcile pneumatice, motocicletele cu șenile, aparatele de semnalizare luminoasă, radiosondele, rezervoarele cu oxigen lichid, alimentele concentrate, apa de băut, trusa medicală, precum și diferite arme. Acestea din urmă erau de o construcție deosebită. Semănau cu niște carabine scurte cu țeava groasă. Când apăsai pe trăgaci, izbucnea un mănunchi de radiații penetrante. Carabinele puteau fi reglate pentru a arunca radiații de o intensitate mai mică sau mai mare. În primul caz, cel lovit cădea într-un somn letargic, fiind astfel imobilizat pentru câteva ore. Potrivind arma la intensitatea maximă, razele deveneau ucigătoare.

Când totul fu gata, Butaru strânse pe membrii expediției în jurul său și începu să le vorbească:

— Mâine dis-de-dimineață racheta noastră cu șenile va părăsi asteroidul Copernic și se va îndrepta spre Venus. Așa cum v-am spus, vom ateriza în regiunile așa-zis temperate ale acestei planete, unde temperatura nu depășește decât rareori 75°. Vom sta 28 de ore, după care ne vom întoarce pe asteroid. În expediție urmează să plece inginerul Cernat, profesorul Dobre, Ana Grigoraș, radiotelegrafistul Precup și cu mine. Ceilalți rămân pe asteroid, sub conducerea tovarășului Scarlat. Sunteți de acord?

Deși toți ar fi dorit să participe la această importantă etapă a călătoriei, cei ce aveau să rămână, înțelegând că mica rachetă cu șenile avea o capacitate limitată, încuviințară îndată.

Numai Scarlat părea iritat. Matei Butaru, care îi observa fizionomia, i se adresă:

— Ce-i, tovarășe Scarlat? Crezi că nu am făcut o împărțire justă? E formația stabilită încă de pe Pământ.

George Scarlat se codi o clipă:

— Ba da, în linii generale sunt de acord. Însă m-am gândit că și prezența mea ar fi necesară. S-ar putea să existe greutăți la decolarea de pe Venus. Și cum eu am făcut unele calcule în această privință, cred că...

— Tovarășe Scarlat, v-aș fi pus cu plăcere pe lista celor ce o pornesc spre Venus. Dar n-am îndrăznit, cunoscând rezervele dumneavoastră în legătură cu etapele planetare ale expediției.

— Nu trebuie să luăm lucrurile chiar așa!

Scarlat își strânse buzele subțiri și căută să-și ascundă jena printr-un surâs forțat.

— În cazul acesta, spuse bucuros Matei Butaru, veți fi cel de al șaselea pasager.

Doctorița Turcu, urmărind discuția celor doi, se apropie de Dobre, care ședea mai la o parte:

— Ai văzut, tovarășe profesor? Scarlat e doar încăpățânat, dar ține mult să meargă cu noi.

— Să știi că ai dreptate, spuse bătrânul savant, privindu-i fața severă. Povestea cu decolarea rachetei e un pretext. În realitate, Scarlat e nerăbdător să studieze zborul navei cosmice în atmosfera lui Venus și să verifice presupunerile lui asupra condițiilor electromagnetice de acolo...

Din fundul peșterii apăru impunător, în halat de bucătar, Apolodor Dincă.

— La masă! Poftiți la masă!

Se îndreptară spre sala de mâncare. Un miros plăcut umplea întreaga încăpere. Masa era împodobită cu flori violete de forma unor clopote, cu mult mai mari decât cele obișnuite pe Pământ. La mijloc, într-un balon de sticlă, de la care porneau o mulțime de țevi spre locul fiecăruia, sclipea un lichid galben-auriu.

Dincă îi întâmpină bine dispus.

— Masa noastră festivă de astăzi este de 4.200 calorii. Veți primi o cantitate apreciabilă de proteine, grăsimi, glucide și vitamine.

— Mai bine ne-ai spune ce ne dai de mâncare, îi zise Aurelian Dobre.

Fața chimistului-bucătar deveni triumfătoare:

— Nădăjduesc că meniul va fi demn de această zi însemnată. Iată-l: Felul I: supă de găină veritabilă. A fost preparată din prima orătanie adusă de tovarășul Dobre, pe care s-a îndurat să mi-o dea s-o tai. Felul II: ciuperci umplute à la Copernic, cu sos de vin. Totul din producția serei. Felul III: vițel la tavă cu cartofi, din conserve, însoțit de o salată proaspătă de roșii cu măsline. Felul IV: fructe diferite – struguri, caise, portocale, smochine și

ananas – producția pomilor din seră. Felul V: tortă de ciocolată, garnisită cu fructe zaharate. Și cine mai poate, o ia de la capăt.

— Vrei să pornim la drum cu o indigestie, Apolodor? glumi inginerul Cernat. Uiți că tovarășa Turcu nu vine cu noi?

— Cine vrea să renunțe la torta de ciocolată sau la ananas, nu are decât s-o facă, observă Apolodor Dincă, clipind șiret din ochi.

Matei Butaru ridică sticluța-pahar în formă de biberon, care conținea un vin de Cotnar, de culoarea aurului:

— Pentru succesul călătoriei noastre, prieteni! închină el cu căldură.

Ciocniră cu toții sticluțele și le goliră până la fund. Apoi începură să sugă prin tuburile aflate în fața lor delicioasa supă de pasăre.

Dincă îi privea mulțumit. Puțin mai târziu, notă în Jurnalul de bord:

„Mâine ne despărțim pentru prima dată.

Le-am preparat o cină de gală, după toate regulile chimiei alimentare, și par destul de mulțumiți. A fost una din cele mai reușite „experiențe de laborator” din activitatea mea”.

Capitolul V
TAINELE PLANETEI VENUS

19. Racheta cu șenile

Ca o săgeată strălucitoare de argint, racheta cu șenile spinteca nesfârșita beznă astrală. Prin ochiul lateral al navei se zărea asteroidul cu forma lui neregulată de castravete, micșorându-se din ce în ce mai mult. Construcțiile nu se mai distingeau. Doar o vagă sclipire indica unde se aflau sera și observatorul astronomic, ale căror învelișuri răsfrângeau razele Soarelui.

Deodată, deasupra planetei pitice, se iviră niște semnale luminoase: trei fulgere roșii, apoi unul albastru.

Era ultimul mesaj al celor rămași pe asteroid.

Câteva clipe mai târziu, Copernic pieri în noapte.

Ana Grigoraș rămăsese singură în fața ferestrei. În jurul părului ei blond și mătăsos, lumina tuburilor fluorescente se revărsa în șuvoaie bogate. Nava tocmai efectuase un viraj larg și tânăra cercetătoare nu se mai sătura privind cerul. În mijlocul panoramei se afla un astru deosebit de strălucitor.

— E Luna, se gândi, distrată, Ana. Dar astăzi parcă e mai mare, și mai luminoasă. E înconjurată de un văl alburiu și strălucitor ca zăpada.

Curând își dădu seama că nu putea fi Luna; era planeta Venus, spre care se îndreptau.

Și gândurile fetei rătăciră spre Pământ, spre patria iubită. Își aminti de nopțile minunate ale vacanțelor, când privea cornul argintiu al Lunii, apărând peste creasta Ceahlăului.

Nu o mai zărise de aproape o săptămână, căci acum era la multe zeci de milioane de kilometri și lumina ei se confunda aproape cu cea a globului pământesc. Acesta din urmă se vedea în depărtări, ca o stea luminoasă.

O discuție între Matei și Scarlat o trezi din visare:

— Tovarășe profesor, în cât timp socoți că vom străbate cei 1.252.000 kilometri care ne despart de Venus? întrebă Butaru.

— Dacă totul va decurge normal, vom avea nevoie de 43 ore și 17 minute pământești. Însă... multe depind de rezistența pe care o va întâmpina racheta la trecerea ei prin atmosfera planetei Venus.

Automatul înregistrator-vorbitor indică o viteză de 17 kilometri pe secundă. Scarlat își notă cifra în graficul călătoriei și începu să socotească cu ajutorul integratorului electric de calculat.

Echipajul rachetei cu șenile se pregătea de aterizarea pe Venus.

În colțul său, profesorul Dobre muncea de zor. Părul alb îi acoperea fruntea, iar degetele sale scurte se mișcau cu repeziciune. Pulveriza într-o tolbă cu zeci de despărțituri, un lichid verzui. Acesta avea proprietatea să păstreze multă vreme proaspete plantele culese.

În dulapul de perete din fața mesei sale de lucru se aflau aparatul electromagnetic de pescuit, ierbarul, un insectar și zeci de sticluțe cu diferite substanțe.

Din când în când, profesorul privea cu grijă la niște recipiente de o formă neobișnuită, înșiruite în rafturi. Acestea erau destinate plantelor care urmau să fie aduse „vii”.

În jurul lui se mai găseau acvarii, cuști pliante pentru animale, precum și diferite alte aparate și instrumente.

Dobre era sigur că va găsi pe Venus viață. Ultima înscriere pe care o făcuse în Jurnalul de bord confirmă acest lucru:

„Pe Pământ, viața apare și se menține deseori în condițiile cele mai grele: în peșteri, pe ghețari, la mii de metri în adâncul mărilor și oceanelor, la zeci de kilometri înălțime în atmosferă. Aceasta datorită marii puteri de adaptare a organismelor. De ce să nu existe și pe Venus plante și animale, adaptate mediului de acolo, așa cum a presupus încă la mijlocul veacului XX-lea savantul G. A. Tihov? Planeta are atmosferă, iar temperatura e prielnică. Rămâne doar de văzut ce forme a luat viața acolo”.

Și ceilalți astronauți munceau de zor. Inginerul Cernat revizuia aparatele de filmat, armele cu raze și instrumentarul fizic. Ana Grigoraș își prepara la rândul ei cele necesare noii etape, iar Butaru se adâncise din nou în calcule privind condițiile aterizării.

Viteza navei, care ducea cu ea pe exploratorii planetei Venus, creștea vertiginos.

*

Călătoria dura de douăzeci de ore. Pe nesimțite, racheta aluneca prin spațiul interplanetar, parcurgând zeci și sute de mii de kilometri. Astronauții începuseră să se simtă obosiți.

— Să luăm masa, propuse Matei. Apoi ne vom odihni.

Se apropie de un panou care purta inscripția „Bufet” și apăsă pe câteva dintre butoane. Puține clipe mai târziu, din perete se ivi un platou cu alimente concentrate.

După masă se cufundară cu toții într-un somn adânc. Doar Cernat, care supraveghea mersul rachetei, scruta atent bezna astrală din fața sa, aruncând din când în când o privire spre tabloul de comandă și control.

Trecură încă vreo patru ore. Inginerul își aminti că trebuia stabilită legătura cu asteroidul. Se duse să-l trezească pe radiotelegrafist:

— Hai, tovarășe Precup, scoală-te! Îl scutură cu putere.

Andrei Precup se întinse și începu să îngâne cuvinte fără înțeles.

— Scoală, Andrei! continuă Cernat să-l scuture.

Până la urmă, radiotelegrafistul deschise ochii. Își frecă nasul și căscă, apoi, desfăcându-și curelele, coborî din pat.

Se îndreptă spre aparatul de transmisie și-l puse în funcțiune. Peste câtva timp, pe ecran apăru imaginea postului de pe asteroid.

Fața rotundă și roșie a lui Dincă se deslușea atât de limpede, de parcă s-ar fi aflat în rachetă.

— Alo, Copernic, zborul nostru decurge normal. Ne apropiem de obiectiv. Cum se prezintă recepția?

— Audiția și imaginea sunt perfecte, veni imediat răspunsul. Și aici la noi totul este în ordine.

20. Oceanul de nori

Racheta cu șenile se afla în a 42-a oră de zbor. Pilotul automat începu să frâneze mersul și nava își pierdu treptat din viteză. Din ce în ce mai aproape veneau uriașii nori strălucitori. De aici, din apropiere, culoarea lor bătea în galben. Erau atât de deși, încât nici cel mai mic colțișor din suprafața planetei nu se zărea printre ei.

Scarlat cerceta atmosfera venusiană cu ajutorul unui spectrometru de mare sensibilitate.

— Exact cum era de prevăzut, observă el. Se confirmă cercetările anterioare: există mult bioxid de carbon. Oxigenul liber se găsește în cantități extrem de reduse. De vapori de apă,

nici urmă. E adevărat că ceea ce analizăm acum sunt straturile atmosferice aflate deasupra norilor.

Între timp, călătorii făceau ultimele pregătiri pentru aterizare. În rachetă domnea o agitație neobișnuită. Fiecare se gândea cu emoție că va pune piciorul pe planeta Venus, că în curând se va dezvălui misterul de care Luceafărul era de atâtea secole înconjurat.

Matei Butaru se duse spre postul de comandă. Controlă cu minuțiozitate aparatele complicate, cu zecile lor de cadrane, indicatoare, butoane și pârghii.

— Mai sunt 900 kilometri! anunță el. Să punem în funcțiune detectorul automat de gaze. Poate că am pătruns în învelișul gazos al planetei.

Inginerul urmă indicația lui Matei. Câteva secunde mai târziu, cerceta diagrama compoziției atmosferice.

— Ai avut dreptate, Matei. Iată rezultatul!

Butaru îi luă nerăbdător banda de vinoină din mână și o parcurse în grabă. O întinse apoi radiotelegrafistului.

— Transmite, te rog, asta pe asteroid, tovarășe Precup.

Radiotelegrafistul plecă, dar se întoarse peste câteva clipe năucit. Spuse șovăind:

— Tovarășe Butaru, nu știu ce s-a întâmplat. Emisia și recepția au slăbit foarte mult. Abia am reușit să disting răspunsul. Paraziții sunt de o intensitate considerabilă, iar ecranul de televiziune prezintă întunecări periodice. Ce poate fi?

Butaru îl ascultă atent și îi ceru apoi detalii, pe care și le notă într-un carnet. După aceea se întoarse spre postul de comandă.

— Suntem la 600 kilometri de Venus. Virgile, oprește motoarele atomice, pune în funcțiune pe cele auxiliare și scoate aripile.

Din trupul „navei B” ieșiră două aripi îndreptate înapoi, cu ajutorul cărora racheta era adaptată zborului prin mediul gazos.

Profesorul Dobre privi amuzat prin geam cum nava se transformase într-un avion gigantic.

— Repede își mai schimbă înfățișarea! Ba-i rachetă, ba-i avion. Se poate târî pe șenile ca o șopârlă, iar la nevoie înoată în apă ca un pește. Și această minune a tehnicii nici nu are măcar un nume! Fiecare dintre noi îi zice altfel: „nava B”, „racheta cu șenile”, și așa mai departe. Dar un nume bun, potrivit, nimeni nu i-a găsit. Trebuie să ne adresăm specialiștilor.

Profesorul aruncă o privire semnificativă înspre tânără geologă: Ana dragă, tu care te pricepi la treaba asta, ce zici, nu merită corabia noastră un nume?

— Merită, zău merită, râse fata și în ochii ei apărură luminițe jucăușe. Eu zic să-i spunem „Pescărușul”. Acum, când plutește cu aripile larg întinse, seamănă leit cu un pescăruș.

Aprobară cu toții și Dobre se îndreptă spre Jurnalul de bord. Desfăcu stiloul pneumatic cu degetele lui groase și scrise:

„Ana a sugerat să-i dăm rachetei cu șenile numele „Pescărușul”. Propunerea a fost adoptată în unanimitate.”

Călătorii continuară să privească prin marile luminatoare. La numai câțiva kilometri se întindea acum, ca o mare înspumată, pătura de nori.

Deodată, în cuirasă se auziră niște pocnituri, care deveneau din ce în ce mai puternice. Zgomotul se înteți. Semăna acum cu un pârâit continuu. O grindină deasă lovea parcă fără încetare „Pescărușul”. Îngrijorați, astronauții priveau spre pereții rachetei.

Andinei Precup ieși din cabina sa și se uită cu ochii larg deschiși la ceilalți.

— Ce-i? Ce s-a întâmplat?

— Nu vă alarmați! Vocea lui Matei era calmă. Vom afla îndată despre ce este vorba. Virgile, vezi te rog, ce ne spune diagrama compoziției atmosferice.

Peste câteva minute, Cernat o descifră:

— Particule de praf și grăunțe de nisip plutesc în oceanul gazos... Mulți compuși ai siliciului... Totul este puternic încărcat cu electricitate.

— Iată deci dezvăluit misterul norilor care înconjoară planeta Venus, spuse Matei. Ei nu sunt nicidecum formați din vapori de apă, ca cei pământești, așa cum s-a presupus cu decenii în urmă. Pocniturile din cuirasă se datoresc tocmai particulelor solide din care se compun acești nori.

„Pescărușul” era acum învăluit de o ceață deasă. Prin ferestre nu se mai vedea decât masa opacă a norilor galbeni. Aceștia nu mai lăsau să se zărească nicio stea, nicio planetă, niciun colțișor, cât de mic, din cer.

Precup se apropie din nou de aparatele sale, pentru a comunica celor de pe Copernic ultimele descoperiri. Aparatul de

radioteleviziune intră în funcțiune. Lămpile se încălziră și acele începură să oscileze pe cadranele lor.

— Atenție Copernic! transmise Precup. Aici „Pescărușul”! Comunicăm poziția noastră. Ne aflăm la o înălțime de 27 kilometri de suprafață. Străbatem pătura de nori care înconjoară planeta Venus. Temperatura este de +57° C. Transmitem compoziția atmosferei: 68% bioxid de carbon...

O voce, care de-abia se deslușea, îl întrerupse:

— Alo, „Pescărușul”! Alo, „Pescărușul”! Recepția foarte defectuoasă! Repetați!

Radiotelegrafistul învârti cu înfrigurare butoanele aparatului, întărind la maximum emisiunea. Apoi repetă, încet și răspicat, textul comunicării.

Nu izbuti însă să se facă înțeles. Ecranul televizorului se întuneca treptat. Cuvintele se auzeau din ce în ce mai slab, până ce din difuzor nu mai răsună decât un hârâit, însoțit de pocnete. Neliniștea lui Precup creștea. Deodată se ridică. Mâinile îi atârnau grele de-a-lungul corpului.

— Tovarășe Butaru, spuse el grav, aparatele noastre au încetat să funcționeze!

Scarlat, care-și terminase calculele, se apropie de ceilalți și, văzându-i nedumeriți, le spuse:

— Nici nu-i de mirare. „Pescărușul” se află în condiții corespunzătoare celor mai puternice furtuni magnetice de pe Pământ. Trebuie să ne resemnăm cu gândul că în timpul celor 28 de ore pe care le vom petrece pe Venus, comunicarea cu asteroidul va fi întreruptă.

Tot mai denși erau norii pe care-i spinteca „Pescărușul” cu trupul său zvelt. Un puternic curent de nisip și gaze se freca neîncetat de pereții săi exteriori, dar învelișul, construit dintr-un aliaj având la bază un izotop ultradur al beriliului, rezista cu succes.

Temperatura carcasei exterioare atinse curând 185°. În interiorul navei însă, instalația de climă artificială nu lăsa să se simtă dogoarea.

„Pescărușul” își urma nestingherit drumul spre Venus.

21. Viața în atmosfera planetei

Când Dobre îl auzi pe Cernat anunțând că „Pescărușul” se află la numai 10 kilometri de suprafața planetei, ceru imediat o probă de atmosferă. O cercetă cu mare grijă. Când o trecu prin microscopul special, îi scăpă un strigăt de bucurie:

— Veniți încoace, Matei, Virgile și voi ceilalți! Atmosfera lui Venus conține bacterii! Convingeți-vă singuri, dacă nu mă credeți!

Le făcu semn să se apropie, fără a-și dezlipi însă ochiul de la ocularul instrumentului. Apoi continuă, ca și cum aceștia ar fi urmărit, împreună cu el, neobișnuitul spectacol:

— Vedeți, aici, la stânga, o colonie de bacterii și dincolo, spre centru, alta? Vă dați seama ce dovedește asta?

Aurelian Dobre se ridică și, îndreptându-și trupul, arătă spre microscop:

— Aceste bacterii înseamnă viață! Deci pe planeta Venus există viață. Deocamdată ne-am întâlnit cu forme inferioare, singurele posibile la această înălțime.

Privind prin microscop, se convinseră cu toții că Aurelian Dobre avea dreptate.

— Ei vedeți, spuse mulțumit profesorul, ochii bătrânului Dobre n-au slăbit încă! Ce zici, tovarășe Scarlat?

Se apropie din nou de instrument și, cuplându-l cu aparatul de microfilmat, fixă pe peliculă minusculii locuitori ai planetei necunoscute.

Aparatele de bord înregistrară curând și primele urme de vapori de apă, ce e drept cu mult mai rare decât în atmosfera pământească.

— Atenție, tovarăși, ajungem la limita inferioară a învelișului de nori, strigă deodată Cernat.

Se apropiară nerăbdători de ferestrele rachetei. Prin ceață se deslușea din ce în ce mai limpede suprafața planetei Venus.

Solul peste care zburau avea o culoare cenușie. Din loc în loc, în acest peisaj monoton apăreau pete portocalii și galbene. Câteva cursuri de apă înguste șerpuiau prin văi roșiatice. În depărtare se profilau munți cu aspect vulcanic.

Cercetau de câteva minute această privelițte interesantă, când o observație a Anei Grigoraș îi făcu să-și întoarcă capul:

— Tovarășe Butaru, știam că pe Venus, care are o masă și un volum asemănătoare cu globul terestru, nu vom cântări mai mult decât pe Pământ. Ba chiar ceva mai puțin, dacă-mi

amintesc bine. Și cu toate acestea, acum când nu ne mai despart decât câteva mii de metri de suprafața planetei, mă simt cu mult mai grea decât pe globul pământesc. Care o fi pricina?

— Într-adevăr, avem senzația că suntem mai grei decât pe Pământ, deși în realitate suntem ceva mai ușori. Iată și explicația, Ana: ne-am dezadaptat pe Copernic. Asta este! Ne-am obișnuit cu atracția foarte mică de pe asteroid și acum ne este greu să revenim la condiții asemănătoare cu cele de pe Pământ. O să vedeți că aci nu ne va veni deloc ușor să umblăm și să depunem eforturi, care pe Pământ sunt obișnuite. A fost o greșeală că nu am făcut exerciții speciale înainte de a părăsi asteroidul!

22. Aterizarea

— Atenție, aterizăm! anunță Matei Butaru.

Inginerul Cernat înclină și mai mult botul „Pescărușului”. Racheta ajunse la câțiva zeci de metri de sol și descrise câteva cercuri concentrice. Terenul era favorabil aterizării.

Fără să mai aștepte, Virgil Cernat trase de o pârghie și racheta începu să coboare vertical. Inimile tuturor băteau mai puternic. Urmăreau emoționați mișcările calme și sigure ale pilotului.

Se simți o ușoară zdruncinătură și în aceeași clipă șenilele elastice luară contact cu solul. „Pescărușul” aterizase pe Venus.

Astronauții se îngrămădiră în fața ochiului lateral al navei, căutând să cuprindă cât mai mult din tabloul care li se oferea.

— Am aterizat la limita nordică a marelui pustiu cenușiu, constată Matei. Spre orizont se vede întinderea galbenă a stepei.

Nu mai era timp de pierdut. Își îmbrăcară în grabă costumele de protecție, luară armele și aparatajul științific.

Datorită faptului că atmosfera venusiană, săracă în oxigen liber, nu era respirabilă pentru oameni, fură siliți să utilizeze rezervoarele de oxigen și globurile străvezii. În ce privește aparatele de radio, deși sunetele se transmiteau foarte bine pe Venus, erau nevoiți să le ia, ca să asigure comunicația la distanță.

Dobre căuta să vâre cât mai multe într-o raniță imensă. După ce în ea nu mai încăpu nici măcar un ac, își prinse și tolba de brâu. Apoi agăță de curelele acesteia diferite obiecte, de care spunea că are neapărată nevoie. Erau curse pentru animale, bidoane, cutii de metal, undițe și tot felul de instrumente, a căror destinație o cunoștea în cele mai multe cazuri numai el. Semăna cu un brad împodobit de Anul Nou.

Observând că ceilalți îl privesc zâmbind pe furiș, Dobre se înfurie:

— Râdeți de mine? N-aveți decât! Eu tot voi lua acest minim necesar! Nimic nu este inutil! Această cutie, de pildă...

Profesorul avea poftă să continue, să demonstreze utilitatea fiecărui lucru în parte, dar Matei Butaru o și pornise spre camera-ecluză. Tot grupul îl urmă, cu excepția radiotelegrafistului, care avea să rămână în rachetă.

Câteva clipe mai târziu se aflau în fața trapei de ieșire.

Bătrânul biolog, luând-o înaintea lui Matei, puse primul piciorul pe solul planetei, urmat la mică distanță de ceilalți. Cizmele i se afundară adânc în nisip.

— După ce că abia ridic picioarele din cauza dezadaptării, de parcă aș avea plumb în ele, murmură el supărat, mă mai și scufund în masa asta cenușie.

Dar necazul nu-i fu de lungă durată. Înainta cu greu, însă faptul că se afla pe planeta de atâta vreme visată, îl făcu să-și uite necazul. Sub casca străvezie, fața lui avea o expresie plină de entuziasm. Urcă pe un dâmb care domina împrejurimile și făcu semn celorlalți să-l asculte.

— În asemenea împrejurări s-ar fi cuvenit, zise el solemn, să se țină un discurs. Cum nu mă pricep însă la cuvântări, o să spun doar câteva cuvinte: Cuceririle minunate ale astronomiei și tehnicii ne-au dat posibilitatea să pășim într-o lume nouă. Să fim demni de această izbândă. Să folosim la maximum puținul timp pe care îl vom petrece aci, pentru a deschide noi orizonturi învățaților, pentru a îmbogăți știința cu descoperiri importante. Să nu uităm că miliarde de oameni urmăresc clipă de clipă activitatea noastră!

— Ura! răsunară strigătele înflăcărate ale călătorilor, în difuzoarele aparatelor portative de radio.

— Și acum, la drum! îi îndemnă Matei.

Micul grup se puse în mișcare.

Un vânt intens, ale cărui rafale băteau cu putere, stârnea valuri de praf cenușiu și reducea mult vizibilitatea.

Deasupra capetelor astronauților se întindea, apăsător de aproape, cerul galben al norilor venusieni. Lumina zilei, gălbuie și uniformă, era difuză. Niciun obiect nu arunca umbre.

Virgil Cernat scruta bolta în căutarea vreunei raze de Soare.

Surprinzându-i privirea, Matei Butaru începu să râdă:

— Cauți Soarele? Degeaba! E undeva îndărătul acestor nori. Nicio ființă de pe această planetă nu l-a zărit vreodată. Pare de necrezut, dar să știi că niciodată nu s-a văzut de pe Venus un răsărit sau un apus de Soare, sclipirea vreunei stele. În plină zi, lumina nu este aci mai puternică decât aceea a unui amurg pământesc, datorită acestui strat prăfos, care înghite o mare parte din raze.

— Dar cât durează o zi, un an, pe această planetă? întrebă Cernat. Până într-acolo nu ajung cunoștințele mele de astronomie...

— O zi – durează cam cât o lună pământească, iar un an – de vreo șapte ori mai mult. Cu alte cuvinte, Venus are nevoie de treizeci de zile pentru a se roti în jurul propriei sale axe și de șase luni pentru a înconjura Soarele.

Scarlat, care se îndepărtase de grupul exploratorilor și privea prin binoclu, le atrase atenția asupra celor observate:

— La aproximativ 10 kilometri de aici se vede cursul unei ape, care se varsă într-un mic lac. E râul pe care l-am văzut și de pe Copernic, stabilindu-l ca punct de reper pentru aterizare. Propun să ne îndreptăm într-acolo.

După ce înaintară timp de câteva minute, târându-și cu greu pașii prin nisip, Cernat ridică mâna, făcându-le semn să se oprească.

— Ce s-a întâmplat? Ce este?

— Cum, nu simțiți?

Inginerul îngenunchie și-și apropie urechea de o stâncă. Ana îi urmă pilda.

— Solul se cutremură, constată ea.

Instala în grabă seismograful portativ. Nu trecură decât câteva secunde și observația Anei fu pe deplin confirmată:

— Într-adevăr, tovarăși, scoarța lui Venus vibrează neîncetat, spuse și Matei. Dar ia ascultați!

De departe se auzeau bubuituri puternice, ca niște tunete.

— Sunt, desigur, stânci care se prăbușesc, spuse Ana Grigoraș. Trebuie să fim cu mare băgare de seamă. Aici ne pândesc cu totul alte pericole decât pe Copernic.

— Am impresia, interveni Cernat, că deși purtăm coifurile, zgomotele se aud aci mai puternic decât pe Pământ.

— Așa și este, confirmă Scarlat. Atmosfera e mai densă și sunetele se transmit mai bine.

Mergeau încet, încovoiați. Mușchii, deveniți leneși pe Copernic, se obișnuiau cu greu să lucreze normal. Înaintau cu atât mai anevoios, cu cât vântul continua să sufle cu putere. Își simțeau ochii obosiți, datorită reflexelor galbene pe care le aveau aici toate corpurile, de la stâncile deșertului și până la costumele lor.

Deodată însă, scânteieri multicolore, din ce în ce mai vii, prinseră să joace pe suprafața obiectelor. Nisipul cenușiu deveni subit oglinda unui curcubeu imens.

— Cerul e o mare de flăcări! exclamă uimit inginerul Cernat.

Sub norii galbeni, care atârnau grei din înaltul cerului, se aprinsese un gigantic foc de artificii. O imensă văpaie se întindea și se strângea acolo, aidoma unei jerbe de foc. Din ea se desprindeau torente de scântei de toate culorile, care alergau și se încolăceau ca niște panglici, în toate sensurile. Din când în când, un fulger imens cobora din această masă și se unea zgomotos cu suprafața planetei. Nenumărate globuri luminoase se roteau prin aer, ca niște baloane colorate.

Peisajul era acum scăldat într-un ocean de lumini, iar lucrurile îmbrăcau nuanțe care le făceau de nerecunoscut.

— Electrizarea atmosferei a sporit și mai mult, anunță Scarlat. Ceea ce vedem este o adevărată „aurora venusiană”!

— Acul busolei se învârtește de parcă ar fi înnebunit, completă Cernat. Electromagnetismul atmosferei joacă, desigur, un rol considerabil în producerea acestui fenomen grandios.

După numai câteva secunde, lumina se stinse, de parcă nici nu ar fi existat. Totul se cufundă din nou în obișnuita nuanță galbenă difuză.

23. Spre lacul mic

În dreapta și în stânga se ridicau stânci înalte. Deșertul nisipos se transforma treptat în stepă și Aurelian Dobre avu

prilejul să culeagă primele ierburi, care aveau o culoare portocalie. Ceva mai departe erau niște plante albe, cu frunzele dispuse strâns pe tulpină, ceea ce le evita pierderile excesive de apă prin evaporare.

Căldura de 68°, mult mai mică decât cea obișnuită pe asteroid în timpul zilei, putea fi suportată cu ușurință, datorită costumelor de protecție.

— Ia priviți, ce-o mai fi și asta? Ana Grigoraș zărise în stepă câteva obiecte de un galben strălucitor, având forma unor butoiașe. Atârnau de un trunchi nu prea înalt.

Aurelian Dobre ajunse primul în apropierea lor. Deși încărcat cu ranița, cu tolba și cu fel de fel de instrumente, biologul alerga sprinten, ca un tinerel, pe picioarele lui scurte.

Scoase o lupă cât o farfurie și începu să cerceteze suprafața frunzelor cilindrice, acoperite cu un fel de ceară lucitoare.

De emoție, bătrânul începu să vorbească repede, pe nerăsuflate:

— Iată primele plante mai dezvoltate pe care le întâlnim! În loc de frunze, au aceste butoiașe, acoperite cu peri mărunți, roșii. Dacă nu mă înșel, sunt umplute cu un suc care merită să fie cercetat îndeaproape.

Dintr-o mișcare, scoase cuțitul de la brâu și făcu o crestătură adâncă într-unul din butoiașe. Din tăietură începu să picure un lichid vâscos, incolor.

— Interesant, foarte interesant. Vâscozitatea lichidului se datorește fără îndoială marii concentrații a sucului celular. Aceasta este o condiție a rezistenței la secetă, căci reduce transpirația plantei și face posibilă absorbția rapidă a apei. Dacă n-ar fi blestemăția asta pe care o port pe cap și de care nu mă pot lipsi, aș putea gusta chiar acum din suc. Trebuie să fie o băutură răcoritoare.

— Nu te-aș sfătui, profesore, râse Butaru. Sucul poate fi otrăvitor. Ia mai bine o probă, pe care o vom analiza la întoarcere.

Neavând încotro, Dobre se supuse. În câteva minute, o eprubetă fu umplută cu sucul plantei și Aurelian Dobre o vârî într-una dintre nenumăratele despărțituri ale raniței sale. Puse apoi în funcțiune mica foreză botanică și dezgropă o parte din rădăcină. Luând și din aceasta o probă, înscrise câteva cuvinte într-un carnet.

Porniră mai departe. După o jumătate de oră ajunseră la un mic pârâiaș, din care se ridica un fum alburiu. Izvora la vreo 200 de metri depărtare de râul pe care-l observase Scarlat prin binoclu.

Ana Grigoraș ajunse prima în dreptul lui.

— Apa aceasta fierbe! exclamă ea, uimită.

Termometrul dovedi că pârâiașul avea peste 130°, căci, la presiunea atmosferică ridicată de pe Venus, temperatura de fierbere a apei era mai înaltă decât pe Pământ. Fumul pe care îl văzuseră nu era altceva decât aburul produs de clocot. Râulețul pornea dintr-o mică baltă, pe marginile căreia gâlgâiau câteva izvoare termale.

Într-un ochi de apă, Dobre descoperi alge de culoare aproape roșie.

Un strigăt al lui Matei acoperi deodată vuietul apei:

— Ana, ferește-te!

Stând în genunchi, tânăra cercetătoare studia tocmai fundul unui pârâiaș fierbinte. În spatele ei, de sub o stâncă, răsărise trupul unui animal uriaș, care semăna în același timp cu un miriapod și cu un crustaceu. Avea corpul format din zeci de inele, acoperite cu plăci galbene. Cele posterioare purtau fiecare câte o pereche de picioare, iar cele anterioare câte două brațe, terminate cu clești. Capul era prevăzut cu maxilare, mandibule puternice și cu două perechi de antene. Doi ochi mari și proeminenți dădeau animalului un aspect și mai fioros.

Ana se întoarse și rămase înlemnită de spaimă.

Surprinși de apariția neașteptată a animalului, astronauții nu schițară timp de câteva clipe niciun gest.

Apoi, fata se dezmetici. Începu să se dea înapoi, încet, fără să piardă din ochi fiara înspăimântătoare.

Aceasta simți că prada amenință să-i scape. Cu o mișcare fulgerătoare, împinse cleștii înainte.

Matei văzu pericolul în care se afla Ana. Între ea și brațele miriapodului nu mai erau decât vreo doi metri. Dintr-o săritură, se aruncă între ei. Ridică arma și-o repezi spre cleștii fiarei. Aceasta scoase un răcnet și se trase înapoi. Atâta așteptase Matei. Duse carabina la ochi, ținti capul animalului și apăsă pe trăgaci.

Cu un zgomot surd, trupul greoi se prăbuși și rămase nemișcat.

Ana era salvată.

— Bravo, Matei, strigă Dobre, bătându-l pe umăr. Îți admir calmul și prezența de spirit!

Dar să-i dăm adversarului tău un nume, ca să știi cu cine te-ai luptat. Să-l botezăm „Acanterbirgus enormus”! Ce zici?

Studiară conformația trupului fiarei răpuse și făcură câteva fotografii. Apoi își continuară drumul de-a-lungul râului. Filmau neîncetat. De multe ori, când vântul slăbea, în liniștea care domnea nu se auzeau decât pașii călătorilor și zumzetul aproape imperceptibil al aparatului.

După două ore de mers ajunseră la marginea lacului. Datorită dezadaptării la forța de atracție, simțeau o oboseală cumplită în toate mădularele. Dar tot ce vedeau era atât de pasionant, încât nimeni nu se gândea la aceste suferințe mărunte.

Cu ajutorul telemetrului, Cernat stabili că întinderea de apă nu avea mai mult decât câteva sute de metri lățime.

Matei duse binoclul la ochi și privi câtva timp.

— Acesta nu poate fi lacul cel mare pe care l-am văzut de pe Copernic. Probabil că la rândul lui se varsă în alt lac, mai întins. Dar, deocamdată, avem și aici destul de lucru.

Pe mal creștea o vegetație luxuriantă: ierburi înalte, ferigi gigantice și tufe cu frunze de formă cilindrică, galbene sau portocalii. Nici animalele nu lipseau în această adevărată oază.

Dobre era agitat. Nu știa unde să privească și ce să facă mai întâi. Fugea de colo până colo, uitându-se prin lupă, urmărind vreo insectă cu aspiratorul de fluturi și poticnindu-se mereu de tulpini și de plante târâtoare. Părul lui argintiu îi acoperea fruntea și, împiedicat de globul de cuarț, nu putea să și-l potrivească. Dădea mereu enervat din cap, ceea ce producea o impresie deosebit de hazlie.

— Ia uitați-vă cum se scutură, ai crede că vrea să se debaraseze de coif, râse Ana Grigoraș.

Matei îl chemă de repetate ori înapoi, cerându-i să nu se îndepărteze de grup. Aurelian Dobre se supuse bombănind.

Înaintară mai departe de-a-lungul malului. Deasupra capetelor astronauților zburau, făcând un zgomot asurzitor, roiuri de insecte mari cât păsările.

— Ia te uită, strigă naturalistul, ce mărime nemaipomenită. Cu aripile întinse măsoară peste un metru. Trebuie să găsesc nume

noi, o sumedenie de nume. Să le zicem ăstora „Chrysopa venusiana”, căci seamănă întrucâtva cu libelulele de pe Pământ.

Profesorul își notă fără întârziere numele în carnetul său. Apoi roti aspiratorul conic, fixat pe o țeavă subțire de aluminiu și încercă să prindă una dintre insecte. Dar acest lucru nu era atât de ușor. Libelulele uriașe executau cu mare viteză viraje și loopinguri savante, ferindu-se din calea aparatului.

Urmărindu-le, Dobre se îndepărtă tot mai mult. Butaru și ceilalți îl strigau zadarnic. Alerga, fluturând aspiratorul ca un steag. Deodată, Matei constată cu îngrijorare că Dobre dispăruse după niște tufe dese.

*

În fața biologului se afla un roi de „Clirysopia venusiana”. Îndreptă aspiratorul spre acesta, îl puse în funcțiune și îl așeză apoi binișor pe sol. După aceea îngenunchie.

— Sper că e plin! murmură el, privind prin ferestruica ovală. Prinsese trei exemplare de toată frumusețea. De-a lungul nervurilor aripilor membranoase se întindeau tuburi având un conținut gazos, care pornea de la un rezervor central, aflat pe spate. Aceste tuburi înlesneau ascensiunea.

Aurelian Dobre se ridică și privi în jur. Tovarășii săi nu mai erau lângă el. Vru să-i cheme prin aparatul portativ de radio, când deodată ochii i se opriră asupra unui tufiș. Dintre crengile dese îl priveau trei ochi mari și rotunzi, de un roșu aprins.

Dobre se dădu înapoi. Prin desișul tufișului se arătă un chip triunghiular, de o hidoșenie de neimaginat. Era un cap de șopârlă, cu doi ochi laterali și unul în frunte. Dintr-o gură enormă ieșeau niște colți lungi și ascuțiți, ca niște pumnale încovoiate.

Treptat, se ivi și trupul animalului. Înainta târându-se. Era lung de peste cincisprezece metri și avea patru picioare scurte, în formă de lopeți, cu ajutorul cărora putea să înoate și totodată să înainteze fără să se afunde în nisip sau în noroiul mlaștinilor. Spatele îi era acoperit cu solzi cornoși, de culoare roșiatică.

— Îmi amintește întrucâtva de două animale din era terțiară, „Mosasaurus” și „Clidastes”, se gândi savantul, copleșit de interesul științific.

Apoi, dându-și seama de pericol, se mai retrase cu un pas. Nu avea nicio armă la el, căci preferase să ducă cât mai multe

instrumente. Roti ochii împrejur, dar nu găsi nimic care ar fi putut să-i slujească pentru apărare. Simți o sudoare rece prelingându-i-se pe frunte. Scoase cuțitul de la brâu, dar înțelese îndată că acesta nu putea fi folosit ca armă împotriva animalului gigantic, cu pielea acoperită de solzi groși. Doar capul monstrului părea vulnerabil. Profesorul ridică cuțitul și-l azvârli cu toată puterea, țintindu-i fruntea. Deși nu o nimerise, șopârla uriașă se retrase cu vreun metru.

Încurajat de acest succes, Dobre continuă să bombardeze fiara cu tot felul de obiecte. Scoase din buzunarele raniței sticle, cutii de tablă, cuști, borcane și le repezi în capul inamicului, care continuă să dea înapoi. Deodată însă, animalul scoase un urlet prelung și se repezi spre profesor.

Aurelian Dobre simți că-și pierde răsuflarea. Încercă să se dea la o parte din calea sălbăticiunii, dar piciorul i se prinse într-o rădăcină. Căzu la pământ. Mai văzu deasupra capului gura înfiorătoare a animalului, larg deschisă, dinții lungi, albaștri, și spuma albicioasă care se prelingea din belșug printre ei.

— Ăsta-i sfârșitul, păcat... șopti el și închise ochii.

Nu trecuse decât o frântură de secundă și în spatele profesorului se auzi un pocnet abia perceptibil.

Dobre deschise încet ochii. La numai doi metri de el, uriașa șopârlă zăcea nemișcată la pământ. Întoarse capul și văzu chipul încordat al lui Matei Butaru. Conducătorul expediției își atârnă arma cu raze de brâu și îi făcu cu degetul un semn dojenitor.

— Matei dragă, ai venit tocmai la timp. Mi-ai salvat viața, băiete! Era cât p-aci să fiu prefăcut în tocătură.

Savantul începu să-și adune instrumentele răsfirate și, după ce termină, îi strânse mâna tânărului astronom, zicându-i:

— Știința astrobiologică îți va rămâne pe veci recunoscătoare.

Ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic deosebit, Aurelian Dobre începu să fotografieze animalul în diferite poziții. Apoi se apucă să studieze vegetația. Nu vru să plece, până ce nu veniră cu toții să-l cheme.

Pe drum începu să explice pe larg astronauților că nuanțele galbene și portocalii ale majorității plantelor se datorau climei toride.

— Plantele vor să scape de radiațiile calde. De aceea resping, adică reflectă aceste raze, ceea ce le dă culoarea pe care o au.

Aceasta nu înseamnă că sunt lipsite de clorofilă, a cărei culoare specifică este verdele. Clorofila este însă mascată de pigmenți roșii, portocalii și galbeni, cum sunt xantofila, carotenul și antocianul.

Înainte de a pleca din preajma lacului mic, biologul mai reuși să fotografieze un grup de viețuitoare care ieșiseră din apă și se plimbau pe uscat, fără să se sperie de astronauți. Erau animale amfibii. Păreau niște broaște gigantice, cu coadă lungă și cu un cap țuguiat, care aducea cu acela al unui cal.

— Seamănă întrucâtva cu „Amfibia eriops”, o vietate din perioada carboniferă, remarcă Dobre. Le voi boteza „Amfibia Apolodoris”, în cinstea simpaticului nostru laborant. Ca răsplată pentru meritele sale incontestabile.

Peste câteva ore erau din nou în interiorul „Pescărușului”. Luară în grabă o gustare și coborâră canapelele din pereți. Sleiți de oboseală, se cufundară îndată într-un somn adânc.

24 Aurelian Dobre din nou în pericol

După odihnă, călătorii se hotărâră să pornească iar la drum.

— Tovarăși, în urma experienței noastre de ieri, sunt de părere să luăm motocicletele cu șenile, zise Matei Butaru. Vom înainta astfel cu mult mai repede. Fiecare va avea asupra lui câte o armă cu raze, căci v-ați convins, cred, ce pericole ne pândesc la fiecare pas. De data aceasta, în rachetă rămâne Cernat, care va încerca să comunice cu asteroidul. Ceilalți, după mine! Ana, Scarlat, Precup, dar... unde-i Dobre? Cine l-a văzut pe profesor?

Se uitară nedumeriți unul la altul. Căutară prin toate ungherele rachetei, fără să dea de el.

— O fi plecat pe când dormeam, spuse Ana îngrijorată, punându-și coiful.

Ieșiră din navă.

Afară, același cer galben se întindea peste deșertul monoton. La câțiva metri de „Pescăruș”, pe nisipul cenușiu, Scarlat zări ceva lucind. Se aplecă și ridică unul dintre borcanele lui Dobre.

— Profesorul a trecut pe aici, spuse el. Cine știe ce a văzut, ce i-a trezit interesul și... dus a fost! Ce facem, tovarășe Butaru?

Cutele, care apăruseră între sprâncenele lui Matei, îi trădau supărarea. În loc să-și întrebuințeze timpul în mod rațional, erau

siliți să-l urmărească mereu pe bătrânul savant, să-l caute, să-l ferească de pericole.

— În sfârșit, nu avem de ales, zise el cu enervare în glas. Probabil că nu și-a terminat cercetările și s-a îndreptat spre locul unde a fost atacat de șopârlă. Eu zic s-o pornim într-acolo.

Urcară pe motociclete. În aparatele portative de recepție se auziră deodată niște zgomote. O voce sugrumată, ce părea că vine de departe, strigă:

— Ajutor! Ajutor! O cara...

Apoi nu se mai auzi nimic.

— Repede, repede, prieteni! Bătrânul e în pericol.

Motocicletele cu șenile porniră. Stârneau nori mari de praf cenușiu, care se înălța spre cerul ca de sulf.

*

Aurelian Dobre se trezi din somn.

Privi împrejur. Întinși în paturile lor, ceilalți dormeau. Andrei Precup și Scarlat se zvârcoleau agitați. Ana Grigoraș era cufundată într-un somn liniștit, iar pe buze i se ivise un zâmbet ca de copil. Matei părea frământat – chiar și în vis – de zeci de gânduri.

Profesorul se ridică încet din pat și se așeză pe margine, bălăbănindu-și picioarele. Se uită împrejur. Ochii i se opriră asupra raftului cu borcane și un gând îi fulgeră prin minte: Insectele! Nu le luase cu el! Le uitase acolo, cu aspirator cu tot, când Matei îl salvase de șopârla aceea îngrozitoare!

— Trebuie să le iau, neapărat, chiar acum! își spuse savantul! Până se trezesc ceilalți, peste un ceas-două sunt de o sută de ori înapoi.

Se îmbrăcă repede, își puse coiful străveziu, luă de data aceasta o armă cu raze și porni la drum. Nimeni nu-l văzu și nimeni nu-l auzi ieșind din „Pescăruș”.

Regăsi cu ușurință drumul și peste vreo oră ajunse la luminișul unde lăsase cadavrul șopârlei. Acesta dispăruse ca prin minune. În locul lui se ridica acum un morman de oase sfărâmate, amestecate cu solzi însângerați. În schimb, aspiratorul de fluturi sclipea printre ierburile dese, la rădăcina tufișului. Savantul îl strânse și îl vârî în raniță. Își dădu seama că ar fi mai prudent să se întoarcă în rachetă, dar setea de a vedea cât mai multe îl făcu să-și uite bunele intenții.

— Încă puțin mai zăbovesc pe aici, murmură el.

În fața lui se deschidea, îmbietoare, o cărare. O mărgineau numeroși arbuști cu frunze portocalii, care aminteau de ciorchinii unor struguri, și cu flori mari care aveau petale trandafirii. Insecte multicolore zumzăiau jucăușe printre crengile înflorate ale tufelor.

Profesorul hotărî să urmeze cărarea, atras de tainele acestei lumi la care astrobiologii visau de atâtea decenii.

Tocmai urmărea cu privirea o insectă roșie, care semăna cu un bastonaș rotitor, când în desișul tufelor înalte se auzi un urlet sfâșietor.

Dobre se opri în loc și duse arma la ochi.

Dintr-un crâng aflat la vreo 15 metri de el ieși, însoțit de trosnetul crengilor rupte, un animal de înălțimea unui elefant, cu o înfățișare înspăimântătoare. Avea un cap de hienă și trupul îi era acoperit de țepi lungi, ca de arici. Fără să-l observe pe profesor, trecu în goană pe lângă el. Întorcea din când în când capul, de parcă s-ar fi temut de ceva. Peste câteva clipe, Dobre își dădu seama de pricina spaimei animalului. Hiena-arici era urmărită de un șarpe lung de peste 30 metri, cu trupul acoperit de solzi verzi, lucioși.

Dintr-o singură smucitură a mușchilor, șarpele își ajunse prada. Se încolăci în jurul gâtului ei. Oasele pârâiră, se auzi un nou urlet și animalul se prăbuși la pământ. Câteva zvârcoliri deznădăjduite și hiena rămase nemișcată.

Șarpele desfăcu strânsoarea și începu să rupă cu dinții săi ascuțiți bucăți din trupul dușmanului răpus.

Aurelian Dobre rămase înlemnit. Simțea cum sângele îi zvâcnește în tâmple. Vru să ceară ajutor, dar se răzgândi repede.

— O să-mi tragă un perdaf strașnic, de data asta pe drept cuvânt!

Acum se convinsese că asemenea pericole nu trebuia să le înfrunte singur. Făcu stânga împrejur și o luă tiptil în direcția rachetei.

Înainta cu arma în mână, privind încordat în jur. Ar fi vrut să se vadă cât mai curând în „Pescăruș”, alături de ceilalți. Începu să vorbească singur, mustrându-se:

— N-au dreptate să te certe mereu? Numai încurcături faci, de parcă ai fi un tinerel fără minte!

Stepa nu se vedea încă. Solul era acoperit cu ierburi galbene, înalte, iar pe cer apăruseră din nou sute de scânteieri. Trecând de un tufiș, Dobre văzu în mijlocul unei poiene o movilă cenușie, de vreo trei metri înălțime.

— Mă urc aici, să văd mai bine pe unde s-o apuc.

Ajuns sus pe ridicătură, simți cu spaimă că aceasta se clatină sub picioarele sale.

— La naiba cu solul ăsta mișcător, se enervă el. Avea dreptate Ana. Aici pământul se cutremură neîntrerupt. Mai rău ca în insula Java, unde...

N-avu răgaz să termine. Stânca începu să se miște de-a-binelea și Aurelian Dobre fu ridicat în sus.

Căută cu disperare să-și mențină echilibrul, dar nu reuși. Scăpă arma și, rotind mâinile prin aer, căzu la pământ. „Ridicătura” o luase din loc.

Era un animal care semăna cu o caracatița uriașă, cu nenumărate brațe. Doi ochi verzi, mari cât niște mingi de fotbal, erau pironiți asupra savantului care zăcea printre ierburi.

— Dacă voi scăpa cu viață, îl voi boteza „Eledone Aureliani”, se mai gândi el.

Simți tentaculele, ca niște benzi de oțel, încolăcindu-se în jurul trupului său. Încercă să se smulgă din strânsoare, zbătându-se, căutând să-și desprindă trupul din această îmbrățișare, care devenea tot mai puternică, mai sufocantă. Deși conștient că rezistența sa nu va avea sorți de izbândă, continuă lupta inegală, până ce forțele îl părăsiră.

Curând își dădu seama că animalul o pornise printre tufișuri, ducându-l cu el. Mai reuși să strige în microfon: „Ajutor! O caracatiță!” apoi vederea i se întunecă și își pierdu cunoștința.

25. Semnalul

Cernat rămase singur în navă. Primul lui gând fu să controleze aparatele instalate pe solul planetei. Ieși din rachetă. Barometrul arăta o presiune atmosferică de 1.010 milimetri, mult mai mare decât cea obișnuită pe Pământ. Banda termometrului înregistrase temperaturi între 60° și 75°. Umiditatea aerului era extrem de scăzută, iar un vânt uscat și fierbinte bătea aproape neîntrerupt. Seismograful înregistra tot

timpul oscilații, mergând până la tăria unor cutremure de gradul șapte și opt.

— Periculoasă planetă, își spuse Cernat, plimbându-și ochii peste întinderea cenușie a pustiului. N-ar fi de mirare să crape deodată solul și să mă înghită pentru totdeauna, cu „Pescărușul” cu tot.

Mai cercetă aparatul de filmat, care prindea tocmai pe peliculă jerba portocalie a unei aurore venusiene ce se aprinsese pe cer, și reintră în racheta cu șenile. După ce verifică amănunțit toată instalația interioară, se hotărî să încerce restabilirea legăturii cu cei rămași pe Copernic. Cum emisiunea radiofonică era întreruptă, se gândi la posibilitatea utilizării semnalelor luminoase. Știa însă că nici lumina celei mai puternice explozii pe bază de fosfor nu va fi în stare să străbată oceanul de nori.

Se învârti prin magazia „Pescărușului” și dădu de micile rachete radioghidate, care puteau fi folosite pe distanțe limitate. Câteva dintre ele fuseseră întrebuințate după aterizarea pe Venus. Se înălțaseră la mari înălțimi în atmosfera planetei, sub supravegherea lui Precup. Luaseră probe din învelișul ei gazos și din diferite tipuri de nori. Efectuaseră de asemenea excelente fotografii destinate cartografierii. Două dintre ele realizaseră înconjurul complet al lui Venus, obținând sferofotograme de o deosebită valoare științifică.

— Stai, frate, își spuse inginerul, poate că voi mi-ați putea fi de folos. Ce-ar fi dacă aș încărca o astfel de rachetă cu doza maximă de combustibil lichid, introducând apoi în ea o mică cantitate de exploziv atomic de semnalizare?

Reflectă câteva clipe, apoi se hotărî. Se apucă îndată de lucru. Peste un ceas, totul era gata. Cernat porni motorul rachetei minuscule și o lansă. Mica navă porni spre cer și în scurt timp fu înghițită de masa norilor galbeni.

Urmărită și teleghidată continuu, racheta trecu prin norii denși, străbătu straturile atmosferice aflate deasupra acestora și își continuă drumul în spațiul interplanetar. Când ajunse la o înălțime de 2.500 kilometri, Virgil apăsă un buton aflat pe tabloul de radioghidaj și racheta sări în aer.

Telescoapele de pe Copernic și Hepta recepționară seminalul luminos, prima veste de la exploratorii planetei.

26. Expediția de salvare

Motocicletele cu șenile înaintau repede pe solul arid al stepei. Din când în când, felurite animale fugeau grăbite din calea lor, speriate de această apariție neobișnuită. Nimeni nu le lua însă în seamă.

— Mai repede! Mai repede! se auzea din când în când vocea lui Matei în difuzoarele aparatelor de radiorecepție.

În curând ajunseră la marginea oazei. Descălecară și-și lăsară vehiculele într-un luminiș. Apoi își continuară drumul pe jos, printre tufele dese. Solul devenea din ce în ce mai umed.

— Suntem în imediata apropiere a lacului mic, observă Scarlat, cercetând atent ferigile înalte pe lângă care treceau.

— Veniți încoace! îi chemă deodată Ana Grigoraș, arătând spre un obiect strălucitor, ascuns pe jumătate printre ierburi.

Era carabina lui Dobre. Matei o cercetă în tăcere.

— Dobre nu a tras niciun foc, constată el după un timp.

Continuară să caute prin ierburile dese și înalte. Din loc în loc, firele erau pătate de o materie vâscoasă, care se întărise, acoperindu-le cu un fel de pojghiță albicioasă.

Scarlat rupse câteva din ele, le cercetă îndelung și dădu nedumerit din cap.

Tot căutând, Ana se îndepărtase de ceilalți apropiindu-se de o potecă care se deschidea între două tufișe. Îngenunchie și-și trecu degetele prin iarba înaltă și grasă. Pe alocuri, aceasta era îndoită sau smulsă.

— Pe aici a fost târât ceva, spuse ea celorlalți, când aceștia o ajunseră din urmă.

Se repeziră cu toții spre potecă. După câțiva pași, descoperiră o cușcă pliantă, care îi aparținuse tot lui Dobre.

Înaintau în tăcere, privind mereu solul, pe care urmele se vedeau acum tot mai limpede.

— Bănuiesc că animalul care a trecut pe aici lasă sucul acesta lipicios, remarcă Scarlat.

După câteva sute de metri, poteca luă sfârșit. Ajunseseră în apropierea lacului. Urmele dispărură subit, căci acum solul devenise pietros. Reflexele galbene ale apei apăreau mohorâte. La marginea lacului creștea o sumedenie de plante, purtând flori mari albe, cu petale încovoiate.

Pe mal regăsiră urmele. Iarba era culcată la pământ și, pe niște frunze în formă de cupe de un verde pal, care ieșeau din solul noroios, se vedea limpede pojghița ciudată. După câteva sute de metri, terenul începu din nou să se întărească. Smocurile de iarbă alternau cu pietre cenușii. Ajunseră în dreptul unor stânci impunătoare, care formau malul lacului. Flori și ierburi răzlețe se strecurau printre crăpăturile acestora.

Cotiră spre dreapta și se văzură într-o râpă, mărginită de pereți înalți din piatră verzuie. O deschizătură largă, care semăna cu intrarea unei grote, se căsca între două stânci.

Matei cercetă din nou solul, apoi îi chemă pe ceilalți:

— Nu încape îndoială că profesorul a fost târât pe aici. Făcu o pauză, apoi continuă: — Trebuie să ne grăbim, dacă vrem să-l mai găsim în viață!

Scarlat nu se putu abține:

— Plătim scump aceste escale! exclamă el.

Ana Grigoraș îi aruncă o privire aspră:

— Să lăsăm discuțiile inutile, și să ne continuăm cercetările!

Tânăra fată aprinse farul electric și intră hotărâtă în grotă. Ceilalți o urmară de aproape.

Se văzură într-un gang lung, nu prea înalt, cu pereți sticloși, din vitrofir, pe care apa șiroia din belșug.

După câtva timp, drumul începu să coboare.

— Cred că ne aflăm acum sub lac, remarcă Ana, privind tavanul scund al peșterii. Din acesta se desprindeau din timp în timp picături de apă.

Poteca cobora tot mai abrupt. Pe măsură ce înaintau, creștea și umezeala. Stâncile subterane scânteiau în zeci de culori. După vreo 50 de pași, coridorul începu să se lărgească brusc. Trecură alte câteva minute și grota se mări într-atâta, încât lumina albă a farurilor abia mai ajungea până la pereții ei. Se opriră.

— Și acum, ce-i de făcut? întrebă Scarlat. Încotro s-o apucăm?

Radiotelegrafistul Precup își plimbă ochii mici prin bezna dimprejur și șopti:

— Greu de răspuns! Parcă poți să știi până unde se întinde iadul ăsta?

Savantul îi aruncă o privire nimicitoare:

— Nu așa, tinere! De n-ar fi decât unu la mie șanse să-l găsim viu, suntem datori să-l căutăm.

— Să ne împărțim în două grupe, hotărî Matei. Prima Scarlat cu Ana, a doua Precup cu mine. Voi veți înainta vreo 500 de pași spre dreapta, iar noi – aceeași distanță spre stânga. Apoi semnalizăm.

Se despărțiră și în curând noaptea îi înghiți. Farurile se vedeau doar ca niște luminițe mici, care se mișcau tremurând prin întuneric.

27. Grota misterioasă

Butaru și Precup înaintau cu grijă pe malul unui râu subteran. Reflectorul electric îi juca radiotelegrafistului în mână și becul de lumină, pe care îl arunca, făcea salturi curioase pe pietrele de pe sol. Deodată, Precup se opri și-l apucă pe Matei de braț.

— Tovarășe Butaru, nu simți nimic?

— Ce să simt?

— Nu tremură pământul sub noi? Zău, mi se pare că se mișcă!

Tânărul astronom îl privi mirat:

— Și ce-i dacă tremură? Asta am simțit-o doar de când am aterizat. Dar ce ai? Am impresia că nu prea ești în apele tale.

— Credeți cumva că mi-e frică? Dac-ați ști prin câte pericole am trecut în viața mea! Căută să-și înece într-un torent de vorbărie fiorii care îl străbăteau: Am fost radiotelegrafist pe racheta intercontinentală R.I.16. Într-o zi, pe când treceam deasupra vulcanului Etna, la o înălțime de numai câteva mii de metri, o vână uriașă de foc...

— Lasă poveștile astea, Andrei. Ascultă mai bine atent. Nu ți se pare că se aude ceva?

De undeva, din dreapta, venea într-adevăr un vuiet surd.

În ciuda globului pe care îl purtau astronauții, densitatea atmosferei venusiene făcea cu putință perceperea unor zgomote foarte slabe. Butaru își îndreptă fără zăbavă farul electric într-acolo. Nu zări însă nimic.

— Haide, Andrei, să căutăm în direcția aceea!

Radiotelegrafistul îl urmă pe conducătorul expediției cu pași nesiguri. Zgomotul devenea din ce în ce mai puternic. După câtva timp ajunseră în fața unui perete masiv de stâncă. Șiroaie de apă se prelingeau printre crăpături, formând izvorul apei subterane pe marginea căreia înaintaseră. O luară de-a-lungul peretelui. Deodată, Butaru întrebă nedumerit:

— Ce să mai fie și asta?

Zărise printr-o deschizătură cavitatea unei alte grote, din care răzbătea o lumină slabă, galbenă-cenușie.

Mai făcu câțiva pași, apoi urmă:

— E fără îndoială o altă peșteră. Ia s-o privim mai de aproape!

Dâra de lumină a reflectorului își schimbă brusc direcția. Ceea ce văzură îi făcu să se oprească înmărmuriți. Grota mică era scăldată într-o lumină difuză. Vuietul pe care îl auziseră provenea de la o cascadă înaltă de peste 15 metri, care-și revărsa apele învolburate într-un lac subteran. Șuvoaiele pătrundeau printr-o spărtură aflată în peretele superior al peșterii, de unde venea și lumina.

— Acum e limpede, zise Matei. În fundul stâncos al lacului există o crăpătură, prin care pătrunde apa și, odată cu ea, lumina zilei. Nimic înfricoșător, tovarășe Precup.

Curios, Andrei Precup își băgă capul în crăpătura dintre stânci și privi împrejur. Prinsese curaj la gândul că va putea povesti pe Pământ o aventură atât de palpitantă, când deodată i se păru că jos, lângă malul lacului subteran, se mișcă ceva.

— Tovarășe Butaru, strigă el. Acolo... se vede un om... și niște... animale uriașe! Priviți!

Astronomul se repezi spre deschizătură, când, deodată, solul se zgudui cu tărie. Prin peșteră răsună un bubuit asurzitor, pe care zeci de ecouri îl amplificară și mai mult. De sus, din tavan, începură să se desprindă bolovani imenși, care se prăbușeau cu un zgomot de avalanșă.

Astronauții săriră înapoi. Tunetele continuară timp de câteva minute. Apoi, totul se liniști. Intrarea în grotă nu se mai vedea. Fusese astupată de stâncile prăvălite.

Butaru nu-și pierdu cumpătul. Puse în funcțiune aparatul portativ de radioemisie și strigă:

— Atenție! Scarlat și Ana! Veniți imediat încoace. Cred că l-am găsit! Semnalizez cu farul.

Începu să rotească reflectorul în jurul capului, descriind cercuri mari de lumină în bezna adâncă a peșterii.

Nu trecu decât puțin timp și ceilalți sosiră. Matei le povesti cele întâmplate.

— Trebuie să pătrundem neapărat în această grotă, încheie el.

Se străduiră să dea la o parte cu mâinile grămezile de bolovani. După un timp se opriră, epuizați.

— Nu merge așa, spuse Matei Butaru. Trebuie aruncată în aer stavila aceasta nedorită.

— Riscăm să provocăm o nouă prăbușire, observă Precup.

— Bine, să folosim atunci perforatorul portativ. Va merge într-adevăr mai încet, dar altă soluție nu există.

Puseră aparatul în funcțiune, și acesta începu să muște din rocă, stârnind nori deși de praf.

După un timp, printr-o mică deschizătură ce se ivise, răzbătu o dâră de lumină gălbuie.

Lucrând într-o grabă febrilă, continuară să-și facă loc printre dărâmături. Matei muncea cu o repeziciune uimitoare. Pe fruntea sa înaltă, vinele se umflaseră de încordare. Se folosea de arma sa cu raze ca de o rangă, cu care dădea pietrele la o parte. Ceilalți le cărau mai încolo, lărgind din ce în ce mai mult deschizătura.

Când gaura ajunse suficient de mare, tânărul savant privi prin ea. Ceea ce văzu îl făcu să rămână mut de uimire.

28. Aventura profesorului

Dobre se trezi și deschise ochii. Îl dureau toate mădularele. Țeasta îi fusese parcă strivită. Încercă să se ridice, dar nu putu. Înălțându-se încet capul, se uită împrejur.

— Mi se pare că visez! Sau, cine știe, poate nici nu mai trăiesc! Așa o fi moartea pe Venus! Se ciupi de câteva ori de brat: Nu, n-am murit. Uite și rănița mea, dar... văd că-mi lipsesc niște recipiente. Acum să stabilesc cum stau cu oscioarele mele.

Începu să-și miște binișor mâinile și picioarele.

— Funcționează... dar mă dor de nu mai pot!...

Făcând o sforțare, se ridică în picioare, sprijinindu-se de o stâncă. Își roti iar ochii, privind cu atenție tavanul înalt, de bazalt sticlos.

Cascada, cu apa ei spumoasă, și lacul subteran, scăldate într-o lumină gălbuie, scânteiau ca presărate de mii de nestemate.

— Un lac deosebit de interesant, murmură savantul. Trebuie să aibă o faună acvatică neobișnuită. O adevărată comoară pentru hidrobiologie!

Aducându-și aminte de situația în care se afla, primul său gând fu să transmită un mesaj prin radio. Aparatul nu mai funcționa însă.

— S-a stricat drăcovenia asta! se necăji el.

Făcând stânga împrejur, începu să cerceteze din nou grota.

— Ia uită-te unde m-a dus dihania! Cum s-o fi întâmplat că m-a lăsat în viață? Să nu fi avut poftă de mâncare?

Un fâlfâit puternic îl făcu să-și întoarcă privirea. La vreo treizeci de metri de el, caracatița își încolăcise brațele în jurul unui animal de culoare albă-cenușie. Era un fel de reptilă zburătoare, cu ochii mici, specifici vietăților din caverne.

Dobre își reveni treptat din prima spaimă.

— Când voi ieși de aici, se gândi el, îi dau numele de „Rhamphorhynchus Cavernicolus”.

Dar ceea ce văzu era mult prea impresionant ca să-i mai dea răgaz să-și noteze această idee. Caracatița prinsese pasărea-reptilă și o strângea cu toată puterea. Șopârla cu aripi se apăra, lovind-o furioasă cu cei doi colți mari, care îi ieșeau din gură. Folosindu-se de gheare, smulgea bucăți din carnea vânătă a caracatiței. Pe sol începuseră să se formeze bălțoace de sânge negru.

Lupta era îndârjită. Animalele se încleștaseră într-o strânsoare sălbatică. Oasele reptilei zburătoare trosneau, iar mișcările ei deveneau din ce în ce mai slabe. Cu o sforțare extraordinară, caracatița reuși să prindă, cu o tentaculă, gâtul dușmanului.

Se auzi din nou un zgomot de mădulare zdrobite. Șopârla scoase un strigăt ascuțit, mai dădu de câteva ori din aripi, apoi rămase nemișcată.

Unul după altul, caracatița își desfăcu brațele vâscoase. După ce se ospătă cu carnea vrăjmașului răpus, rămase nemișcată.

Dobre o privi îngrijorat:

— De aceea m-ai lepădat pe mine, balaurule! Ca să te lupți cu dihania aceea! Acum te pomenești că ai de gând să-ți încerci puterea asupra mea...

Într-adevăr, caracatița îl zări pe profesor și începu să se târască încet spre el.

Dobre se dădu înapoi, până ce atinse cu spatele peretele de stâncă.

— Acu e acu! Să nu creadă pocitania că Aurelian Dobre se lasă cu una cu două. Se aplecă, ridică o piatră colțuroasă și o repezi cu toată puterea în trupul lipicios al caracatiței.

Fără să se sinchisească, animalul își urmă drumul. Venea tot mai aproape. Bătrânul savant continua bombardamentul, dar fără rezultat.

Acum, caracatița nu mai era decât la vreo zece metri.

— Las' că-ți arăt eu ție!

Apucând cu amândouă mâinile un bolovan, îl azvârli cu putere. Atunci se întâmplă un lucru neașteptat, care de altfel nu avea nicio legătură cu pietroiul aruncat. Pereții stâncoși începură să se năruie. Un zgomot infernal acoperi până și vuietul cascadei. Dobre se retrase instinctiv și nimeri într-o nișă scundă. Când ploaia de piatră slăbi, scoase încetișor capul.

Primul lucru pe care-l văzu fu cadavrul inamicului său, zdrobit sub grămezile de bolovani ascuțiți. Doar câteva dintre brațele caracatiței mai rămăseseră afară, biciuind aerul din jur. În spasmele morții, unul dintre acestea îl lovi pe Dobre, aruncându-l cât colo, spre malul lacului. Aceasta îi fu salvarea, căci peste câteva secunde, spre nișa în care se ascunsese, se prăvăli o nouă grindină ucigătoare.

Când zgomotele se liniștiră cu totul, profesorul se ridică, buimăcit. Închise și deschise de câteva ori ochii, ca pentru a-și recăpăta limpezimea gândurilor.

— Caracatița a pierit și eu sunt în viață, își spuse el.

Apoi porni, șchiopătând, spre unul dintre brațele monstrului și începu să cerceteze cu migală țesutul din care era alcătuit.

*

Ceea ce zări conducătorul expediției prin spărtură era de-a-dreptul uluitor. Aproape de malul lacului subteran, Dobre era așezat pe un bolovan și lucra tacticos, cu instrumentele sale.

— Tovarășe Dobre! Tovarășe Dobre! În sfârșit am dat de dumneata. Ce faci? Ești nevătămat? Spune... răspunde!

Cufundat în activitatea lui, profesorul nici nu ridică capul. Îi făcu numai un semn cu mâna, continuând să introducă într-un receptacul cu formol, bucăți groase de epidermă violetă.

Călătorii lărgiră deschizătura și se strecurară prin ea. În câteva clipe se aflau lângă Dobre. Cu spatele la cascada care cădea urlând din înălțimea grotei, printre pietre și dărâmături de

stâncă, bătrânul profesor ținea pe genunchi unul dintre brațele caracatiței. Era atât de ocupat, încât nici nu găsi timp să răspundă la întrebări. Abia după ce termină operația, își ridică ochii. Un zâmbet nevinovat îi lumină fața.

— Aha, voi sunteți? Ce bine îmi pare că vă văd. Să știți că am găsit aici lucruri deosebit de interesante.

— Tovarășe Dobre, strigă Matei îngrijorat, ce-i cu dumneata? N-ai pățit nimic?

— Nu, dragii mei, îmi cam vâjâie capul, dar altfel sunt sănătos. Am avut un mic conflict cu blestemata asta de caracatiță, care a ținut să mă strângă în brațe. Dar după cum vedeți, nu i-a mers cu mine. Acum i-am disecat tentacula și mi-am făcut câteva preparate. Asta-i totul. Restul vă voi istorisi mai târziu.

Altceva nu mai putură să scoată de la el.

Înainte de plecare își umplu un borcan cu apa lacului subteran, în care mișunau păianjeni acvatici, larve și alte vietăți mărunte.

O luară înapoi spre „Pescăruș”. Tot timpul drumului, bătrânul profesor bombăni ceva despre borcane și cuști pierdute. În realitate însă, era foarte mulțumit, căci sacul și tolba îi erau pline, iar aparatul fotografic scăpase ca prin minune nevătămat.

29. Noi cercetări și descoperiri

Motoarele auxiliare acționau șenilele elastice și „Pescărușul” înainta acum cu 70 kilometri pe oră.

Trecuseră de pustiul cenușiu și pătrunseseră în stepă. Ocoliră oaza care se întindea în jurul lacului mic și porniră mai departe. După 10 kilometri de drum, stepa se transformă din nou în deșert. Era o regiune deluroasă, plină de nisip, pietriș și argilă.

Un vânt fierbinte ridica până departe nori de praf. Cutremure neîncetate, tot mai puternice, se făceau simțite chiar și în interiorul navei. Vegetația era foarte săracă.

În fața călătorilor se produceau din timp în timp deplasări de teren. Porțiuni întregi ale solului se năruiau cu zgomot, provocând trombe de nisip.

Formațiunile pietroase care apăreau aici în drumul lor erau dintre cele mai curioase. Sferele și mesele eolice, dăltuite de vânturi puternice, dădeau impresia unor construcții făurite de

mâna unor ființe superioare. Se sprijineau pe câte un trunchi subțire, ca niște ciuperci.

Ana Grigoraș coborî și le studie cu luare aminte. Cu ciocanul geologic reuși să desprindă din fiecare rocă mici probe, pe care le examină prin lupă.

— Apariția acestor forme ciudate se explică destul de ușor, spuse ea, dacă ținem seama că umflătura sau platforma, pe de-o parte, și coloana de susținere, pe de altă parte, sunt formate din roci de duritate diferită. Straturile superioare, mai tari, sunt mai rezistente la dezagregarea ce rezultă din acțiunea vântului. Cele inferioare sunt mult mai afânate. Particulele de cuarț purtate de vânt mușcă adânc din ele. Așa iau naștere aceste ciudățenii ale naturii.

Câțiva kilometri mai departe dădură de alte forme de relief, la fel de interesante. Erau turnuri și ziduri înalte de zeci de metri, alcătuite din gresii moi și argile, coloane de cuarț tare, stânci de formă piramidală, în care se căscau nișe și grote adânci. Privindu-le din depărtare, dădeau impresia unui oraș străvechi, în ruine.

„Pescărușul” își făcea însă cu prisosință datoria, trecând cu ușurință printre ele, iar la nevoie zburând deasupra lor. Din când în când, racheta cu șenile se oprea și călătorii coborau. Materialul adunat era din ce în ce mai variat.

Treptat, dealurile pustiului se micșorară, până ce pieriră cu totul. Locul lor îl luară dunele de nisip, care se ridicau uneori până la înălțimi de 40-50 metri. Pe ele creșteau tufe scunde de culoare albă, care semănau ca formă cu tamarixul terestru.

Cernat fixa neîncetat pe peliculă felurite imagini ale planetei, mai ales animale și plante mari, care nu puteau fi depozitate în rachetă.

Butaru desfășură o mică hartă schematică, întocmită pe baza fotografiilor luate din rachetele radioghidate.

— Aici, îi explică el inginerului, este micul lac pe care l-am cercetat în prima fază a expediției noastre pe Venus. De la el pleacă un râu care se scurge, pe un drum ocolit, spre un lac mai mare. Între cele două întinderi de apă este pustiul pe care-l străbatem acum. Pe aici, prin apropiere, trebuie să fie o pădure și mai încolo lacul mare, care are o suprafață de vreo sută de kilometri pătrați.

Precup, care privea pe fereastră, scoase un strigăt de alarmă:

— Atenție! Un vârtej de nisip!

În imediata apropiere a rachetei se văzu înălțându-se spre cer o coloană înaltă, de culoare galben-închis. Se rotea cu o viteză amețitoare. Vârtejul se apropia vertiginos de „Pescăruș”. În jurul navei se zăreau acum animale, care, înnebunite de spaimă, își căutau un refugiu. Unele se vârâră adânc în crăpăturile solului, altele, mai favorizate de natură, se închideau în carapacea lor sau se acopereau cu un fel de apărătoare, aidoma unui cort, pe care o scoteau de sub pântece.

Până și unele plante încercau să se adăpostească, închizându-și petalele florilor sau strângându-și sul frunzele, pentru a opune o rezistență mai mică vântului.

Tromba de nisip nu era acum decât la 50 metri de rachetă. Un șuierat asurzitor se auzi și, într-o clipă, „Pescărușul” fu cuprins de vâltoarea furtunii de nisip. Nori groși de praf învăluiră racheta și călătorii nu mai văzură prin ferestre decât o masă galbenă, care lovea într-un iureș înspăimântător pereții ei, făcând-o să se încline când într-o parte, când într-alta.

Totul nu dură decât câteva secunde. Apoi, șuieratul se îndepărtă. Afară se făcuse liniște. Geamurile însă rămăseseră acoperite de o masă brună, nisipoasă, prin care lumina zilei nu mai pătrundea.

Îngrijorat, Matei Butaru trecu prin coridorul ecluză și încercă să deschidă ușa, dar constată că era blocată.

— Furtuna de nisip ne-a îngropat racheta, spuse el, înapoindu-se în cabină. Trebuie să acționăm fără întârziere. Virgile, pornește imediat motoarele care acționează șenilele!

După ce Cernat învârti o manivelă, șenilele prinseră să se miște încet, scârțâind. „Pescărușul” se opinti ca un armăsar strâns de frâul călărețului. Nu se urni însă din loc. Valurile de nisip, care acopereau racheta, formau o povară considerabilă și o țintuiau de sol.

— Nu merge, Matei, zise inginerul decepționat. Ce-i de făcut?

Matei chibzui încordat. Fața lui, cu trăsături energice, părea acum dăltuită în piatră.

— Vă propun următoarea soluție, spuse el după o vreme. Cred că e singura. Să pornim motoarele atomice. E adevărat că acest lucru prezintă pericole. Nu avem însă încotro. Ce spuneți, tovarăși?

— Să încercăm, Matei, zise Ana. Și eu sunt de părere că nu există altă posibilitate de a scoate racheta din nisip.

După o scurtă consfătuire, toată lumea se declară de acord.

Butaru se îndreptă spre cabina pilotului. La ușă se întoarse pentru a da ultimele instrucțiuni:

— Legați-vă de scaune. Atenție! Fiți gata! Cernat... acum!

Motoarele atomice porniră. Se auzi un zgomot asurzitor și, ca un bolid împins de o forță colosală, „Pescărușul” țâșni înainte, despicând temnița de nisip.

— Gata, stai! strigă Butaru.

Inginerul opri motoarele. Racheta mai înaintă câteva sute de metri, datorită inerției, apoi căzu brusc pe sol.

Șocul fusese extrem de puternic, dar nava nu suferise nicio deteriorare. „Pescărușul” era acum liber și putea să-și continue nestingherit drumul.

30. Erupția

De departe se vedea marginea pădurii, ca o linie dreaptă ce se confunda aproape cu masa uniformă a norilor galbeni de pe cerul planetei Venus.

În spatele arborilor, spre Nord-Vest, terenul devenea muntos. Un masiv înalt, format din roci vulcanice, se ridica semeț spre cer. Deasupra vârfului său plutea hingher un nor alb, asemănător celor care împestrițează cerul pe Pământ, într-o zi frumoasă de primăvară.

În apropierea pădurii coborâră din rachetă. Vegetația era îmbelșugată. Izvoare subterane răzbăteau prin solul acoperit de mușchi, revărsându-se în șiroaie subțiri și formând ochiuri de apă. Pe alocuri, pământul devenise mlăștinos. Copaci uriași, cu rămurișul des și cu frunze de forme rotunde, pătrate sau hexagonale, se ridicau până la zeci de metri înălțime. Fructele, de forme conice și sferice, atârnau grele prin frunziș. Liane încolăcite, de culoare vișinie, cu flori roșii și galbene, urcau până sus, spre vârful trunchiurilor semețe. Liniștea era întreruptă de zumzetul surd al insectelor și de țipetele ascuțite ale păsărilor.

Călătorii culegeau plante și le puneau la adăpost în recipiente și cutii. Ana reușise să determine o serie de roci interesante.

Cu cât înaintau mai departe, pădurea se făcea mai deasă. În fața lor, arborii și lianele formau un zid de netrecut. Telemetrul

lui Cernat stabili că acest perete viu atingea pe alocuri o înălțime de peste 200 metri.

Hotărâră să facă cale întoarsă, cu atât mai mult cu cât strânseseră o recoltă bogată.

Străbătând un luminiș larg, care se deschidea în pădure, văzură din nou muntele. Nourașul alb mai stăruia deasupra piscului. Se opriră câteva clipe să se odihnească. Solul tremura mereu, dar altfel totul părea liniștit.

— Cât mai avem până la „Pescăruș”? întrebă Dobre, care transpirase din greu sub povara cu care se încărcase.

— Nu mai mult de o oră, observă Ana Grigoraș. Pot să vă ajut, dacă vreți. Rocile mele nu sunt prea grele. Fata arătă spre geanta de piele atârnată de umăr, în care erau câteva zeci de săculețe cu felurite probe.

— Nu, nu, mulțumesc, răspunse Dobre. Dar... ce se aude?

De departe, dinspre vârful muntelui, se auzea un vuiet greu, însoțit de bubuituri. Solul începu să se cutremure din ce în ce mai tare.

Pe alocuri, terenul se despica, formând crăpături adânci, prin care începură să se înalțe aburi fierbinți. Seismograful înregistra un cutremur de gradul nouă.

Norul de peste vârful muntelui fusese spulberat de o țâșnitură de gaze cenușii-negricioase, care se întindea din ce în ce mai mult, acoperind o bună parte a cerului.

Ana Grigoraș înțelese îndată despre ce era vorba. Făptura ei gingașă devenire dârză și hotărâtă în fața pericolului. Îi chemă în grabă pe ceilalți.

— Tovarăși, vulcanul acesta poate erupe din clipă în clipă. Trebuie să ne grăbim!

Porniră repede înspre locul unde fusese lăsată racheta. În spatele lor, zgomotul creștea. Cerul era aproape negru, și de jur împrejur se făcuse întuneric. Solul vibra, de parcă ar fi fost gata să se năruie.

— Trebuie să fugim! strigă Matei.

Începură să alerge printre copacii pădurii, încărcați cu poverile lor prețioase. Erau siliți să ocolească crăpăturile adânci prin care năvăleau aburii dogoritori. Zgomotul se înteți. De sus începu să cadă o ploaie deasă de cenușă. Un vânt năpraznic se stârni dintr-odată. Se auzi o nouă bubuitură, atât de puternică, încât părea că tot cerul se năruie. Apoi, de sus, se revărsă o

adevărată grindină de pietre. Bolovani cât pumnul cădeau printre vârfurile înalte ale copacilor.

Scarlat încercă să se facă auzit prin zgomotul infernal:

— Dacă nu ne-am afla în pădure, acest bombardament ar fi fatal pentru noi!

Cerul continua să fie acoperit de o ceață deasă și zguduiturile solului deveneau tot mai puternice. Vântul, care se transformase într-o adevărată vijelie, le îngreuna înaintarea.

Din nou se auzi un zgomot prelung, format dintr-un șir de tunete de o intensitate extraordinară. Erau acum într-o poiană. Se întoarseră și priviră spre vârful vulcanului. În jurul crestei se aprinsese parcă o aureolă strălucitoare, de un galben portocaliu, ca aurul topit. Dintr-o mare de aburi cenușii, lava țâșnea până la sute de metri înălțime și se scurgea apoi în jos, de-a-lungul poalelor, spre marginea pădurii.

31. Alpiniști fără voie

Terenul prin care înaintau devenea tot mai accidentat. Mușchiul și ierburile erau pe alocuri presărate cu bolovani și sfărâmături de stâncă. Arborii se răreau treptat, iar până la urmă dispărură cu totul.

Ajunseră în apropierea unui munte nu prea înalt, format din stânci netede de culoare cenușie.

Matei Butaru se opri și aruncă o privire fugară asupra hărții.

— Într-acolo, prieteni! Acest munte e salvarea noastră! Dacă reușim să-l trecem, scurtăm drumul cu o bucată bună. De partea cealaltă cred că nu vor mai fi decât 2-300 de metri până la rachetă!

Suiră timp de câteva minute. În urma lor, lava incandescentă ajunsese la marginea pădurii. Se auzeau trosnituri înfricoșătoare. Arbori uriași se prăbușeau ca frânți de ghioaga unui gigant. Văzură limbi de foc ridicându-se peste desișul copacilor. Pădurea se aprinsese.

— Mai repede, tovarăși, mai repede, îi îndemna Matei.

Astronauții suiau, gâfâind din greu. Deodată, la o cotitură, se ivi gura unui defileu.

— Pe-aici, pe-aici! strigă Matei. Poate că nu va mai fi nevoie să trecem peste munte!

Se repezi înainte și ajunse primul la despicătura dintre stânci, care nu era mai lată de câțiva metri:

— Acest drum a fost săpat de șuvoiul unui pârâu cu secole în urmă, observă Ana, care îl ajunsese. Apa a secat de mult. Sunt convinsă că urmându-l vom străbate muntele până în partea cealaltă.

Curând erau în fundul unei adevărate prăpăstii, cu pereți înalți și netezi. Aici zgomotele erupției păreau să vină de la mare depărtare. Înaintau însă din ce în ce mai greu prin căldarea strâmtă. Aveau impresia că picioarele li se lipesc de solul pietros, dar niciunul nu voia să mărturisească acest lucru, punându-l pe seama oboselii.

— Ce aveți? se enervă Matei la un moment dat. Haideți mai repede. Nu e exclus ca lava să ajungă în scurt timp la gura defileului.

Nimeni nu-i răspunse. Puțin mai târziu simți și el o oboseală cumplită. Fiecare gest, fiecare mișcare îi cereau eforturi considerabile, de parcă ar fi avut plumb în picioare.

— Suntem oare istoviți de pe urma eforturilor? Curios, văd că ne aflăm cu toții în aceeași stare. Nici noi, cei tineri, nu rezistăm mai bine. Virgil, Ana și cu mine înaintăm la fel de greu ca Scarlat și Dobre. Nu! Altceva trebuie să fie la mijloc...

Scarlat se opri. Scoase din buzunar termometrul metalic. Deodată rămase înmărmurit, privindu-și mâna goală. Instrumentul, pe care cu câteva clipe înainte îl mai ținuse în palmă, dispăruse. O putere nevăzută i-l smulsese dintre degete și-l lipise de peretele de stâncă.

— Nemaipomenit! exclamă el. Ce se întâmplă aici? Ia să mai încerc...

Trase cuțitul din teacă, ținându-l suspendat cu vârful îndreptat în jos. Într-o clipită, mânerul îi alunecă printre degete, atras de solul stâncos. Cu mare efort reuși să desprindă cele două obiecte de pe peretele stâncos. Tot mai mirat, profesorul consultă unul dintre aparatele sale. O singură privire îi fu suficientă.

— Un fenomen de magnetism, de o intensitate excepțională. Ne aflăm în defileul unui munte magnetic!

Matei Butaru cercetă și el cadranele aparatelor.

— Așa e! Stâncile acestea sunt formate din roci puternic magnetizate și cu cât înaintăm, fenomenul devine mai

accentuat. Corpurile metalice din costumele și bagajele noastre sunt acelea care ne-au făcut înaintarea atât de anevoioasă.

Tânărul astronom privi împrejur, ca pentru a căuta o ieșire din această capcană stranie. Începu să analizeze cu voce tare situația.

— În primul rând, s-ar impune să renunțăm la tot ce este din metal, ceea ce, după cum știți, nu este decât parțial realizabil. Putem arunca unele aparate și obiecte metalice. Dar metal mai există și în costumele noastre, în aparatajul strict necesar, în rezervoarele de oxigen. Să ne întoarcem, iar nu se poate. Lava înaintează repede și, după socoteala mea, a ajuns de-acum la intrarea în defileu. Nu ne rămâne decât...

— Să escaladăm pereții stâncoși, îi completă gândul Ana Grigoraș.

Astronauții se uitară mirați unul la altul și apoi își ridicară privirile în sus, spre fâșia de cer galben, care se zărea între stânci.

— Să nu credeți că e o treabă imposibilă, continuă cercetătoarea, deși acești pereți abrupți – înalți de peste 150 metri – te fac să te cutremuri când îi vezi. Eu am făcut alpinism și pot să vă confirm că o ascensiune ca aceasta e pe deplin realizabilă.

— E bună ideea Anei, interveni Dobre, foarte bună chiar. Mă ofer să fiu „cap de coardă”. M-am cățărat și eu pe stânci în tinerețe.

— Eu, se amestecă și Andrei Precup, sunt un as al escaladărilor. Cu vreo patru ani în urmă mă aflam într-o plimbare pe Himalaia. Mă urcam tocmai printr-un horn înalt de peste 3.500 metri. Pe la mijlocul drumului, ce credeți că se întâmplă? Coarda se rupe! Cu prezență de spirit am întins fulgerător mâinile și picioarele, sprijinindu-mă cu ele de pereții stâncoși și am rămas suspendat între cer și pământ. Tocmai atunci...

Matei Butaru îl privi drept în ochi și radiotelegrafistul se opri.

— Ascultă, Andrei, crezi că acum e timpul pentru istorisirea isprăvilor tale? Dacă te pricepi la alpinism, poftim, condu tu operațiile.

— Eu? Precup deschise ochii mari, ca și când i s-ar fi făcut cine știe ce propunere năzdrăvană. Tocmai eu?... Deodată îi veni ideea salvatoare: Dar, zise el cu îndrăzneală, n-ați putea

să-mi spuneți și mie cum veți întreprinde treaba asta? De unde coarde, pitoni, bocanci cu colțari, de unde carabiniere, piolet?...

— Într-adevăr, recunoscu deschis conducătorul expediției, nu avem material pentru alpinism.

— Cum nu? îl contrazise râzând Ana. Avem tot ce ne trebuie! Nicicând vreun alpinist nu a avut condiții atât de bune!

O privire uimiți.

— Da, urmă tânăra fată, nu ne lipsește nimic. Avem o sumedenie de obiecte de metal: cuțite, dălți, ciocane, anumite aparate, cutiile tovarășului Dobre și câte și mai câte. Stânca pe care vrem să ne urcăm e magnetică. N-avem decât să „lipim" de ea aceste obiecte și vom avea cele mai comode și mai sigure puncte de sprijin.

— Grozavă idee! strigă Dobre, plin de admirație. Ana, ești o fată și jumătate! Ce mai așteptați, hai să începem!

Dobre apropie de stânca cenușie o cutie de metal, care se lipi imediat. Se lăsă pe ea cu toată greutatea, ca să încerce rezistența treptei. Aceasta nu cedă.

— Iată începutul, spuse vesel biologul. N-avem decât să continuăm.

Pentru a fi mai ușori, aruncară toate lucrurile de care puteau să se lipsească. Apoi făcură din curele o coardă lungă de vreo 15 metri și se legară cu ea.

Matei Butaru puse primul piciorul pe scara improvizată... De jos, Dobre îi întinse o altă cutie, pe care astronomul o lipi cu vreo jumătate de metru mai sus. Când ajunse la a șasea treaptă, începură să se cațere și ceilalți. Coarda se întinse. După Matei venea Ana, apoi Dobre, Precup și Scarlat. Puneau picioarele pe treptele inferioare și se țineau de cele superioare. Cernat încheia micul grup și demonta treptele pe care trecea, pentru a fi folosite în continuare.

Încet, călcând cu grijă, ajunseră la mijlocul drumului. Erau extenuați și broboane mari de sudoare le alunecau peste frunte. Matei le strigă să se oprească câteva minute. Rămaseră pe loc, lipiți de peretele abrupt, fără a îndrăzni să privească în jos, apoi își continuară urcușul. Se mai suiră încă douăzeci de metri, când radiotelegrafistul scoase un țipăt de groază. Din nebăgare de seamă călcase în gol, pierzându-și echilibrul.

— Opriți-vă și țineți-vă bine! strigă Matei.

Își încleștară mâinile de punctele de sprijin. Agățat de coardă, Precup rămase suspendat deasupra prăpastiei. Instinctiv privi în jos, dar ceea ce văzu îl făcu să-și strângă în grabă pleoapele.

Sub el se desena fâșia îngustă a defileului, cu stâncile ei ascuțite învăluite în penumbră. Vâlvătaia lavei incandescente, care se rostogolea vertiginos prin pădure, ajunsese la gura strâmtorii, scăldând rocile din jur într-o lumină portocalie.

Simți un gol în stomac și pe piept i se pusese parcă o greutate insuportabilă. Urechile îi vâjâiau. Își roti brațele împrejur, căutând să apuce un colț de stâncă, dar nu izbuti. Încercările sale îl făcură să se legene pe coardă ca limba unui pendul, ceea ce îl îndepărtă și mai mult de peretele defileului.

Într-un târziu, ajutat de ceilalți, reuși să se urce din nou pe una dintre cutii.

Escaladarea continuă. Încordându-și ultimele forțe, se apropiau de creastă. Încă cinci metri... patru... trei... Mâinile lui Matei ajunseră la marginea superioară a stâncii. Se prinse de ea cu toată puterea și se trase în sus.

— În sfârșit! răsuflă el ușurat. Apoi începu să tragă de coardă, pentru a ușura celorlalți ultimii metri de urcuș.

În curând, se aflau toți pe vârful muntelui. Jos, la picioarele lor, se căsca prăpastia adâncă, ca o gură de fiară flămândă.

Se așezară câteva clipe, pentru a prinde puteri. De la poalele muntelui, dinspre pădurea prin care veniseră, văzură limbi de foc și nori negri de fum ridicându-se spre cer.

— Racheta! Uitați, e colo! strigă deodată plină de bucurie Ana Grigoraș, privind în direcția opusă.

La vreo 200 metri în fața lor se zărea sclipind printre copaci trupul argintiu al „Pescărușului”.

Începură coborâșul. Cu cât înaintau, magnetismul rocilor scădea și puteau merge mai ușor. Ajunși la poale, începură să alerge și trecură în goană prin fâșia de pădure care îi despărțea de navă. Focul nu mai era decât la vreo optzeci de metri de ei când ajunseră la ultimii pomi. Se repeziră spre rachetă și se adăpostiră. Frânți de oboseală, căzură pe canapelele pliante. Doar Matei și Cernat se târâră cu o ultimă sforțare spre postul de comandă.

Flăcările cuprinseseră vegetația dimprejur. În imediata apropiere a navei, ba chiar sub ea, se auzeau trosnind ierburile mistuite de foc.

Inginerul porni motoarele. „Pescărușul” se desprinse de sol și trecu fulgerător peste marea de flăcări și jăratec.

Erupția vulcanului atinsese punctul culminant. Din gura lui izvorau vâlvătăi mistuitoare, care coborau în șuvoaie late pe povârnișul muntelui. Deasupra lavei rătăceau zeci de fulgere și jerbe de toate culorile, înălțându-se departe, spre cer. Sus se uneau cu aurora venusiană care se ivise de câteva secunde, cu vălurile și torentele ei scânteietoare.

Racheta însăși, care plutea în mijlocul acestui ocean de foc, era scăldată în lumina fulgerelor și scânteilor de diferite nuanțe. Departe, în zare, se vedea un alt vulcan, care începuse și el să erupă.

Sub nava cosmică lucea acum oglinda gălbuie a lacului mare.

Cu aripile larg întinse și botul ușor aplecat, „Pescărușul” începu să coboare.

*

Racheta aterizâ la marginea lacului mare. Patru plutitoare ieșiră din trupul ei. Apoi „Pescărușul” pătrunse în apele galbene, spintecându-le cu vârful său ascuțit.

Călătorii studiau cu grijă fauna acvatică și Dobre se dovedi un pescar neîntrecut. Cu ajutorul năvoadelor sale electrice prinse o sumedenie de pești și crustacee, pe care le depozită în interiorul rachetei.

Ceilalți erau ocupați cu sortarea materialului strâns în pădure. Matei Butaru, Scarlat și inginerul Cernat discutau cu aprindere decolarea „Pescărușului” de pe Venus, care urma să aibă loc în scurt timp.

— Să nu credeți că problema va fi ușor de rezolvat, spuse gânditor Scarlat. Atracția acestei planete e considerabilă și „Pescărușul” nostru va fi nevoit să facă eforturi mari ca să scape de ea.

32. Bariera invizibilă

De îndată ce șenilele luară din nou locul plutitoarelor, racheta se îndepărtă de malul lacului, căutând un loc potrivit pentru decolare.

Departe, pe celălalt mal, cerul de pucioasă era și acum acoperit de un fum negricios.

— Ar trebui să plecăm, tovarășe Butaru, îi spuse Precup conducătorului expediției. Cei de pe Copernic vor fi îngrijorați, neavând de atâta vreme vești de la noi. Așa că tovarășe Butaru...

Matei îl privi cu un zâmbet în colțul buzelor.

— Fii fără grijă, Andrei, plecăm numaidecât. Timpul stabilit pentru șederea noastră pe Venus a trecut.

Călătorii scoaseră din depozit piesele pistei demontabile de decolare, care fusese concepută și realizată de inginerul Cernat încă pe Pământ și începură să le monteze.

Din barele extensibile, care încăpuseră în două lăzi de mărime obișnuită, se năștea cu repeziciune pista oblică, lungă de peste 70 metri.

Andrei Precup se învârtea în jurul schelei din beriliu extra ușor, privind-o cu neîncredere.

— Tovarășe Cernat, spune-mi te rog, ești convins că vom reuși să pornim? Nu e oare pista prea scurtă? Mă gândesc la lungimea celei care a fost necesară la decolarea de pe Pământ.

— 74 metri sunt absolut suficienți. Nu uita că „Pescărușul” e mult mai ușor decât „Cutezătorul”.

— Despre învingerea atracției planetei ce părere ai, tovarășe inginer? întrebă Ana Grigoraș, apropiindu-se.

— Calculele pe care le-a efectuat tovarășul Scarlat încă pe Pământ ne vor fi de mare ajutor în stabilirea vitezei inițiale, răspunse acesta. Din punct de vedere strict tehnic, eu văd o singură problemă: nu cunosc greutatea actuală a „Pescărușului”. Materialul pe care noi l-am strâns pe această planetă a sporit-o considerabil.

Matei Butaru era pretutindeni. Supraveghea montarea schelelor, ajuta la depozitarea materialului științific în navă, verifica împreună cu Cernat aparatele postului de comandă, motoarele atomice și cele auxiliare.

Dobre își pusese primul la adăpost colecțiile sale, așezându-le în locurile cele mai ferite de zdruncinături. Deodată îi veni o idee:

— Matei, ce-ar fi să lăsăm un mesaj celor ce vor veni după noi pe această planetă?

Butaru se declară imediat de acord.

Zis și făcut; bătrânul savant alese din magazia rachetei o sferă de oțel rezistent și inoxidabil. Se așează apoi la masă și scrise următoarele rânduri:

„Către toți cei ce vor ateriza pe Venus!

Noi, membrii expediției științifice interplanetare, condusă de Matei Butaru, am explorat sumar această planetă. Ne întoarcem astăzi cu un bogat material documentar pe asteroidul Copernic, pentru a ne continua, cu ajutorul acestuia, drumul nostru.

Urăm succes tuturor celor ce vor mai cerceta planeta Venus!”

După ce acest mesaj fu semnat de toți membrii expediției, notară pe el data exactă. Dobre îl introduse în sfera de oțel și se cățără cu ea pe o stâncă de granit din preajma punctului de decolare, unde o fixă.

Tocmai voia să coboare, când zări într-o adâncitură aflată la vreo 200 metri de malul lacului oglinda unei bălți cu aspect neobișnuit.

O chemă repede pe Ana Grigoraș și porniră într-acolo.

O pasăre se lăsase pe mlaștina cafenie. Curând o văzură dând deznădăjduită din aripi. Nu mai reușea să se desprindă de suprafață. Se împotmolise în mlaștina care o trăgea în jos. În câteva secunde animalul se scufundă cu totul în masa vâscoasă.

— Un lac de asfalt! exclamă Ana, care ajunsese prima în apropierea mlaștinii.

Pe fundul depresiunii era un zăcământ de asfalt, la suprafața căruia lucea un lichid cafeniu-închis. Lacul era o uriașă capcană pentru animalele venusiene, care veneau să se adape aci. Se vedeau ieșind din asfalt membre sau capete de animale moarte și părți de schelete.

— Ce comoară neprețuită! exclamă Dobre. Îți dai seama, tovarășă Grigoraș, ce reprezintă pentru știință acest cimitir de animale?

— Ceea ce vedem la suprafață nu este de altfel totul, observă tânăra cercetătoare. Dacă am da la o parte straturile superioare, am găsi cu certitudine – perfect conservate – scheletele animalelor care au trăit cu multe mii de ani în urmă pe această planetă.

Butaru venise și el, neliniștit de întârzierea celor doi. Dobre căută să-l înduplece să amâne cu câteva ore decolarea, ca să poată cerceta îndeaproape lacul de asfalt, dar Matei îl convinse că nicio zăbavă nu mai era posibilă.

— Atunci să ne notăm cel puțin pe hartă locul exact, insistă savantul, căci voi cere ca viitoarea expediție să vină în primul rând aici.

O luară înapoi spre rachetă. De la aterizare trecuseră 26 de ore.

Matei Butaru îi zori:

— Tovarăși, îmbarcarea!

Se suiră și închiseră trapa de intrare.

Câteva clipe mai târziu, „Pescărușul” lunecă asemenea unei săgeți de-a lungul pistei, cu botul ascuțit îndreptat spre învelișul de nori galbeni ai planetei. În urma lui rămase o dâră de fum roșiatic.

Astronauții simțiră cum o forță extraordinară îi apăsa în pernele fotoliilor, care li se păreau tari ca oțelul. Șocul era atât de puternic, încât respirația li se opri pentru câteva clipe.

*

Norii se apropiau din ce în ce mai mult.

Precup îi privi neliniștit și se întoarse spre Scarlat:

— Tovarășe profesor, ce credeți, vom putea trece prin pătura de nori? Le-ați calculat rezistența?

— Da... într-o oarecare măsură. Compoziția acestor nori nu am cunoscut-o pe Pământ și de aceea nu am putut face decât simple presupuneri. Însă... s-ar mai putea ivi, pe lângă aceasta, și alte complicații...

Cernat conducea racheta cu multă siguranță, astfel că Matei avu acum primul răgaz, după mai bine de o zi de muncă încordată. Se apropie de Jurnalul de bord. Răsfoindu-i paginile, pe care mai toți astronauții își notaseră impresiile, se gândea fără voie la întreaga călătorie.

Începu și el să-și aștearnă gândurile:

„Îmi închipui cum ar arăta cerul, dacă l-am putea vedea prin norii ăștia de nepătruns. Soarele ar apărea de două ori mai mare ca pe Pământ, Mercur de trei ori mai luminos. În schimb, Marte ar străluci de două ori și jumătate mai slab decât atunci când e privit de pe globul terestru.

Constelațiile însă, mult mai depărtate decât planetele, ar arăta la fel ca și atunci când le contemplăm de pe Pământ.

Am vedea și două strălucitoare astre gemene: Pământul și Luna. Doi frați, unul mai mare și altul mai mic, care nu se despart niciodată”.

Tânărul astronom puse tocul la loc în suport, căci Cernat îl striga:

— Atenție, Matei, viteza scade rapid, deși motoarele atomice lucrează cu toată puterea. Mi-e teamă că nu vom putea menține viteza necesară pentru a contracara forța de atracție a planetei.

Scarlat, care ascultase cuvintele inginerului, se ridică și veni lângă ei.

— Iată dificultățile la care mă așteptam. Degeaba am calculat eu pe Pământ viteza inițială necesară învingerii atracției venusiene, dacă nu am cunoscut, și nu puteam cunoaște, condițiile specifice ale atmosferei. Cred că furtuna magnetică, care a întrerupt legătura radiofonică cu asteroidul, frânează funcționarea motoarelor atomice. Barierei vizibile a norilor prăfoși i se adaugă astfel bariera invizibilă a oscilațiilor electromagnetice, cu mult mai periculoasă.

— Aveți dreptate, tovarășe Scarlat, interveni Matei, dar trebuie să trecem neapărat!... E adevărat că deocamdată nu rămâne nimic altceva de făcut decât să ne întoarcem și să căutăm să reducem pe cât posibil greutatea rachetei. Nu mi-aș fi închipuit că vom revedea atât de curând pista de decolare și că va fi folosită pentru a doua oară.

„Pescărușul” făcu cale întoarsă și ateriză din nou pe Venus, în apropierea locului de unde decolaseră. Se adunară la sfat.

După ce făcu calcule detailate, Scarlat arătă că singura soluție era ușurarea rachetei cu cel puțin o tonă și punerea în funcție, simultan, atât a motoarelor atomice, cât și a celor auxiliare.

— Propunerile acestea sunt pe deplin juste, observă Matei. Știu că ne doare pe toți în aceeași măsură faptul că trebuie să ne despărțim de unele lucruri adunate cu atâta trudă, dar suntem nevoiți s-o facem.

Începură prin demontarea câtorva aparate care aveau dubluri pe asteroid. Apoi trecură la scoaterea șenilelor.

— Pierderea lor nu trebuie să vă îngrijoreze, spuse Matei. Pe Copernic, Virgil va construi cu ușurință altele.

Aruncară apoi o mare parte a rezervei de apă și de oxigen lichid, precum și diferite obiecte mai puțin importante. Greutatea rachetei continua însă să fie prea mare.

Atunci, Ana Grigoraș scoase din navă lăzile conținând rocile mai voluminoase adunate de ea în timpul șederii pe Venus. Nu o făcea cu inimă ușoară. Cu câtă dragoste le strânsese, le împachetase în săculețe de bumbac, le etichetase și le așezase în cutiile de metal! O mare parte dintre probele de minereuri metalifere găsite pe planetă fură și ele jertfite. Ana păstra din fiecare doar o probă minusculă, atât cât ar fi încăput într-un degetar.

Aurelian Dobre privea îmbufnat la activitatea celorlalți. Nimeni nu îndrăznea să-i spună nimic și el se făcea că nu înțelege privirile care i se aruncau din când în când.

Cernat se hotărî să facă o încercare.

— Tovarășe, dumneata ce sacrifici?

Profesorul îi aruncă o privire indignată:

— Ia nu-mi veni cu d-astea, te rog! Dumneata nu știi decât de motoare și telecomenzi. Ai fi în stare să te lepezi, una-două, de minunatele exemplare și preparate din fauna și flora acestei planete, strânse cu atâtea strădanii? Noroc că Aurelian Dobre e și el în „Pescăruș”.

— Nu te amărî degeaba, tovarășe profesor, interveni ironic Scarlat. S-ar putea ca nici noi, nici achizițiile dumitale biologice să nu poată părăsi planeta.

După o întârziere de șapte ore, „Pescărușul” își luă zborul pentru a doua oară. În inimile călătorilor se strecurase îndoiala, dar erau hotărâți să facă totul pentru a izbândi.

Matei Butaru ghici neliniștea lor. Înțelese și mai bine răspunderea pe care o avea. Fața îi deveni mai dârză, mai hotărâtă.

Făcu semn lui Cernat și acesta puse în funcțiune motoarele.

*

„Pescărușul” nu ajunsese încă la învelișul de nori, când dinspre camera de ecluzare se auziră zgomote.

Călătorii își întoarseră mirați privirile într-acolo. Prin geamul rotund al ușii îl văzură pe Dobre, îmbrăcat în costumul său de protecție. Ieșise pe nesimțite din cabină, cărând cu el acvarii, cuști cu animale, recipiente cu plante și eprubete cu preparate.

Cu trupul gârbovit, cu capul aplecat înainte, cu părul alb în dezordine, bătrânul savant arunca prin trapă rodul muncii sale de cercetare.

Dezlănțuindu-și întreaga forță a motoarelor, „Pescărușul” străpunse pătura de nori.

— La ce înălțime suntem, Virgile? întreabă Matei.

— 212 kilometri de la suprafața lui Venus.

— Și viteza rachetei?

— 16 kilometri pe secundă. Viteza maximă pe care am atins-o la 20 kilometri a fost de 17,1 kilometri pe secundă. De atunci scăderea cauzată mai ales de electromagnetism e mică, dar constantă.

— Bine, Virgile, pune acum în funcțiune și bateria de celule fotoelectrice care formează a treia serie de motoare. Suntem doar mult deasupra norilor și razele solare ne pot ajuta.

Prin luminatorul superior începură să se vadă curând jerbe de scântei violete, iar în rachetă răzbătea un șuierat întrerupt de pocnituri.

— Tovarășe Scarlat, i se adresă Matei învățatului, cât evaluezi că va mai scădea viteza până la ieșirea din atmosferă?

Scarlat rămase câtva timp pe gânduri. Apoi manevră rigla rotundă de calcul pe care o ținea în mână.

— Acolo nu vom mai avea decât o viteză de 8 până la 8,5 kilometri pe secundă. Viteza minimă pe care ar trebui s-o desfășurăm pentru a învinge atracția lui Venus este de 10,6 kilometri pe secundă. Riscăm deci să recădem pe planetă sau să ne transformăm într-un satelit permanent al ei.

— Diferența între 8,5 și 10,6 kilometri pe secundă nu e atât de mare, conchise Matei. În consecință, mai trebuie să ușurăm racheta!

Aruncară cea mai mare parte a proviziei de apă și alimente, apoi armele și numeroase aparate și instrumente. Smulseră scaunele, canapelele, mesele și sertarele din suporturile lor. Câteva clipe mai târziu, costumele de protecție luară și ele calea spre Venus.

— Mare lucru! murmură Scarlat. Cel mult 100 kilograme!

Ajunseseră la 580 kilometri înălțime. Viteza nu mai era decât de 12 kilometri pe secundă. Îngrijorarea astronauților creștea. Se frământau pentru a găsi soluția salvatoare.

— Cum de nu ne-am gândit! spuse deodată Ana Gri oraș, al cărei chip se înseninase. Plutitoarele și aripile metalice! Să ne descotorosim și de ele!

Propunerea fu de îndată acceptată. De data aceasta, „Pescărușul” fusese ușurat cu peste 350 kilograme.

Așteptau cu inimile strânse.

La 826 kilometri altitudine, Cernat anunță:

— Viteza 10,9 kilometri pe secundă. De zece secunde, acul indicatorului e imobil. Electromagnetismul e în scădere... Acum viteza a început chiar să crească. Priviți, 11,1 kilometri pe secundă!

Vocea inginerului trăda o bucurie nestăpânită.

— Am învins, prieteni, am învins!

Prin luminatorul superior apăruse cerul astral în toată splendoarea lui, presărat cu mii de lumini scânteietoare. Părea un simbol măreț al victoriei lor.

33. Revederea

Pe Copernic, Sabina Turcu și Apolodor Dincă ședeau abătuți în camera de cercetare.

— Sunt 37 ore de când am primit semnalul luminos, spuse laborantul. Prin radio, niciun semn. Nu știu ce să mai cred. Să li se fi defectat aparatul de radioteleviziune? Să existe condiții atmosferice nefavorabile transmisiei? Sau, cine știe, li s-o fi întâmplat ceva...

— Să nu fim pesimiști, tovarășe Dincă. Întârzierea nu este atât de însemnată; sunt doar câteva ore...

— Uitați un lucru important: în fiecare minut care trece asteroidul se îndepărtează de Venus cu 1.800 kilometri!

Apolodor Dincă stătea cu ochii închiși. Deodată, îi veni o idee, care i se păru atât de năstrușnică, încât sări în picioare și își apucă capul între mâini:

— Dar dacă „Pescărușul” nu mai poate să ne ajungă? Dacă am înaintat prea mult și viteza corăbiei cosmice nu este suficient de mare ca să ne prindă din urmă?

Dincă scoase din sertar o riglă de calcul și se apucă să socotească.

— Deocamdată, pericolul nu este iminent, spuse el mai liniștit, ne mai pot ajunge! Dar dacă mai întârzie...

În încăpere răsună câtva timp doar tic-tacul cronometrului.

Deodată, din cabina radiotelegrafistului se auzi un scurt semnal sonor.

— Aparatul! strigă Dincă. Suntem chemați!

Într-o clipă era acolo, învârtind înfrigurat butoanele.

Ecranul televizorului se lumină. Pe el apăru limpede chipul lui Precup.

— În sfârșit! Dincă scoase un suspin de ușurare. Ce bine îmi pare că te văd, că primesc, în sfârșit, o veste de la voi. Dar ce s-a întâmplat, ați pățit ceva?

— Era cât p-aci să nu ne mai vedeți! răspunse radiotelegrafistul.

Fata lui ascuțită era slăbită, iar ochii adânciți în orbite. Paloarea i se accentuase.

În televizor apăru chipul lui Butaru. Și el avea fața trasă. Cearcăne mari îi înconjurau ochii.

— Alo, Dincă, suntem în drum spre Copernic. Recuperăm întârzierea. Mai avem 62 ore de zbor. Cu apa stăm prost, foarte prost chiar. Totuși vom răzbi, sunt convins de asta. Să n-aveți nicio grijă. Comunicați aceasta și celor de pe Hepta. Aduceți-ne la aterizare costumele de rezervă. Nu le mai avem pe ale noastre.

Emisiunea se închise.

— Ai văzut, tovarășe Dincă? spuse triumfătoare doctorița. Trăiesc și sunt în drum spre noi. Ei, acum pregătește-te să le arăți surprizele.

Laborantul era în culmea fericirii.

— Surprizele mai târziu! Acum trebuie să mă ocup de bucătărie... Sărmanii de ei, au flămânzit, desigur, căci, între noi fie vorba, cele câteva bagatele ale bufetului automat din rachetă nu pot sătura pe un om în toată firea. Așa-i dacă nu sunt eu cu ei! În frigiderul electric îi așteaptă o masă cum nu s-a mai pomenit pe asteroid. Și ciorbă, și salate, și friptură, și un pui cu smântână, și niște fructe, și torturi, și câte și mai câte! Va fi un prânz de 5.000, ba nu, de 6.000... sau chiar de 12.000 calorii. Să mănânce, să mai prindă puteri!

Cei doi locuitori ai asteroidului își petrecură restul timpului pregătindu-se pentru primirea curajoșilor exploratori. Comunicau din două în două ceasuri cu cei de pe „Pescăruș”. Matei Butaru îi anunță că drumul decurge în bune condiții.

Sufereau cumplit de sete și erau sleiți de puteri, dar aveau convingerea fermă că vor rezista până la aterizare.

Mult timp înainte de ora la care era așteptată racheta, Dincă era instalat în fața telescopului, sfredelind cu privirea cerul. Nu-și dezlipea ochii de pe ocular. În cele din urmă, răbdarea îi fu răsplătită. Zări deodată un punct, care devenea din ce în ce mai mare.

— Tovarășă Turcu, vin!

Își puseră iute costumele de protecție și ieșiră la suprafața asteroidului, ca să-i întâmpine.

Pasărea de oțel se vedea acum cu ochiul liber. Curând ajunse deasupra lui Copernic, se roti de câteva ori, cu o viteză din ce în ce mai mică, apoi coborî vertical și se așeză încet cu pântecele metalic pe solul stâncos.

Prin trapă, Dincă introduse costumele de rezervă și un bidon cu apă în camera-ecluză a navei astrale.

Peste câteva minute, ușa „Pescărușului” se deschise larg. Astronauții ieșiră. Fețele lor, care se zăreau prin coifurile străvezii, erau supte și istovite. Se cunoștea că avuseseră mult de suferit în ultimele ore. După ce se îmbrățișară, păși împreună spre intrarea adăpostului.

În fața acestuia, Apolodor Dincă le făcu semn să se oprească. Scoase dintr-un buzunar un șorț alb și, legându-l în jurul costumului său de protecție, le strigă prin microfonul aparatului portativ de radio:

— Și acum, tovarăși, înainte de toate, poftiți la masă. 15.000 calorii pentru fiecare. Vă urez tuturor poftă bună!

Capitolul VI
ÎN JURUL SOARELUI

34. Din nou pe Copernic

— Un, doi, trei, patru și... unu, doi, trei, patru, răsuna comanda doctoriței prin sala de gimnastică de pe Copernic, pe care Dincă o amenajase în lipsa celorlalți.

Călătorii stăteau aliniați și executau conștiincios mișcările de gimnastică pe care le recomandase Sabina Turcu.

— Așa tovarăși, dar mai repede, mai cu foc, îi îndemna ea. Mușchii noștri lâncezesc, datorită „vioiciunii moderate” care ne-a fost impusă, în condițiile forței infime de atracție de pe asteroid. Ați văzut ce ați pățit pe Venus, din cauza dezadaptării. Acum, vă rog să treceți la aparate!

Aici, pe Copernic, tuturor le reușeau exercițiile cele mai complicate. Ridicau greutăți care pe Pământ ar fi cântărit zeci de tone și făceau la bară figurile cele mai dificile.

Puteai să-l vezi pe Apolodor Dincă, cu volumul lui considerabil, executând „roata mare” sau mergând în mâini. Vârsta și suferințele îndurate pe Venus nu-l împiedicară pe profesorul Dobre să realizeze un triplu salt mortal. Mai mult decât atât: exercițiile păreau să-i producă o deosebită plăcere. Mai târziu, așternură saltelele pneumatice pe care se desfășurau luptele clasice. Organizaseră un „campionat asteroidal”, pe care Cernat îl câștigă, învingându-și cu ușurință adversarii.

Cel mai folositor exercițiu era însă întinderea arcurilor metalice; mușchii erau supuși unor eforturi similare celor de pe Pământ, în ciuda condițiilor gravitaționale diferite.

După ce își termină exercițiile, profesorul Dobre se duse la noua seră pe care i-o construise Dincă. Prin bolta străvezie se vedeau plantele galbene, albe și portocalii aduse de pe Venus, care tocmai înfloriseră.

— Bun băiat, Dincă ăsta, își spuse bătrânul profesor. Mi-a făcut o surpriză plăcută și s-a gândit la toate. Storul acesta, un adevărat filtru complex, lasă să treacă mult mai puțină lumină, dar mult mai multă căldură decât storul serei cu plante de pe Pământ. Astfel, plantele de pe Venus se simt „ca acasă”. Mai mult decât atât, mi-a potrivit chiar și compoziția solului,

bazându-se pe comunicările pe care i le-am trimis în cursul întoarcerii rachetei spre asteroid.

Biologul intră apoi în laboratorul său și începu să selecționeze semințe, pregătindu-le pentru viitoarea cultură. Le trata cu diferite substanțe și radiații, mai ales ultrasunete, pentru a îmbunătăți condițiile de germinație.

Se apropie apoi de aparatajul special, bazat pe utilizarea atomilor marcați, adică a unor atomi înzestrați cu proprietăți radioactive. Cu ajutorul acestora urmărea nutriția și metabolismul diferitelor plante venusiene, transformările îngrășămintelor pe care le introdusese în solul serei, ca și mecanismul transmiterii lor în frunze și fructe.

Reintră în seră și se apropie de un grup de plante venusiene mai înalte decât celelalte, dar pe cale de veștejire.

— Hotărât, experiența n-a reușit! exclamă biologul nemulțumit.

Injectase în rădăcini cicloauxina, substanță folosită pe Pământ în mod curent pentru accelerarea dezvoltării culturilor, dar rezultatul nu fusese cel așteptat.

— Voi căuta o altă substanță, special adaptată. Trebuie să studiez mai temeinic trăsăturile specifice ale vegetației acestei planete.

Se întoarse în laborator și se cufundă din nou în cercetări.

Ceilalți astronauți se îndeletniceau fie cu sortarea preparatelor aduse de pe Venus, fie cu studiul rezultatelor obținute.

În laboratorul ei, Ana Grigoraș discuta cu Dincă structura geologică venusiană. Colecționase numeroase roci eruptive și altele rezultate din descompunerea acestora.

În biroul său, Scarlat era ocupat cu întocmirea unei mari hărți. Pe o coală de vinoină milimetrică desena o orbită imensă, reprezentând calea lui Copernic.

Pe masa lui de lucru domnea o ordine exemplară. Fiecare obiect își avea locul său. Fișele cu însemnări erau puse una lângă alta, într-o clasificare riguroasă și vârfurile creioanelor se iveau ca niște ace perfect ascuțite din tuburile cilindrice de celuloid.

Savantul părea extrem de nervos. Nu răspundea la întrebări, clătina mereu din cap și își ștergea, din când în când, fruntea

înaltă cu batista. Urmărind linia roșie de pe hartă, murmură printre dinți:

— Ce de surprize ne mai așteaptă! Ce de surprize!

Apoi se cufundă în consultarea unor tabele de calcul.

Matei Butaru, Virgil Cernat și radiotelegrafistul discutau reparațiile de care avea nevoie „Pescărușul” pentru viitoarea escală.

— Deci ne-am înțeles! spuse în încheiere Matei. Va trebui să facem alte șenile, să ne completăm stocul de bărci pneumatice și să construim din nou instrumentele și aparatele pe care am fost obligați să le părăsim pe Venus. Această sarcină ne va fi cu mult ușurată, căci în lipsa noastră tovarășul Dincă a captat energia radioactivă din interiorul lui Copernic, îndrumând-o spre mica noastră uzină.

E mult de făcut. Vom mobiliza colectivul nostru, până când totul va fi gata. Nu ne mai despart decât trei luni de noua escală și trebuie să ne grăbim, căci în zona din imediata apropiere a Soarelui nu cred că vom putea munci.

Se auzi sunetul unui gong și apoi vocea adâncă a bucătarului, care îi chema la masă.

Bucatele pe care le pregătise Apolodor Dincă erau deosebit de gustoase și călătorii le mâncară cu mare poftă. Folosise pentru prima dată bulbii comestibili ai unor plante aduse de pe Venus, cultivate în seră.

— Bravo, tovarășe Dincă, îl lăudă Matei. Trebuie să recunosc că reușești să ne faci viața tot mai plăcută. Pe lângă aceasta, ești incontestabil un adevărat inovator!

Îl aclamară cu toții și profesorul Dobre închină în cinstea lui.

Doar Andrei Precup stătea la o parte și privea oarecum înciudat scena.

Pe jumătate în glumă, pe jumătate serios, zise:

— Îl lăudați și-l ridicați în slava cerului pe acest... alchimist! În definitiv, ce face Dincă-Budincă? De laboratorul lui aproape c-a uitat; gătește și-și umple burta! Mare lucru să arunci câteva legume într-o oală, să le pui pe soba asta cu radiații infraroșii, care aproape că gătește singură, și să aștepți să fie gata! O clipă se opri ca să răsufle, apoi continuă, declamator: În schimb, o adevărată meserie, o meserie de înaltă calificare, ca aceea a unui radiotelegrafist specializat în transmisii de mare distantă, nu e deloc apreciată...

Se întoarse și vru să părăsească încăperea.

— Stai, Andrei, îl strigă din urmă Butaru. Nu știu prea bine dacă glumești sau vorbești serios. Dar țin să-ți spun că orice profesiune își are importanța ei. Faptul că tovarășul Dincă a fost lăudat, nu înseamnă că munca ta nu e luată în seamă.

Andrei Precup își reluă locul la masă, mormăind ceva neînțeles.

Laborantul nu spuse nimic. Fața sa devenise însă stacojie. Îl privi fix pe radiotelegrafist și spuse printre dinți:

— Am eu o rețetă pentru asemenea glume proaste!

Din câțiva pași mari ajunse la ușă și ieși.

Reveni însă curând, ducând pe o tavă niște castroane, în care se afla o tocană cu un sos gros de roșii.

Începură să mănânce cu poftă. Radiotelegrafistul își lăsă câtva timp farfuria neatinsă. Apoi, îndemnat de aburii îmbietori ai mâncării, luă o îmbucătură zdravănă. În aceeași clipă sări în picioare ca ars. Fața i se înroși, ochii i se bulbucară și se umplură de lacrimi mari, care i se prelingeau peste obraji. Izbucni într-o tuse violentă, care nu mai lua sfârșit.

Apolodor Dincă râdea cu hohote. Trupul său mare se zguduia fără întrerupere. Își pierduse orice stăpânire, tot pufnind și chicotind. Mult timp nu reuși să-și înfrâneze accesul de veselie.

— Reacția și efectul ei, sau, cu alte cuvinte, faptă și răsplată, spuse el, după ce se liniști. Dacă Andrei susține că nu-i cine știe ce să fii bucătar, iacă... să guste mâncarea preparată de un bucătar prost! Căci unui bucătar prost i se întâmplă să-i scape piperul în mâncare, să nu țină socoteala la sare, să i se răstoarne sticla cu oțet tocmai când pune bucatele în farfurii și s-o mai dreagă cu o cantitate triplă de muștar. Cam așa s-au petrecut lucrurile în acest caz. Vezi, tovarășe Precup? Iacă ce pățești când bucătarul nu se pricepe!

— V-ați cam întrecut cu glumele, interveni Matei Butaru. Ar fi fost cazul să le lăsați pentru altădată, când vom avea mai puține lucruri importante de făcut.

Apolodor Dincă plecă îmbufnat spre laboratorul său. Pe drum, trecu prin camera de cercetare. Pe una din mese era o sticluță cu sucul incolor pe care Dobre îl extrăsese pe Venus dintr-o plantă de pustiu. Luă sticla în mână, o învârti și parcurse rândurile de pe eticheta completată de Dobre cu indicația: „Suc de Opuntia vulgaris venusiana”.

Pe o fișă pusă sub sticlă se putea citi: „Bun la gust. Constituie un excelent răcoritor, însă...”

Fraza nu era terminată, dar Apolodor nu dădu atenție acestui lucru.

— Tocmai ce-mi trebuie, se bucură el. M-am înfierbântat ca un arc voltaic cu pușlamaua aceea de Andrei.

Apropie sticla de nas și o mirosi cu vădită plăcere. Apoi o duse la gură și, trăgând o dușcă bună, scoase un oftat de mulțumire. Băutura era într-adevăr gustoasă.

Deodată, în spatele său se auziră voci. Puse grăbit sticla la loc și dispăru.

Dacă ar mai fi zăbovit, l-ar fi auzit pe Dobre, spunându-i lui Matei:

— În ceea ce privește sucul cactusului, i-am făcut analiza. E dulce și răcoritor, dar mai are o proprietate: provoacă o hiperaciditate gastrică pronunțată. Dar ce văd? Ridică sticla și o privi la lumină. Lipsește aproape jumătate!

Amândoi râseră cu poftă.

— Acela care s-a înfruptat va primi o pedeapsă binemeritată. Nu-i așa, Matei?

În ziua următoare, doctorița fu nevoită să jertfească o bună parte din rezerva de bicarbonat, pentru a calma suferințele lui Dincă.

*

Zilele și nopțile asteroidale treceau una după alta. Copernic își urma drumul său prin oceanul interplanetar.

Într-o seară, pe când toți ceilalți dormeau, Matei Butaru se apropie de Jurnalul de bord și începu să scrie:

„Astăzi am primit prin radiotelevizor vești interesante.

A început construcția marii rachete cosmice sovietice. Aceasta va avea o lungime de 160 metri și 35 metri înălțime. În interior urmează să fie amenajată o cabină rotitoare de dimensiuni excepționale, cu cinci etaje suprapuse. Nava va pleca la drum însoțită de 18 rachete mai mici.

Arunian ne mai comunică de pe Hepta că știrile și materialul științific trimis de noi sunt publicate zilnic, la loc de frunte, în presa din lumea întreagă. La cinematografe se proiectează filmele lui Cernat, pe care le-am transmis prin televizor.

Omenirea cunoaște roadele muncii noastre, descoperirile noastre, la puțin timp după ce au fost făcute. Aceasta ne dă curaj și constituie pentru noi un imbold și mai puternic.”

Butaru puse tocul pneumatic la o parte, hotărât să se culce și el.

În curând, în adăpostul subteran de pe Copernic nu se mai auzi decât respirația liniștită a celor ce dormeau.

35. Astrul vieții

— Treziți-vă! Deșteptarea! E ora pentru exercițiile de înviorare! strigă doctorița.

Trecură în sala de gimnastică.

După ce programul luă sfârșit, se așezară la masă, pentru gustarea de dimineață.

Precup sosi ultimul. Se apropie de Butaru și îi întinse o foaie de vinoină. Conducătorul expediției o parcurse în grabă, apoi se adresă celorlalți:

— O veste de pe Hepta. Savanții insulei zburătoare au descoperit doi asteroizi, cu diametrul de 405 și 607 kilometri. Nu au putut fi văzuți până acum, în ciuda dimensiunilor relativ mari, datorită puterii slabe de reflectare a suprafețelor lor. Nu știu în ce măsură această chestiune are o importanță practică pentru expediția noastră, dar am ținut să v-o comunic.

George Scarlat tresări și duse mâna la gulerul cămășii, de parcă acesta i-ar fi devenit deodată prea strâmt.

— Așa? Deosebit de interesant! Tovarășe Butaru, te rog insistent să ceri cât mai multe date suplimentare. Asteroizii aceștia pot avea o însemnătate deosebită pentru noi.

— În ce sens, tovarășe Scarlat? Butaru părea surprins.

— Este o problemă care mă preocupă mult, dar pe care nu am lămurit-o încă deplin, răspunse savantul în doi peri.

Matei nu reuși să-i smulgă nicio altă explicație. Avea de altfel atât de mult de lucru, încât uită curând de cuvintele lui Scarlat.

De la întoarcerea expediției de pe Venus trecuse aproape o lună. 58.000.000 kilometri îi mai despărțeau de soare. Copernic întretăia tocmai orbita lui Mercur, care era acum departe. Aveau să-l zărească din apropiere abia după ocolirea astrului vieții, la întretăierea următoare a orbitei.

Discul luminos al Soarelui apărea de aici de șase ori mai mare decât de pe Pământ, iar temperatura creștea neîncetat. Atinsese 268° în timpul zilei asteroidale.

Călătorii erau într-o activitate febrilă. Urmau să se apropie la numai 22.000.000 kilometri de Soare și de aceea trebuiau luate urgente măsuri de protecție.

Atelierul lui Cernat funcționa fără întrerupere. Se montau plăci izolatoare între adăpostul din peșteră și suprafața asteroidului. Acoperișurile străvezii ale serelor fură acoperite cu vată de sticlă îmbibată cu substanțe care aveau proprietatea să absoarbă radiațiile dăunătoare. De acum înainte urmau să trăiască exclusiv în grotă, ieșind la suprafață numai noaptea.

În același timp însă, nici cercetările nu erau neglijate. Instrumentele observatorului astronomic erau toate îndreptate spre uriașul astru, care părea un gigantic glob de jăratec. Bineînțeles că aparatele optice, mai ales telescoapele speciale, aveau în fața obiectivelor filtre groase, înnegrite. Treptat se puseră în funcție și alte aparate, cu ajutorul cărora se studia coroana Soarelui, spectrele diferitelor regiuni solare, se stabilea strălucirea și temperatura diferitelor puncte de pe suprafața lui.

Radiotelescopul lucra fără încetare. Acest aparat semăna cu un telescop obișnuit, numai că oglinda parabolică era înlocuită printr-o rețea de fire, care aveau un rol asemănător antenelor de radio.

Înregistrările tuturor acestor aparate erau comunicate automat centrului de cercetări din adăpost, de unde era condusă activitatea științifică. Aici se imprimau benzi magnetonice, pentru a fi apoi transmise stației de urmărire de pe Hepta.

*

— Știi, Matei, se adresă într-o zi inginerul Cernat tânărului astronom, vorbim mereu de Soare, dar eu n-am reușit încă să mă lămuresc cum arată suprafața lui. Am văzut, e adevărat, fotografii, dar aș vrea să-l privesc o dată prin telescop...

— Nu e un lucru atât de complicat. Haide să mergem în camera de observație.

Străbătură culoarul subteran și ajunseră în încăperea plină de aparate și de instrumente astronomice, unde găsiră și pe alți membri ai expediției.

Matei se așeză și răsuci un comutator. Pe ecranul principal apăru imaginea Soarelui, așa cum se vedea de la distanța de 31.000.000 kilometri.

Priveau cu atenția încordată.

Pe imensul disc al marelui astru se aprindeau și se stingeau sute de puncte strălucitoare, ca într-un gigantic foc de artificii. Erau granulele, care păreau diamante presărate pe un fond întunecat. Cele câteva zeci de pete solare, de forme extrem de variate, care se vedeau pe ici, pe colo, erau înconjurate de vine albe, incandescente. Totul era într-o mișcare neîntreruptă.

Matei Butaru învârti de o manivelă și în dreptul suprafeței solare se puse un disc întunecat. În jurul Soarelui începu acum să se vadă vag o masă difuză, care se agita neîntrerupt, în penumbră. O altă manevră a lui Butaru, și filtrul fu înlocuit cu altul, mai subțire. Masa gazoasă din jurul discului negru se lumină dintr-odată și atmosfera solară apăru în toată splendoarea ei.

Nori de gaze formate din atomii diferitelor elemente alergau fără încetare dintr-un punct într-altul. Era un joc necurmat de forme și culori.

Din pătura intens colorată a cromosferei, protuberantele se înălțau până la depărtări ce depășeau distanța dintre Pământ și Lună. Semănau cu niște limbi de foc, care își modificau mereu înfățișarea. Dincolo de ele, până la multe milioane de kilometri, se întindea, maiestuoasă, mantia aurie a caravanei Solare.

Admirau de mai bine de o jumătate de ceas priveliștea aceasta, unică prin măreția ei, când Matei Butaru întrerupse tăcerea.

— Astrul pe care îl vedeți este o imensă sferă gazoasă, incandescentă. Energia pe care o radiază în Univers e atât de uriașă, încât, dacă am așterne în jurul suprafeței lui un strat de gheață de 15 metri grosime, s-ar topi în numai un minut.

— Dar cum ia naștere toată această energie, care încălzește și luminează atât de puternic? întrebă doctorița.

Radiotelegrafistul, care de curând intrase în odaie, nerăbdător să-și arate cunoștințele, se amestecă și el:

— Eu cred că Soarele este un glob de foc. Acolo totul fierbe! E ca un cazan care clocotește neîntrerupt. De aceea îi simți până departe dogoarea. Așa că...

— Nu-i chiar așa, Andrei, deși s-ar părea la prima vedere că ai dreptate, îi răspunse Matei. Căldura, lumina și celelalte forme de energie emise de Soare nu provin din arderi. De altfel, acolo e și prea cald ca să ardă ceva. Un corp solid – de pildă un meteorit – care cade pe Soare, se transformă în gaz într-o fracțiune de secundă.

La suprafața Soarelui domnește o temperatură de 6.000°, iar în adâncul lui căldura ajunge la 20.000.000°. Ca să vă dați seama ce reprezintă 20.000.000°, trebuie să știți că gămălia unui ac, încălzită la această temperatură, ar preface în scrum, prin dogoarea ei, tot ce s-ar afla la 1.500 kilometri distanță.

Sub influența uriașei temperaturi și presiuni se produc – în miezul Soarelui – transformări adânci ale materiei. Dintre toate procesele care au loc aci, cel mai important este acela prin care hidrogenul se preface în heliu. S-a calculat că transformarea unui singur gram de hidrogen în heliu produce aceeași cantitate de energie ca arderea a 15 tone de benzină. Energia atomică gigantică, pe care o produce „fabrica de heliu” din străfundurile Soarelui, răzbește până la suprafață, trece prin atmosfera solară și se revarsă în toate direcțiile. De aceea, în fiecare 24 de ore, Soarele pierde prin radiație 360 miliarde de tone din masa lui.

Andrei Precup îl privi uimit pe Matei Butaru. Fața lui galbenă și ascuțită vădea o oarecare îngrijorare.

— Și asta de mult se întâmplă, tovarășe Butaru? Mai că-mi vine să cred că rămânem într-un an-doi fără Soare.

— Nu te gândi la asta! Soarele e atât de mare, încât abia peste 46 milioane de ani se va micșora cu o masă egală cu cea a Pământului, adică va pierde a 332.000-a parte din greutatea lui.

Dacă acest astru ar fi din cărbune de cea mai bună calitate, de pildă din antracit, s-ar consuma în numai câteva mii de ani. În realitate, el dăinuie și emite torentele sale de energie de multe miliarde de ani, și alte miliarde de ani de existență îi stau în față.

— Dar hidrogenul, care servește ca materie primă pentru producerea energiei, este oare suficient în Soare?

— Nici în privința asta nu trebuie să fii îngrijorat. 50 la sută din masa Soarelui este formată din acest gaz.

— În cazul acesta sunt cu adevărat liniștit! Ce ne-am face pe Pământ fără lumina și căldura Soarelui, cufundați într-un ger năpraznic și un întuneric veșnic? Viața ar fi cu neputință!

Profesorul Dobre intră acum și el în vorbă.

— Ai spus un mare adevăr, tovarășe Precup. Soarele dă putință plantelor să extragă din aer substanțele de care au nevoie. Prin cerealele și legumele pe care le mănâncă, oamenii primesc în realitate energia solară acumulată de acestea. Orice aliment, vegetal sau animal, este un adevărat depozit de energie solară.

Pe drept cuvânt spunea marele savant Timiriazev: „De rezerva de energie solară asimilată de plantă se servește nu numai planta singură, dar și tot regnul animal și omul”.

Imensul circuit al apei în natură – evaporarea apei oceanelor, norii, ploaia, formarea râurilor și fluviilor, vărsarea acestora în mări și oceane – poate fi înțeles numai pe baza acțiunii Soarelui.

Astfel, deși datorită marii depărtări la care ne aflăm de Soare, nu primim decât a doua miliarda parte din energia emisă de el, îl putem numi cu adevărat „astrul vieții”.

— Din nenorocire, constată Cernat, nici nu am putea să visăm la o călătorie în Soare. Nu-i așa, Matei?

— Nu din nenorocire, ci din fericire. Dacă am ajunge acolo, „Pescărușul” nostru s-ar transforma, datorită căldurii, în gaze, împreună cu pasagerii lui. Dacă, prin absurd, am presupune însă că s-ar putea staționa câtva timp pe Soare, vă avertizez că am cântări fiecare vreo două tone, de 28 de ori mai mult decât pe Pământ. Am fi, cu alte cuvinte... striviți de propria noastră greutate. Apoi întoarcerea ar fi fără îndoială imposibilă, căci pentru a scăpa de puterea uriașă de atracție a Soarelui, am avea nevoie, la pornire, de o viteză de 610 kilometri pe secundă.

— Mai bine stăm aici, pe Copernic, unde cântărim cât un fulg, conchise Dincă, a cărui față se schimonosise la gândul unor asemenea perspective întunecate.

— Asta cam așa-i! spuse Matei Butaru zâmbind.

Închise aparatele și călătorii părăsiră centrul subteran de observație.

36. Cel mai mare magnet artificial din lume

Peste câteva zile asteroidale, în viața celor de pe Copernic apărură unele fenomene îngrijorătoare.

Acele busolelor prezentară semnele unei agitații neobișnuite. Acest lucru părea cu atât mai curios, cu cât în condițiile normale pe asteroid se găseau în echilibru indiferent.

Andrei Precup umbla mâhnit de colo până colo, căci legăturile radiofonice se întrerupseseră. Nici semnale luminoase nu puteau fi transmise. Pentru cei de pe Pământ, Copernic se afla în imediata apropiere a discului solar, care îl învăluia în strălucirea sa.

Dincă constată cu prilejul developării filmelor și plăcilor fotografice că peliculele folosite recent erau toate umbrite.

Și, ceea ce era mai grav, călătorii se simțiră din ce în ce mai rău. Aveau grețuri, vărsături și durerile de cap ajunseră curând de nesuportat. Radiațiile calmante, aplicate în asemenea împrejurări la centrele nervoase afectate, deveniseră ineficiente. Doctorița constată la toți o anemie pronunțată.

Peste alte câteva zile, starea deveni și mai gravă. Începură să aibă amețeli, să leșine. Pe corp le ieșiră erupții și apoi ulcerații roșcate. Oscilograful catodic indica turburări grave în funcționarea diferitelor organe, hărțile de variații ondulatorii prezentând devieri din ce în ce mai mari de la forma normală.

Deși Dincă se străduia să le prepare mâncăruri gustoase și hrănitoare, slăbeau din zi în zi. În mai puțin de o săptămână își pierdură aproape un sfert din greutate. Epuizați, se târau cu greu prin încăperile peșterii subterane.

Cu ajutorul aparatelor automate erau înregistrate neîntrerupt și imprimate pe benzi magnetonice fenomenele din apropierea Soarelui. Astronauții însă nu mai erau în stare să le studieze.

Sabina Turcu, deși suferindă și ea, întreprinse tot ce-i sta în putință ca să amelioreze starea sănătății călătorilor, încercă diferite tratamente, bazate mai ales pe administrarea de polivitamine, vitamina C în cantități mari, preparate cu fier și hormoni.

La început se păru că survine o ușoară ameliorare, apoi starea pacienților continuă să se înrăutățească.

Doctorița își dăduse de mult seama că are de-a face cu un pronunțat rău de raze. Aproape în fiecare zi discuta cu Matei Butaru, căutând o soluție. Până la urmă, ajunseră la concluzia că nu există decât o singură cale: înlăturarea cauzei răului.

După una dintre aceste convorbiri, Matei – deși extrem de slăbit – se hotărî să inspecteze instalațiile de pe Copernic.

Primul lucru pe care îl cercetă fu sera lui Dobre. Plantele aduse de pe Pământ se ofiliseră. Frunzele, până nu de mult de un verde strălucitor, se îngălbeniseră și atârnau veștede și lipsite de vlagă de-a-lungul crengilor încovoiate. Plantele de pe Venus, mai obișnuite cu temperaturile ridicate, rezistau ceva mai bine.

Intrând în laborator, îl găsi pe Apolodor Dincă foarte amărât. Fața sa, de obicei rumenă și surâzătoare, era acum întunecată.

— Ce-i, Dincă? Ce s-a întâmplat?

— Tovarășe Matei, puii... Au murit cu toții, niciunul n-a rămas în viață. Ce ne facem acum?

Butaru îi spuse câteva cuvinte de consolare și păși încet mai departe.

Trecând pe lângă Scarlat, care zăcea întins pe o canapea, îl văzu manevrând magnetograful portativ. Proiecta pe un ecran imaginea unor turnuri metalice înalte, în formă de spiralã.

Îl întrebă de rostul lor, dar învățatul îi răspunse doar atât:

— Mă gândesc și eu la ceva. Sunt niște scheme pe care le-am imprimat recent pe banda magnetonică. Este încă prematur să discutăm.

În camera de cercetări dădu de Dobre și de Cernat. Secătuiți de vlagă, erau întinși pe fotolii pliante.

— Voiam să venim la tine, Matei, spuse inginerul. Radiodetectorul nostru indică prezența unui complex de radiații extrem de pătrunzătoare și periculoase.

— N-ar fi imposibil să se repete întâmplarea din zilele aterizării pe asteroid, observă conducătorul expediției. Să nu se fi ivit vreo fisură în căptușeala de plumb și grafit a adăpostului. S-ar putea ca pe acolo să pătrundă din nou radiațiile radioactive din interiorul asteroidului. Sau cine știe... poate instalația de captare a energiei radioactive, construită de Dincă, nu este etanșă.

— Cred mai degrabă, interveni Dobre, că de data asta radiațiile provin din exterior. Dar, pentru mai multă siguranță, să punem în funcțiune defectoscopul ultrasonic.

— Bine, să vedem! încuviință Matei.

Luară aparatul și-l plimbară de-a-lungul pereților și podelelor adăpostului. Nu găsiră nicio fisură, niciun punct de neetanșeitate.

— Am discutat de altfel și cu Ana, spuse Cernat, punând defectoscopul la o parte. Ea ne-a promis...

Ușa se deschise și tânăra cercetătoare intră grăbită în încăpere. Matei o privi. Avea fața suptă, iar pielea-i părea aproape străvezie. Privirea îi era însă ca întotdeauna, hotărâtă și plină de energie.

— Cred că putem stabili cu ușurință de unde provin razele, spuse ea. Uitați-vă aici!

Întinse pe masă o schiță. Aceasta reprezenta un proiect de perfecționare a detectorului de radiații, pe baza căruia aparatul putea să indice nu numai prezența razelor, ci și direcția din care veneau.

Se hotărâră să pună în aplicare propunerea.

A doua zi, dispozitivul era gata. Chiar după prima experiență reieși limpede că radiațiile dăunătoare veneau de sus, din exterior. Sursa lor nu putea fi decât Soarele, de care se apropiaseră considerabil.

Această importantă descoperire le dădu astronauților puteri noi. Matei Butaru le ceru tuturor părerea asupra celor ce aveau de făcut.

Profesorul Dobre veni cu o primă propunere.

— Ce-ar fi să izolăm întreaga suprafață a solului deasupra peșterii cu plăci de plumb?

— Nu e posibil, tovarășe, profesor, îl contrazise pe loc inginerul. Pentru a opri complet radiațiile, ar fi nevoie de un strat gros de 20 metri, pe o suprafață de 200 metri pătrați. Chiar dacă am avea mijloacele tehnice ca să realizăm aceasta, nu dispunem de rezerve de plumb atât de mari. De altfel, în acest caz, serele ar trebui sacrificate.

La auzul acestor cuvinte, pe fața profesorului Dobre apăru o umbră de mâhnire.

Sabina Turcu, care stătea lângă Matei, se aplecă spre acesta:

— Tovarășe Butaru, privește-l pe Scarlat. Pare adânc frământat de problema pe care o dezbatem.

Savantul tocmai apăsase pe magnetograful său electronic și pe ecran apăruse schema turnurilor pe care Matei o mai văzuse odată. Începu să vorbească încet, alegându-și cu grijă cuvintele:

— Vreau să vă fac și eu o propunere...

Ochii tuturor se întoarseră spre el.

George Scarlat își potrivi batista fină din buzunarul de sus al hainei – căci nici cele mai grele clipe ale existentei pe asteroid nu-l putuseră determina să-și lepede îmbrăcămintea elegantă – își îndreptă cravata și continuă:

— Vă sugerez un sistem de triplă protecție. În primul rând sunt de părere să-l transformăm pe Copernic într-un imens magnet, creând în mod artificial, la cele două extremități, câte un pol electromagnetic. Vom obține astfel o imitație, la scară redusă, a uriașului magnet pământesc, un adevărat paratrăsnet antiradiant. Am și făcut o schemă provizorie a instalațiilor necesare... În felul acesta, majoritatea radiațiilor dăunătoare vor fi deviate spre poli, așa cum se întâmplă pe Pământ cu unele dintre razele care vin din spațiul astral.

Propun, în al doilea rând, o izolare suplimentară a peșterii noastre. Un strat gros de 20 centimetri de ozon foarte concentrat, plasat între două plăci subțiri de plumb, ne poate aduce foloase însemnate. Trebuie să învățăm mereu de la Pământ, continuă savantul. Și acolo ozonul, aflat în stratosferă, oprește cea mai mare parte a radiațiilor ultraviolete.

În al treilea rând, cred că niște câmpuri electromagnetice radiante ne-ar fi de mare folos. Construite peste locuința asteroidală, ele vor constitui o adevărată oglindă electromagnetică, care va reflecta radiațiile externe. Trei asemenea bariere vor fi mai puternice decât forța de penetrație a dușmanilor noștri nevăzuți, încheie el.

Toată lumea primi aceste propuneri cu bucurie. Matei și Dobre îl felicitară pe Scarlat, mulțumindu-i în numele astronauților.

Deși suferinzi, călătorii se apucară îndată de lucru. În atelierul mecanic era o forfotă neobișnuită. Se aduceau aliaje de beriliu, cupru și nichel, folosindu-se toate rezervele existente pe asteroid. Acestea erau transformate în bare, țevi și sârmă, din care urmau să se construiască polii magnetici.

Munceau numai noaptea, căci ziua temperatura ajunsese să depășească 390°.

Peste câteva zile, la cele două extremități ale planetei pitice se înălțau niște construcții conice în spirală. Semănau întrucâtva

cu două antene de televiziune și erau alimentate cu ajutorul curentului electric generat de uzina din peșteră.

Imediat după aceea fu instalată pătura protectoare de ozon, care se întindea ca un covor la o adâncime de un metru de suprafață. Gazul necesar era fabricat prin descărcări electrice într-un curent de oxigen. La urmă puseră la punct și instalația care producea câmpurile electromagnetice protectoare.

Munceau din greu. În fruntea tuturor era mereu Matei Butaru. Cu o energie de-a-dreptul uluitoare, tânărul savant alerga de la un șantier la celălalt, se cățăra pe stâlpii metalici montând sau sudând, se târa prin șanțurile săpate de combină, așezând plăcile protectoare.

Avea mereu un cuvânt de îndemn sau o glumă pentru ceilalți.

De multe ori, membrii expediției trebuiau să-l silească să se odihnească o jumătate de oră, căci abia se mai ținea pe picioare.

La sfârșitul acestei munci istovitoare erau cu toții epuizați. Butaru propuse un repaos complet de două zile asteroidale și călătorii fură bucuroși să-l asculte.

Doctorița, deși bolnavă și ea, continua cu dârzenie tratamentul. Pe lângă medicația obișnuită, pacienții făcură băi, în care fusese dizolvat un complex de săruri active, și inhalații cu vapori de „Actival”, o substanță întăritoare.

Starea sănătății astronauților nu se îmbunătățea însă. Detectorul arăta că radiațiile dăunătoare fuseseră complet înlăturate, dar urmările lor persistau. Sabina Turcu îi comunică lui Matei îngrijorarea ei.

— Tovarășe Butaru, bolnavilor noștri le merge și mai rău. La boala lor s-a adăugat acum și efectul efortului excesiv depus pentru amenajarea instalațiilor. Faptul că au muncit afară i-a expus și mai mult radiațiilor.

În adăpost, priveliștea era descurajatoare. Călătorii nu mai suportau decât alimente concentrate și-și petreceau trei sferturi din zi dormind. Niciunul nu era în stare să muncească. Doar Matei, inginerul Cernat și doctorița se mai țineau pe picioare.

Atmosfera era apăsătoare. Oamenii vorbeau foarte rar și se zvârcoleau agitați în paturile lor.

Andrei Precup nu-și ascundea neliniștea:

— Mi-e teamă că nu mai scăpăm! Ne-a fost dat să murim aici, la zeci de milioane de kilometri de Pământ, în acest sicriu de

beriliu și plumb. Măcar de m-aș fi gândit mai bine înainte de a porni în această călătorie atât de riscantă!

Într-una din zile se sculă din pat și se apropie târâș de Jurnalul de bord. Cu mâini nesigure, începu să scrie:

„Medicamentele doctoriței nu-și fac efectul. Soluția propusă de Scarlat era menită doar să ne amăgească. Istovindu-ne la construirea acestor antene ridicule, ne-am grăbit singuri sfârșitul”.

Apoi, radiotelegrafistul se întoarse spre patul său și se culcă.

— Acum nu mai am decât să aștept deznodământul, fu ultimul său gând. Căzu apoi într-un somn adânc.

Scarlat stătea cu ochii închiși. Buzele sale subțiri deveniseră aproape albe.

Din când în când, ceilalți îl auzeau șoptind:

— S-a terminat, totul s-a terminat! Soluția a fost găsită prea târziu!

Matei Butaru și Ana Grigoraș se îndreptară cu eforturi supraomenești spre camera de observație. Controlară funcționarea aparatelor înregistratoare.

— Ana, spuse Matei, situația noastră este mai grea ca oricând. S-ar putea... să nu mai rezistăm mult, deși sunt ferm convins că soluția propusă de Scarlat a fost justă... Sper totuși că până la urmă vom birui!

— Matei, n-ai dreptul să „speri” numai în reușită, ci trebuie să crezi în ea cu toată ființa ta. Să nu ne pierdem nicio clipă curajul!

— Nu voi descuraja, Ana, asta ți-o făgăduiesc. Cuvintele sale răsunau ferme, ca un legământ.

*

Dobre se trezise din somn. Deși slăbit peste măsură, bătrânul savant reușea, prin glumele sale, să răspândească un oarecare optimism. Când văzu intrând pe Matei și pe Ana, îi întâmpină cu voioșie:

— Ei, tinereilor, ce mai spuneți? Arătați parcă v-ați fi întors de la mare! Sau, mai exact, sunteți bronzați ca niște africani!

Într-adevăr, sub influența radiațiilor, pielea călătorilor prinsese o culoare cafenie.

— Ia priviți și voi ce de mutre plouate în jurul meu, continuă el. Când mă uit la ele, îmi vine să-mi iau câmpii. Mai ales Precup

se tot tânguie, de parcă ar fi de acum pe lumea cealaltă. Vă închipuiți voi că ne lasă „Castravetele” nostru? Nici gând! Vocea sa deveni duioasă. Drăguțul de el, nu cred să-i placă să-și continue călătoria în calitate de... astrodric.

Membrii expediției izbucniră în râs. Până și Scarlat, care, ținea aproape tot timpul ochii închiși, întoarse capul și surâse.

Din această clipă, de parcă bătrânul savant ar fi schimbat cu glumele sale cursul evenimentelor, începură să apară semne încurajatoare. Doctorița constată la prima vizită simptome clinice bune. De altfel și după propria ei stare își putea da seama că intervenise o ameliorare. Ulcerațiile și eczemele începură să dea înapoi. Numărul hematiilor – al globulelor roșii din sânge – arăta o ușoară creștere, iar hărțile de oscilații indicau o normalizare treptată a proceselor fiziologice.

— Vedeți, spunea Sabina Turcu, măsurile de protecție ale tovarășului Scarlat, completate de tratamentul meu, își fac efectul!

Deși încă slăbită, doctorița dădea o luptă titanică pentru a ajuta organismelor să-și recapete forța și vigoarea.

*

Două săptămâni mai târziu, călătorii se simțiră în putere să părăsească pentru prima dată adăpostul subteran. Ieșiră, bineînțeles, în cursul nopții.

Se plimbară timp de o oră pe suprafața asteroidului, controlând toate instalațiile.

Reîntors în camera cea mare a adăpostului, Matei notă în Jurnalul de bord:

„Am trecut recent prin punctul cel mai apropiat de Soare. Ieșim treptat de sub influența radiațiilor dăunătoare. Suntem cu toții în viață și aproape complet restabiliți. Drumul continuă și ne îndepărtăm tot mai mult de astrul central al sistemului nostru planetar”.

Aurelian Dobre, care se apropiase de conducătorul expediției, citise cuvintele scrise de acesta.

— Știi, Matei – bătrânul profesor părea deosebit de vesel – nu am scăpat numai noi cu viață. Am reușit să salvez și câteva dintre plantele mele. Am pus la punct o auxină pentru accelerarea creșterii plantelor venusiene. Îi voi spune „Venuxină”!

Era atât de fericit, încât obrazul său înnegrit de radiațiile solare, părea că întinerise.

Puțin mai târziu, biologul zări cum Andrei Precup căuta să se apropie pe nesimțite de Jurnal. Radiotelegrafistul privea în dreapta și în stânga. Crezându-se neobservat, începu să răsfoiască febril filele. Intrigat, profesorul se apropie de el.

Precup încerca tocmai să desprindă binișor o foaie.

— Stai! strigă Dobre, cu voce tunătoare. Ce faci acolo? Înfuriat, îi trase mâna la o parte. Citi pagina pe care Precup voise s-o smulgă și spuse:

— Fila aceasta rămâne! Face parte din istoricul călătoriei. S-o citească toți aceia ce vor dori să-și dea seama ce a simțit și la ce s-a gândit fiecare dintre noi!

37. Cel mai mic dintre frații Pământului

Copernic își urma nestingherit drumul de-a-lungul orbitei sale.

În curând, polii artificiali fură demontați și viața asteroidală își reluă cursul obișnuit. Soarele se găsea acum la o depărtare de peste 50.000.000 kilometri. Tot mai impunător se zărea discul lui Mercur, planeta cea mai mică din sistemul nostru și cea mai apropiată de Soare.

Munca de cercetare fu reluată: studiau acum intens corpul ceresc spre care se îndreptau. Rezultatele erau transmise zilnic spre Hepta, cu care legătura radiofonică fusese restabilită.

George Scarlat își împărțea activitatea între studiul planetei Mercur și cel al traiectoriei lui Copernic. Acesta din urmă îi lua o mare parte din vreme. Savantul devenise și mai tăcut, mai ales de când primise de pe satelitul artificial noi date privind caracteristicile orbitelor celor doi asteroizi recent descoperiți.

Ceilalți crezură un timp că redevenise același om ursuz ca la începutul călătoriei, dar își dădură repede seama că e frământat de probleme extrem de importante pentru desfășurarea viitoare a expediției.

La întrebările lor, George Scarlat fie că răspundea neprecis, fie că tăcea, refuzând să dea explicații.

Alte zile asteroidale trecură și Copernic își vedea liniștit de drumul său. Nimic important nu se petrecu în acest răstimp, iar convalescența astronauților decurgea în bune condiții.

Într-o noapte fură treziți de o zguduitură puternică. Se sculară buimăciți.

— Trebuie să fie un meteorit! spuse Matei. Își îmbrăcă îndată costumul de protecție și ieși la suprafață. Cernat îl urmă.

Noaptea era întunecoasă și aștrii străluceau ca niște cristale de gheață pe bolta cerească.

Nu se zărea nici urmă de meteorit. În schimb, la 200 metri de construcțiile expediției se ivise o crăpătură adâncă în rocile asteroidului. Zgomotul pe care-l auziseră fusese provocat de o prăbușire a solului, datorită încălzirilor și răcirilor, dilatărilor și contractărilor succesive din săptămânile în care asteroidul fusese în imediata apropiere a Soarelui.

Odată cu aceasta, un nor de nisip și de praf se ridicase spre cer. Luminat de razele stelelor, părea o spumă cenușie care plutea deasupra insulei zburătoare, făcându-se din ce în ce mai mic, până pieri pentru totdeauna în spațiul infinit. Pe cer se văzu atunci, nespus de măreață, planeta Mercur. Trei sferturi din discul ei era scăldat într-o lumină vie, iar restul se ascundea într-o beznă de nepătruns.

Virgil Cernat nu-și dezlipea privirea de la această imagine fără seamăn.

— Parcă ar fi Luna! Aceleași contururi dure, încremenite!

— Nu greșești deloc. Această planetă e doar cu puțin mai mare ca satelitul natural al Pământului și, ca și acesta, lipsită de orice înveliș gazos. Mercur se învârtește în jurul propriei sale axe în exact același timp în care se rotește în jurul Soarelui – adică într-o perioadă ce durează 88 de zile pământești – așa cum Luna se rotește în jurul axei ei în același interval în care ocolește Pământul. De aceea, Mercur arată Soarelui – ca și Luna Pământului – mereu aceeași față. Pentru Mercur, acest fapt este extrem de important. Într-adevăr, pe partea îndreptată mereu spre Soare, lume a zilei veșnice, temperatura se menține constant la peste 300°. Pe partea întunecată, gerul este aproape de zero absolut.

Datorită acestor condiții, precum și masei reduse a planetei, Mercur a rămas fără atmosferă. Pe partea încinsă, gazele s-au evaporat și s-au risipit în spațiul interplanetar, iar pe partea geroasă au înghețat, depunându-se pe suprafață. Dacă pe Mercur a existat vreodată apă, cu ea s-a întâmplat exact același lucru ca și cu gazele.

— Cred că îți dai seama, Virgile, că în aceste condiții nicio formă de viață nu este cu putință acolo!

— Într-adevăr, așa e!

Mai priviră câtva timp cerul înstelat și pe urmă se întoarseră în adăpost.

De la postul de radioteleviziune se auzea vocea lui Scarlat, care transmitea rezultatele calculelor sale stației de urmărire de pe Hepta:

— ...deci, repet, tovarășe Arunian, excentricitatea orbitei 0,206753; înclinația ei pe ecliptică 7°11’34”; greutatea specifică 3,81672 grame pe centimetru cub... Vom reveni cu transmiterea datelor peste 12 ore. Închidem emisiunea.

După ce Precup opri aparatul, Scarlat intră cu Matei în camera de cercetări. Aici îl găsiră pe Apolodor Dincă. Acesta înregistrase pe o bandă magnetonică o mare hartă a planetei Mercur, recent terminată și o proiecta acum, cu ajutorul magnetografului, pe un ecran.

Pe pânză se vedeau deslușit caracteristicile solului, cu variațiile de relief.

— În ultimele zile, tovarășul Dincă m-a ajutat mult, observă Scarlat. Această hartă ne va fi de mare folos.

Începu să verifice niște calcule cu ajutorul integratorului electric, apoi alese una dintre astrofotografiile care slujiseră la cartografiere și o proiectă pe ecran.

— Am terminat tocmai un calcul interesant, explică el.

Pe baza lungimii umbrei unui pisc din această fotografie, am reușit să stabilesc înălțimea celui mai falnic munte de pe partea luminată a lui Mercur. Are doar 968 metri. Destul de puțin, dacă ne gândim că în Lună, care e ceva mai mică, există piscuri ce depășesc 8 kilometri în altitudine.

— Nu are însă de suportat decât o temperatură maximă cu mult mai scăzută decât aceea de pe Mercur, completă Matei.

— Într-adevăr, așa este, încuviință profesorul Scarlat. Cea mai mare parte a emisferei încinse a lui Mercur este desigur acoperită de nisip și de diferite roci devenite plastice sub influența arșiței; pe alocuri trebuie să fie adevărate bălți păstoase. În ceea ce privește munții, majoritatea lor s-au sfărâmat, datorită condițiilor de temperatură.

Văzându-l pe Scarlat mai vorbăreț, Matei încercă să afle motivele comportării ciudate pe care acesta o avusese în ultima vreme.

— Îmi pare bine că ai părăsit tăcerea. De un timp încoace ne cam neliniștisem... Nu vrei să ne spui deschis ce te frământă?

Savantul tresări, apoi îl fixă câtva timp pe Matei cu o privire plină de îndoială. Părea nehotărât dacă să vorbească sau nu. În sfârșit, se decise:

— Să-ți arăt ceva, tovarășe Butaru.

Apăsă pe un buton al magnetografului electronic și pe ecran apăru, în locul cartogramei lui Mercur, o hartă astrală, pe care o linie roșie înfățișa calea lui Copernic.

— După cum știi, spuse Scarlat, Copernic este un asteroid recent descoperit. La plecarea noastră de pe Pământ i se cunoștea – în linii generale – orbita... în linii generale, subliniez! Savanții de pe Hepta au calculat cu aproximație și modificările pe care le suferă calea eliptică a lui Copernic sub influența forței de atracție a diferitelor planete. De la aterizarea noastră pe asteroid am reușit să precizez rezultatele calculelor. Ceva însă nu-mi ieșea la socoteală și nu înțelegeam de ce. Acum cunosc, în sfârșit, pricina. Imprevizibilul de care vă vorbeam și-a arătat colții. Asteroizii recent descoperiți trec anul acesta la mai puțin de 8.500 kilometri de Copernic, ceea ce înseamnă că...

— Ei și? îl întrerupse Matei. Nu văd ce te neliniștește. După părerea mea nu există niciun pericol de ciocnire. 8.500 kilometri e o distanță apreciabilă.

— ...ceea ce înseamnă, urmă Scarlat pe un ton mai apăsat, fără a da atenție intervenției lui Butaru, că în prima lună a anului pământesc viitor, două săptămâni după apropierea noastră maximă de planeta Marte, vom trece prin cel mai dens roi de meteoriți ai sistemului nostru solar. Aceasta, fiindcă asteroizii despre care ne-a înștiințat tovarășul Arunian, având o masă ce depășește de multe mii de ori pe aceea a lui Copernic, îi vor modifica ușor drumul spre acest roi.

Știți ca și mine că în ultimele decenii s-a dovedit că roiurile dense conțin pe kilometrul cub o concentrație de meteoriți de 2-300 ori mai mare decât cea presupusă de învățați în prima jumătate a secolului al XX-lea.

Cred că nu sunt prea pesimist dacă susțin că ne aflăm în fața unei mari primejdii...

Matei Butaru nu răspunse îndată. Cuvintele lui George Scarlat făcuseră asupra lui o impresie puternică. După un timp, spuse gânditor:

— Înseamnă că va fi necesar să luăm toate măsurile ce se impun. Nu este prima și nu va fi nici ultima greutate de care ne vom izbi... și pe care va trebui s-o învingem.

Capitolul VII
PLANETA MARTE

38. Amintiri dintr-o expediție astrobiologică

Trecuseră mai multe luni. După socoteala calendarului pământesc, erau în 15 noiembrie.

Asteroidul continua să înainteze pe orbita lui, îndepărtându-se de Soare. Sistematizarea și interpretarea observațiilor științifice din cursul călătoriei, mai ales a importantelor descoperiri de pe Venus, făcuseră mari progrese. Totodată pregătirile pentru noua escală ajunseseră într-un stadiu înaintat.

În seara aceea, în camera cea mare a locuinței subterane, astronauții se adunaseră în jurul profesorului Dobre. Așa cum se întâmpla deseori, acesta avea chef de vorbă.

Chipurile bronzate ale tuturor erau îndreptate, cu un vizibil interes, spre el. Doar Scarlat, într-un colț al odăii, se prefăcea că studiază magnetograma proiectată pe ecranul său portativ. Din felul distrat în care manevra butoanele, se ghicea însă că urmărește și el cu atenție povestirea bătrânului învățat, a cărui voce plăcută umplea întreaga încăpere.

— Și acum să vă istorisesc o altă amintire. Este deosebit de interesantă pentru niște exploratori cosmici care își propun să pună piciorul pe Marte peste câteva săptămâni.

Să fi fost cu vreo treizeci și cinci de ani în urmă. Tocmai terminasem Facultatea de biologie. Lucrarea pe care o prezentasem la Examenul de Stat, „Despre flora subalpină din țara noastră”, bazată pe studiile mele din Munții Rodnei, Făgărașului și Bucegi, stârnise discuții vii.

Îndrăznisem cam mult pentru un tinerel care abia făcea primii pași în lumea cercetărilor. Mă încumetasem să trag chiar unele concluzii generale asupra plantelor care trăiesc în condițiile unei atmosfere rarefiate și a unei temperaturi scăzute. Câțiva savanți consacrați, care țineau mai mult la renumele lor decât la progresul științei, începuseră să-mi disece lucrarea. Mai-mai să mă facă fărâme, folosindu-se de unele slăbiciuni ale ei.

Tocmai eram pe cale să pregătesc un răspuns documentat, când îmi veni o veste mare, care mă făcu să uit de toate acestea. Un grup de savanți, desemnați de Uniunea Astronomică Internațională, mă invitau într-o expediție pe care

se pregăteau să o întreprindă în regiunile subarctice ale Peninsulei Cola și în munții din Nordul Norvegiei. Era vorba de studierea florei din Marte.

Bineînțeles că am primit cu entuziasm și peste câteva zile eram instalat în cabina confortabilă a stratoreactorului, care...

Inginerul Cernat, în ochii căruia se vedea o mirare cu greu stăpânită, interveni:

— Poate că am înțeles greșit cele ce ați spus. Dar nu pricep cum se poate studia flora din Marte în Peninsula Cola sau în Norvegia...

Profesorul Dobre îi aruncă o privire supărată:

— Știi că nu-mi place să fiu întrerupt! Așteaptă și vei înțelege... Cum vă spuneam, se întoarse el către ceilalți, un stratoreactor m-a dus în Nordul îndepărtat. În fața expediției stăteau sarcini de mare răspundere. Era vorba de studierea vegetației din Marte.

Cu multe decenii în urmă, o serie de învățați, printre care marele astronom sovietic G. A. Tihov, descoperiseră în Marte existența unor pete albastre-verzui și susținuseră că această culoare provine de la vegetația de acolo. Se iveau însă trei dificultăți însemnate în calea acceptării acestei ipoteze îndrăznețe, dificultățile așa ziselor „enigme optice”.

Mai întâi, era vorba de fotografiile prin filtre care lasă să treacă doar radiațiile infraroșii, oprind pe celelalte. Încercați să fotografiați într-o zi de vară, prin asemenea filtre, vegetația de pe Pământ. Plantele vor arăta ca acoperite de zăpadă; tot ce este în realitate verde apare pe placă alb, strălucitor. Dacă însă fotografiem petele albastre-verzui de pe Marte prin astfel de filtre, ele se prezintă întunecate.

Acum, a doua enigmă: în spectrul luminii reflectate de vegetația pământească obișnuită pot fi ușor distinse benzile specifice clorofilei. Analiza spectrală a regiunilor albastre-verzui de pe Marte nu relevă însă prezenta acestor benzi și scepticii s-au grăbit să conchidă că pe această planetă nu există clorofilă, deci nici plante.

În al treilea rând, cele mai puternice telescoape au confirmat că presupusa vegetație de pe Marte nu are o culoare verde, ca cea de pe pământ, ci mai curând albastră sau violetă.

— Și cum se explică toate acestea? întrebă Cernat, pe care problema părea să-l intereseze în mod deosebit.

— A durat multă vreme până ce tainele au fost complet dezlegate.

În timp ce plantele regiunilor mai calde își pot permite să reflecte razele infraroșii, care sunt radiații termice, purtătoare de căldură, plantele ținuturilor reci, care au nevoie de toată căldura solară, le absorb cu aviditate. Desigur că așa fac și plantele de pe Marte, unde temperatura este și mai scăzută.

— Foarte interesant, observă inginerul Cernat, dar de ce lipsește banda clorofilei din spectru? Plantele din Marte sunt oare lipsite de clorofilă?

— Nicidecum! S-a stabilit că și în spectrul plantelor pământene subarctice banda principală de absorbție a clorofilei este mult mai slabă decât la plantele zonelor mai călduroase.

Aceste concluzii au dat cheia pentru rezolvarea celei de a treia enigme a vegetației marțiene: culoarea ei. Datorită slabei reflectări a radiațiilor roșii, portocalii, galbene și verzi, care sunt absorbite de vegetația avidă de căldură a planetei Marte, plantele de acolo reflectă mai ales radiațiile reci ale spectrului – albastru, indigo și violet. Acestea devin astfel culorile dominante.

Minunatele descoperiri ale expediției m-au hotărât, încă de tânăr, să consacru o mare parte a activității mele științifice studiului vieții pe alte planete.

Profesorul Dobre privi mulțumit în jur:

— Probabil că acum știți atât de multe despre flora și fauna de pe Marte, îi aruncă ironic Scarlat, încât nici nu mai e cazul să întreprindem escala plănuită pe această planetă.

Dobre își stăpâni cu greu enervarea:

— Să știi, tovarășe Scarlat, că dacă n-aș fi acum în preajma celor mai însemnate descoperiri științifice din existența mea de cercetător, m-aș certa definitiv cu dumneata... și ai merita-o! Auzi vorbă! Sigur că știu mai mult decât cunoșteau învățații acum jumătate de secol despre viața de pe Marte. De pildă, știu că pe Marte există arbori sau arbuști cu frunze căzătoare, fiindcă o parte din petele care devin primăvara albastre, capătă toamna o culoare cafenie, asemenea pădurilor noastre când li se ofilesc frunzele. Mai știu că există acolo și plante sau arbuști de felul coniferelor, a căror frunză nu cade iarna; aceasta, deoarece unele pete albăstrii își păstrează iarna culoarea.

Am ajuns la concluzii interesante asupra înălțimii probabile a plantelor și animalelor, asupra viețuitoarelor care populează întinsele deșerturi și așa mai departe. S-au stabilit o sumedenie de lucruri. Mai sunt însă și multe presupuneri, teze, teorii. Dar astea toate nu dau decât un cadru general. Abia acolo vom putea afla ce forme a luat viața în condițiile specifice ale mediului marțian. Te rog să mă crezi, tovarășe Scarlat, că, deși sunt mândru de cuceririle astrobiologiei, am toate motivele să fiu curios.

— O mică întrebare, tovarășe profesor. Ființe raționale crezi că vom întâlni? Știința dumneavoastră, care pretinde că a studiat brazii din Marte în Norvegia și ienuperii marțieni în Pamir, are ceva de spus în această privință?

Profesorul Dobre se frământa pe scaunul lui, enervat la culme de tonul sarcastic al lui Scarlat. Stăpânindu-se, îi răspunse:

— Ca astrobiolog nu pot încă să dau un răspuns precis la această problemă, deși este, fără îndoială, cea mai importantă dintre toate. Cred însă că au avut condiții să existe, dacă nu acum, cel puțin în trecut. Canalele de pe această planetă sunt opera unei uriașe activități constructive. Cine ar fi putut-o întreprinde?

Scarlat se sculase în picioare:

— Iată unde a putut să vă ducă fantezia astrobiologică! Ați uitat că, datorită depărtării ei, Marte nu primește pe un metru pătrat decât 40 la sută din energia solară care ajunge pe Pământ, că în atmosferă nu există decât o concentrație infimă de oxigen liber și vapori de apă, că învelișul ei gazos este la fel de rar ca aerul la 15 kilometri înălțime – în plină stratosferă deci – că rezerva de apă a planetei e foarte redusă, că temperatura scade deseori până la –100° și că rar crește peste +14°, că...

Profesorul Dobre se apropie de adversarul său și se opri la un pas de el:

— Dumneata neglijezi cu totul imensa putere de adaptare a organismelor. Știi doar la ce geruri rezistă animalele din ținuturile polare. Nu cred că ai uitat de experiențele fizicianului francez Becquerel, care a arătat că sporii deshidratați ai bacteriilor, algelor, ciupercilor, mușchiului și ferigilor rezistă la –271°, temperatura heliului lichid. Cunoști de asemeni cercetările lui S. N. Vinogradschi, care au demonstrat posibilitatea vieții într-un mediu pur mineral; știi și de ciupercile care trăiesc în

soluțiile saturate de salpetru și de infuzoare. Rezistă până și în soluții concentrate de sublimat corosiv. Mai ales cred că n-ai uitat de studiile spectrografice ale lui Tihov în legătură cu existența unor forme de viață pe Jupiter, Saturn, Uranus și Neptun.

Scarlat parcă nici nu ascultase cele spuse de Dobre.

— Aberații, nimic altceva decât aberații! Este absurd ca în condiții atât de nefavorabile ca cele de pe Marte, să se presupună că există altceva decât cel mult bacterii și alte vietăți inferioare. Iar pe planetele mai îndepărtate, nimic, nimic și iar nimic!

Scarlat bătu de trei ori cu creionul în cutia magnetografului, ca pentru a sublinia ultimele cuvinte. Făcu o pauză, își aranjă cravata și continuă:

— Auzi, să presupunem existența unor ființe raționale pe o planetă pustie! Dar să fim logici. Planeta Marte este, după părerea celor mai mulți învățați, mai bătrână decât Pământul. Deci, dacă prin absurd am considera că i s-au putut dezvolta ființe raționale, acestea au apărut cu mult înaintea oamenilor și au putut atinge un grad de civilizație mai înalt. Atunci cum se explică, tovarășe profesor, că noi suntem primii care am trimis radiosemnale în Marte și de asemenea primii care o vizităm? Cu atât mai mult cu cât, pentru a părăsi această planetă, un vehicul interplanetar are nevoie de o viteză inițială mult mai mică decât aceea pe care trebuie să o dezvolte o navă astrală pentru a părăsi Pământul, datorită forței de atracție mai reduse a lui Marte.

Profesorul Dobre îi răspunse scurt:

— Nicio grijă, tovarășe Scarlat, peste câteva săptămâni toate acestea vor fi lămurite.

— Frumos răspuns, când argumentele lipsesc!

Citind pe fața tuturor dezaprobarea pentru tonul pe care îl imprimase discuției, Scarlat fixă cu un gest nervos magnetograful de masă și ieși din încăpere.

Timp de câteva minute nimeni nu spuse nimic. Apoi biologul, care își recăpătase buna dispoziție, i se adresă lui Matei:

— Dar comandantul nostru ce spune? Cum stăm cu pregătirile pentru escala pe Marte? Abia aștept să văd mutra lui Scarlat după ce vom face cunoștință cu primele făpturi marțiene.

— Suntem aproape gata, tovarășe Dobre. Am comunicat ieri și stației de pe Hepta stadiul în care ne aflăm. „Pescărușul” a fost reparat, șenilele refăcute, bărcile pneumatice și celelalte instalații abandonate pe Venus au fost construite din nou.

— Așa... foarte bine, aprobă profesorul. Eu mi-am pus la punct tot aparatajul pentru noile cercetări astrobiologice. O să vadă tovarășul Scarlat cine are dreptate. Spune-mi, Matei, proorocirea lui despre întâlnirea cu roiul extra dens de meteoriți, aflat dincolo de orbita lui Marte, n-o fi vreo drăcovenie scornită ca să ne înspăimânte?

— Din păcate nu. Observatorul principal de pe satelitul artificial îi confirmă calculele. Ne mai anunță, de altfel, că în luna martie va trece la câteva zeci de mii de kilometri de Copernic o cometă.

— Deci la o distanță nepericuloasă, observă Precup.

— În ce privește cometa, ai dreptate. Roiul meteoric însă îl vom străbate din plin. Tocmai de aceea am grăbit terminarea pregătirilor pentru etapa marțiană. Vom avea timp îndeajuns să studiem măsurile ce trebuiesc luate. Am cerut prin Hepta și avizul unor institute de cercetări de pe Pământ. Curând îl vom avea.

— Păcat de seră! se întristă profesorul Dobre.

— Păcat de salatele orientale, ghiveciurile naționale și sarmalele noastre, completă abătut și Dincă.

Pe neașteptate, în plafon se aprinse o lumină verde. Se auzi un semnal sonor. Andrei Precup se uită la ceas și sări ca ars. Mișcarea efectuată fu atât de bruscă, încât se lovi cu capul de tavan. Era un bun radiotelegrafist și nu uitase niciodată ora comunicării periodice cu satelitul artificial al Pământului. De data aceasta, însă, se lăsase furat de controversa dintre Dobre și Scarlat, care îi pasionase pe toți.

Când ajunse în fața postului și porni aparatul, profesorul Arunian îi făcu de pe ecran un semn dojenitor cu degetul:

— Tovarășe Precup, să știi că am fost neliniștiți. Credeam că iar s-a întrerupt legătura. Vă transmit acum avizul Institutului de Construcții din Leningrad, secția construcții extraterestre, privitor la trecerea lui Copernic prin roiul meteoric...

39. Phobos

„Pescărușul” se găsea în drum spre Marte. Plecaseră cu el Matei Butaru, Scarlat, Dobre, Ana Grigoraș și Cernat. Precup rămăsese pe asteroid, împreună cu Dincă și doctorița.

Călătoria decurgea în cele mai bune condiții. Racheta parcursese o parte însemnată a drumului.

— Ne apropiem acum de cel de al doilea satelit al planetei, de Phobos, anunță Cernat, care pilota.

— Ce idee stupidă a avut astronomul care a botezat cei doi sateliți ai lui Marte, Phobos și Deimos, adică „Spaima” și „Groaza”, observă profesorul Dobre. Vasăzică rămâne hotărât? Ne oprim câteva ore pe Phobos?

Matei era absorbit de efectuarea unor calcule. Răspunse abia după câtva timp:

— Da, tovarășe Dobre. Știu că ești nerăbdător să fotografiezi sau chiar să pui în tolbă primele vietăți de pe Marte. Dar mai trebuie să zăbovești câteva ore. Vom rămâne pe satelit exact 7 ore și 30 de minute, în care timp acesta va face un înconjur complet al lui Marte, dându-ne prilejul să realizăm o sferofotogramă excelentă, de la mai puțin de 11.000 kilometri distanță. Nu trebuie să pierdem acest prilej, cu adevărat unic!

— Păcat, oftă profesorul necăjit și se apropie de un geam lateral al „Pescărușului”.

În fața lui se zărea globul uriaș al planetei Marte, iar în dreptul acestuia, cu mult mai mic, Phobos.

Era o priveliște impresionantă, un joc minunat de culori. La cei doi poli, planeta purta niște „căciuli albe”. Două calote din zăpadă și gheață, care sclipeau puternic, în ciuda ceții care le învăluia. Calota sudică se întindea pe aproape o cincime din emisfera inferioară. Cea din jurul Polului Nord era cu mult mai mică. Aceasta se datora faptului că în jumătatea nordică a lui Marte tocmai începuse vara, în timp ce emisfera sudică intra în iarnă.

De la învelișul de gheață al Polului Nord porneau numeroase linii întunecate, albăstrii, care se ramificau în zeci și zeci de brațe. Din loc în loc, liniile se reuneau, formând mari pete întunecate. De la acestea pornea păienjenișul altor ramificații, care se întindeau până aproape de ecuatorul planetei. Privind atent aceste linii, a căror lățime putea fi evaluată la 100-300 kilometri, biologul constată că erau formate din nenumărate

puncte întunecate, unite între ele doar printr-un fir albastru, subțire, ca niște mărgele înșirate pe o ață.

Dobre îl auzi pe Matei întrebându-l ceva pe Scarlat. Prinse numai ultimele cuvinte.

— ...la cât ați calculat viteza medie a scurgerii apei pe canale?

— Am reușit s-o stabilesc exact: 3,518 kilometri pe oră. Procesul de topire a calotei nordice a început cu câteva luni în urmă. De atunci, apa rezultată se scurge pe canale și udă zonele din imediata lor vecinătate. În emisfera de Sud, continuă Scarlat, lucrurile stau altfel. Acolo, cea mai mare parte a umezelii s-a evaporat. Canalele nu se mai văd deloc în zona ecuatorială, iar mai jos, spre Polul Sud, abia dacă le deosebești urmele palide, care peste câteva săptămâni vor dispărea cu totul. Văile din preajma lor, acum câteva luni albastre-verzui, au devenit cafenii, de culoarea ciocolatei, cu excepția câtorva pete albastre. Vine iarna...

Profesorul Dobre încetă să mai asculte. Toată ființa lui era cufundată în contemplarea planetei pe care de atâta vreme visase să o vadă de aproape.

Albul calotelor polare și albastrul văilor și canalelor nu ocupau decât mai puțin de un sfert din suprafață. Culoarea dominantă era aceea a pustiurilor cărămizii, care acopereau cea mai mare parte a lui Marte.

„Iată de unde vine culoarea sângerie a planetei”, se gândi profesorul, amintindu-și că această particularitate îi făcuse pe Romani să dea astrului numele zeului războiului, veșnic avid de sânge.

Fiecare dintre cele trei culori principale ale planetei era alcătuită din zeci de nuanțe. Albul varia între strălucirea argintului și cenușiul cețos, albastrul începea de la verde-albăstrui și se termina în violet închis sau indigo, roșul alterna cu galben, portocaliu și roz.

Prin vălul străveziu al atmosferei marțiene, care spre marginile discului părea ceva mai deasă, se zăreau lucind ca niște diamante, sute de puncte scânteietoare.

Profesorul Dobre închise ochii și strânse cu putere pleoapele. Voia să păstreze pentru cât mai mult timp în minte imaginea aceasta, ca pe o comoară de neprețuit. Zăbovi așa un timp îndelungat. Deodată, vocea inginerului Cernat îi aminti unde se afla.

— Atenție, aterizăm pe Phobos!

Simțiră o mică zdruncinătură și „Pescărușul” se așeză pe suprafața satelitului.

Își puseră în grabă costumele de protecție și unseră cizmele cu substanță adezivă. Trecură apoi prin camera de ecluzare și ieșiră din rachetă.

Aterizaseră pe o înălțime a micului corp ceresc. Era noaptea adâncă și fură nevoiți să aprindă farurile. Nici Soarele, nici Marte nu se vedeau pe firmament.

Cernat puse detectorul de gaze în funcțiune. După câteva secunde, comunică:

— Nici urmă de atmosferă pe aici!

— Era și de așteptat, observă Matei. Ca orice alt corp ceresc mic, Phobos, care are un diametru de numai câțiva kilometri, nu a putut reține cu forța lui de atracție redusă un înveliș gazos. Priviți și culoarea solului. Nu vezi nicio nuanță de roșu care să indice vreun fenomen de oxidare a rocilor.

Ochii astronauților se acomodaseră cu întunericul. În lumina palidă a stelelor zăreau fața aspră, colțuroasă, a planetei, cu mii de luciri metalice și sclipiri cristaline.

— Un peisaj asemănător cu cel de pe Copernic, remarcă Ana Grigoraș, privind de jur împrejur.

Deodată, la orizontul satelitului, între două vârfuri de stânci, se ivi ceva care semăna cu o creastă argintie. Era partea superioară a unui glob uriaș, care creștea din secundă în secundă.

— Marte, răsare Marte! strigă Dobre.

Aparatura de filmat a inginerului Cernat intră fără întârziere în funcțiune.

Puțin mai târziu, Marte strălucea sus, pe cer, în toată splendoarea. Ocupa o mare parte din boltă, având un diametru aparent de 90 ori mai mare decât acela al Lunii zărite de pe Pământ.

O lumină roșiatică, specifică suprafeței planetei sângerii, inundă tot satelitul, schimbându-i întreaga înfățișare.

— Oare și Pământul pare atât de mare de pe Lună ca Marte de pe acest satelit al său? întrebă Cernat.

— Să nu-ți închipui așa ceva! spuse Matei. Luna e de 36 ori mai îndepărtată de planeta pe care o înconjoară, decât Phobos

de Marte. Discul pământesc apare de pe Lună doar de 14 ori mai mare decât discul Lunii zărit de pe globul terestru.

Ana Grigoraș adună câteva probe de roci. Găsise unele deosebit de interesante. Erau mai ales metale și aliaje metalice, săruri cristalizate în diferite forme și cărbune amorf.

Între timp, răsărise și Soarele. Arăta cu mult mai mic, deși incomparabil mai strălucitor decât Marte. În razele lui, unele dintre rocile de pe Phobos începură să strălucească orbitor.

Undeva, în vale, o formațiune ciudată le atrase călătorilor atenția.

Pe Phobos, unde navigatorii nu cântăreau decât câteva sute de grame, fură suficiente cinci-șase sărituri pentru a ajunge până la obiectul care le trezise interesul.

— Asta nu e o rocă! exclamă Dobre.

În fața lor se afla un triunghi aproape regulat, cu laturile de vreo 80-90 metri. Era alcătuit din trei bare aurii, fixate adânc în stâncă. Din loc în loc, barele aveau găuri, umflături și alte deformații. În mijlocul triunghiului era o sferă cu un diametru de vreo 8 metri, tot de culoare aurie.

Ana cercetă cu luare aminte materialul din care erau alcătuite triunghiul și sfera. Cu ajutorul instrumentarului portativ de analiză putu să-i stabilească în scurt timp compoziția.

— E vorba de un aliaj de beriliu și cupru. Are culoarea aurului, deci o mare putere de strălucire. Este însă ceva mai ușor.

— Forma e destul de regulată și compoziția nu pare să fie rodul unei întâmplări, observă Matei. Să fie o stație de semnalizare a marțienilor? Cu un telescop puternic s-ar putea vedea de pe planetă.

Vocea lui Scarlat se auzi batjocoritoare în aparate:

— În orice caz, o „stație” prost întreținută, dacă judecăm după toate aceste semne de deteriorare. Oare nu ai văzut, tovarășe Butaru, suficiente stânci de forme ciudate pe Pământ? Sau meteoriți cu înfățișări parcă anume modelate?

— Mă bucur că aud una dintre ultimele dumitale ironii cu privire la Marte! interveni profesorul Dobre în discuție. Curând nu vei mai avea ce să spui, căci nu mă îndoiesc că ne vom întâlni pe planetă cu autorii acestei construcții.

Inginerul Cernat făcuse mai multe fotografii și grupul de cercetători se înapoie la rachetă.

Soarele, care nu se ridicase decât câteva palme peste orizont, descriind un mic arc de cerc, apusese. Pe bolta înstelată strălucea, schimbându-și repede fazele, discul gigantic al lui Marte. Avea acum înfățișarea unui corn deschis în sus, spre regiunea bolții, pe care se vedea scânteind constelația Ursei Mari.

După câtva timp, micul satelit al lui Marte nu mai prezentă un interes deosebit pentru astronauți. Sferofotograma planetei era gata, iar solul sterp al lui Phobos fusese cercetat de-a-lungul și de-a-latul.

Călătorii se hotărâră să părăsească pe micul însoțitor al lui Marte și se îmbarcară din nou pe nava lor cosmică.

40. Lupta pentru Soare și apă

— Nu cred să mai avem mult, remarcă Matei. Virgile, aș voi să știu exact la cât ai redus viteza și ce distanță ne mai desparte de suprafața lui Marte.

Inginerul apăsă pe un buton și curând se auzi în cabină vocea monotonă a automatului vorbitor.

— Viteza... un kilometru... pe secundă... altitudine 185 kilometri...

— Detectorul de gaze ce indică? se mai interesă Butaru.

— Înregistrările arată că ne aflăm în stratul cel mai înalt – deosebit de rarefiat – al atmosferei marțiene, explică Cernat. Nu se constată decât fenomene slabe de electrizare a gazelor. Cred că nu e cazul să scoatem aripile „Pescărușului”.

Coborârea continua.

Pe ecranul din rachetă, Matei Butaru și inginerul Cernat proiectaseră, cu ajutorul magnetografului electronic, harta în culori a planetei. Studiau încă o dată itinerariul pe care îl stabiliseră de pe Copernic.

— Aterizăm deci aici, la 25° Nord de ecuator.

Matei Butaru arătă pe hartă un punct aflat într-o vastă zonă cărămizie.

— Da, acesta e locul. De acolo, șenilele rachetei noastre ne vor duce spre Răsărit, până la pata aceea violetă, pe care o vom străbate. Apoi vom porni mai departe, în direcția Est, spre fâșia albastră în mijlocul căreia se află calea de apă. În total, un drum de 540 kilometri.

Astronauții erau absorbiți de pregătiri. De aceea, clinchetul metalic care întrerupse liniștea trecu aproape nebăgat în seamă. Nu mai aveau decât 20 kilometri până la suprafața lui Marte și aripile fuseseră scoase. „Pescărușul” cobora acum prin atmosfera marțiană cu o viteză de numai 1.250 kilometri pe oră.

Peste câteva minute, nava astrală atinse cu șenilele solului planetei, parcurse câteva zeci de metri și se opri.

Prima impresie după coborâre fu aceea că sunt cu mult mai ușori decât pe Pământ. Deși pe Copernic se obișnuiseră să aibă o greutate de numai câteva zeci de grame, își puteau da seama de acest lucru, căci făcuseră numeroase exerciții de readaptare la atracția Pământului în camera rotativă de pe asteroid. Săltându-se ușor, puteau sări aici până la o înălțime de doi-trei metri. Cu un singur pas parcurgeau fără nicio dificultate distanțe însemnate.

Termometrele brățară arătau plus două grade.

În jurul astronauților se întindea pustiul, o suprafață nisipoasă cu nuanțe roșiatice. Pe alocuri, printre dunele joase, se înălțau formații de stâncă roză, de cinci-șase metri înălțime, care sclipeau deosebit de viu în bătaia primelor raze de Soare. Departe, spre orizont, se ridica un șir de munți. Cel mai înalt dintre aceștia părea să aibă doar vreo 400-500 metri.

— Ia uitați-vă la cer! le atrase atenția Ana. Are de aci aspectul bolții privite din zonele inferioare ale stratosferei pământești.

Într-adevăr, așa era. Sus, deasupra capetelor, cerul apărea, prin vălul subțire al atmosferei, violet închis. Cele câteva stele care se zăreau în plină zi aveau o licărire de opal.

Barometrul arăta o presiune atmosferică de numai 150 milimetri coloană de mercur. Seismograful, pe care Ana îl fixase într-o stâncă, pentru a stabili eventuale oscilații, nu indica nici cea mai mică vibrație a scoarței planetei.

Matei Butaru strânse echipajul în jurul său și, asistat de Scarlat, începu să verifice busola cu ajutorul poligonalului sferic, instrument care înlocuia sextantul de altădată. Acul busolei arăta exact direcția Nord-Sud.

— Perfect! Pe Marte ne vom putea deci orienta ca și pe Pământ. Datorită busolei vom stabili cu precizie direcția, iar poziția noastră o vom putea determina în orice clipă cu ajutorul poligonoidului sferic, cronometrului și hărții.

De nicăieri nu se arăta vreun semn care să dovedească că pe această planetă ar exista viață. După luarea unor probe de atmosferă, Dobre identifică doar câțiva spori de bacterii și alge, forme de rezistență ale unor vietăți inferioare. Îi captă cu grijă, împreună cu mediul lor ambiant, în niște mici balonașe de mărimea unei nuci.

Scarlat arătă cu un gest larg întinderea deșertului.

— Nu prea pare să freamăte de viață planeta asta, tovarășe Dobre.

— Încă nițel, încă nițel și o să vedem noi cine a avut dreptate!

Un alt fapt deosebit le atrase atenția. Zgomotele pașilor, ca și orice alte zgomote exterioare, se auzeau cu mult mai slab decât pe Pământ.

Cernat se amuza tocmai lovind două pietre una de alta, constatând cât de atenuat era efectul acustic, când Butaru se apropie de el.

— Rarefierea atmosferei marțiene e de vină, îi spuse astronomul. Aici sunetele se transmit mai greu. Pentru făpturile marțiene, acest lucru s-a rezolvat probabil prin aparatele auditive mai puternice cu care le-a înzestrat natura. Noi însă vom auzi totul în surdină...

După terminarea primei serii de observații se urcară în rachetă.

„Pescărușul” porni duduind. Trecea cu mare viteză peste argilele și nisipurile roșcate.

Anemometrul indica doar o adiere foarte slabă, care nu reușea să stârnească praful mărunt al deșertului.

Deodată Dobre, care privea neîncetat prin geamul rotund de cuarț, îi făcu semn lui Cernat să oprească racheta.

— Priviți! Acolo se zărește ceva!

„Pescărușul” se opri.

În mijlocul întinderii cărămizii, nu departe de ei, era un obiect colorat într-un roșu cu mult mai aprins decât restul terenului.

Bătrânul savant sări primul din rachetă și se apropie în fugă de el.

— O plantă, prima plantă de pe Marte! exclamă el entuziasmat, după ce o cercetase în grabă. Ia uitați-vă ce interesantă este!

Ceilalți sosiră în urma lui.

Culoarea care le atrăsese atenția din rachetă venea de la niște flori de un roșu aprins, care răsăreau din mijlocul unei frunze rotunde, verzi, cu nuanțe violete. Această frunză era de forma unei farfurii, cu un diametru de peste jumătate de metru. Avea o grosime de câțiva centimetri și era aspră la pipăit, ca o piele de toval. Dedesubtul ei, îngropat aproape complet în sol, era un tubercul de culoare neagră, cu un diametru de vreo 25 centimetri. Dobre îl înțepă cu vârful cuțitului și din interior țâșni un lichid.

— Iată rezerva de apă a plantei! exclamă profesorul. Natura i-a creat o adevărată cisternă, de unde se aprovizionează când nu plouă.

— Ce înclinare ciudată are această frunză farfurie! remarcă inginerul Cernat.

Dobre era acum pornit pe explicații:

— Acest lucru e ușor de înțeles. Suprafața este așezată în așa fel, încât să poată primi din plin razele Soarelui. Un fenomen de tropism, care aci, pe Marte, trebuie să fie destul de frecvent. Frunza pe care o vedeți este mobilă. Se întoarce mereu spre Soare și de aceea nu primește niciodată pieziș razele lui.

După ce inginerul Cernat fotografie planta, Dobre scoase foreza botanică și începu să sape în jurul ei, pentru a-i cerceta rădăcina. Zgomotul abia se auzea. Săpa și săpa, fără să dea de capăt. Când ajunse la doi metri adâncime, renunță.

— Cu lipsa de apă care domnește aici era normal să fie așa, observă el. Planta este nevoită să-și înfigă rădăcina foarte adânc și s-o ramifice până departe, pentru a capta orice picătură de lichid.

După ce biologul luă câte o probă din rădăcina și din frunzele plantei, „Pescărușul” porni mai departe.

Curând, vegetația se înmulți într-atâta, încât tot deșertul părea înflorit. Distingeau nenumărate pete roșii și galbene, care aminteau de minunatele flori ale regiunilor alpine terestre.

Aerul se menținea destul de rece, deși Soarele răsărise de vreo trei sferturi de oră. Priveau prin geamurile rachetei, silindu-se să nu scape nimic interesant. Dobre alerga necontenit prin încăpere, apropiindu-se ba de fereastră, ba de microscop, neștiind de ce să se ocupe mai întâi. În scurt timp putu să anunțe celorlalți că descoperise în țesuturile plantei clorofilă. Era tocmai cufundat în cercetarea imaginii pe care i-o oferea

microscopul, când vocea Anei îl făcu să se întoarcă. Arătând spre un punct al întinderii, care devenise acum brună, tânăra fată strigă uimită:

— Ia veniți încoace! Vedeți sferele acelea întunecate, care seamănă cu niște mingi? Ce-or mai fi și astea?

În nisipul deșertului se zăreau mai multe obiecte rotunde, cu un diametru ce nu părea să treacă de 15-20 centimetri.

Cernat îndreptă „Pescărușul” în direcția indicată și călătorii coborâră.

Globurile pe care le văzuseră din rachetă se deosebeau cu greu de bolovanii cafenii care erau presărați pe sol. Învelișul lor amintea de elitrele cărăbușilor.

Biologul lovi ușor cu mânerul cuțitului suprafața lucioasă a unei „mingi”.

Atunci se petrecu ceva cu totul neașteptat. Partea superioară a globului se deschise și din carapace țâșni un animal straniu, care se puse în mișcare cu o viteză uluitoare. Avea corpul acoperit cu o lână groasă, albastră, și înainta rostogolindu-se pe două benzi circulare de culoare violetă, care îi încingeau trupul ca niște inele. Cât ai clipi din ochi, animalul dispăru printre pietre și ierburi. Repetară experiența și cu alte „mingi”. Rezultatul fu același.

Bătrânul savant era în culmea fericirii. Îi arunca acum la rândul său lui Scarlat priviri triumfătoare.

După ce prinseră două animale, se înapoiară cu ele în „Pescăruș”, care își reluă curând drumul.

Entuziasmat de noua descoperire, Dobre începu să explice pe larg rostul învelișului în care erau adăpostite animalele:

— Să nu credeți cumva că de teama altor vietăți mai mari s-au ascuns în această carapace sferică. Motivul e altul. Învelișul servește pentru a le feri de frigul nopții. Este o formă de hibernare. La noi, pe Pământ, o parte din animale hibernează în lunile de iarnă. Aici, toate sunt nevoite să hiberneze și aceasta în fiecare noapte.

Înaintau acum printr-un defileu. Pe solul roșcat întâlneau din ce în ce mai multe plante. Printre valurile de nisip răsăreau scaieți mici și tufișuri de forma unor pernițe, de tipul lui „Astragalus”, care se dezvoltă pe podișurile înalte de pe Pământ. Nenumărate plante se întindeau printre bolovani și

pietriș. Unele aveau frunzele asemănătoare cu ale brazilor, pinilor sau molizilor.

De sub pietre, din solul nisipos sau dintre tufele roșcate ieșeau animale acoperite cu blănuri de culoare închisă. Niciunul nu era mai înalt de jumătate de metru. Treceau prin fața călătorilor arici cu țepi ascuțiți, cu ochi mari, bulbucați, și botul încovoiat, vulpi cu două cocoașe în spinare, cu trupul foarte lung și blana bogată. Toate aceste făpturi înaintau mai mult sărind decât mergând. Unele își puteau retrage capul în cavitatea toracică și în puțin timp erau acoperite de o carapace roșcată, încât abia le deosebeai de sol.

Ciocanul geologic al Anei rupea din stâncile de un roșu străveziu bucățele mici, pe care cercetătoarea le înfășură cu grijă în vată, înainte de a le pune în săculețe. Nota pe fiecare dintre ele locul unde le găsise.

Ridicase tocmai un pumn din nisipul cafeniu care acoperea solul în apropierea unei stânci și-l privea printr-o lupă puternică.

— Iată un lucru la care nu m-aș fi așteptat! Ajung la concluzia că locul unde ne aflăm a fost cândva fund de mare!

— Dar acum n-a mai rămas din păcate nicio picătură de apă! observă inginerul Cernat. De unde deduci acest lucru?

— Foarte simplu. Nisipul conține sfărâmături de scoici.

— Asta mă interesează și pe mine, se amestecă Dobre. Ia arată-mi-le...

Profesorul trecu printre degete câteva din fragmentele de scoici și le introduse apoi într-o despărțitură a tolbei sale.

Se urcară din nou în racheta pe care Cernat o porni, accelerându-i treptat viteza. Curând ieșiră din defileu într-un platou vast.

După câteva ore de drum, călătorii văzură la orizont un fel de dig, atât de lung, încât ochiul nu-l putea cuprinde.

— Ce formație geologică curioasă! exclamă Dobre.

— Nu cred să fie o creație a naturii, spuse Ana.

Cercetară stavila prin binoclu. Scarlat își ridică privirea de la integratorul electric și spuse cu sarcasm:

— Văd că ați început să visați ziduri chinezești în Marte!

Șenilele rachetei înaintau, strivind în calea lor tufișurile joase. Nava se apropia tot mai mult de marele dig. După vreo jumătate oră de drum, inginerul Cernat opri motorul.

În fața „Pescărușului” se ridica – asemenea unei uriașe bariere – un perete înalt de peste 40 metri, al cărui capăt nici nu se zărea. Din loc în loc, în acest obstacol ciudat se aflau mici găuri rotunde.

— Să trecem în zbor peste această piedică! Altă soluție nu văd, hotărî Matei.

Cernat trase maneta de înălțime și „Pescărușul” se ridică, trecând cu ușurință peste zidul a cărui grosime trecea de 20 metri.

Ajunși de partea cealaltă, se opriră pentru a-l cerceta. Vremea lăsase în această construcție urme adânci. La picioarele ei se strânseseră bolovani și pietre. Licheni și alge albastre o acopereau în ce-a mai mare parte.

— Într-adevăr, nu pare să fie vorba de o stavilă naturală, fu silit să recunoască Scarlat.

Dobre atâta așteptase.

— E de la sine înțeles că acest dig nu a putut fi creat decât de niște ființe raționale. Dar ce rost să aibă? Deocamdată nu putem răspunde la această întrebare.

Dincolo de marele zid, vegetația era mai bogată. Aici începea regiunea pe care din rachetă o văzuseră ca o „pată violetă”. Observară – printre altele – niște plante asemănătoare ienupărului, cu țepi lungi, violete. Se întindeau pe sol, aidoma unor crăci de conifere smulse de furtună și aruncate pe pământ.

Cercetând ienuperii târâtori, biologul le atrase atenția celorlalți că niciuna dintre plantele pe care le întâlniseră până atunci nu avea ramuri suprapuse. Țepii sau frunzele erau astfel așezate, încât fiecare dintre ele să primească căldura și lumina Soarelui pe toată suprafața.

Forând la rădăcina extrem de adâncă a uneia dintre plante, savantul scoase la iveală niște conuri cenușii, asemănătoare unor morcovi, care conțineau lichidul de rezervă.

Descoperirea unor gândaci cât bobul de linte, a căror culoare se confunda cu aceea a vegetației, îl entuziasmă în mod deosebit pe profesor. Strânse câțiva într-o fiolă ermetică, cu rezervor gazos, în nădejdea că-i va duce vii pe Copernic.

— Destul, tovarășe Dobre, interveni Matei, care vedea cu îngrijorare cum biologul se îndepărta mereu de grupul lor. Mai avem multe de făcut și trebuie să plecăm neîntârziat!

Profesorul îi aruncă lui Butaru o privire nemulțumită și bombăni ceva neînțeles.

Nava porni mai departe. Curând văzură în depărtare o adevărată pădure de stânci. Din sol se ridicau niște colți ascuțiți, înalți de 7-8 metri.

Opriră racheta și coborâră. Matei Butaru le puse în vedere să nu zăbovească mai mult de câteva minute. Dobre și Ana cercetară sumar rocile. Le fu ușor să-și dea seama că aveau în fața lor niște urme de munți calcaroși, rămășițe neînsemnate ale unor ridicături înalte din trecutul îndepărtat al planetei.

Stâncile rămaseră în urmă. În locul lor apărură acum forme de vegetație de-a-dreptul uimitoare. Erau niște arbuști care nu aveau mai mult de doi metri înălțime. Frunzele semănau cu niște tuburi cilindrice, un fel de bastonade, lungi de 20-30 centimetri.

Coroana acestor arbuști avea, în totalitatea ei, forma unei oglinzi parabolice, care „strângea” razele Soarelui. Natura o făurise în așa fel, încât niciun pic de căldură și de lumină să nu se piardă.

Grosimea trunchiurilor pe care se sprijineau coroanele nu trecea de un centimetru. Astronauții, obișnuiți cu plantele de pe Pământ și de pe Venus, aveau impresia că, din clipă în clipă, arbuștii se vor prăbuși.

— E de presupus că trunchiurile sunt alcătuite dintr-un material deosebit de rezistent, din moment ce pot susține o asemenea greutate, remarcă inginerul Cernat.

— Explicația este alta, interveni Dobre. Forța de atracție, care este aci cu mult mai redusă decât pe o planetă de mărimea Pământului, face ca aceste coroane să fie incomparabil mai ușoare decât pe globul terestru. De aceea, planta nu are nevoie decât de un trunchi foarte subțire, pentru a susține crengile și frunzișul.

Bătrânul savant făcu apoi o experiență interesantă. Stropi cu apă concavitatea formată de bastonașe. Îndată, acestea se puseră în mișcare, lipindu-se unele de altele atât de strâns, încât nicio picătură din lichidul dătător de viață să nu se piardă. Apa se scurse repede în jos, de-a-lungul concavității, până ce fu înghițită de un mic orificiu central, care se deschisese în fundul ei.

Aruncă apoi o bucată de pânză umedă în coroana plantei.

Acele începură să se agite spasmodic. Nu se scurseseră nici două minute și pânza era complet uscată. Avidă de lichid, planta îl absorbise.

Porniră din nou la drum. După câțiva kilometri, vegetația începu să se rărească. Se făcuse miezul zilei și temperatura atingea +13°. „Pescărușul” trecu pe lângă o mică baltă, formată din confluența câtorva izvoare. Cum o văzu, Dobre îi ceru lui Butaru să oprească racheta. Coborâră cu toții.

Apa bălții avea o culoare roșcată, datorită rocilor feruginoase care îi formau fundul și malurile. Se vedeau ieșind din ea numeroase plante acvatice, care își întindeau frunzele enorme la suprafață.

Dobre culese câteva dintre ele și le cercetă.

— Nu-mi explic un lucru, tovarășe Dobre, i se adresă Ana, când se urcară din nou în rachetă. Aici temperatura scade noaptea până la –80°. Balta aceasta, care nu are mai mult de doi-trei metri adâncime, îngheață probabil. Cum de rezistă plantele?

— Nu pot să-ți dau încă un răspuns precis, dar îți voi spune ce presupun. Pe platourile înalte de pe Pământ există unele plante care îngheață noaptea odată cu apa, iar ziua, când gheața se topește, sunt nevătămate. Aceasta, desigur, datorită umor însușiri speciale. Cred că aici avem de a face cu un fenomen asemănător.

41. Misterul liniilor ondulate

Mersul rachetei devenise acum mai lin. În fața „Pescărușului” se întindea o stepă vastă, pe care nu se vedeau decât stânci și ierburi mărunte, de culoare liliachie.

Cernat putu să sporească viteza rachetei până la 80 kilometri pe oră.

Dobre îi anunță pe ceilalți că, în urma studiului microscopic al unei probe de apă luate din baltă, descoperise bacterii feruginoase, asemănătoare cu Cernothrixul pământesc.

După patruzeci și cinci de minute de mers, nava intră din nou într-o regiune păduroasă. Aici pomii cu ace făcuseră loc celor cu frunze căzătoare. Nici această vegetație nu depășea o înălțime de un metru și jumătate.

Coborâră din nou, ca s-o cerceteze mai de aproape. Arborii erau așezați la asemenea distanțe, încât nu-și răpeau unul altuia razele de soare. Cu coroanele lor de forma unor umbrele, păreau niște ciuperci uriașe.

Frunzele, destul de groase și aspre, cu marginile ondulate, se îmbucau una într-alta. Trunchiul roșcat cu nuanțe de indigo era și la acești arbuști extrem de subțire.

Scarlat, care se îndepărtase de grupul cercetătorilor, văzu lucind ceva pe sol. Se aplecă și ridică un obiect lunguieț, dintr-un material cu luciu metalic. Avea un mâner scurt, dintr-o masă albastră, asemănătoare fildeșului, în care era prinsă o lamă tăioasă.

— Un cuțit! strigă el surprins. Îi chemă în grabă pe ceilalți.

Călătorii se apropiară și obiectul trecu din mână în mână.

— Într-adevăr, zise Matei, pare să fie un cuțit. Aici, pe lamă, sunt încrustate niște cercuri și triunghiuri, străbătute de linii ondulate. Avem de-a face fie cu o ornamentație, fie cu o scriere. Un lucru însă e cert: pe Marte există ființe care sunt în stare să producă unelte. Trebuie să ajungem la ele. Acest obiect nu a fost pierdut aici de multă vreme.

Cercetătorii porniră mai departe, înaintând precauți prin pădure.

Deodată auziră un sunet tânguitor, care se repetă de câteva ori.

— E parcă cineva care se vaită! exclamă Dobre. Să ne îndreptăm într-acolo.

Grăbiră pașii. După vreo zece minute de mers ajunseră într-o poiană, care se deschidea în inima pădurii. În mijlocul ei era un bolovan mare, care stătea parcă pe niște picioruțe, legănându-se ușor.

Se apropiară și Scarlat izbucni într-un hohot de râs:

— Iată ființa voastră rațională, care „plânge”!

După o cercetare sumară, Ana Grigoraș constată că nu era nimic altceva decât o piatră balansoar, care se mișca în bălaia vântului, producând zgomotele pe care le auziseră.

— Totuși, observă Matei Butaru, cred că tovarășul Scarlat nu va putea susține că această piatră e aceea care a fabricat cuțitul.

Ieșiră din poiană și pătrunseră din nou în pădure.

Animale mici, acoperite cu o blană scurtă, violetă, ieșeau de după pomi, sărind până la înălțimi de câțiva metri. Provocau uimirea și hazul astronauților care înaintau cu mare băgare de seamă. În jurul lor, frunzele groase, albastre și liliachii, produceau zgomote stranii, scârțâind strident în bătaia unui vânt abia perceptibil. Solul era acoperit cu un fel de mușchi albăstrui, care înghițea, asemenea unui covor gros și moale, zgomotul pașilor.

După vreo două sute de metri, printre crengile copacilor se deschise dintr-odată o perspectivă neașteptată. În fața astronauților se înălța o construcție din piatră albastră.

Era o clădire monumentală, cu ziduri semețe, de peste 80 metri înălțime. Avea un acoperiș ondulat, care amintea de valurile mării, străpuns de trei turnuri roșii, de formă conică, pe jumătate dărâmate.

Pe suprafața de granit azuriu a zidului din față, la înălțimea de un metru și jumătate, era o bandă orizontală îngustă, asemenea unei frize, cu elemente decorative în basorelief. La mijloc, marcând exact centrul clădirii, fâșia era întreruptă de o placă rotundă, mâncată de vreme, împodobită cu linii ondulate și puncte, formând figuri geometrice bizare.

Nicăieri nu se vedea vreo deschizătură.

— Un adevărat palat! exclamă Dobre uimit. Nu văd însă nicio ușă sau fereastră. Și totuși, nu putem să ne continuăm drumul fără să-i vizităm interiorul.

Toată lumea fu de acord. Înconjurară palatul de granit, dar nu găsiră nicio poartă prin care să pătrundă înăuntru.

— E imposibil să nu existe o intrare, spuse inginerul Cernat. Trebuie să căutăm sistematic, cu multă răbdare.

Se împărțiră în echipe și cercetară zidul metru cu metru. Îl loveau cu mânerele cuțitelor, își lipeau urechile de suprafața netedă de piatră și ascultau cu încordare. Puseră în funcție aparatele de detecție, pentru a descoperi eventualele piese metalice. Încercară chiar să-l escaladeze, dar fără succes. Zidurile palatului albastru păreau de nepătruns.

Nu se descurajară însă. Continuau să cerceteze pereții cu o minuțiozitate deosebită.

Virgil Cernat se desprinsese din grupul celorlalți. După ce contemplase îndelung motivele decorative ale frizei cu basoreliefuri, se opri în fața plăcii rotunde.

— Să iau cel puțin câteva fotografii de detaliu ale acestor ornamente.

Scoase aparatul și montă un obiectiv special pentru obiecte apropiate. Apoi se apucă să fotografieze din diferite poziții placa. Una după alta, liniile ciudate ale discului rotund se imprimară pe pelicula sensibilă.

Privea tocmai prin vizorul aparatului o linie curbă, lungă de vreo zece centimetri, mărginită de două bastonașe în formă de săgeți, când i se păru ceva deosebit:

— Parcă e mai netedă această porțiune a ornamentului...

Un observator mai puțin atent nu ar fi sezisat deosebirea. Ochiul ager al lui Cernat observase însă că o mică porțiune a liniei ondulate era lustruită, ca și când ar ti fost atinsă de nenumărate ori.

Inginerul se simți cuprins de un val de căldură.

— Să fie oare aici cheia misterului?

Cu mâna ușor tremurândă atinse ornamentul de piatră, încercă să-l deplaseze din loc, împingându-l la stânga și la dreapta, dar fără niciun succes. Când vru însă să-l dea în jos, acesta cedă și începu să coboare singur. În aceeași clipă se auzi un uruit, urmat de un clinchet metalic.

Inginerul se dădu înapoi. În dreptul discului de piatră, la picioarele zidului, o porțiune a solului se deplasă, scoțând la iveală gura triunghiulară a unui tunel. Virgil Cernat își strigă tovarășii, care sosiră în grabă.

— Ca și la templele vechilor azteci din Mexic, remarcă George Scarlat, când auzi de cele întâmplate. După cum știți, aceștia își ascundeau comorile de invadatorii lui Fernando Cortez în niște construcții cu uși secrete, acționate de mecanisme ascunse cu abilitate.

Fără să mai zăbovească, intrară în coridorul subteran. Întunericul îi învălui și fură nevoiți să aprindă reflectoarele. Drumul cobora, trecea pe sub zidul gros de granit și apoi începea să suie. Undeva, la capătul lui, licărea o lumină. După câțiva pași ajunseră la celălalt capăt al tunelului. Mergeau unul în spatele celuilalt, atenți la orice mișcare, cu degetul pe trăgaciul armelor. Ieșind la suprafață, se văzură într-o curte interioară ovală, cu pereți albaștri și netezi. În fundul ei era o poartă mare, de culoare albă, bogat ornamentată.

Matei, care mergea înainte, călcase peste o lespede de piatră romboidală. Greutatea sa puse în mișcare un mecanism nevăzut și poarta se deschise cu un șuierat prelung.

Trecură pe sub portalul arcuit și intrară într-o sală rotundă. Deasupra capetelor lor era o cupolă înaltă, străvezie. Prin ea se revărsau bogat razele Soarelui. Lumina care venea de sus scălda întreaga încăpere în nuanțe albastre-aurii. Zidurile erau împodobite cu minunate desene, compoziții bogate, în culori vii, reprezentând animale și plante pe care astronauții nu le văzuseră pe planetă. Imaginea unei flore și faune luxuriante se oferea privirilor. Mereu revenea, sub nenumărate forme, linia ondulată. Din loc în loc, gravurile înfățișau marea frământată de valuri, cascade spumoase, fluvii care își purtau undele lenește spre lacuri întinse.

— Presupun că sunt aspecte din trecutul îndepărtat al planetei, observă Dobre. O să am ce povesti fiicei mele despre arta marțienilor.

Călătorii făcură înconjurul sălii și se opriră apoi în mijlocul ei. Aici, pe un cub de marmoră albastră, brăzdată de vinișoare aurii, se înălța – ținut de trei gheare metalice – un glob străveziu. În interiorul lui, un lichid incolor se agita la fiecare pas al astronauților.

Ana îl privi curioasă.

— Ar fi interesant să știm ce conține această sferă!

Fără să se consulte cu ceilalți, ridică ciocanul geologic și lovi ușor.

Nu voise să spargă învelișul, ci doar să determine conținutul lui. Dar pereții globului se dovediseră mai subțiri decât își închipuise. Se sparseră cu un clinchet ușor. Nu se produseră cioburi. Se ivi doar o mică deschizătură perfect rotundă, prin care lichidul țâșni cu toată puterea, inundând lespezile. Analizorul chimic automat nu avu nevoie decât de câteva secunde pentru a stabili natura acestuia.

— Apă, nimic altceva decât apă!

— De-a-dreptul uimitor, observă profesorul Dobre. Pentru nițică apă atâta fast, un întreg palat cu intrări secrete!

Matei asistase cu îngrijorare la această scenă.

— Presupun că ne aflăm într-un templu al unei zeități marțiene, observă el, deși nu înțeleg cum de a persistat o concepție religioasă în condițiile unei civilizații înaintate. Fără să

se gândească bine și fără mai ales să ne întrebe, tovarășa Grigoraș a făcut o greșeală gravă spărgând acest glob. Să sperăm că fapta ei nu ne va atrage vreo neplăcere.

— Uitați-vă acolo, lângă poartă! se auzi pe neașteptate vocea lui Scarlat în receptoarele aparatelor portative de radio.

Dar, în direcția arătată, nimeni nu văzu nimic. Doar marea poartă, pe care, intrând, o lăsaseră deschisă, se închidea treptat. Inginerul Cernat alergă spre ea. Reuși să introducă în deschizătură țeava pistolului său cu raze. Un scrâșnet... și acesta fu zdrobit, de parcă ar fi fost din carton.

Din nou se auzi șuieratul și poarta se închise ermetic. Un fior îi străbătu:

— Suntem, vasăzică, prizonieri! exclamă profesorul Dobre. Și poarta asta nu-i o jucărie; e dintr-un material foarte dur!

— Mai tare decât perforatorul meu nu este însă, spuse Cernat.

Scoase din trusă o unealtă ciudată, care părea o miniatură a brațului combinei autopropulsate T.18, cu ajutorul căreia sfărâmaseră roca asteroidului Copernic, pentru a-și făuri un adăpost subteran. Era un tub nu mai lung de 30 centimetri, având la un capăt un mic motoraș generator, iar la celălalt un suport în care inginerul montă un dispozitiv de forma unei mici oglinjoare.

Peste câteva secunde, perforatorul, care folosea curenți de înaltă frecvență, intră în funcțiune cu forța sa maximă. Zgomotul produs, care pe Pământ ar fi fost foarte intens, amintea aici de zumzăitul unui roi de bondari.

Curând, în marea poartă se căscă o gură prin care putea trece un om. Se strecurară pe rând prin ea, ajungând din nou în curtea interioară a palatului.

— Acum, spune-ne ce-ai văzut, i se adresă Matei lui Scarlat. Noi nu am zărit nimic, deosebit în direcția pe care ne-ai arătat-o, în afară de poarta care se închidea.

Scarlat era în mod vizibil turburat.

— Orice veți spune, sunt absolut sigur că nu m-am înșelat. În apropierea ușii era o ființă scundă, de vreun metru înălțime. În locul capului avea ceva care semăna cu o bilă metalică...

Dobre nu se putu reține să zâmbească.

— Dumneata râzi, strigă Scarlat mânios. Te îndoiești, cu alte cuvinte, de spusele mele? Eu sunt absolut sigur de ceea ce am văzut!

Dobre izbucni într-un hohot de râs.

— Tovarășe Scarlat, veselia mea are cu totul alte cauze. Mă gândesc cât de zdruncinate sunt concepțiile dumitale. După ce ai susținut cu tărie că nu vom găsi niciun fel de ființe raționale pe Marte, tocmai dumneata ai fost acela care a descoperit cuțitul ornamentat. Și acum, tot profesorul Scarlat e cel căruia i-a fost dat să zărească prima ființă de tip superior și încearcă să-i convingă pe ceilalți că nu s-a înșelat.

Pe urmă, am mai râs din alt motiv. Dumneata te înspăimânți la gândul unei ființe cu o bilă metalică în loc de cap. Dar ce și-o fi spunând ființa respectivă, văzându-te pe dumneata purtând un glob transparent?

Scarlat își mușcă buzele, dar nu mai spuse nimic.

*

În cadrul unei emisiuni speciale, astronauții comunicară celor de pe asteroid toate întâmplările survenite de la aterizare.

„Pescărușul” se îndepărta tot mai mult de pădurea în care descoperiseră palatul albastru. Tufișurile alternau acum cu copaci scunzi, care purtau frunze lungi, albastre. Nicăieri nu se găsea însă vreo urmă de plante cultivate.

— Ciudate ființe raționale mai sunt și astea, observă Cernat. Au înălțat palate, dar nu cunosc încă agricultura!

Terenul începea să urce. Racheta pe șenile înainta acum mai încet, croindu-și drum printre copacii pitici.

Cercetătorii priveau panorama prin geamurile „Pescărușului”, iar aparatul de filmat funcționa neîntrerupt.

— Nu mai avem mult și va veni noaptea, spuse Matei, după ce își consultă cronometrul. Suntem de peste 11 ore pe Marte. O zi și o noapte durează aici 24 ore și 40 minute pământești, căci atâta ține rotația planetei în jurul propriei ei axe.

Cu cât înaintau, vegetația devenea mai rară. După o jumătate de oră de drum, racheta ajunse pe un platou, aflat la o altitudine de 470 metri, care domina împrejurimile.

— Aici vom poposi peste noapte, hotărî Matei.

Îi făcu semn lui Cernat și acesta opri racheta.

Coborâră. În jurul lor domnea o liniște adâncă. Soarele, al cărui disc părea de două ori mai mic decât pe Pământ, se apropiase de orizont. Un norișor alb se ivise după o creastă învecinată, plutind spre Apus, de parcă s-ar fi grăbit să ajungă

globul roșcat al Soarelui. Era primul nor pe care îl vedeau după un drum de sute de kilometri.

Se urcară pe o stâncă ce se înălța în mijlocul platoului.

Spre Vest, în direcția de unde veniseră cu nava, zăriră în primul plan suprafețe galben-verzui de stepă, care alternau cu zonele albastre și violete ale pădurilor. Dincolo de acestea se întindea, nesfârșit, pustiul roșcat în care aterizaseră. Scânteia puternic în ultimele raze ale Soarelui.

Spre Răsărit, în imediata apropiere a platoului, se desfășura o vale atât de largă, încât abia puteai s-o cuprinzi cu privirea. Prin mijlocul ei șerpuiau undele verzui ale unei ape. Dincolo de aceasta venea o nouă fâșie de stepă, iar apoi un pustiu de o culoare cărămizie intensă. Aproape de orizont se vedeau alte văi albastre străbătute de fire de apă.

Departe, la Nord, cursurile de apă se uneau, formând un bazin uriaș, un rezervor de apă de culoare închisă, aproape violetă.

Liniștea serii era din când în când întreruptă de țipetele animalelor și de foșnetul difuz al frunzelor. Soarele apusese. Amurgul nu dură decât câteva secunde, datorită atmosferei extrem de rare. Apoi, subit, se lăsă noaptea.

Animalele se închiseră în carapace sau se ascunseră în vizuini. Plantele își strânseră frunzele de-a-lungul tulpini și începură să arunce sclipiri fosforescente.

În interiorul micii rachete se aprinseră automat luminile albe ale tuburilor fluorescente. Obosiți de drum, călătorii se pregătiră de odihnă.

42. Canalul

Dimineața porniră la drum îndată după răsăritul Soarelui.

O jumătate de ceas mai târziu, „Pescărușul” ajunse la marginea apei din vale. Malurile erau năpădite de buruieni și nimic nu dădea de bănuit că această „cale de apă” fusese făurită de niște ființe raționale.

— Și totuși, remarcă Matei, acesta trebuie să fie, după poziția lui, unul dintre canalele marțiene ce se văd de pe Pământ. Să vedem în primul rând ce lățime are.

Cu ajutorul telemetrului stabiliră lărgimea canalului. Avea aproape șapte kilometri. Ana cercetă compoziția geologică a

malului. Era format din blocuri masive de rocă extrem de dură, așezate unele peste altele. Regularitatea lor o făcu să exclame:

— E imposibil ca natura să fi clădit un asemenea mal! Pentru mine nu există nicio îndoială că aceasta este opera unor ființe care au atins un grad superior de civilizație.

La un semn al lui Matei Butaru, șenilele fură retrase și curând mica rachetă se legăna pe plutitoarele ei printre valurile albastre-verzui.

Pe maluri, vegetația era deosebit de bogată. Dealuri, văi și păduri rămâneau în urma navei.

Din când în când, treceau pe lângă construcții care semănau cu niște conuri cu vârful retezat. Din apropierea lor porneau canale laterale, cele mai multe astupate de bolovani și invadate de vegetație.

Clădirile erau roase de vreme și în mare parte dărâmate. Le acoperea un mușchi des, de culoare albastră.

— Acestea sunt probabil niște stații de pompare sau, mai exact, au fost stații de pompare, spuse Cernat. De la ele se regla, desigur, trecerea apei în căile secundare.

Prin binoclu văzură două derivații ale canalului principal. Ele duceau la un fel de cascadă, în apropierea căreia se aflau câteva turnuri înalte, de formă cilindrică. Acum derivațiile erau astupate, iar turnurile, despre care se putea presupune că fuseseră altădată hidrocentrale, erau în ruine.

Totul avea un aspect de paragină. O lume care murea. Doar vegetația aducea o notă de vioiciune printre aceste dărâmături.

„Pescărușul” înainta grăbit, spintecând apa cu trupul său metalic. Astronauții scrutau neîncetat malurile prin binocluri, filmau și fotografiau. Poligonoidul sferic le era de mare folos pentru stabilirea poziției exacte.

Nava trecea tocmai pe lângă una dintre ruinele în formă de trunchi de con, când Aurelian Dobre, care o cercetase cu interes, scoase un strigăt:

— Atenție! Acolo!

Își îndreptară privirile în direcția indicată. În fața construcției stătea imobilă, de parcă ar fi fost de piatră, o făptură stranie, păroasă și scundă. Pe cap îi scânteia un coif rotund, argintiu. Simțindu-se observată, ființa începu să se miște și se învălui deodată într-un nor de fum des, care se ridică încet spre cer.

Când norul se risipi, făptura dispăruse. Traseră „Pescărușul” la mal, dar, cu toate cercetările, nu reușiră s-o găsească.

— Acum cel puțin l-ați văzut cu toții, spuse Scarlat, când reveniră în navă. Tovarășe Dobre, ce zici?

— Eu spun ceea ce am spus și până acum. Susțin și mai departe că pe Marte pot exista ființe raționale și iată că se dovedește că am avut dreptate! În timp ce alții...

— Fiți fără grijă, ne vom lămuri în curând, interveni Matei.

După ce mai navigară câtăva vreme, se hotărâră să acosteze. „Pescărușul” se apropie de o porțiune a malului unde panta era lină. Aici, pereții de stâncă se năruiseră de mult, acoperind solul dimprejur cu bolovani și pietriș.

Plutitoarele fură retrase, nava își scoase din nou șenilele și porni spre un platou înalt, din apropierea cursului apei. Coborâră.

— Să cercetăm acum și unul dintre brațele laterale, propuse Cernat, urmărind cu privirea un fir îngust de apă, care se pierdea printre tufișurile violete. Cu una din bărcile noastre pneumatice s-o pornim de-a-lungul acestui canal auxiliar. Ce părere aveți?

— Bună idee, i se asocie îndată Dobre, haideți să scoatem barca.

— Nu vă grăbiți, îi opri Butaru, mai sunt atâtea cercetări de făcut și nici racheta nu putem s-o lăsăm singură.

— Matei dragă, insistă Ana, e vorba de o plimbare scurtă, dar care ne-ar putea aduce multe lucruri noi.

— Bine, dacă sunteți cu toții de aceeași părere, fie și așa. Eu însă rămân în rachetă să-mi continui observațiile meteorologice și astronomice.

Ceilalți nici nu așteptaseră bine ca Matei să-și dea încuviințarea și se apucară de pregătiri.

Butaru se întoarse tăcut spre navă, pentru a-i ajuta. Barca pneumatică fu scoasă din corpul argintiu al „Pescărușului”. O apăsare pe un buton și din rezervor țâșni aerul comprimat.

Curând luntrea plutea, legănându-se pe valurile canalului. Încărcară aparatajul ușor de cercetare, câteva unelte și armele cu raze. Apoi se instalară pe bănci.

Câteva minute mai târziu, barca, prevăzută cu un mic motor, dispăru bâzâind după o cotitură a canalului secundar.

*

Matei rămăsese singur. În jurul lui liniștea era întreruptă doar de murmurul apei. Se apucă de lucru, hotărându-se să verifice mai întâi cercetările întreprinse imediat după aterizarea pe Marte. Scoase seismograful ultrasensibil și îl înfipse într-o stâncă, pentru a controla din nou oscilațiile solului. Pe banda de hârtie apăru o linie dreaptă.

— Într-adevăr, Marte e o planetă bătrână. Solul ei a încremenit parcă, se gândi el.

Barometrul indica o presiune atmosferică de 142 milimetri, ceva mai mică decât o constataseră la prima cercetare.

După ce își notă datele într-un bloc de vinoină, Matei se hotărî să examineze atmosfera. Cu ajutorul analizorului, stabili compoziția ei exactă. Determină proporțiile azotului, oxigenului și bioxidului de carbon, apoi măsură concentrația prafului.

Rând pe rând, intrară în funcțiune și celelalte aparate: anemometrul, reflectometrul special, termometrul cu arc, și higrometrul. O serie de alte aparate începură să efectueze înregistrări automate pe benzi minuscule.

Pe la ora cinci după amiază, Matei Butaru luă o gustare și apoi lucră mai departe.

Întreprinse cercetări cu privire la viteza de curgere a apei canalului și analiză compoziția ei. Prinse apoi câteva exemplare de animale acvatice pentru Dobre. După ce își făcu ultimele notițe și clasă benzile cu înregistrările aparatelor în fișierul anume pregătit, se așeză obosit pe o ridicătură a solului.

Timpul trecea pe nesimțite și o nouă seară marțiană se lăsa peste rămurișul copacilor.

Astronomul ridică ochii spre cer. Pământul se vedea ca o stea mare și strălucitoare. Era un astru de dimineață și de seară, ca și Luceafărul pentru pământeni.

„Arată cam la fel de mare ca Jupiter văzut de pe globul terestru,” gândi Butaru.

Ducând binoclul la ochi, deosebi limpede fazele unora dintre astrele care licăreau pe cerul marțian. Pământul și Luna aveau forma unor seceri, iar Venus apărea ca o jumătate de disc minuscul.

— Unde să fie sateliții lui Marte, Deimos și Phobos?

Cu ochiul liber, aceștia nu se vedeau ca niște discuri, așa cum se zărește Luna de pe Pământ, ci doar ca două puncte luminoase.

Phobos strălucea mai puternic decât planeta Venus văzută de pe Pământ, în timp ce Deimos avea o lumină mai slabă, datorită depărtării mult mai mari.

Tânărul savant privi din nou prin binoclu. Sateliții îi apărură de această dată ca niște discuri. Urmărindu-i cu atenție, reuși să deosebească fazele lor. Intră în rachetă și îndreptă telescopul „Pescărușului” spre Phobos, satelitul pe care îl vizitaseră înainte de a ateriza pe Marte. Vedea acum din nou suprafața cunoscută, aspră și sălbatică, a însoțitorului lui Marte. Curând putu deosebi și triunghiul auriu, care scânteia într-o lumină vie.

Tot urmărind sateliții, Matei remarcă un lucru deosebit de interesant. În timp ce Deimos se deplasa de la Răsărit spre Apus, ca toți ceilalți aștri ai cerului marțian, Phobos făcea cale întoarsă, mișcându-se de la Apus spre Răsărit.

Explicația acestui fenomen îi era cunoscută. Phobos avea o viteză atât de mare, încât îl înconjura mai repede pe Marte decât se învârtea acesta în jurul propriei sale axe. Astfel, deși se rotea în același sens ca și Deimos, de aici părea că se învârtește în sens opus.

Ce repede parcurgea acest satelit cerul! Într-o singură oră, Phobos străbătea aproape o șesime a bolții.

Matei Butaru părăsi telescopul și ieși din nou afară. Se apropie de marginea platoului și privi spre canalul auxiliar. Era îngrijorat că prietenii săi nu reveniseră. Își consultă ceasul.

— Sunt mai bine de doua ore de când urmau să se întoarcă... Să se fi întâmplat ceva?

Acum începea să regrete că aprobase până la urmă planul lor.

Se făcuse noapte adâncă. Vegetația sclipea într-o lumină albăstruie, fosforescentă. Iarba, mușchii, tufișurile și arborii de pe mal păreau acoperiți de o poleială scânteietoare.

Deodată, tânărului savant i se păru că vede un abur ușor plutind deasupra apei. Își spuse că este probabil o iluzie optică. Lumina pe care o răspândea vegetația era obositoare și astronomul căscă repetat. Obosit, după o zi de muncă încordată, se așeză pe o piatră și închise ochii. Atunci se petrecu un lucru curios. Urechile începură să-i vâjâie și în mădulare i se strecură o amorțeală împotriva căreia nu avu puterea să lupte. Mai reuși

să privească printre gene și i se păru că totul se cufundă într-un nor verzui, prin care se întrezăreau doar sclipirile vegetației fosforescente.

— Să fie un gaz toxic? se întrebă el.

Observă îngrijorat că, în grabă, nu-și încheiase perfect mănușile.

— Oare contactul mâinilor mele cu acest abur să-mi fi provocat somnul?

Vru să meargă, să facă câțiva pași, dar toropeala îl ținea nemișcat.

Peste câteva clipe căzu într-o ațipeală, în care somnul se amesteca cu conștiința că doarme și că nu ar fi trebuit să doarmă. Avu un vis ciudat. Se făcea că era din nou în misterioasa clădire aflată în mijlocul pădurii. Din sfera străvezie lichidul țâșnea fără încetare, inundând lespezile. Căuta să-l oprească, apăsându-și palmele peste mica spărtură. Dar apa se prelingea printre degete. Nu departe de el i se păru că aude un zgomot. Se întoarse brusc. Doi ochi portocalii îl fixau, urmărindu-i mișcările. Simți un fior prin șira spinării și se trezi dintr-odată.

Când se uită în jur, crezu câteva clipe că tot mai visează. La câțiva metri străjuiau două făpturi învăluite în aburul verde.

Matei sări în picioare.

Ființele ciudate începură să se miște, făcând niște salturi caraghioase.

Dinspre marginea platoului, dintre tufișurile dese, soseau țopăind mereu alte umbre. Cele mai apropiate erau acum la numai zece pași de el. Îl înconjurau sărind și învârtind deasupra capului brațe lungi și subțiri ca niște șerpi, care ieșeau din partea superioară a trupului.

Cu o încordare supremă, Matei reuși să-și învingă toropeala. Un gând îl străfulgeră: „Trebuie să-mi manifest în mod vizibil intențiile pașnice”.

Ridică mâinile cu palmele îndreptate înainte, sperând că va putea astfel să le dea a înțelege că are gânduri prietenești.

Făpturile care îl înconjurau nici nu băgară în seamă gesturile sale. Înaintau mereu, dansând parcă.

Tot retrăgându-se, Matei ajunse la rachetă. Ridică arma cu raze pe care o purta la brâu, o potrivi la intensitatea medie și, ducând-o fulgerător la ochi, trase.

Radiațiile porniră fără zgomot și câteva umbre căzură la pământ. Una dintre ființe ridică brațul și aruncă ceva. Se auzi un pocnet ușor și un fum dens învălui întreg platoul.

Butaru dădu drumul trăgaciului și așteptă. Peste câteva clipe fumul se risipise. Platoul era gol, iar ființele misterioase dispăruseră.

„Nu-mi vine să cred că a fost un vis. Și totuși, cât de straniu...”

Deodată observă două trupuri care zăceau nemișcate pe solul acoperit de mușchi de la marginea platoului. Se apropie cu precauție, ținând arma pregătită, și aprinse brusc farul electric.

În fața lui se aflau doi dintre atacanți. Nu erau mai înalți de un metru. Trupul lor era aproape cilindric și sub blana deasă, de culoare albastră, puteai ghici straturi groase de grăsime. Corpul se îngroșa treptat de jos în sus, atingând lățimea maximă în regiunea plămânilor, desigur foarte puternici. Apoi se subția subit și se termina printr-un cap rotund și păros, care semăna cu acela al unei maimuțe. Părul lipsea doar pe pomeții obrajilor.

În jurul capului purtau un glob dintr-un metal argintiu, având în față un geam rotund. Din dreptul gurii pornea o țeavă spre un rezervor sferic, atârnat în dreptul șoldului.

Aveau două brațe păroase, lungi și subțiri, așezate de o parte și de alta a corpului. Trunchiul se continua jos cu un picior gros și scurt, așezat în față, și un altul, mai subțire, în spatele primului, care amintea de o coadă de cangur.

„Așa arată vasăzică picioarele, cu ajutorul cărora înaintează sărind!”

Îmbrăcămintea marțienilor consta dintr-un șorț scurt, legat în jurul mijlocului și un fel de cizmă, trasă peste piciorul anterior.

Butaru se aplecă și pipăi unul dintre trupuri. Carnea era moale și mușchii păreau slab dezvoltați.

Apropiindu-și urechea și lipind-o de pieptul făpturii, auzi o bătaie slabă.

„Trăiește deci, se bucura el. Poate că voi reuși să mă înțeleg cu ei, după ce se vor trezi din leșin”.

Făcu cale întoarsă spre rachetă.

Deodată însă, auzind niște zgomote stridente, întoarse capul. Observă cu spaimă că ființele păroase reveniseră în număr și mai mare. Își pregăti arma și rămase în așteptare. Apoi se gândi

că aceasta nu va fi poate suficientă. Intră în rachetă și scoase mitraliera cu raze.

Făpturile misterioase erau tot acolo unde le văzuse cu câteva clipe mai înainte.

„Să încep eu atacul? chibzui el. Poate că reușesc să le fac să priceapă că nu le sunt dușman”.

Întinse din nou mâinile. Una dintre făpturile misterioase ridică atunci un obiect prelung deasupra capului.

„Am impresia că au înțeles. Cred că este un gest prietenesc.”

Nu reuși să-și sfârșească gândul. Din tubul marțianului țâșni ca fulgerul o bilă albastră. Înainte ca Matei să poată declanșa mitraliera, simți o durere puternică în piept.

Încercă să intre în „Pescăruș”, dar nu izbuti să se miște din loc. Întinzând mâna, reuși să apuce mecanismul trapei și să-l împingă cu putere, închizând ermetic nava pe dinafară. Apoi, forțele îl părăsiră. Scăpă mitraliera din mână.

Câteva clipe i se păru că totul se învârtește în jurul lui. Apoi se prăbuși. Văzu ca prin vis nenumărate umbre albastre țopăind în jur și aplecându-și capetele hidoase deasupra sa. Apoi își pierdu cunoștința.

43. În adâncuri

Barca pneumatică înainta cu mare viteză prin apele liniștite ale canalului lateral, lăsând în urmă malurile stâncoase. Fâșia de apă se îngusta din ce în ce mai mult. Cerul se menținea senin, doar la Nord, spre orizont, se ivise de vreun sfert de oră un nor întunecat.

— Crezi că vine încoace, Ana? întrebă inginerul.

— Nici gând de așa ceva, răspunse tânăra fată, dar s-ar putea să înceapă...

Nu ajunse să-și termine gândul, când picături mari se porniră să cadă, oblic deasupra bărcii.

Se uitară uimiți unul la celălalt. În dreptul lor, bolta se menținea limpede. Doar norul acela îndepărtat ar fi putut constitui cauza acestui fenomen.

— O ploaie foarte piezișe, le explică Ana Grigoraș. Sub norul pe care îl vedem, nu plouă. În schimb, vântul poartă cu mare ușurință picăturile încoace. Forța atracției planetare fiind mult mai redusă decât pe Pământ, curenții de aer le duc până

departe. Cu alte cuvinte, ploaia, deviată de vânt, cade sub un unghi care se îndepărtează considerabil de verticală.

Apa nu pătrundea prin costumele impermeabile ale astronauților. În schimb, începuse să umple barca pneumatică. Din fericire, aceasta dispunea de o mică pompă de evacuare, a cărei punere în funcțiune înlătură orice pericol.

După câtva timp ieșiră din zona ploii.

Cernat, care tot timpul nu lăsase binoclul de la ochi, spuse deodată:

— Canalul se termină brusc. Se oprește într-o masă stâncoasă...

— Prostii, interveni Scarlat. Pe undeva trebuie doar să se scurgă apa!

— Să mergem mai departe și vom vedea, hotărî Virgil Cernat.

Câteva minute mai târziu ajunseră în fața unui perete de piatră, în care se căsca o deschizătură înaltă de peste 12 metri. Era o gură de tunel, atât de întunecoasă, încât privirile nu reușeau să-i străpungă bezna. Apa pătrundea aci, revărsându-se în adâncuri. Luntrea se opri o clipă în fața intrării și astronauții se ținură cu mâinile de marginile netede ale stâncii.

— Înainte, tovarăși, să intrăm, îi îndemnă nerăbdătoare Ana.

Zumzetul motorului, care contenise o clipă, începu să se audă din nou. O ființă păroasă, pe care astronauții nu o observaseră și care sta pitită după o stâncă din apropiere, văzând cum barca pneumatică se pierde în adâncul peșterii, apăsă pe butonul unui aparat portativ și începu să țopăie grăbită, până ce dispăru printr-o crăpătură a peretelui de piatră.

*

Canalul avea aici, în porțiunea lui subterană, o lățime de numai doi metri. Curentul apei era extrem de repede. Barca înainta vertiginos, deși opriseră de câteva minute motorul.

Inginerul, care stătea la cârmă, trebuia să fie tot timpul cu ochii în patru, pentru a evita o ciocnire cu pereții laterali. Înaintau tot mai repede, sfredelind cu privirile întunericul din fața lor. Timp de un sfert de oră nu zăriră decât undele de un verde închis și bolta umedă, sclipitoare.

Deodată însă, calea de apă se lăți. La lumina farurilor electrice se văzură într-o grotă de dimensiuni gigantice, în care apa canalului se vărsa într-un imens lac subteran.

Puseră din nou în funcțiune motorul și barca își continuă drumul, spintecând oglinda apei. Undeva, în depărtare, licărea o luminiță verzuie. Cernat cârmi într-acolo.

După câteva minute ajunseră în fața unui zid de piatră, în care erau tăiate niște trepte largi. Călătorii legară barca și coborâră cu precauție scările.

Scarlat le număra în tăcere. Deodată auziră un șuierat, urmat de un zgomot surd. Se întoarseră alarmați și în aceeași clipă Scarlat strigă:

— Înapoi! Să fugim înapoi!

Era însă prea târziu. În spatele lor, calea era acum barată de o poartă imensă, care se lăsase pe neașteptate din boltă.

Virgil Cernat își controlă arma cu raze.

— S-ar putea ca ceea ce s-a petrecut să nu fie un act dușmănos. Totuși, e bine să fim pregătiți, gata de apărare.

Continuau să coboare. Priveau mereu în jur, ținând carabinele gata să tragă. Trecură câteva minute apăsătoare.

De jos, de la capătul scării, lucea tot mai puternic lumina cu reflexe verzui. Trecuseră de ultima treaptă, când se văzură într-o sală mare, săpată în stânca albastră. Pereții netezi erau împodobiți cu același gen de ornamente pe care le întâlniseră și în palatul de la suprafața planetei. Linii albe formau aici figuri geometrice și ondulațiile albastre se întretăiau. Pe jos, lespezile erau acoperite cu un material galben, care forma o bandă lată de vreo cinci metri. Abia călcaseră pe această bandă, când se auzi un uruit și aceasta se puse în mișcare.

— Un covor rulant! strigă Ana. Locuitorii peșterii stăpânesc fără îndoială o tehnică înaintată! Eu zic să ne lăsăm conduși...

După ce consultă aparatul-brățară, Scarlat le comunică un alt fapt interesant:

— Presiunea atmosferică a sporit aici la 308 milimetri. E dublă față de cea de la suprafață. Gazele sunt mai dense și conținutul de oxigen mai bogat. Desigur că și sunetele se transmit mai bine.

— Păcat că nu-i de ajuns oxigen ca să ne scoatem căștile, observă Dobre cu regret.

Banda mișcătoare îi transporta spre o nouă deschizătură din perete. De jur împrejur, astronauții nu zăreau decât zidurile albastre, acoperite cu ornamente albe. Înaintau din ce în ce mai repede. Abia își puteau ține echilibrul. Deodată, din înaltul bolții

năvăli un fum gros. Inginerului i se păru că zărește în apropiere niște siluete agitându-se. Ridică arma cu raze, dar în aceeași clipă fu învăluit într-o pâclă deasă.

Lăsă arma jos. Nu îndrăznea să tragă, de teamă să nu-i nimerească pe prietenii săi.

Viteza benzii rulante creștea mereu, iar ceața care îi învăluia se făcea din ce în ce mai compactă. Cu o smucitură bruscă, covorul se opri. Călătorii nu reușiră să-și mențină echilibrul. Căzură unii peste alții, scăpând armele. Domnea un întuneric adânc. Nici farurile nu reușeau să străbată vălul gazelor. Astronauții întindeau brațele prin beznă, sperând că se vor putea apropia unul de celălalt.

Reușiră să se scoale în picioare, dar se simțiră din nou trântiți la pământ. Niște funii puternice îi cuprindeau. Încercară să se apere, lovind în dreapta și în stânga. Scarlat și Cernat își găsiră armele pierdute, însă nu se încumetau să facă uz de ele.

Frânghiile se înmulțeau mereu. Se încolăceau în jurul trupurilor lor, țintuindu-i la pământ. Unul câte unul fură imobilizați în acest păienjeniș, care amenința să-i sugrume.

Dobre continuă mult timp să se zbată. Lovea cu picioarele în toate direcțiile. La un moment dat, ceilalți astronauți îi auziră vocea furioasă:

— Lovesc, tot lovesc, îi dobor și parcă tot mai mulți vin! Na și aici! Și acolo! Ține și tu!...

Dar în curând puterile îl părăsiră și pe el.

Peste câteva minute, fumul se risipi. Călătorii văzură niște făpturi păroase și scunde, care îi înconjurau, țopăind într-un picior.

— Să știți că de data asta am pățit-o! spuse Scarlat.

Între timp, agresorii formaseră un grup. Păreau să se sfătuiască. Vorbeau între ei, scoțând niște sunete asemănătoare notelor muzicale.

— Aci nu poartă căștile sferice, ceea ce dovedește că pentru ei cantitatea de oxigen este suficientă, observă Scarlat. Plămânii lor sunt probabil mult mai dezvoltați decât ai noștri, și aceasta explică bombarea extraordinară a pieptului.

— Așa e, aprobă Dobre. Cred că în peșteră există fie o sursă naturală de oxigen, fie o fabrică care îl produce pe cale artificială.

Fără globul argintiu, făpturile erau și mai hidoase. Ochii lor bulbucați, de culoare portocalie, aveau o privire plină de cruzime. Printre buzele cărnoase, întredeschise, ieșeau niște dinți puternici, lungi și ascuțiți, asemenea unor colți.

Părea că grupul ajunsese la o înțelegere. Apropiindu-se din nou de astronauți, îi apucară cu brutalitate de picioare și începură să-i strângă, depunându-i în mijlocul covorului mobil. Se suiră apoi și ei pe banda galbenă, care porni cu toată viteza.

Treceau prin coridoare întunecoase, prin săli de forme geometrice complicate, cu izvoare de lumină pe jumătate ascunse în perete. Apoi pătrunseră într-un culoar cu mult mai larg decât primul. În pereții lui albaștri erau o mulțime de uși, care la trecerea astronauților se dădeau fără zgomot la o parte, lăsând să iasă pâlcuri de marțieni care îi priveau curioși.

Unii se apropiau de covorul rulant, încercând să-i atingă cu brațele lor păroase. Paznicii însă îi goneau și banda mobilă continua să lunece prin mijlocul culoarului.

În sfârșit, se opriră. Călătorii fură înșfăcați, fiecare de către patru-cinci marțieni și duși spre o boltă rotundă, care se deschidea în fundul culoarului.

Aici se înălța o poartă monumentală, plină de ornamente, cu mult mai impunătoare decât cele pe care le văzuseră până acum. Motivul central încrustat era un imens pește de aur, care plutea în undele albastre ale unei ape.

Canaturile se dădură larg în lături. Se văzură într-o sală care se asemăna întrucâtva cu interiorul palatului descoperit în primele ore după aterizare. Aici însă totul era cu mult mai vast, mai grandios. Ornamentele de pe plafon, lucrate într-un metal argintiu, străluceau orbitor, iar zidurile albastre erau încrustate cu cristale sclipitoare.

Ca și în templul de la suprafață, motivul dominant era acela al valurilor. Nenumăratele desene și gravuri aveau ca subiect apa. Erau înfățișați marțieni bând, spălându-se, pescuind.

În mijlocul sălii se afla o sferă străvezie, plină cu apă, la fel cu cea din palatul pe care îl vizitaseră. Aici însă, globul era cu mult mai mare. Avea un diametru de cel puțin 15 metri.

Paznicii îi duseră până în apropierea acestuia. Unul dintre ei se apropie de postamentul de marmoră albă care-l susținea și apăsă pe un resort mascat de ornamente. Marțienii săriră repede în lături.

Câteva clipe nu se întâmplă nimic. Apoi, fulgerător, lespedea pe care fuseseră așezați călătorii se scufundă. Își pierdură echilibrul și căzură unii peste alții. Se rostogoliră pe o pantă înclinată timp de câteva secunde. Apoi se izbiră de piatra goală. Scarlat se lovi atât de rău, încât își pierdu cunoștința.

Inginerul era și el amețit de căzătură. Reuși însă să ridice capul și deschise ochii. În jurul său întunericul era de nepătruns. O liniște de mormânt domnea în această temniță subterană.

— Bine că nu ni s-au spart coifurile, se gândi el.

Căută apoi să comunice prin radio cu Matei. Dar încercările fură zadarnice. Conducătorul expediției nu răspundea.

*

Matei Butaru se trezi. Capul îi vâjâia puternic și în piept simțea o durere ascuțită.

Bezna era atât de adâncă, încât nu reușea să deosebească nimic în jurul lui.

Își pipăi brațele și picioarele, constatând cu bucurie că erau întregi. Încercă să pună în funcțiune aparatul de radio, pentru a vesti lui Virgil cele întâmplate, dar acesta – complet sfărâmat – nu funcționa. În schimb, descoperi farul electric în bună stare. Îl scoase la repezeală și-l aprinse. O fâșie argintie de lumină despică întunericul.

Zări pereții umezi ai închisorii sale, niște ziduri formate din blocuri enorme de piatră. Nicăieri nu era vreo ușă sau fereastră.

„Pe unde am fost eu oare băgat aici?” se întrebă nedumerit astronomul. Sculându-se în picioare, făcu înconjurul temniței: „Nici cea mai neînsemnată deschizătură în perete”, murmură el. Rămânea doar tavanul.

Îndreptă lumina reflectorului în sus. Bolta era la o înălțime de cel puțin șapte metri: „E inexplicabil. Azvârlit de la această înălțime, n-aș fi ajuns nevătămat!”

Dar ceea ce urmă, reuși să-i înlăture nedumeririle. În tavanul celulei, o piatră se dădu încetișor la o parte. O lumină vie pătrunse în interior. Prin deschizătură fu introdus un fel de burlan gros, care ajunse într-o clipă la picioarele astronomului. Se auzi un foșnet și prin țeavă începură să lunece câteva obiecte. Apoi tubul fu din nou retras, dispărând prin gaura din tavan. Blocul de piatră reveni la locul său.

Totul se petrecuse cu o repeziciune uimitoare. Dacă Matei n-ar fi văzut obiectele, ar fi fost înclinat să creadă că totul nu fusese decât un vis. Le cercetă cu cea mai mare atenție. Mai întâi puse mâna pe un bidon de metal, care conținea un lichid incolor. Îi era o sete cumplită.

„Fie ce-o fi, trebuie să încerc. Dar ce mă fac cu respirația?”

Își scoase pentru câteva clipe sfera străvezie și, ținându-și răsuflarea, gustă. Era o apă rece, cu un gust excelent.

Încurajat de această primă încercare, desfăcu și cutia hexagonală, plină de fructe marțiene de toată frumusețea.

„Să le las neatinse tocmai pe acestea? Nu văd de ce mi le-ai fi trimis, decât ca să le mănânc. Așa cum mă aflu în mâinile lor, nu cred că ar mai avea nevoie să-mi întindă curse sau să mă otrăvească.”

Dar nu putea mânca ținându-și respirația. Se frământa tocmai pentru a găsi o soluție, când își aminti că avea în buzunar câteva rezerve de oxigen.

„Încăperea pare etanșă. Pot deci să fac încercarea de a crea o atmosferă prielnică respirației.”

Destupă două dintre rezervoare și gazul țâșni cu putere. Curând putu să-și scoată coiful și începu să mănânce. Fructele erau minunate, zemoase și totodată dulci și aromate. Al treilea obiect era o cutioară ovală. În ea se afla un terci de culoare roșcată, care răspândea un miros îmbietor.

„O să am ce să-i povestesc lui Dincă, dacă mai reușesc vreodată să scap de aici.”

Începu să mănânce cu poftă. Îi găsi un singur cusur: era extrem de grasă. Totuși, nu lăsă inimic pe fundul cutiei.

Terminase tocmai ultima îmbucătură și din darurile neașteptate nu rămăseseră decât vasele goale, când niște zgomote curioase îi atraseră atenția. Sări în picioare și ascultă cu înfrigurare. Păreau să vină de la numai câțiva metri. Se apropie de peretele din dreapta și își lipi urechea. Auzi niște țipete curioase, asemenea stridențelor unei orchestre dezacordate, apoi câteva zgomote produse de obiecte în cădere. Pe urmă se făcu din nou liniște.

„Desigur că Virgil și ceilalți vor începe neîntârziat să mă caute, când se vor reîntoarce la rachetă.”

Trapa din tavan se deschise pe neașteptate. Câteva clipe, oxigenul din temniță se auzi scăpând afară. Tocmai când Butaru

se pregătea să-și fixeze casca străvezie, trapa se închise la loc. Putu astfel să rămână cu capul descoperit, căci în temniță rămăsese oxigen suficient.

O funie subțire fu lăsată în jos și un marțian coborî cu îndemânare.

Savantul se retrase spre perete, hotărât să se apere.

Vizitatorul nu părea însă să aibă intenții ostile. Se opri în fața lui și îl privi cu multă curiozitate.

Semăna cu marțienii pe care îi mai văzuse și totuși ceva parcă îl deosebea de ei. Fața lui deschisă, lipsită de globul metalic, era prietenoasă, iar ochii mari nu aveau privirea crudă a celorlalți. Fruntea părea mai înaltă, iar bărbia mai puternic dezvoltată. Părul lipsea aproape cu totul de pe obraz.

Matei îi urmărea mișcările.

Marțianul scoase câteva sunete melodioase și făcu semne care păreau a fi un salut. Se apropie apoi și mai mult de el, sărind cu stângăcie pe piciorul său gros. Butaru îi văzuse pe ceilalți marțieni executând sărituri înalte, pline de agilitate, pe când acesta nu reușea decât anevoie să se miște.

Noul venit îi ghicise parcă gândul. Duse unul dintre brațe spre picior și făcu să zornăie un lanț subțire. Apoi arătă spre piept, unde era tatuat un cerc rotund, întretăiat de un lanț. Acest semn părea ars cu fierul roșu, pe o secțiune de piele care fusese despuiată de păr.

„Un prizonier sau un sclav, își zise astronomul, plin de uimire. Poate deveni un aliat prețios, dacă reușesc să mă înțeleg cu el. Dar tocmai aci este greutatea.”

Ridică mâinile ca și prima dată, cu palmele desfăcute înainte, în semn de prietenie. Înțelegând, marțianul făcu același gest cu cele două brațe lungi și subțiri. Pe buzele sale groase apăru ceva care aducea a zâmbet.

„Hotărât că nu are intenții dușmănoase!” își zise Butaru.

Scoase stiloul pneumatic și carnetul de notițe. Desena o schemă a sistemului nostru planetar. Punând degetul pe globul terestru, rosti limpede și suficient de puternic cuvântul „Pământ”. Apoi arătă spre sine. Marțianul dădu de câteva ori din cap în semn că a înțeles.

Matei își opri apoi degetul asupra Soarelui și îl numi pe acesta.

Vizitatorul său îi luă stiloul din mână, îl îndreptă spre planeta Marte, scoase trei sunete melodioase și arătă spre el.

Astronomului îi scăpă o exclamație de uimire.

Începu să deseneze alte figuri, numindu-le în același timp. Apoi arătă spre cap, spre picioare, spre mâini, spunând cuvintele respective. Marțianul îi indica sunetele sau asociațiile de sunete melodioase care formau cuvintele corespunzătoare ale limbii lui.

După câtva timp, își spuseră reciproc numele. Al marțianului era format din trei sunete. Acestea se asemănau oarecum cu Mi, Sol și Si din gama obișnuită pe Pământ.

Reușiră să lege o mică conversație, în care cuvintele erau completate prin gesturi și desene.

Mi-Sol-Si îl făcu să priceapă că el îi trimisese apa și alimentele.

Arătându-i zidul din dreapta, noul său prieten îl făcu să înțeleagă că dincolo mai erau alți cinci captivi pământeni.

— Ei sunt! strigă Butaru. Vasăzică au căzut în capcană, ca și mine!

Mi-Sol-Si îi povesti că pe Marte trăiau, în afară de marțienii sălbatici, un alt grup de locuitori. El fusese făcut prizonier de către sălbatici și silit să le fie rob.

Discuția aceasta curioasă dura de multă vreme, când de sus se auziră zgomote. Marțianul se cutremură. Porni atât de repede, pe cât îi permitea lanțul, spre funia care atârna din tavan și începu să se cațere. Peste câteva clipe dispăru prin trapă. Aceasta se închise, cufundând din nou temnița în noapte.

*

Musafirul neașteptat mai reveni.

Pentru a întreține în grotă atmosfera necesară respirației, savantul fu nevoit să mai jertfească două rezervoare de oxigen, spre a compensa pierderile datorate deschiderii trapei.

Află de la Mi-Sol-Si lucruri deosebit de interesante despre locuitorii planetei Marte, căci ajunseseră să se înțeleagă din ce în ce mai ușor.

Îl chinuia însă gândul că timpul trecea și că distanța între Marte și Copernic creștea cu fiecare ceas, cu fiecare minut.

Noul său prieten vorbea neîncetat. Povestea că, în marea peșteră, marțienii puteau respira fără cască, deoarece oxigenul,

rezultat din emanații naturale, se găsea în cantități suficiente pentru plămânii lor puternici. Mi-Sol-Si îi spuse că el, ca sclav, nici nu avea coif și rezervă de oxigen și ca atare, fuga sa din cetatea subterană era cu neputință.

Lui Matei îi veni un gând năstrușnic. Îl întrebă pe noul său prieten dacă nu cumva poate să-și procure o țeavă.

Marțianul plecă grăbit și reveni în curând cu un tub metalic ruginit, dar totuși utilizabil. Astronomul scoase una dintre buteliile sale de oxigen, fixă țeava de ea și o duse la nasul marțianului, legându-i-o strâns în jurul capului, cu o fâșie ruptă din cămașa sa.

Marțianul înțelese.

Când Butaru îi propuse să evadeze împreună, el acceptă cu entuziasm. Cu ajutorul unei pile subțiri, pe care o găsi într-unul din buzunarele costumului său, Matei reuși să-l scape de lanțuri.

Mi-Sol-Si plecă din nou, pentru a face o recunoaștere. Reveni în curând și îi făcu semn noului său prieten că încercarea putea fi întreprinsă. Îi spuse că marțienii sălbatici se aflau în marea sală a templului subteran al apelor și că se pregăteau să celebreze o ceremonie de sacrificiu. Jertfele, care de obicei erau alese dintre sclavi, aveau să fie de data aceasta prizonierii sosiți în pasărea de oțel.

Pe Matei îl trecură fiori.

— Trebuie să-i scăpăm, încerca el să explice marțianului.

Mi-Sol-Si nu pricepu un timp ce voia să spună savantul. Când se lămuri, îi dădu să înțeleagă că paznicii erau numeroși. Îi explică apoi că există o singură soluție. Să fugă cât mai repede și să revină cu ajutoare.

Matei Butaru își dădu seama că prietenul său avea dreptate. Dar mai întâi trebuia să le transmită un mesaj, ca să nu-și piardă nădejdea.

Se apropie de zidul dincolo de care erau tovarășii săi și lovi cu mânerul cuțitului în peretele de stâncă. Un timp domni o liniște deplină. Apoi se auziră drept răspuns niște lovituri neregulate.

Încurajat, astronomul continuă să bată, formând din literele alfabetului Morse următorul mesaj:

„Aici Butaru. Încerc să scap cu sprijinul unui marțian care e de partea noastră. Dacă reușesc, mă întorc curând cu ajutoare. Nu pierdeți speranța. Ați priceput?”

Răspunsul veni din nou, sub forma câtorva lovituri, care însă nu aveau niciun înțeles.

„De ce nu răspund oare și ei prin semnele Morse?” se întrebă învățatul neliniștit.

Voi să transmită încă un mesaj, dar Mi-Sol-Si îl trase nerăbdător de mână. Era târziu și nu mai aveau timp de zăbovit.

Înainte de a se cățăra pe funie, marțianul îi dădu niște bile străvezii. Îi explică că acestea conțin gazul cenușiu, cu care se pot face invizibili. Butaru le luă și își puse coiful.,

Celula în care fusese ținut dădea într-o încăpere destinată preoților, vecină cu sala cea mare a templului. Aici era o masă scundă, de formă circulară, cu un singur picior. În jurul ei se aflau cinci taburete. Pe perete se zăreau mai multe butoane colorate, așezate pe un tablou negru. În fund, se deschidea o poartă, iar alături de ea un gemuleț, care dădea în sala templului. Aruncară prin el o privire fugară.

O mulțime de marțieni sălbatici înconjurau marele glob transparent, în care se vedea agitându-se ceva.

Mi-Sol-Si îl zori din nou pe Matei.

— Pe aici, îi făcu el semn. Repede!

Ieșiră pe o ușă mică, triunghiulară, și ajunseră în coridorul cel mare. Acesta era pustiu, căci marțienii sălbatici erau cu toții la rugăciune.

— Acum trebuie să fugim, păreau să spună gesturile lui Mi-Sol-Si.

Nu îndrăzniră să folosească covorul mobil, ca să nu atragă atenția.

Trecură alergând prin coridor. Învățatul abia reușea să se țină după prietenul său, care înainta acum prin sărituri sprintene.

Peste un sfert de oră ajunseră la capătul gangului. Aici le apăru în cale o santinelă, barându-le ieșirea. Ținea într-unul din brațe o țeavă neagră, cu luciu metalic. O ridică repede, îndreptându-i deschizătura spre pieptul lui Matei.

Dintr-o mișcare, tânărul savant îi smulse arma și o aruncă cât colo.

Marțianul dezarmat nu se dădea însă bătut. Căută să-l cuprindă, încolăcindu-i brațele în jurul picioarelor, pentru a-l face să-și piardă echilibrul.

Pentru a putea interveni cu succes, Mi-Sol-Si căută pe jos arma pe care o scăpase santinela. Când o găsi, își dădu seama

că intervenția lui nu mai era necesară. Matei Butaru fusese – în timpul studenției – campionul de box al facultății. Acum, nenumăratele antrenamente făcute în acea perioadă se dovediseră extrem de folositoare. Dintr-o încordare a mușchilor se desfăcuse din strânsoare. Apoi, strângându-și pumnii, se năpusti asupra adversarului. Brațul său se destinse ca un arc de oțel și o directă nimeri din plin falca marțianului. Acesta se muie dintr-odată și căzu greu pe lespezi.

— Cu ăsta am terminat! spuse savantul, aruncând o privire mulțumită spre Mi-Sol-Si.

Acesta făcu ochi mari. Nu înțelesese expresia, dar nici nu era timp de explicații. Îi făcu semn lui Matei să se grăbească și o porni înainte, sărind de-a-lungul culoarului.

Deodată se opri. În fața lui apăruseră ca din pământ patru marțieni neînarmați, atrași probabil de zgomotele luptei.

Mi-Sol-Si încercă să arunce o bilă străvezie, dar unul dintre adversari îi răsuci brațul. În aceeași clipă și ceilalți trei tăbărâră asupra lui.

Matei Butaru nu ezită să intervină. Își făcu vânt și sări între marțienii sălbatici. O ploaie de pumni se abătu asupra lor. Adversarii nu opuseră o rezistență prea mare, căci aveau, ca toate ființele de pe Marte, o musculatură slab dezvoltată.

În câteva secunde doi adversari zăceau fără simțire, scoși din luptă de lovituri strașnice de pumn.

Ceilalți doi se luptau încă, punându-i piedici astronomului, căutând să-i cuprindă gâtul pentru a-l sugruma.

Butaru evită cu abilitate loviturile, apoi repezi un pumn bine țintit în stomacul celui de al treilea paznic. Acesta icni odată și căzu moale lângă ceilalți. Al patrulea nu mai avu curajul să-l înfrunte și dădu bir cu fugiții.

Pentru a-și acoperi retragerea, Mi-Sol-Si sparse câteva bile străvezii și în spatele fugarilor se formă de îndată o perdea groasă de fum cenușiu.

După câteva minute de drum auziră în spatele lor zgomotele ciudate provocate de săriturile marțienilor.

— Mai repede, mai repede!

Matei de-abia putea să-l urmeze pe prietenul său, care sărea cu o repeziciune extraordinară.

Tot mai limpede se auzeau pașii, însoțiți acum de strigăte. Dar Butaru și Mi-Sol-Si alergau pentru a-și slava viața, și acest lucru le dădea puteri nebănuite.

— Am ajuns! strigă deodată Mi-Sol-Si în limba sa.

Astronomul se opri și ridică ochii. Se aflau în fața marii porți exterioare a peșterii subterane.

Marțianul apăsă pe un buton aflat în perete și poarta se ridică în sus.

— Pe aici, pe aici! îi strigă el tânărului savant.

În fața lor erau niște scări. Le urcară în fugă și în câteva minute ajunseră la marginea marelui lac subteran. Acolo se afla barca pneumatică a astronauților. Se suiră repede și Matei porni motorul. Peste câteva minute erau la suprafața planetei, navigând grăbiți spre platoul pe care rămăsese „Pescărușul”.

Savantul găsi racheta așa cum o lăsase. Ușa, zăvorâtă de un mecanism ingenios, nu putuse fi deschisă de marțienii sălbatici. Fără să piardă vremea, intră înăuntru și scoase aripile rachetei.

Mi-Sol-Si nu se mai sătura admirând instalațiile și aparatele navei cosmice.

Trecuseră abia cinci minute de la sosirea lor și „Pescărușul” se ridică, spintecând aerul și îndreptându-se, după indicațiile marțianului, spre locurile populate de celălalt grup al locuitorilor planetei.

44. Ceremonia

Profesorul Aurelian Dobre încercă să străpungă cu privirea întunericul din jurul său de îndată ce-și veni în fire. Zadarnic însă, căci bezna era atât de adâncă, încât nici nu-și putea da seama dacă tovarășii lui sunt pe aproape sau dacă este, dimpotrivă, singur.

— Tovarăși, sunteți prin apropiere?

— Eu da, se auzi vocea lui Cernat.

— Mă aflu chiar aici, lângă dumneata, comunică și Ana prin aparatul de radio. Nu am pățit nimic, dar m-au legat atât de strâns, încât nu pot mișca nici măcar un deget.

— Dar ce crezi, eu nu sunt „pachet”? glumi Dobre. Văd însă că tovarășul Scarlat nu răspunde. Să fi pățit oare ceva?

Într-adevăr, George Scarlat nu dădea niciun semn de viață.

Rostogolindu-se ca un butoi, Dobre începu să cerceteze încăperea. Dădu de o mână care se dovedi a fi a Anei, apoi de un picior, care era al lui Virgil și, în sfârșit, găsi un cap acoperit de glob, pe care îl izbise fără să vrea cu piciorul.

— Ce ți-a venit, tovarășe Dobre? se răsti supărat Scarlat. Ai înnebunit de-a-binelea, că ai ajuns să dai în mine cu picioarele? Crezi că nu mă dor de ajuns toate mădularele?

— Ei, aici îmi erai? Dar de ce n-ai răspuns până acum?

— Asta-i treaba mea. Mai bine lasă-mă-n pace. Nu-i destul că am căzut într-o capcană, din care nu vom ieși decât pentru a fi sfâșiați de aceste bestii păroase, mai trebuie...

— Liniște! le atrase atenția inginerul. Ascultați!

În peretele de stâncă se auziră câteva bătăi regulate. Ana se rostogoli spre zid și-și lipi urechea de el. Lovi și ea de câteva ori cu cizma, pe cât îi permiteau funiile care o imobilizau.

Câteva clipe fu liniște. Apoi răsunară din nou bătăile. Era mesajul lui Matei. Ana îl descifră cu ușurință, comunicându-l celorlalți.

Deși funiile cu care fusese legată îi intraseră adânc în carne, reuși să mai izbească de câteva ori peretele, pentru ca Butaru să înțeleagă că erau acolo.

— Să nădăjduim că va reuși să ne scoală de aici, căci, după socoteala mea, Copernic s-a depărtat considerabil de noi, spuse Cernat. Făcu o pauză, apoi urmă gânditor: Vom putea oare să-l mai ajungem din urmă? Din mesaj rezultă că pe această planetă există și marțieni cu care te poți înțelege și care sunt dispuși să ne ajute.

Vru să mai spună ceva, dar glasul îi fu acoperit de un zgomot puternic. Semăna cu acelea care se auzeau, cu multe decenii în urmă, în fabricile de pe Pământ lipsite de instalații pentru absorbirea sunetelor.

— Ne ridicăm! strigă turburată Ana. Podeaua se urcă și noi împreună cu ea...

Într-adevăr, lespezile pe care erau culcați se urniseră din loc și începuseră să suie.

— Vor să ne strivească! exclamă furios Dobre.

Se înălțau mereu, metru cu metru. Bolta era tot mai aproape. Încercară încă o dată să iasă din strânsoarea frânghiilor, dar fără niciun rezultat. Nu mai erau decât la 80 centimetri de tavan, când acesta se dădu la o parte atât de repede, încât nici nu-l

văzură deplasându-se. O lumină orbitoare le luă vederea. Sclipiri multicolore, de o mare intensitate, îi făcură să închidă ochii, amețiți. Când se obișnuiră cu această iluminație, primul care-și dădu seama de locul în care se aflau fu Scarlat.

— Suntem în sala cea mare, în uriașul glob de sticlă, care a fost golit de apă. Ia uitați-vă... în jurul nostru s-au adunat sute de marțieni, care ne privesc...

Prin peretele transparent al sferei putură să vadă întreaga sală cu pereții ei albaștri, împodobiți cu ornamente.

Marțienii se uitau fascinați la marele glob, care strălucea în razele a zeci de lumini extrem de puternice.

Deodată răsună o muzică ciudată, plângătoare, însoțită de bătăile regulate ale unui gong. Privirile astronauților se întoarseră spre o poartă înaltă. În pragul ei apărură trei făpturi, îmbrăcate în halate lungi, de culoare violetă, împodobite cu fireturi argintii de forma valurilor. Pe cap purtau coifuri care aminteau de capul unui pește cu gura larg deschisă.

— Asistăm desigur la o ceremonie religioasă, spuse Scarlat, iar obiectul adorat nu este altul decât apa.

Cei trei preoți înaintau solemn, legănându-se. Cântau și loveau neîncetat cu un bastonaș în niște plăci rotunde dintr-un metal roșcat.

Ajunseseră în dreptul globului. Unul dintre preoți făcu trei plecăciuni adânci, ridică brațele în semn de închinare și atinse cu piciorul un ornament de pe podea.

Făpturile din sală se aruncară la pământ, fără însă a-și desprinde privirile de la globul strălucitor. În interiorul acestuia se auzi un gâlgâit și un șuvoi de apă porni.

— Vor să ne înece! Vocea lui Scarlat suna strident. Să știți că ăsta ne e sfârșitul.

— Nu, nu ne va fi acesta sfârșitul, exclamă dârz profesorul Dobre și încercă să spargă peretele străveziu cu piciorul. Dar efortul lui fu zadarnic. Învelișul, cu mult mai gros decât cel din palatul albastru, rezistă.

— Să ne ridicăm în picioare, propuse Virgil.

Proptindu-se unul de celălalt, reușiră să facă acest lucru.

Nivelul apei, care creștea neîncetat, le ajunsese până la genunchi. De afară, din sală, se auzeau acum cântece care deveneau din ce în ce mai disonante, mai sălbatice.

— Ei, ce spui, tovarășe Cernat, există vreo speranță de salvare? întrebă Scarlat, căutând să-și ascundă propria neliniște. Peste cel mult zece minute, apa va fi deasupra capetelor noastre.

— Nu văd nimic grav în aceasta. Suntem doar apărați de costumele și de coifurile noastre. Vom putea respira sub apă încă cel puțin două-trei ore, cât mai durează rezerva de oxigen. Alta este problema: va reuși oare Matei să vină la timp? Eu sunt convins că va face tot ce-i stă în putință ca să ne salveze.

Apa le ajunsese până la gât. Creștea neîncetat, centimetru cu centimetru. Tot mai stridente se auzeau cântările, tot mai ascuțite strigătele ființelor păroase. Gongul răsuna neîncetat.

Când apa ajunse la coifurile străvezii, marțienii începură să țopăie în jurul globului într-un dans frenetic, sărind până la trei-patru metri înălțime. Scoteau strigăte fioroase și aruncau în ziduri mici ampule care, spărgându-se, produceau jerbe de scântei.

Apa trecuse de globurile de cuarț. Sala le apărea acum astronauților turbure, iar obiectele sufereau deformări care le făceau și mai ciudate.

*

„Pescărușul” aterizâ, după două ore de drum, în locul indicat de Mi-Sol-Si. Coborâră. Se aflau într-un ținut acoperit de vegetație deasă.

Marțianul purta acum pe cap un coif străveziu, pe care astronomul i-l dăduse în rachetă. Se mișca în voie, făcând sărituri sprintene. Matei îl urma alergând.

Ajunseră peste puțin timp într-un loc care amintea de intrarea unei mine. Tunelul boltit era clădit din blocuri mari de stâncă albastră, ca și multe alte construcții de pe Marte.

Mi-Sol-Si pătrunse primul înăuntru. Într-o nișă laterală era un mâner, de care marțianul trase ușor. Peste câteva secunde apărură vreo zece făpturi care semănau cu Mi-Sol-Si. Acum Butaru își dădu seama și mai bine ce mult se deosebeau de marțienii sălbatici. Erau mai înalți, aveau privirea inteligentă și purtau peste trupul lor păros niște haine largi, de culoare albă.

La vederea lui Mi-Sol-Si scoaseră strigăte de bucurie. Acesta le vorbi pe scurt în limba lui muzicală. Sunetele se succedau repede, ca într-un cântec vesel. Marțienii înțeleseră imediat.

Unul dintre ei plecă în fugă și se întoarse curând, încărcat cu diferite dispozitive, printre care niște țevi de culoare neagră, pe care le împărți.

Se îngrămădiră în cabina „Pescărușului” și nava porni înapoi cu toată viteza motoarelor ei.

*

Trecuseră mai mult de două ore de când Virgil, Scarlat, Ana Grigoraș și Dobre erau în interiorul sferei pline de apă. Comunicația radiofonică nu fusese întreruptă și, din când în când, călătorii schimbau câte un cuvânt.

— După socoteala mea, nu mai avem oxigen decât pentru cincisprezece-douăzeci de minute, spuse Dobre. Ar fi timpul ca Matei să sosească.

— Respir din ce în ce mai greu, șopti Scarlat. Cred că oxigenul meu e pe sfârșite. Ce e de făcut, tovarășe Cernat?

— Ar fi bine să nu mai vorbim și să nu ne mai mișcăm. Trebuie să economisim respirația.

Îi dădură cu toții dreptate.

Afară, în sala templului, dansul macabru continua. Unii dintre marțienii sălbatici căzuseră istoviți pe podea. Ceilalți însă săreau, întorcând capetele lor hidoase când într-o parte, când într-alta.

Respirația astronauților devenea din ce în ce mai anevoioasă. Rezervele de oxigen erau aproape epuizate și capul îi durea îngrozitor.

Aurelian Dobre simți cum un cerc de fier îi strângea tâmplele. Ochii îi ieșiră aproape din orbite. Deschise larg gura și aspiră horcăind ultimele rămășițe de oxigen. I se făcu negru înaintea ochilor. Avu impresia că se cufundă într-o prăpastie fără fund.

Scarlat și Ana Grigoraș rezistară mai mult. Reglându-și cu grijă respirația, reușiră să și-o prelungească cu încă jumătate de minut. Apoi își pierdură și ei cunoștința.

Virgil văzu cu spaimă fețele lor schimonosite și congestionate.

„Să fie oare ăsta sfârșitul? se întrebă el. Nu, nu se poate, salvarea trebuie să vină! Trebuie! O astfel de moarte, tocmai acum, când...”

Firul gândurilor i se rupse. Linii frânte, asemenea unor fulgere, îi jucau înaintea ochilor. Sunetele ascuțite ale cântecelor și loviturile gongului păreau că se depărtează din ce

în ce mai mult. Pereții templului se transformară într-un fel de ceață albastră informă. Simți apoi cum totul începe să se întunece. Deodată însă, un zgomot violent îl făcu să tresară.

Văzu porțile sălii sărind în lături. În templul subteran pătrunsese Matei, în fruntea unui grup de făpturi îmbrăcate în niște haine de un alb strălucitor.

Marțienii sălbatici se dădură înfricoșați înapoi.

Noii veniți ridicară niște țevi negre, din care țâșniră fulgere galbene.

Sălbaticii, surprinși nepregătiți, cădeau ca muștele.

Fără să se sinchisească de lupta din jurul lui, Matei Butaru se repezi spre globul de sticlă, în care își zărise prietenii. Cu o lovitură puternică a patului armei reuși să-i spargă învelișul, prin care apa începu să se scurgă cu repeziciune. Peste câteva clipe, Matei pătrunse înăuntru și înlocui rezervoarele de oxigen epuizate cu altele pline, pe care le adusese cu el. Ajutat de Mi-Sol-Si și de prietenii săi, începu să facă astronauților respirație artificială.

Unul câte unul, oamenii își reveniră și deschiseră ochii.

Cernat îi aruncă lui Matei o privire plină de recunoștință.

— Trăim, trăim cu toții, și asta datorită ție!

— Iată-i pe adevărații voștri salvatori, îl contrazise conducătorul expediției, arătând cu mâna spre marțienii care îi înconjurau, privindu-i cu o nemărginită curiozitate.

45. Cetatea marțienilor

— Aici aterizăm, aici! Semnele pe care le făcea Mi-Sol-Si indicau un platou în mijlocul unei păduri dese, de un violet închis.

Ceilalți marțieni cercetau instalațiile rachetei și priveau prin geamurile mari. Erau deosebit de bine dispuși și călătoria părea să le provoace o plăcere neasemuită.

Începuseră să se înțeleagă cu astronauții, mai prin semne, mai prin vorbe. Întrebările și răspunsurile curgeau, iar carnetele membrilor expediției se umpleau cu însemnări.

Marțienii explicară cercetătorilor cât de mult regretau că nu luaseră de la început contact cu ei. Peste câțiva ani, pe Marte nu aveau să mai existe sălbatici, căci erau ferm hotărâți să lichideze cu ei.

Aterizarea se desfășură în bune condiții și „Pescărușul” atinse curând solul cu șenilele.

Platoul pe care se aflau avea în mijloc un planșeu rotund, dintr-o materie cenușie și tare, asemănătoare cimentului.

Unul dintre marțieni puse în funcțiune un mecanism ascuns cu abilitate și platforma se scufundă, împreună cu racheta, mai întâi încet, apoi tot mai repede. Acest ascensor uriaș era una dintre intrările care duceau în orașul subteran. În fața lor se deschideau zeci de trape orizontale, care se deplasau fără zgomot. Coborârea dură trei minute. Apoi mecanismul se opri.

Călătorii priviră uimiți împrejur. Erau într-o peșteră de dimensiuni vaste, o adevărată cetate subterană.

„Pescărușul” ajunsese acum pe acoperișul clădirii celei mai înalte, care domina imensa cavitate. De aici se putea vedea grota gigantică de la un capăt la celălalt.

Avea forma unui cerc cu un diametru de peste 10 kilometri. Înălțimea atingea câteva sute de metri. Clădirea, pe acoperișul căreia se oprise uriașa platformă ascensor, se găsea chiar în centrul grotei, în mijlocul unei piețe împrejmuite de pomi fructiferi. În piață erau minunate fântâni arteziene, din care țâșneau cascade de apă, strălucind în toate culorile curcubeului. De la această piață porneau patru mari artere, legate între ele prin drumuri circulare.

Clădirile cele mai multe erau construite dintr-un material roz, neted, asemănător porțelanului. Ciudățenia lor consta în faptul că baza pe care se sprijineau era în general mai îngustă decât partea superioară. Multe dintre ele aveau forma unui con cu vârful în jos, altele înfățișarea unei sfere. Puterea de atracție redusă de pe această planetă permitea construcții cu mult mai îndrăznețe decât pe Pământ.

Clădirile aveau ferestre mari, rotunde, și acoperișuri translucide. De sus, din tavanul grotei, se revărsau șuvoaie de lumină artificială, care nu se deosebea cu nimic de lumina zilei. Strălucirea părea să izvorască în mod egal din toată suprafața albăstruie a plafonului uriașei grote.

De îndată ce deschiseră ușa rachetei, un zgomot neobișnuit le atrase atenția. Puteai să te crezi într-o sală de concert înainte de începerea programului. Un zumzet melodios îi înconjura pe călători, ca și când un cor de mii de păsărele și-ar fi început concertul matinal în mijlocul unei păduri.

Acoperișul clădirii mișuna de marțieni. Era o forfotă, un du-te-vino neîntrerupt în jurul „Pescărușului”.

Marțieni cu fețe zâmbitoare, care oglindeau o bucurie nemărginită, îmbrăcați în haine albe, îi înconjurau din toate părțile. Își manifestau entuziasmul la primirea oaspeților ridicând brațele în sus. Erau fără cască, deoarece uzina din peșteră producea oxigen suficient pentru respirația lor.

— Ei, așa primire mai zic și eu, spuse Dobre. Păcat că-s așa urâți! Ia uită-te ce se mai bucură!

Înconjurați de marțieni, călătorii fură conduși spre un ascensor, care îi coborî fulgerător spre primul etaj. Ajunseră într-o sală hexagonală, în mijlocul căreia se afla o masă rotundă, dintr-un material de culoare roșiatică. În jurul ei erau grupate niște scaune triunghiulare.

Pereții erau împodobiți cu desene bogate, reprezentând diferite aspecte ale vieții de pe Marte. Tavanul, de un albastru închis, aproape negru, avea ornamente în linii și puncte, dăltuite dintr-un material care răspândea o lumină fosforescentă.

Călătorii fură invitați să ia loc. O ușă se dădu automat la o parte. Apărură trei marțieni, îmbrăcați și ei în alb. Înaintau sărind încet, aproape solemn și ajunseră în câteva clipe în fața cercetătorilor. Mi-Sol-Si, care învățase cel mai bine să se înțeleagă cu astronauții, funcționa ca interpret.

Le spuse că aveau în fața lor pe conducătorii orașului subteran, iar sunetele prin care le rosti numele îi amintiră lui Cernat de Do-Sol, Re-Fa-Sol și La-Mi-Do, din gama pământească.

Matei înaintă și se înclină.

Do-Sol își atinse pieptul cu unul dintre brațele sale și îl duse apoi la frunte. Spuse câteva cuvinte în limba lui melodioasă.

Mi-Sol-Si le explică:

— Do-Sol spune: Fiți bineveniți în orașul nostru subteran!

În curând reușiră să înjghebe o discuție în care semnele și schițele așternute în grabă pe blocurile de vinoină completau cuvintele.

Do-Fa îi dărui lui Dobre două cărți de dimensiuni minuscule, care nu puteau fi citite decât cu ajutorul unei lupe puternice. Când cercetă primele desene, biologul sări în sus de bucurie. Erau tratate care prezentau, în esență, fauna și flora marțiană.

Matei Butaru povesti despre expediție, despre asteroidul pe care se instalaseră și despre planurile lor de viitor. Le spuse că

se temea să nu fi întârziat. Ar fi trebuit să părăsească planeta Marte încă de câteva ore și riscau să nu poată ajunge din urmă asteroidul.

Re-Fa-Sol se oferi să verifice poziția. Îi invită să vină la observatorul astral. Își urmară gazdele. După trecerea prin câteva săli și coridoare urcară, cu un ascensor, direct într-o încăpere plină de aparate complexe.

Unul dintre marțieni le arătă că aparatajul era în legătură permanentă cu suprafața planetei, printr-un sistem ingenios de televiziune.

Se apropie de o hartă a cerului, care ocupa aproape în întregime un perete. În stânga ei se afla un tablou rotund de comandă. Din acesta se vedeau ieșind sute de sârme metalice, având la capătul lor câte o mică bilă albastră. Marțianul manevră câteva dintre acestea cu o dexteritate uimitoare.

Harta cerului se lumină dintr-odată și pe ea apărură mii de puncte strălucitoare.

Re-Fa-Sol arătă spre unul dintre ele.

— Acesta e Copernic, explică el.

Se apropie apoi de o mașină automată de calculat și o cuplă cu harta cosmică. Pe un mic geam străveziu apărură câteva ondulații și puncte roșii.

Mi-Sol-Si schimbă câteva sunete cu Re-Fa-Sol, păru că face un calcul cu ajutorul unui alt aparat și apoi spuse, încercând să se facă înțeles, că dacă puteau zbura cu 45 kilometri pe secundă, aveau să ajungă din urmă asteroidul în două zile, chiar rămânând încă o oră pe Marte.

Matei Butaru făcu repede calculul și constată că era exact.

— Bine, încuviință el, atunci să mai stăm. Vom putea cunoaște într-un ceas mai mult decât au putut afla oamenii de știință despre Marte timp de decenii.

Părăsiră marea sală de cercetări astrale.

Do-Sol le spuse că palatul în care se aflau găzduiește centrul de conducere al orașului, institutele științifice, biblioteca centrală cu microfilme și cărți centimetrice.

Ascensorul fulger îi duse în câteva secunde de la cel de al 16-lea etaj, unde era observatorul, la parter.

Străbătură holul, ai cărui pereți erau formați dintr-un material verzui. Trecură prin poarta monumentală a palatului și ieșiră în piață.

Erau însoțiți de Mi-Sol-Si, Do-Sol, și alți marțieni. Do-Sol îi invită să viziteze o casă de locuit.

Conduși de gazdele lor, se suiră pe unul din trotuarele rulante, care străbăteau cu viteză toate arterele orașului. Ținându-se de barele laterale, priveau tabloul străzii marțiene, lată de vreo 25 metri. În dreapta și în stânga avea câte un trotuar mobil de trei metri lățime. În mijlocul arterei era o bandă de transport, pe care înaintau într-un ritm rapid tot felul de mărfuri.

Din loc în loc stătea un marțian care supraveghea circulația.

Mi-Sol-Si le spuse că dirijarea însăși era reglată de o centrală unică, complet automatizată. De la marea bandă rulantă, obiectele erau îndreptate spre mici benzi laterale, care pătrundeau în diferitele clădiri.

Trotuarele înaintau în direcții contrare, unul în susul și celălalt în josul străzii. Erau populate de marțieni. Aceștia intrau și ieșeau din case cu ajutorul unor scări rulante înguste. De pe un trotuar spre celălalt puteai trece prin ganguri subterane, înzestrate și ele cu trepte rulante.

Unii marțieni, mai grăbiți, se așezau pe un fel de scaune micuțe și zburau deasupra construcțiilor. Manevrau comutatoarele aflate pe un tablou de dirijare. Do-Sol le explică mecanismul acestor aparate. Se bazau pe niște uriași generatori de curenți de înaltă frecvență, aflați în bolta și pereții grotei, care puneau în mișcare motoarele scaunelor zburătoare. Propulsia era asigurată printr-un sistem de electromagneți, care intrau în acțiune de atragere-respingere cu diferite repere fixe.

— Să intrăm într-una din case, propuse Do-Sol. Trebuie să știți că aici sunt numai casele de locuit, sălile de spectacole, bibliotecile, parcurile. Uzinele noastre automate și marile sere se află mai jos, la cel de al doilea nivel. La al treilea nivel este marea uzină martotermică, principala noastră generatoare de energie, pe care o veți vizita.

Părăsiră banda rulantă și o scară automată îi duse spre intrarea unei clădiri trapezoidale. Poarta se dădu automat în lături și pătrunseră în interior.

Stăpânul casei, al cărui nume le sugeră notele La-Do, era conducătorul uzinei martotermice. Se arătă încântat de cinstea de a primi oaspeții de pe Pământ. Îi conduse mai întâi prin casă.

— După cum vedeți, explică La-Do, servindu-se de Mi-Sol-Si ca traducător, plafonul este translucid, astfel că în casele noastre nu e nevoie de surse speciale de lumină. La noi nu exista noapte, căci luminatorul artificial din peșteră funcționează permanent. Temperatura este de 14° și se menține constantă. E distribuită de uzina martotermică în întreaga grotă subterană.

— Dar când dormiți, nu aveți nevoie de întuneric? întrebă Dobre.

— Desigur, răspunse La-Do, dar aceasta este o chestiune simplă.

Apăsă pe un buton alb și plafonul străveziu se acoperi de îndată cu o brumă cenușiu-verzuie. În curând, în interiorul clădirii începu să domnească un semiîntuneric odihnitor, un amurg cu nuanțe pale de smarald.

— Așa este noaptea aici, continuă marțianul. De altfel, casele au și alte instalații care v-ar putea interesa.

Le arătă pe rând televizorul în formă de sferă, instalația de reglare a climei artificiale, combina pentru spălarea și călcarea automată a îmbrăcămintii, dictafonul care transforma direct sunetele rostite în semne scrise sau invers, semnele scrise în sunete.

O altă instalație, înzestrată cu nenumărate manivele și butoane de manipulare, avea o formă ovoidă. Ca să le demonstreze cum funcționa, stăpânul casei roti o manivelă. O trapă se deschise și în câteva minute sosiră pe o bandă rulantă mâncăruri gata preparate. Pe această cale puteau fi comandate din oraș medicamente, alimente, îmbrăcăminte, publicații și alte numeroase lucruri.

Un aparat complex, aflat într-un colț, le atrase atenția: era muzicofonul. Nu era nevoie decât să apeși pe unul dintre sutele lui de butoane, pentru a asculta opera muzicală dorită.

Biblioteca îi uimi prin bogăția ei. Sub formă de microcărți și microfilme se găseau aici 28.000 de lucrări. Toate erau înregistrate cu semne de dimensiuni microscopice pe un tablou-registru, cu raza de 30 centimetri. Cu ajutorul unui microscop mobil puteai cerceta tabloul și identifica lucrările. Dacă aveai nevoie de vreuna, apăsai pe o pedală fixată în perete. Un fascicol subțire de raze se îndrepta asupra semnelor corespunzătoare acesteia, punând în funcțiune, datorită unei

celule fotoelectrice, un mecanism nevăzut. În mai puțin de 15 secunde, cartea era scoasă din raft de brațul unei mici macarale și depusă pe masa din mijlocul încăperii.

La-Do le dărui astronauților sute de volume, care încăpură fără greutate în buzunarele lor.

Cercetară în amănunt toată locuința, uimiți de confortul și frumusețea ei. Apoi li se propuse să viziteze uzina martotermică.

Așezându-se fiecare pe câte un scaun zburător, decolară de pe terasa locuinței. După cinci minute, în care nu se mai săturau privind și fotografiind clădirile și parcurile, aterizară pe o nouă platformă ascensor. Aceasta îi coborî în grota plantațiilor și a uzinelor automate, printre care cea producătoare de oxigen, iar de acolo și mai jos, în peștera unde se afla marea uzină martotermică.

Aici, la al treilea nivel subteran, în lata vizitatorilor apăru o construcție scundă, de culoare roșie. Avea forma unui trunchi de piramidă cu partea mai îngustă îngropată în sol. De aici porneau spre tavan zeci de cabluri, groase cât brațul unui om. Era uzina.

Curând se lăsară pe covorul rulant din fața porții. Marțienii le făcură semn să nu se scoale de pe scaunele zburătoare. Banda îi duse în interiorul uzinei, în niște hale imense, unde se aflau numeroase mașini puternice, de formă cilindrică. Remarcară tavanele joase, lipsa totală a ferestrelor și numeroasele tablouri de control, pe care se vedeau cerculețe și triunghiuri, linii ondulate și pătrate de toate culorile. Totul sclipea de curățenie. Nicăieri nu se zărea țipenie de marțian.

La-Do le dădu să înțeleagă că uzina era teledirijată de la centrala uzinelor automate, aflată la o distanță de un kilometru. De doi ani marțieni, nimeni în afară de el nu o controlase și trecuseră mai bine de trei decenii de când nu se înregistrase nici cea mai mică defecțiune în funcționarea ei.

Apoi le explică principiul de lucru al uzinei. În planeta Marte existau, la mari adâncimi, zone cu temperatură ridicată. La 7 kilometri depărtare începea un puț oblic, care pătrundea până la o adâncime de 126 kilometri, terminându-se exact sub uzină. Apele unui canal subteran erau dirijate spre acest tunel înclinat. La capătul lui inferior temperatura era de 165°-180°. Astfel apa, care ajungea acolo, se transforma rapid în aburi. Aceștia se ridicau în sus, de data aceasta printr-un puț vertical, care dădea

în uzină. Puterea aburilor ascendenți punea în mișcare turbinele, care transformau energia mecanică în energie electrică.

Matei se uită îngrijorat la ceas.

— În zece minute trebuie să fim plecați de pe Marte, dacă vrem să mai ajungem pe Copernic!

Câteva clipe mai târziu, scaunele zburătoare îi duceau spre marele ascensor de pe acoperișul clădirii principale...

*

Racheta înainta cu 47 kilometri pe secundă prin spațiul interastral. Nimeni în afară de Cernat nu se preocupa însă de mersul ei.

Legați cu ajutorul curelelor de stabilitate de scaunele lor, astronauții priveau cu uimire crescândă ecranul, pe care se desfășura cel mai interesant film pe care îl văzuseră vreodată. Se prezenta în imagini și sunete, istoria vieții pe planeta Marte. Acest film, împreună cu un aparat de proiecție, le fuseseră dăruite la plecare de marțieni.

Curând pătrunseră – vizionându-l – în tainele acestei planete vecine Pământului.

Fusese cândva o lume bogată și înfloritoare.

Plantele și animalele mișunau pe toată suprafața ei. Marțienii atinseseră un grad înalt de civilizație. Cuceriseră electricitatea, învățaseră să folosească energia atomică, reușiseră chiar să întreprindă zboruri cosmice. Pământul, de pildă, îl vizitaseră într-o vreme când oamenii nu existau încă pe el.

Dar, în decursul unei lungi perioade, condițiile de viață se înrăutățiseră. Atmosfera se rarefiase treptat și, datorită presiunii reduse a acesteia, o mare parte din apă se evaporase, pierzându-se în spațiul interplanetar. Boli cumplite începură să bântuie printre vietăți, care mureau pe capete.

Traiul era tot mai greu, datorită insuficienței apei și oxigenului. Marțienii construiră atunci uriașe canale și bazine de apă pentru irigații, mari diguri pentru oprirea vânturilor secetoase, perdele de păduri protectoare. Periodic li se făceau tratamente cu oxigen.

Cu timpul, oxigenul și apa se împuținaseră însă și mai mult. Animalele care nu pieriseră – mai ales vietățile inferioare – se adaptaseră noilor condiții. Pentru marțieni însă, atmosfera

devenise treptat nerespirabilă, iar apa din canale, împuținându-se, nu mai reușea să irige toată planeta.

Din pricina acestei imense catastrofe, între marțieni se iviră mari dezbinări. Câțiva propuseră ca locuitorii să se retragă în acele peșteri care erau alimentate prin emanații naturale de oxigen sau în grote, unde să se construiască uzine de fabricare a oxigenului. Acolo ar fi fost loc pentru toți, dar era nevoie de câțiva ani pentru amenajarea lor.

În film se arăta cum un grup restrâns de marțieni, care nu voia să aștepte, hotărî să distrugă pe ceilalți locuitori ai planetei. Scopul urmărit de ei era să ocupe imediat cele câteva grote care fuseseră încă mai de mult amenajate în vederea extragerii de minereuri și unde existau emanații naturale de oxigen. Folosind armele deosebit de puternice descoperite de unul dintre ei, începură un groaznic măcel, reușind să ocupe grotele cu emanații.

Doar câteva sute de marțieni au putut scăpa de furia asasinilor. Ei s-au instalat într-o grotă pe care, în cursul a câțiva ani, au înzestrat-o cu o uzină producătoare de oxigen.

Marțienii ucigași, în număr de câteva zeci de mii, au decăzut treptat. Canalele, digurile, orașele de la suprafață, au fost lăsate în paragină. Din agricultori, locuitorii subteranelor au devenit culegători, adunând de la suprafața planetei fructele și vegetalele comestibile. O serie de cuceriri valoroase ale științei, ca de pildă metodele de producere a energiei atomice, au fost date uitării. Cu timpul s-au sălbăticit. Au căzut în idolatrie, adorând zeul apelor. Pentru întreținerea instalațiilor tehnice au prins câteva zeci de supraviețuitori ai măcelului, pe care i-au transformat în sclavi.

Mai departe, filmul arăta cum micul grup al celor scăpați de furia războinicilor au reușit, printr-o activitate creatoare, să-și realizeze condiții de viață tot mai bune, continuând tradițiile civilizației de altădată.

În decursul a mii de ani, ei s-au înmulțit considerabil, au realizat progrese tehnice însemnate și au pus la punct condițiile pentru cultivarea subterană a plantelor alimentare. În acest timp, marțienii sălbatici s-au împuținat și acum nu mai formau decât un grup restrâns, ocupând o singură peșteră subterană. În câțiva ani, acesta urma să fie complet lichidat și cei care îl alcătuiau aveau să fie reeducați.

Filmul se termina prezentând perspectivele dezvoltării vieții pe Marte și planurile de viitor ale marțienilor civilizați.

Se proiectă la urmă un fel de jurnal sonor de actualități al marțienilor. Acesta fu o adevărată surpriză: reprezenta sosirea astronauților în orașul subteran și primirea lor entuziastă.

*

Călătorii nu se mai săturau cercetând documentele primite de la marțieni: erau hărți ale planetei cu rețeaua de peșteri subpământene, tablouri cu tipurile de roci, scheme tehnice ale diferitelor instalații, precum și aparate, microcărți și microfilme din cele mai diferite domenii. Căpătaseră și un mic dicționar ilustrat. În dreptul multor cuvinte era o imagine care le ușura înțelegerea, iar dedesubt un mic rotocol din celuloid, pe care erau imprimate sunetele corespunzătoare. Pentru audierea acestora, trebuia utilizat un aparat similar celor folosite de cinematografia sonoră pământeană.

Deodată Dobre izbucni într-un râs zgomotos. Descifra împreună cu Ana Grigoraș o gazetă din orașul subteran. Era un ziar microfilm, nu mai mare decât un degetar. Se citea prin proiectarea succesivă a filelor cu ajutorul unei instalații care avea atașat un mic ecran oval.

— Cu ce vă distrați acolo? întrebă Matei.

Când Dobre reuși să se oprească din râs, le lămuri pricina.

— Tot ziarul e plin de articole și fotografii înfățișând venirea noastră. Iată câteva titluri: „Locuitorii planetei învecinate sunt printre noi”; „Un eveniment important”; „Cum arată și cum trăiesc vecinii noștri”; „Suntem siguri că în viitorii ani ne vor ajuta”.

— Până aici, nimic de râs! observă Cernat, scoțând capul prin ușa cabinei de comandă.

Dobre îi aruncă o privire mustrătoare:

— Iar mă întrerupeți! Să vă citesc acum alt titlu. „Nu vă speriați de ei”. E scris de unul dintre marțienii care ne-au salvat din mâinile sălbaticilor.

— Și ce cuprinde articolul? întrebă Scarlat interesat.

— Ascultați ce spune, zise Ana și începu să traducă cu ajutorul vocabularului pe care și-l întocmiseră în timpul șederii lor pe planetă: „Locuitorii planetei învecinate sunt extrem de urâți. Pur și simplu te cutremuri la vederea lor. Noi, grupul celor care i-am

scăpat de marțienii sălbatici, credeam la început că asemenea pocitanii decolorate, greoaie și slabe ca o scândură, lipsite aproape complet de podoaba părului, cu o voce care scârțâie parcă, nu pot fi decât niște monștri. Dar cu timpul ne-am obișnuit cu ei.

Să nu cădem în greșeală de a le judeca intențiile după înfățișare sau după lipsa totală de muzicalitate. Suntem convinși că ne vor ajuta."

— Dar când au avut timpul să tipărească ziarul? întrebă inginerul Cernat, după ce Ana termină.

— E un fel de „ediție specială", îl lămuri Dobre și a fost dictată direct în dictafonul care transformă sunetele în semne tipărite.

„Pescărușul" străbătea acum spațiul astral cu o viteză de 52 kilometri pe secundă, zburând cu toată forța de care erau capabile motoarele sale.

Capitolul VIII
PITICI, GIGANȚI, AȘTRI CU COADĂ

46. Bombardamentul meteoric

— În sfârșit, din nou acasă! spuse Matei Butaru, coborând din racheta cu șenile.

Scarlat, Dobre, Ana și Cernat îl urmau de aproape. Sabina Turcu, Dincă și radiotelegrafistul îi înconjurară, ținând în brațe flori cultivate în serele asteroidului. Se îmbrățișară cu căldură. Andrei Precup, fluturând un buchet uriaș de trandafiri roșii, făcu semn celorlalți să tacă. Apoi scoase din buzunar un teanc de foi acoperite cu un scris mărunt.

— Dragi prieteni, iubiți tovarăși, eroi ai științei! începu el. Din adâncul inimii mele s-a născut dorința fierbinte de a-mi învestmânta gândurile în cuvinte, de a vă primi cu toate onorurile cuvenite, ca pe niște mari cercetători cu faimă... interastrală.

Ați zburat ca niște zmei printre astrele scânteietoare, ați înfruntat frigul nopților astrale, ați... ați...

Se împotmoli, tuși de câteva ori stingherit și, neputând descifra cele scrise, începu să improvizeze.

— Curajul vostru e demn de a fi trecut în istorie. El se poate compara doar cu cel al marilor conducători de oști Cezar, Hanibal, Alexandru Macedon, Napoleon Bonaparte, Cutuzov și Suvorov. Și eu am dat dovadă în anumite cazuri de această minunată calitate a bărbăției. Când eram radiotelegrafist pe racheta de transport R.T.28, într-o bună zi, trecând fulgerător deasupra arhipelagului...

Laborantul, care ascultase cu dezaprobare frazele bombastice ale lui Precup, se apropie de acesta și-i șopti:

— Iar o iei razna, băiete! Dacă nu termini, să știi că ai de furcă cu mine!

Trupul masiv al lui Apolodor devenise parcă și mai înalt, iar ochii săi îl măsurau pe radiotelegrafistul pirpiriu cu priviri amenințătoare. Neliniștit, acesta se grăbi să-și încheie cuvântarea.

— În concluzie, tovarăși, pentru iubiții noștri prieteni: Ura! Ura! Ura!

Aplauze, care se distingeau doar prin gesturile palmelor lovite, dar care nu provocau niciun fel de zgomot, îl răsplătiră pe vorbitor.

— Ce-am făcut noi pe Marte, știți din comunicările noastre; povestiți-ne însă voi cum v-ați petrecut timpul în lipsa noastră, spuse Matei Butaru.

— Cu plăcere, răspunse Dincă, poftiți în adăpost, ca să vedeți ce-am realizat. Am îndeplinit întocmai instrucțiunile pe care ni le-ați lăsat în legătură cu apropierea roiului meteoric.

O porniră spre intrarea locuinței subterane.

Deasupra peșterii centrale văzură un bloc format din plăci protectoare de oțel. Dincă le povesti că reușise să monteze trei rânduri de asemenea plăci cu o grosime de jumătate de metru fiecare. Pentru „Cutezătorul” și „Pescărușul” se construiseră două adăposturi noi, la o adâncime de 14 metri.

Cele trei sere – se mai instalase una pentru plantele ce urmau să fie aduse de pe Marte – fuseseră evacuate și transportate în încăperi subterane. Montaseră, după planurile elaborate de Cernat, Dincă și Dobre, surse de radiații artificiale, cu proprietăți similare celor ale Soarelui. Un mecanism făcea posibilă mărirea și micșorarea intensității acestora, după nevoile plantelor care se aflau aci. Observatorul astronomic exterior fusese aproape complet demontat și era în curs de evacuare.

Matei controlă totul cu deosebită grijă.

După ce se odihniră câteva ore, între savanți începu o discuție lungă și aprinsă.

— Dragii mei, conchise Matei Butaru, constat că s-a lucrat bine în lipsa noastră. Pozițiile au fost fortificate ca să putem face față bombardamentului meteoric care ne așteaptă. Și totuși, prieteni, să ne gândim bine dacă ceea ce s-a făcut e suficient. Roiul dens de meteoriți, prin care vom trece în curând, constituie un pericol serios.

— Tovarășe Butaru, spuse după un timp Scarlat, și eu sunt convins că amenajările executate în ultimul timp ne vor fi de folos. Dar, oricâte calcule am face, nu putem stabili dinainte intensitatea loviturilor pe care asteroidul va avea să le suporte. Într-un roi există, de pildă, și bolizi mari, aproape cât planeta pitică pe care ne aflăm. Dacă ne-am ciocni cu un asemenea corp ceresc...

Matei îl întrerupse:

— Tovarășe Scarlat, ceea ce era posibil cu mijloacele noastre, s-a făcut. Am reușit până acum s-o scoatem la capăt și să învingem pericole considerabile. Vom izbuti și de data aceasta!

Mai discutară câtva timp, apoi se despărțiră.

*

Trecuseră câteva zile de la întoarcerea expediției de pe Marte. Munca de cercetare se intensificase. Clasarea și interpretarea materialului brut adus se îmbina cu studiul minuțios al cerului, pe care începuseră să apară tot mai mulți asteroizi.

Copernic se afla în zona dintre Marte și Jupiter, în „lumea planetelor pitice”.

Cu trei zile în urmă trecuseră la o distanță relativ mică de Ceres, cel mai mare dintre asteroizii cunoscuți. Cu toate că diametrul lui nu trecea de 770 kilometri, le apăruse – din cauza apropierii – mult mai mare și mai strălucitor decât Luna zărită de pe Pământ.

Pe niciunul dintre aceste corpuri cerești nu descoperiseră atmosferă. Culoarea celor mai multe era cenușie, dar din când în când se ivea un asteroid cu nuanțe roșiatice sau albastre.

Înfățișarea planetelor pitice era foarte diversă. Varia de la o formă rotundă sau prelungă, asemenea unei țigări de foi, până la aceea a unei stânci cu contururi neregulate.

Oricât se adânceau astronauții în munca lor, neliniștea în legătură cu trecerea prin roiul de meteoriți nu îi părăsea.

Într-o noapte, Matei rămăsese mai mult decât ceilalți în încăperea de cercetare. Recitea un studiu recent despre fluxurile meteorice, transmis prin ondogramă de pe satelitul artificial.

Într-un târziu, se hotărî să se ducă la culoare. Nu reuși însă să adoarmă. Se sculă din nou, își puse costumul de protecție și cizmele unse cu substanță adezivă, și se îndreptă spre ieșirea adăpostului. Simțea nevoia să rămână singur.

După ce făcu câțiva pași, privind spre bolta cu miile ei de luminițe argintii, se așeză pe marginea unei stânci. Privi îndelung imaginea veșnic nouă a cerului cosmic.

Nu rămase însă mult timp singur cu gândurile sale, căci ușa peșterii se deschise. Scarlat, urmat de Dobre și Cernat, își făcură apariția. Nici ei nu izbutiseră să adoarmă. Se opriră pe

creasta unei stânci și contemplară la rândul lor panorama astrală.

Scarlat le atrase atenția asupra unui corp ceresc care scânteia puternic în depărtare:

— E Vladilena, un asteroid descoperit de astronomii sovietici și denumit astfel în cinstea marelui Vladimir Ilici.

Savantul descrise cu mâna un arc pe firmamentul întunecat, arătându-le și alte câteva puncte și discuri luminoase, mai apropiate sau mai îndepărtate.

— S-au înmulțit asteroizii în ultimul timp. Pot să vă anunț că am descoperit în trei zile – George Scarlat se opri câteva secunde, pentru a răsfoi filele unui carnet – 196 de noi asteroizi. Deși, în general, diametrul lor nu depășește 60-70 kilometri, aparatele noastre astronomice de precizie i-au înregistrat pe pelicula fotografică.

Se întoarseră în adăpostul din peșteră. Matei mai rămase câteva clipe singur, scrutând cu privirea lumea feerică a aștrilor pitici. Apoi intră și el în grotă.

Copernic, micuța planetă cenușie și stearpă, își urma nestingherită drumul prin spațiul interplanetar, împreună cu bravii ei călători.

*

Când se iviră zorile, vârfurile ascuțite ale stâncilor erau scăldate într-o mare de lumină argintie. Domnea o nemișcare și o tăcere adâncă – aproape ireală – neîntreruptă de nicio adiere.

Apolodor Dincă, care tocmai ieșise la suprafața asteroidului ca să-l caute pe Matei, rămase uimit când privi bolta. Pe ea se ivise un astru deosebit de strălucitor, care răspândea o lumină puternică.

— Parcă-i Soarele! exclamă el. E incandescent, îți ia ochii cu văpaia lui, numai că... arată ceva mai mic! Tovarășe Butaru, ce-o fi? Ai spune că s-a rupt o bucată din Soare și a luat-o razna printre planete!

— Nu-i Soarele și nici măcar o bucățică din el, răspunse Matei, râzând. Ai în fața ta un asteroid ca și acela pe care ne aflăm noi, un corp solid, lipsit de lumină proprie, care nu face decât să răsfrângă razele astrului zilei. Dar puterea de reflectare a acestei planete pitice este colosală, datorită culorii ei deschise.

În fața ta se află „Vesta”, un asteroid cu un diametru de aproape 300 kilometri.

Mai discutară câtva timp, apoi laborantul porni spre atelierul mecanic, în timp ce Butaru coborî în peșteră și se cufundă în cercetări și calcule. Pe cadranul luminos al integratorului electric, care rezolva în puține secunde ecuații complicate, apăreau mereu alte cifre.

— Ei, ce spui, Matei, când ne întâlnim cu meteoriții? întrebă profesorul Dobre, care intrase și el în încăpere.

— Exact peste trei zile asteroidale. Acum sunt convins că s-au luat toate măsurile necesare. Nu ne rămâne altceva de făcut decât să așteptăm.

*

Douăzeci și patru de ore mai târziu începură să se arate primele simptome ale bombardamentului meteoric. Solul se cutremura la intervale scurte și zguduirile deveneau din ce în ce mai puternice.

Uneori, astronauții aveau impresia că podeaua le fuge de sub picioare, iar alteori vedeau cum pereții metalici se înclină într-o parte sau într-alta.

Matei studia tocmai ultimele concluzii ale lui Scarlat asupra roiului, când Cernat intră agitat în încăpere:

— Seismograful nostru s-a defectat. N-a suportat zdruncinăturile. Și tovarășului Dincă i s-au stricat câteva aparate de laborator.

Matei Butaru făcu ocolul încăperilor peșterii subterane. O găsi pe Ana strângându-și probele de roci, care căzuseră din policioare.

În laboratorul-bucătărie domnea o dezordine de nedescris. Diferite aparate și instrumente erau răspândite pe podea, iar cratițele zburau prin aer dintr-un colț într-altul. Dincă, aprins la față, alerga după ele, când aplecându-se, când făcând salturi mari.

— Dar ce e? Ce-ai pățit?

— Nu vezi, tovarășe Butaru? Toate au luat-o razna. Ce-ar fi fost dacă erau de sticlă? Noroc că sunt dintr-un material incasabil, căci altfel, zău, nu știu ce m-aș fi făcut.

Și doar erau bine fixate, căci aici – pe Copernic – nu poți lăsa nici măcar o eprubetă pe o poliță, fără să o prinzi cu un cârlig sau o curelușă!

În această clipă se simți o zguduitură mult mai intensă decât cele de până atunci. În toate încăperile peșterii, astronauții fură aruncați cu putere în sus. Se loviră cu capetele de tavan. Diferite obiecte se rupseră din suporturile lor și fură proiectate în spațiu.

După câteva secunde, când totul se liniști, doctorița pansă micile leziuni ale astronauților.

Nu trecuseră decât cinci minute de când terminase cu ultimul pacient, când Cernat dădu buzna în camera unde se afla conducătorul expediției.

— Matei, ce-i de făcut? Vocea inginerului trăda o îngrijorare. Puțin obișnuită. În podeaua metalică a încăperii de locuit s-a ivit o crăpătură lată de o palmă și mai bine. Trebuie să luăm măsuri grabnice pentru ca radiațiile radioactive din adâncul asteroidului să nu provoace perturbări. Asta ne mai lipsea!

Butaru nici nu mai ascultă ultimele cuvinte. Se și repezise spre locul accidentului.

Dădu câteva indicații și, împreună cu inginerul și cu laborantul, începură să topească într-un cuptor electric o cantitate însemnată de aliaj metalic.

Lucrau cu mare repeziciune. Aliajul fu turnat în crăpătură, din care nu rămase în curând nicio urmă.

Astronomul răsuflă ușurat. Se uită la cronometru și spuse vesel:

— Să știți că am acționat într-un timp record. De la sosirea ta la mine, Virgile, și până acum, n-au trecut decât vreo șase minute.

Între timp, la suprafața lui Copernic bombardamentul meteoric continua. Zdruncinăturile se întețiseră, provocând o trepidație continuă a rocilor.

Planeta pitică rezista însă curajoasă uriașului roi al meteoriților dezlănțuiți. Asemenea unei corăbii care înfruntă talazurile gigantice stârnite de o furtună, asteroidul își urma nestingherit calea prin imensitatea spațiului cosmic.

Călătorii stăteau ghemuiți în adăpostul lor.

Toate obiectele fuseseră „prinse”, introduse în dulapurile din pereți, sau încuiate în sertarele rămase întregi.

Andrei Precup avea fața sumbră, ca și când zguduiturile i-ar fi provocat o suferință fizică. La fiecare șoc mai puternic mormăia înciudat:

— Blestemățiile astea... parcă nu ne-am fi putut lipsi de meteoriți în călătoria noastră.

Apolodor Dincă, în schimb, dădea dovadă de mult curaj. Îi răspunse pe loc:

— Noi ne-am fi putut lipsi, desigur, de ei. Dar nu sistemul nostru planetar, care fără asemenea „pietre cerești” nici n-ar fi apărut.

Presupun că doar starea de-acum te face să uiți însemnătatea lor. Cu multe miliarde de ani în urmă, când planetele nu existau, Soarele nostru era înconjurat de un imens nor format din gaze, praf cosmic mărunt și pietricele. Din ciocnirea și unirea părticelelor mărunte ale acestui uriaș roi s-au format meteoriții și asteroizii, planetele și cometele, corpurile cerești care se rotesc astăzi în jurul Soarelui. Sute și sute de milioane de ani, volumul planetelor s-a mărit datorită căderii pe suprafața lor a unui imens număr de meteoriți. Acum aceștia sunt cu mult mai puțini, căci cei mai mulți au căzut pe Soare și pe planete, prinși de puterea de atracție a acestora. Pământul, de pildă, a crescut, cu multă vreme în urmă, datorită unui bombardament meteoric asemănător celui pe care-l suferim noi acum.

— Bine că pe atunci nu existau încă oameni, remarcă Precup, încercând să schițeze un surâs.

— Într-adevăr, spuse Dincă, în acele timpuri îndepărtate, Pământul era la fel de lipsit de orice vietate cum sunt astăzi cuștile mele de păsări.

Radiotelegrafistul se adresă conducătorului expediției.

— Spuneți-mi, tovarășe Butaru, ce-s roiurile meteorice din vremea noastră?

— Acestea sunt resturile, urmașii corpurilor meteorice atât de numeroase de altădată. Mai trebuie să știi că unele roiuri, e adevărat cu mult mai puține, provin din destrămarea unor corpuri cerești, de pildă a cometelor. Și Pământul nostru trece, în anumite perioade ale anului, prin asemenea aglomerări de meteoriți. Atunci se produc așa-zisele „ploi de stele”.

Poate că te întrebi de ce pe Pământ n-ai simțit niciodată asemenea zguduiri. Să-ți explic. În primul rând, majoritatea meteoriților se încing atât de tare în călătoria lor prin atmosfera

terestră, datorită frecării cu aerul, încât se aprind și se prefac în gaze cu mult înainte de a ajunge pe Pământ. Și chiar dacă aterizează pe suprafața globului terestru, ceea ce se întâmplă uneori cu meteoriții mai mari, volumul lor, față de cel al Pământului, e atât de neînsemnat, încât efectele sunt neglijabile. Copernic este însă lipsit de protecția atmosferei. Cu volumul lui atât de redus e expus din plin loviturilor bombelor meteorice, încheie conducătorul expediției.

De afară se auzeau zgomotele produse de pietrele cerești care cădeau pe suprafața planetei pitice, dar bubuiturile deveniseră mai rare și mai slabe. Ieșiseră din zona centrală a roiului.

— Ce ciudat e să auzi aici zgomote, remarcă Dincă. Ne obișnuisem cu liniștea aceasta deplină.

— Într-adevăr, spuse Scarlat. Acum însă solul asteroidului vibrează puternic și atmosfera din interiorul adăpostului propagă sunetele provenite din izbituri.

— Peștera noastră a devenit, cu alte cuvinte, o adevărată cutie de rezonanță! observă Dincă, gânditor.

— Dacă am fi afară, la suprafața lui Copernic, continuă Scarlat, lucrurile ar sta cu totul altfel. Am vedea bolovani de dimensiuni apreciabile căzând din înaltul cerului, am zări stânci prăvălindu-se, solul despicându-se – și totul fără niciun fel de zgomot – într-o tăcere absolută. Ar fi cu adevărat un tablou fascinant.

— Totuși nu v-aș sfătui să vă aventurați afară din adăpost, observă Apolodor Dincă. Rămâneți mai bine aici. Eu însă trebuie să plec în laborator. Mă cheamă datoria.

Și chimistul, eliberându-se din legăturile care-l țintuiau de scaunul pliant, se îndreptă cu precauție, căutând, asemenea unui dansator pe sârmă, să-și mențină echilibrul, spre laboratorul său.

*

Bombardamentul meteoric continuă să slăbească, iar după patru zile asteroidale încetă cu totul.

Matei Butaru hotărî să iasă la suprafață, împreună cu Scarlat și Cernat. Nerăbdători, astronauții își îmbrăcară costumele de protecție și porniră spre camera de ecluzare.

Matei, care mergea înaintea tovarășilor săi, răsuci un comutator. Dar, spre surprinderea lor, ușa nu se urni din loc. Încercară zadarnic să o deschidă.

— Trebuie să fie blocată de dărâmături, spuse tânărul astronom.

După un scurt schimb de păreri, ajunseră la concluzia că ușa trebuia sacrificată. Cernat se întoarse în adăpost și reveni cu un perforator mecanic. În câteva minute perforă o porțiune circulară, suficient de mare pentru ca să treacă prin ea. Aerul din peșteră țâșni cu putere înăuntru și, la lumina unui far, văzură ridicându-se nori deși de praf.

Călătorii pătrunseră în coridorul ecluză. Era plin de bolovani și pietriș. Urcară spre ușa exterioară, croindu-și drum printre grămezile de pietre. Ajunși acolo, Cernat vru să declanșeze mecanismul. Matei însă îl opri. Îi atrase, atenția că deschiderea ușii exterioare ar fi provocat scurgerea aerului din peșteră.

Inginerul tresări și își retrase mâna de pe comutator.

— Am uitat că ușa interioară a fost perforată. Mai întâi trebuie să astupăm deschizătura, chiar dacă această măsură nu va fi decât provizorie.

Nu trecu mult și un plasture mare de cauciuc închise ermetic gaura. Încercară acum să deschidă poarta exterioară. Dar nici aceasta nu funcționa. Și aici fu nevoie de perforator.

În sfârșit, reușiră să iasă afară.

— Ca după un uragan! strigă Cernat, văzând dezastrul din jurul lui.

Trecerea prin roiul de meteoriți lăsase urme adânci. Pe sol erau răspândiți meteoriți de diferite dimensiuni, unii având 12-15 metri diametru. Câteva cratere adânci indicau locurile unde asteroidul suferise cele mai dure izbituri. Plasa metalică era ciuruită. Observatorul și serele de la suprafață fuseseră lovite din plin.

Cele mai grave stricăciuni le suferiseră însă atelierul mecanic și adăpostul celor două rachete. Un bolid de dimensiuni considerabile, cu un diametru de peste 15 metri, căzuse acolo, provocând o spărtură de mare adâncime. „Cutezătorul” și „Pescărușul” erau grav avariate.

Matei Butaru înconjură terenul și își notă toate distrugerile provocate de roiul de meteoriți. Apoi se întoarse, urmat de ceilalți, în adăpost. Aici fu elaborat planul reparațiilor celor mai

urgente. Tânărul savant stabili sarcini precise pentru fiecare membru al expediției. Pe urmă se retraseră, pentru a se odihni.

A doua zi, asteroidul semăna din nou cu un șantier. Combina intrase în funcțiune. Scoteau din fundul peșterii tot felul de materiale și le transportau spre locurile atinse de bombardamentul meteoric. O săptămână mai târziu, reparațiile erau în mare parte terminate. Viața pe Copernic își reluă cursul obișnuit.

*

Matei Butaru și George Scarlat stăteau de mai multe ore în încăperea cea mare a adăpostului.

Pe masa din fața lor era un ecran pe care Scarlat proiecta tocmai o magnetogramă cu zeci de scheme complicate. Matei apăsa nervos pe butoanele aparatului, pentru a trece de la o imagine la alta. Părea obosit. O șuviță din părul lui castaniu îi căzuse pe frunte. Urmărea cu atenție ultima schemă apărută. Aceasta reprezenta viitoarea cale a asteroidului. Scarlat lovea nervos cu vârful creionului tăblia mesei.

— Recunoști, sper, tovarășe Butaru, că aceste calcule sunt riguros exacte. Le-ai comparat, de altfel, cu recentele comunicări primite de pe Hepta și ai văzut că nu există nicio discordanță. Eu țin însă să-ți spun că nu sunt nicidecum sigur de ele.

— Totuși un lucru mi se pare cert: cometa despre care-mi vorbești va trece destul de departe de asteroidul nostru.

— Într-adevăr, așa s-ar putea presupune. Dar nu trebuie neglijat faptul că aștrii cu coadă sunt cam capricioși. Știi la fel de bine ca și mine că uneori se destramă pe neașteptate, alteori, datorită masei lor extrem de mici, suferă influența unor corpuri cerești masive.

Matei chibzui din nou, privind încordat magnetograma proiectată. După câteva secunde se ridică.

— Tovarășe Scarlat, poate că ai dreptate. Eu am subapreciat uneori în călătoria noastră pericolele. Și era cât p-aci să o pățim. De data aceasta, vom întreprinde din timp tot ce este necesar.

— Asta și trebuie să facem, tovarășe Butaru.

Rămaseră câteva clipe tăcuți, cu gândul la cele discutate. Privirile lor se întâlniră. Și Matei văzu în ochii lui Scarlat o licărire plină de căldură, pe care nu o cunoștea.

După ce se despărțiră, conducătorul expediției ieși pe suprafața lui Copernic.

Pe întinderea nemărginită a cerului, Jupiter începuse să se vadă din ce în ce mai strălucitor.

47. Dincolo de norii de gheață

La suprafața asteroidului gerul devenise și mai aprig. Noaptea, temperatura scădea până la –240°, iar ziua nu mai trecea de 0°. Serele, reconstruite parțial, trebuiau acum încălzite artificial și aceasta nu numai noaptea, ci și ziua.

Pe cerul cosmic apărea tot mai mare, tot mai impunătoare, planeta-uriaș. Ajunseseră în punctul cel mai apropiat de Jupiter și cel mai îndepărtat de Soare, al orbitei lui Copernic.

Astronauții erau într-o așteptare febrilă. O rachetă-sondă, fără pasageri, radioghidată de pe asteroid, pornise de câteva zile spre această planetă. Înzestrată cu un motor puternic și cu zeci de aparate perfecționate de filmat, fotografiat, analizat și măsurat, nava, construită după planurile inginerului Alexandru Prodan, înainta cu o viteză uriașă prin spațiul interplanetar, transmițând fără încetare înregistrările făcute. Până acum recepționaseră câteva excelente fotografii în culori ale discului planetei, realizate de la o distanță de numai 9.000.000 kilometri de Jupiter.

Dar acesta nu era decât începutul, căci astronauții așteptau de la mica navă radioghidată cu mult mai mult. Peste mai puțin de două zile asteroidale, ea urma să străpungă norii lui Jupiter, dincolo de care nici cele mai perfecționate radiotelescoape nu reușiseră să privească.

Astronauții erau adunați în încăperea de cercetări și urmăreau covârșiți de emoție înregistrările aparatelor automate.

Deodată Dobre întrerupse tăcerea:

— O adevărată minune a tehnicii, această rachetă radioghidată! Ne comunică de la atâtea milioane de kilometri tot ce vede, aude și simte în drum. În timp ce noi ne îndepărtăm de Jupiter, împreună cu asteroidul nostru, ea va ajunge curând pe suprafața acestuia, de care se apropie tot mai mult.

De când visez să scriu un studiu despre „Bacteriile anaerobe ale planetelor trans marțiene”. Călătoria asta îmi împlinește toate dorințele și spulberă îndoielile tovarășului Scarlat. Da, da!

Sunt convins că și pe Jupiter vom întâlni forme de viață, în ciuda atmosferei îmbâcsite cu gaze toxice, care nu poate fi respirată de ființe pământene.

Gândiți-vă că, peste mai puțin de o zi pământească, vom ști cum arată suprafața acestei planete și ce vietăți trăiesc pe ea, iar peste o săptămână, racheta radioghidată va fi înapoi, plină cu adevărate comori pentru tezaurul științei mondiale. Ei, ce spui, tovarășe Scarlat? În cinstea dumitale voi boteza prima vietate identificată „Scarlat victus”, adică „Scarlat cel învins”... Ce zici? De acord?

Biologul izbucni într-un râs zgomotos.

Scarlat nu avea însă chef de vorbă. Privea, împreună cu Butaru și Cernat, imaginea în culori a lui Jupiter, care apăruse pe ecranul televizorului.

Pe discul imens al planetei, care acoperea aproape un sfert din geamul lăptos, se desfășura un minunat joc de forme și culori. Paralel cu ecuatorul jupiterian se întindeau dungi orizontale de zeci de mii de kilometri lungime. Erau fâșii luminoase, de un galben deschis, și zone întunecate, de culoare cafenie. Acestea nu erau de altfel singurele nuanțe care se deosebeau pe fața agitată a planetei. În dungile luminoase se vedeau, de pildă, mari umbre cenușii, iar în zonele cafenii-roșcate erau vizibile niște pete albe, strălucitoare, a căror formă aducea deseori cu aceea a unor ouă. Toate acestea făceau parte din atmosfera jupiteriană, mascând privirilor înfățișarea suprafeței.

— Ce bine se deosebește rotirea planetei! exclamă Cernat.

Într-adevăr, era suficient să privești câteva minute discul, pentru a-ți da seama de mișcarea lui Jupiter în jurul axei sale. Dungile și petele se deplasau de la Apus spre Răsărit, unde piereau treptat, dispărând din câmpul vizual.

— Probabil că se învârtește extrem de repede, mai observă Cernat.

— Și încă ce repede! încuviință Matei. Deși ecuatorul lui Jupiter este de 11 ori mai mare decât cel pământesc, planeta se rotește în jurul axei sale în mai puțin de zece ore. Aceasta înseamnă că are o viteză de rotație de 26 de ori mai mare. Să-ți mai spun un lucru interesant: Jupiter nu se învârtește ca un corp solid. Regiunile ecuatoriale înaintează mai repede, cele polare mai încet.

— Cum se poate acest lucru? întrebă Dincă, care se apropiase și el de grupul cercetătorilor. Oare Jupiter este o sferă gazoasă?

— Nu-i o sferă gazoasă, dar este înconjurat de o atmosferă înaltă și densă, în care plutesc nori imenși. Noi nu putem vedea deocamdată decât acest înveliș gazos, care ne tăinuiește înfățișarea adevărată a suprafeței.

Aparatul de filmat, cuplat cu televizorul, funcționa neîntrerupt, înregistrând imaginile transmise de mica rachetă. Deși nu mai aveau decât câteva mii de metri de peliculă, hotărâseră să nu piardă nimic din priveliștea care li se oferea.

— Știi ce observ? spuse inginerul Cernat după un timp. În afară de deplasarea dungilor și petelor de la Apus spre Răsărit, care se datorește rotirii planetei, sunt vizibile și alte mișcări, dintre care unele destul de rapide, mai ales în zonele centrale. Vedeți, în centrul ecranului, pata aceea cărămizie din mijlocul marii dungi întunecate? S-a lățit și a devenit mai ștearsă în ultimele ceasuri. Îmi amintesc că acum zece ore, la rotația anterioară, am zărit o serie de pete și fâșii pe care acum nu le mai văd. În schimb au apărut altele.

— Așa-i, confirmă Matei. Și acest lucru este foarte important. Unii astronomi spun că o asemenea mișcare neîntreruptă a maselor gazoase nu se poate împăca în niciun caz cu ideea frigului veșnic, despre care se credea în trecut că domnește la suprafața acestei planete. Frigul înseamnă nemișcare, încremenire.

Chiar în timpul când astronauții discutau, ochii lor rămâneau ațintiți pe ecranul televizorului. Cu cât racheta radio dirijată se apropia de Jupiter, imaginea planetei apărea mai mare și frământările atmosferei se deosebeau mai limpede.

— Soarele nu poate în niciun caz să dea căldura necesară acestei agitații neîntrerupte, observă Cernat. Ce părere ai, Matei?

— Așa este! Tocmai aici voiam să ajung. Priviți!

Roti o manivelă minusculă și Jupiter dispăru de pe ecranul rotund. În locul lui se ivi o parte a cerului cosmic, așa cum se zărea din punctul în care se afla nava radioghidată.

— Iată Soarele! continuă tânărul savant. Discul lui se vede de 25 ori mai mic decât pe cerul pământesc. Și nu e de mirare. Jupiter se află de 5 ori mai departe de Soare decât globul

terestru și primește cu mult mai puțină căldură și lumină decât el.

— Atunci de unde provine, după părerea ta, energia care pune în mișcare masele gigantice ale norilor jupiterienii?

— Asta nu știm încă. În anul 1878, savantul rus F. A. Bredihin a zărit pe discul planetei o pată roșie, având o lungime de două ori mai mare decât diametrul Pământului. În deceniile următoare, pata a devenit spălăcită, încât abia se mai deosebea. S-a presupus că este vorba de un torent de lavă și gaze incandescente, expulzate din interiorul planetei, care s-a răcit apoi treptat. Asemenea fenomene s-au mai descoperit de atunci încoace.

Butaru roti manivela și imaginea lui Jupiter apăru iar pe ecran. Pe partea inferioară a discului se ivise acum o mică pată neagră, rotundă. Era umbra aruncată de unul dintre sateliții marii planete pe suprafața norilor.

Mica rachetă radioghidată, care se afla acum la 2.456.000 kilometri de planeta-gigant, trecuse cu mult de sateliții ei cei mai îndepărtați. Din punctul în care era acum nava se zăreau limpede, ca niște mici discuri strălucitoare, cei patru sateliți mari: Jo, Europa, Ganymed și Callisto. Spre deosebire de ceilalți însoțitori ai lui Jupiter, care aveau dimensiuni relativ reduse, ei erau cu mult mai voluminoși, având un diametru de 3.000-5.000 kilometri.

Strălucirea lui Ganymed îți lua ochii atunci când primea din plin, așa cum se întâmpla acum, razele Soarelui.

— Ganymed, povesti Butaru, numit de astronomi și „satelitul numărul trei”, este acoperit de un strat de bioxid de carbon înghețat, alb ca zăpada. De aceea strălucește atât de orbitor!

Umbra aruncată de satelit parcursese o mică distanță pe discul jupiterian.

— Uriașul acesta, observă Ana, are o întreagă „familie”. Un tată cu 12 copii!

Ceasurile treceau pe nesimțite și, fascinați de tabloul care li se înfățișa, călătorii uitaseră de oboseală. Apolodor Dincă le aduse în încăperea de cercetare o gustare, pe care o luară în grabă. Apoi își continuară observațiile.

Racheta se găsea acum, la o distanță relativ mică de satelitul numărul cinci, cel mai apropiat de suprafața planetei. Acesta se rotea în jurul lui Jupiter în 11 ore și 57 minute.

Suprafața lui nu prezenta o priveliște nouă pentru astronauți: aceleași contururi dure și colțuroase, aceeași încremenire, pe care o întâlniseră pe atâtea alte corpuri cerești lipsite de învelișul atmosferic. Jupiter se vedea din dreptul satelitului numărul cinci ca un disc enorm. Avea un diametru aparent de 100 de ori mai mare decât Luna zărită de pe Pământ și strălucea doar de 6-7 ori mai slab decât Soarele.

Curând, satelitul dispăru din câmpul vizual al televizorului, cedând din nou locul discului jupiterian. Acesta era acum atât de mare, încât ecranul nu mai reușea să-l cuprindă în întregime.

Cu cât o priveau mai de aproape, planeta-gigant le oferea o priveliște mai interesantă. O asemenea mișcare continuă a maselor gazoase, astfel de schimbări rapide de culori, de la galben la cafeniu, de la cenușiu la roșu aprins, nu zăriseră decât pe Soare. Fâșiile orizontale întunecate și luminoase, care păreau nemișcate, erau doar fondul pe care se desfășura o bătălie neîntreruptă a formelor și nuanțelor.

— Curând vom ști cine pune în mișcare acest ocean atmosferic, spuse Matei Butaru. Vedeți norul acela cenușiu cu reflexe albastre, care se deplasează cu mare repeziciune peste marea dungă galbenă? Lățimea lui depășește raza Pământului!

Încetiniră treptat, prin telecomandă, viteza rachetei.

— Voi dirija nava radioghidată astfel ca să străpungă atmosfera în dreptul acestei pete albe strălucitoare, care se conturează pe fâșia cafenie ecuatorială, continuă tânărul savant.

Minutele treceau. Atracția lui Jupiter exercita o forță suficientă pentru a asigura înaintarea rachetei, iar mecanismul ei de propulsie lucra acum în sens opus, pentru a frâna căderea. Acul cadranului de viteză de pe tabloul de comandă arăta 1.700 kilometri pe oră.

Coborârea, urmărită pe ecran cu înfrigurare de astronauți, continua.

— Racheta radioghidată se află acum la 25.000 kilometri de suprafața lui Jupiter, anunță Matei Butaru.

Dedesubtul ei se vedeau tot mai limpede sclipirile imensei „pete albe”. Era o regiune mai liniștită. La Nord și la Sud de ea fugeau nori uriași, bruni și cărămizii, care se ridicau uneori atât de sus, încât păreau că vor să învăluie mica rachetă.

Spre Vest se ivise tocmai o pată cenușie în masa cafenie a dungii, semănând la început cu o umbră. Apoi culoarea ei se schimbase într-un cenușiu închis, aproape negru, lățindu-se în toate direcțiile. Dar, în imediata apropiere a petei, ceva care semăna cu o picătură de sânge izbucni din adâncul oceanului atmosferic, inundând totul în jur și aprinzând norul fumuriu, abia format, cu nenumărate scântei roșcate.

Curenți repezi, compuși din mase transparente de diferite culori, alergau cu mare viteză dintr-un loc într-altul.

— Iată un spectacol demn de Jupiter! exclamă entuziasmat Dobre. Nu degeaba masa lui depășește pe aceea a tuturor celorlalte planete la un loc. Reușește cu adevărat să fie și cel mai măreț dintre fiii Soarelui!

Acum totul părea că plutește într-o ceață ușoară, străvezie.

— 10.700 kilometri deasupra suprafeței planetare, spuse Matei, citind indicațiile de pe tabloul de comandă.

Acționă o manetă și analizorul fizico-chimic al rachetei teledirijate intră în acțiune. Datele asupra compoziției gazelor și stării lor fizice se imprimau pe o bandă asemănătoare celor ale vechilor telegrafe. Scarlat o cercetă cu grijă.

— Metan, amoniac în formă gazoasă, solidă și de picături... Îi dictă lui Precup o întreagă listă, pentru ca acesta să o transmită imediat stației de urmărire de pe satelitul artificial.

Profesorul Dobre îi luă lui Scarlat banda din mână.

— Ați neglijat un lucru esențial! strigă el. Din înregistrările spectrografice rezultă limpede că metanul și amoniacul sunt de origină organică. Provin desigur din descompunerea unor microorganisme moarte, după cum au presupus încă cu multă vreme în urmă astrobiologii sovietici.

— Într-adevăr, așa este, recunoscu Scarlat. Apoi îi dădu radiotelegrafistului câteva date asupra puternicei electrizări a gazelor, asupra densității lor și altor caracteristici.

— O clipă, Andrei, nu pleca. Să vedem temperatura. De altfel, de acum înainte termometrul automat trebuie să funcționeze permanent.

Scarlat apăsă pe un buton. Într-un tub montat pe tabloul de comandă începu să se miște fără astâmpăr o minusculă bilă verde. După câteva clipe se opri.

— 138° sub zero, anunță Scarlat. Aceasta este temperatura care domnește deci în zona superioară a învelișului atmosferic.

Precup plecă spre cabina lui, ca să transmită inginerului Arunian importantul mesaj.

Pe ecran, Jupiter se vedea acum printr-un văl de gaze. Racheta nu mai avea mult până să pătrundă în pata albă spre care se îndrepta.

Butaru anunțase tocmai că între racheta radioghidată și suprafața lui Jupiter nu mai erau decât 9.500 kilometri, când acul de pe cadranul de viteză începu să coboare vertiginos. Deodată se auzi un zgomot puternic în difuzorul aparatului și ecranul se întunecă brusc. Pe cadranul de viteză, acul se oprise la zero. Motoarele continuau să funcționeze, dar nava comandată de la distanță nu se clintea din loc.

Analizorul arătă curând pricina. Se înfipsese într-un nor de gheață.

— Acesta este, vasăzică, misterul petelor albe, spuse Scarlat. Numai să nu se oprească aci călătoria emisarului nostru.

Butaru manevra însă cu abilitate manetele și butoanele tabloului de comandă. Din mica rachetă se degajă o cantitate de căldură suficientă pentru a topi gheața din jur. Reuși să o întoarcă în golul format și s-o facă să țâșnească afară din închisoarea ei.

Câteva clipe mai târziu era din nou deasupra petei albe. Căutară alt punct de traversare a atmosferei.

— Mecanismele de telecomandă ale lui Alexandru Prodan au trecut un examen greu la această manevră de degajare, observă Matei.

Peste un sfert de oră, radiosonda începu din nou să coboare.

În jurul ei se iscau și se stingeau mii de scântei multicolore, datorate intensei electrizări atmosferice. Recepția în televizor slăbise întrucâtva în urma acestui fenomen.

— Încă 4.850 kilometri și racheta va ateriza, anunță Butaru.

În atmosfera densă circulau tot felul de corpuri ciudate. Se vedeau ridicându-se și coborând torente gazoase și lichide de diferite culori. Temperatura era în creștere. Nava teledirijată străbătuse la un moment dat un curent gazos ascendent, unde termometrul înregistrase +48°. Altfel temperatura oscila între –35° și +1°. Analizorul chimic nu indica nicio urmă de oxigen liber.

Deodată văzură pe ecranul televizorului o masă albastră, care se apropia cu mare viteză. Butaru încercă să schimbe direcția,

dar era prea târziu. Ecranul se coloră într-un albastru intens și apoi se întunecă complet. Analizorul și alte aparate le indicară că racheta radioghidată era prinsă într-un torent lichid, care cobora spre suprafața planetei.

— Bravo, torentul ăsta o ajută să ajungă mai curând la țintă! exclamă Dobre vesel.

— Chiar prea repede! observă Scarlat.

Când se uitară la cadranul de viteză, înțeleseră ce voia să spună. Acul indicator urca vertiginos: 2.500... 3.000... 4.000... 5.500 kilometri pe oră.

— Dacă continuă să cadă cu această repeziciune, spuse și Cernat, se va zdrobi cu certitudine de sol.

Matei Butaru încercă totul pentru a frâna prăbușirea și a smulge racheta din torent. Viteza ei însă, continuând să crească, ajunse la 8.500 kilometri pe oră.

Peste câteva secunde nava reuși să se degajeze și ecranul se lumină din nou. Ajunsese dedesubtul norilor și nu mai avea decât câțiva zeci de kilometri până la sol. Acolo, în penumbra răscolită la intervale scurte de ilumina orbitoare a fulgerelor, cercetătorii găsiră o priveliște stranie.

Printre munți și văi de un albastru strălucitor se vedeau ridicându-se fumuri de diferite culori. Torente puternice țâșneau din adâncimile solului și se pierdeau departe în înaltul norilor cenușii sau roșii. Avalanșe de bolovani se prăvăleau din cer cu un zgomot infernal. Vulcani scunzi revărsau continuu lavă și cenușă incandescentă.

Se zăreau câteva lacuri întinse, peste care pluteau aburi. Când masele de lavă ajungeau la marginea lor, se produceau explozii formidabile și nori groși se ridicau până la sute de metri înălțime.

Bubuituri asurzitoare răsunau în difuzorul televizorului, însoțind fulgerele.

Aveau impresia că racheta radioghidată se află într-o lume a cataclismelor neîntrerupte.

Nava se așeză pe culmea unui munte de vreo 500 metri înălțime, într-un loc mai puțin agitat. Matei Butaru începu să învârte butonul care dirija aparatul optic, pentru ca astronauții să poată contempla prin televizor spectacolul din jurul ei.

— Parcă s-ar găsi pe fundul unui castron! exclamă Apolodor, uimit.

Într-adevăr, aceasta era impresia pe care o aveau. Orizontul jupiterian se vedea cu mult mai „sus” decât cel pământesc.

— Din acest loc, ca și din orice alt punct al lui Jupiter, zise Scarlat, se vede aproape întreaga suprafață a planetei. Aceasta se datorește unui fenomen de reflecție a razelor luminoase. Ele se lovesc de straturile dense ale învelișului gazos și se întorc înapoi. E un fel de „Fata Morgana” generalizată.

Comparația lui Dincă este foarte bună. Parcă suntem pe fundul unui ceaun, al unei cești gigantice. Dacă norii nu ar împiedeca să se zărească Soarele, ați vedea că, din același motiv, acesta nu apune niciodată. Până și la miezul nopții strălucește pe cer.

— Pe Jupiter nu domnește deci niciodată întunericul nopții, tovarășe Scarlat? întrebă Precup.

— Nu, niciodată, dar ziua aceasta veșnică nu este prea luminoasă, datorită îndepărtării mari a Soarelui și stratului des de nori.

Barometrul arăta o presiune de cinci ori mai mare decât cea de pe Pământ.

— Cam cât ar cântări un om pe această planetă? întrebă Cernat.

— De vreo două ori și jumătate cât pe globul terestru. Pentru a merge comod pe suprafața lui Jupiter, bineînțeles într-o regiune mai puțin agitată, ar trebui ca exploratorii să-și atașeze baloane de hidrogen. Astfel, ei ar putea să se simtă chiar mai ușori decât pe Pământ. Fără eforturi deosebite, ar sări până la patru-cinci metri înălțime și nu le-ar fi greu să înainteze cu pași de uriaș.

Matei Butaru deschise – trăgând o manetă a tabloului de radioghidaj – supapa rachetei și absorbi o mică cantitate de sol mărunt jupiterian. Apoi cuplă microscopul automat la televizor și curând apăru pe ecran o imagine interesantă. Printre firicele mărunte de praf se vedeau mișcându-se niște vietăți albastre, de formă prelungă.

— Primele ființe! exclamă Dobre. Le numesc „Scarlat victus”. Regret, tovarășe Scarlat, că nu aveți cinstea să vă dați numele unor vietăți mai impunătoare... Matei, te rog, îndreaptă radiosonda spre vale. Acolo vom găsi poate o floră mai bogată.

Astronomul fu de acord, mai cu seamă că de câteva secunde începuse o ploaie care se transforma treptat în aversă, reducând mult vizibilitatea.

Racheta teledirijată se ridică la câteva sute de metri peste culmea muntelui, reuși să iasă din zona ploii și începu să coboare într-un defileu.

Înaintă astfel câtva timp, până ce astronauții observară că termometrul indica o creștere surprinzătoare a temperaturii. Peisajul se vedea pe ecran printr-un văl roșiatic,

— Racheta este cuprinsă de un abur fierbinte ascendent, spuse îngrijorat Scarlat. Trebuie să o scoatem cu orice preț din el, căci...

Nu ajunse să termine. În difuzor se auzi un vâjâit, care devenea tot mai puternic. Ecranul televizorului se coloră într-un roșu aprins, iar temperatura spori în câteva secunde la 560°.

O bubuitură de o intensitate excepțională făcu să plesnească țesătura difuzorului. Săriră cu toții în picioare. Indicatoarele tabloului de comandă încremeniseră. În locul vâlvătăii roșii de pe ecran apăru sticla albă, imaculată.

Transmisia era întreruptă.

La milioane de kilometri de asteroidul pe care se aflau astronauții, pe Jupiter, racheta radioghidată explodase.

48. Astrul păros

Trecuseră șapte zile asteroidale de când Copernic atinsese punctul cel mai îndepărtat de Soare al căii sale, care fusese în același timp punctul de apropiere maximă de Jupiter. Cu fiecare zi care trecea, astronauții se apropiau tot mai mult de Pământ. Munca științifică se desfășura neîntrerupt, iar legătura prin radioteleviziune cu Hepta era excelentă.

Obținuseră o serie de astrofotografii admirabile ale marii planete cu inel – Saturn – aflată dincolo de Jupiter. De aici se putea observa cu mult mai bine decât de pe Pământ. Reușiseră să determine cu precizie compoziția inelului și să stabilească caracteristicile interesante ale rotirii corpusculelor din care este format. Instrumentele confirmaseră că unul dintre sateliții lui Saturn – Titan – are atmosferă și precizaseră chiar conținutul acesteia în metan și amoniac.

O deosebită atenție dădeau cercetătorii studiului cometei, care se apropia acum de Jupiter, venind dinspre regiunile periferice ale sistemului planetar. Era o cometă de mărime mijlocie. Capul ei luminos avea un volum de două ori mai mare decât Pământul, iar coada, dublă și încovoiată, se întindea pe o distanță de aproximativ 95.000 kilometri. Masa astrului era însă de miliarde de ori mai mică decât a globului terestru.

Într-o seară erau adunați cu toții în încăperea de locuit. Profesorul Scarlat le arăta celorlalți astrofotografiile cometei și ultimele înregistrări privind natura ei fizică și chimică.

Andrei Precup urmărea, pe o planșă prinsă de perete, schema orbitei descrise de cometă în sistemul planetar.

— Ce se întâmplă dacă un astfel de corp ceresc se ciocnește cu o planetă? întrebă el, după ce privise îndelung.

— Nimic deosebit, îi explică Scarlat. Nici măcar o cometă uriașă – și există unele al căror cap este mai mare decât Soarele și a căror coadă depășește distanța dintre Marte și Soare – nu ar putea să producă vreo perturbare în mersul planetelor. Aceasta, fiindcă gazele și praful care formează capul și coada sunt foarte, foarte rare. Adevărate „nimicuri vizibile”, cum le-au numit pe drept cuvânt primii astronomi care au descoperit fenomenul. Bioxidul de carbon și cianogenul, care le alcătuiesc în cea mai mare parte, sunt mai rare decât resturile de aer dintr-un bec electric. Cât despre nucleul cometei – partea centrală a capului – acesta se compune dintr-un bolovăniș care nu depășește ca diametru câteva sute de metri sau cel mult câțiva kilometri.

În trecutul îndepărtat, oamenii se temeau că ciocnirea cu o cometă va însemna sfârșitul vieții pe Pământ. În realitate, chiar dacă am presupune că ciocnirea s-ar produce cu nucleul cometei, adică cu partea cea mai densă a acesteia, de pe globul terestru nu am vedea nimic altceva decât o „ploaie de stele”. Pietrele din care este format micul nucleu s-ar încinge în contact cu atmosfera, asemenea meteoriților, iar majoritatea lor nici nu ar ajunge pe sol, gazificându-se în aer.

— Dar gazele din care sunt formate capul și coada nu sunt toxice? întrebă radiotelegrafistul, bănuitor.

— Nici acestea nu constituie un pericol pentru pământeni. Nobilii care s-au ascuns în Evul Mediu în pivnițe „bine parfumate”, pentru a scăpa de „otrăvirea aerului” pe care o prevestiseră călugării catolici la apropierea cometelor, au fost

niște neghiobi. Gazele cometei sunt într-adevăr toxice, dat atât de rare, încât nu pot pătrunde în învelișul gazos, incomparabil mai dens, al atmosferei pământești.

— Atunci îmi vine inima la loc, răsuflă ușurat Andrei Precup.

— De altfel, completă Matei, trebuie să știți că s-a observat în două rânduri, în anii 1861 și 1910, că Pământul a trecut prin coada unor comete. Și nu a survenit nimic deosebit.

Un timp domni liniștea. Apoi Virgil Cernat îl întrebă pe Scarlat ce efecte ar avea o ciocnire a unei comete cu un asteroid, de pildă cu Copernic.

Scarlat nu răspunse imediat. Frământa între degete stiloul său. Fără să vrea, îl scăpă și acesta porni lent spre podea. Cu toții îi urmăreau căderea, cu gândul la întrebarea inginerului. Până la urmă, savantul se decise să vorbească:

— Pentru niște astronauți aflați pe un asteroid de felul lui Copernic, cu mult mai mic decât Pământul și lipsit de stratul protector al atmosferei, ciocnirea cu o cometă, sau mai exact cu nucleul solid al acesteia, ar fi neîndoielnic foarte periculoasă!

Se lăsă din nou o tăcere apăsătoare. Ana Grigoraș se hotărî s-o curme:

— Pe noi însă aceasta nu ne privește decât din punct de vedere teoretic. Calculele arată doar că astrul acesta cu două cozi va trece destul de departe de asteroid. Nu-i așa, tovarășe Scarlat?

Savantul făcu un gest care exprima îndoiala.

— Într-o oarecare măsură ai dreptate, tovarășă Grigoraș. Calculele efectuate pe Hepta și verificate de mine arată că astrul cu coadă se va apropia la cel mult 8.500 kilometri de noi. Există însă o problemă... Cometa trece de data aceasta relativ aproape de Jupiter, mai exact la 2.855.000 kilometri de el. Și-ar putea schimba drumul, datorită atracției masei imense a acestei planete. De aceea...

— Altă treabă decât să dea peste noi crezi că n-are? îl întrerupse Dobre.

Scarlat nu dădu atenție celor spuse de biolog și continuă:

— Orice ați spune, posibilitatea există... De altfel, peste câteva zile pământești vom ști cum stăm, căci cometa va fi ieșit atunci din raza imediată a influenței lui Jupiter.

*

Alte trei zile trecură ca în zbor. Deși nu credea în probabilitatea unei ciocniri cu cometa, Matei Butaru luase toate măsurile de precauție. În cadrul colectivului fu decretată o „stare excepțională”. Pentru preîntâmpinarea pericolului, mobilizaseră toate forțele.

Conducătorul expediției îi împărți pe astronauți în echipe. Acestea urmau să lucreze în schimburi, zi și noapte. Folosindu-se de experiența dobândită cu prilejul bombardamentului meteoric, puseră la adăpost obiectele din peșteră. Instrumentele fură învelite în vată și în fâșii de pânză.

Dincă reuși să producă în laboratorul său o masă plastică deosebit de moale și elastică. Cu ajutorul acesteia, căptușiră pereții încăperii de locuit, unde urmau să se adăpostească în timpul apropierii maxime. Confecționară și o mare plasă din același material, pe care hotărâră s-o întindă ca pe un năvod în interiorul camerei, pentru a suporta eventualul șoc dinăuntrul ei.

Aurelian Dobre bombănea neîncetat, acuzându-l pe Scarlat că „vede lucrurile în negru”.

— Tovarășe Scarlat, constat că ne-ai pus la muncă. Știi că eu nu mă feresc de treabă. Fac orice când e nevoie. Dar sunt convins că de data asta ne agităm degeaba.

— S-ar putea să fie așa cum spui dumneata, tovarășe Dobre. Aș fi chiar fericit să ai dreptate. Și eu sper că nu vom avea de suferit de pe urma apropierii de cometă, dar... cine știe? Spune, nu ești de părere că o măsură de precauție în plus nu strică? De altfel, vino cu mine. Vreau să fac chiar în clipa asta, în fața dumitale, câteva calcule. Nu e exclus să se poată determina de pe acum traiectoria exactă a cometei.

Trecură în camera de cercetări. După ce Scarlat privi un astrofilm realizat cu ajutorul marelui telescop, începu să opereze la integratorul electric de calculat. Șiruri nesfârșite de cifre apărură pe cadranul luminos.

Mai mult de două ore efectuă calcule.

Dobre nu se clinti de lângă el. Îl privea atent, urmărindu-i fiecare mișcare.

Scarlat devenea tot mai nervos. Mușchii feței lui aspre tresăreau. Se oprea din ce în ce mai des, pentru a-și șterge cu batista fruntea nădușită. Mâinile îi tremurau ușor.

Dobre se neliniști și el, dar nu îndrăzni să-l întrerupă.

După un timp, Scarlat se opri. Apoi începu să mânuiască iar – cu și mai multă nervozitate – butoanele aparatului. Voia să verifice calculul. Din nou apărură aceleași șiruri lungi de cifre. În sfârșit, se ridică în picioare. Ochii săi luceau ca și când ar fi avut febră. Apropiindu-se de naturalist, șopti cu vocea răgușită:

— Tovarășe Dobre, ce n-aș da să mă înșel, dar am verificat calculul de două ori. Nu mai există nicio îndoială: traiectoria cometei a fost deviată de Jupiter. S-a întâmplat deseori ca o cometă să pățească așa ceva. Acum se îndreaptă cu capul – poate chiar cu nucleul ei – direct spre Copernic. Peste 14 ore se va produce ciocnirea!

— Nu se poate... E cu neputință! Dobre îl apucase pe Scarlat de umeri și-l scutura cu putere. Spune, n-ai greșit cumva, nu s-a strecurat vreo eroare? Îți dai seama ce spui? Ar fi nemaipomenit de stupid ca acesta să ne fie sfârșitul!

Bătrânul biolog se făcuse stacojiu și părul îi căzuse peste ochi.

Printr-un efort vizibil, Scarlat reuși să-și recapete calmul. Trăsăturile sale exprimau o tristețe adâncă, tristețea omului care s-a resemnat cu ceea ce este inevitabil și nu se simte în stare să lupte.

— Nu, tovarășe Dobre, spuse el abătut, nu m-am înșelat. Soarta noastră este, din nenorocire, pecetluită. Ne vom ciocni cu cometa. Dacă vom scăpa sau nu cu viață, asta rămâne de văzut.

Începu să lovească cu rigla de calcul integratorul electric, de parcă ar fi marcat ritmul unei melodii.

— Așa, vasăzică așa... spuse Dobre.

Firea lui optimistă îl ajută și de data aceasta să-și recapete liniștea și combativitatea tinerească.

— Cu adevărat? Ne vom ciocni? Bine... atunci să ne ciocnim! strigă el cu voce tunătoare. Știi ce o să se întâmple? Îți spun eu. Noi nu vom păți nimic, iar cometa... pe ea o s-o facem praf! Ascultă-mă pe mine. Cine se leagă de noi, o pățește. Și dumneata nu mai face mutra asta plouată, că doar n-ai murit încă. Haide, vino la Matei, să-i spunem și lui.

Butaru, deși conștient de gravitatea situației, nu-și pierdu cumpătul.

— Temerile dumitale s-au adeverit deci, tovarășe Scarlat. Să mergem la postul de televiziune. Vom comunica observațiile noastre stației de urmărire.

Peste câteva secunde erau în fața televizorului. Radiotelegrafistul stabili legătura. Pe ecran apăru încăperea rotundă de pe satelitul artificial al Pământului. Câteva clipe mai târziu, inginerul Arunian se apropie de aparat. Chipul lui vădea îngrijorare.

Matei înțelese pricina.

— Tocmai voiam să vă chem, zise savantul sovietic. Vocea lui suna de parcă i-ar fi venit greu să spună ceea ce avea de spus. Vă așteaptă clipe grele, prieteni! Cometa a fost deviată de Jupiter și se îndreaptă spre voi. Luați măsuri, pregătiți-vă pentru o eventuală ciocnire. Am discutat aici pe larg situația voastră. Sfatul nostru, al celor de pe Hepta, este să vă îmbarcați în rachetă și să zburați un timp prin spațiu. Asta până după ciocnire.

Acum, nu-mi mai rămâne decât să vă doresc, din toată inima, să reușiți. Suntem alături de voi, în fiece oră, în fiece clipă, atât noi, cei de pe satelit, cât și milioanele de oameni de pe Pământ, care urmăresc expediția voastră.

Chipul lui Arunian dispăru și ecranul se lumină. În cabina radiotelegrafistului nu se auzi nicio suflare. Scarlat rămăsese cu privirea pironită pe ecranul televizorului. În colțul buzelor i se ivi un zâmbet amar. Justețea calculelor sale fusese confirmată. Totuși nu triumfa. Rămase tăcut, cu ochii plecați în jos.

Astronauții se strânseră la sfat în camera de locuit, pentru a discuta noua situație.

— Fără îndoială, observă Matei, că propunerea inginerului Arunian ar fi fost cea mai bună. Din păcate, nu o putem pune în aplicare. Nici „Cutezătorul” și nici „Pescărușul” nu pot decola, din cauza avariilor suferite. Să ne spună Virgil cum stăm cu reparațiile.

Inginerul dădu câteva amănunte tehnice cu privire la starea celor două rachete. Apoi încheie:

— Într-adevăr, e așa cum spune tovarășul Butaru. Înainte de două săptămâni nici nu poate fi vorba să punem navele în stare de zbor.

— Și atunci, ce ne facem? întrebă Precup.

— Nu există oare nicio scăpare? interveni și doctorița Sabina Turcu.

Ochii tuturor se îndreptară cu neliniște spre conducătorul expediției.

— Salvarea noastră este această încăpere, spuse hotărât Matei Butaru. Măsurile luate vor atenua mult șocul. Vom controla din nou toate amenajările făcute în vederea ciocnirii.

După ce consfătuirea luă sfârșit, Matei ieși la suprafață, însoțit de Cernat și de Dobre. Cometa se vedea ca o uriașă sferă incandescentă, învelită într-o masă gazoasă, sclipitoare. În lumina ei, rocile metalice și cristaline de pe asteroid scânteiau în zeci de nuanțe stranii.

— Drept spre noi vine, drept spre mica noastră planetă! exclamă Dobre furios. Altă cale nu putea să-și aleagă... Matei, plantele mele, exemplarele unice de pe Venus și Marte, se vor prăpădi toate!

Butaru nu răspunse imediat. Abia când se reîntoarseră în adăpost se hotărî să vorbească:

— Cu serele nu mai e, din nenorocire, nimic de făcut. Pentru evacuarea lor nu avem timp. Nici observatorul exterior nu-l putem salva. Vom strânge însă, în încăperea de locuit, obiectele cele mai importante – probe de roci de dimensiuni reduse, câteva dintre plantele cele mai reprezentative, semințe, unele aparate, alimente concentrate, astrofilme și astrofotografii, colecția de benzi magnetonice, precum și tot restul materialului documentar strâns de noi în decursul expediției. Apoi ne vom retrage aici și vom aștepta. Sunteți de acord, tovarăși?

Calmul lui Butaru îi îmbărbătă pe toți.

La rândul lui, Aurelian Dobre reuși din nou – prin optimismul său nedezmințit – să ridice moralul astronauților.

— Ei, dragii mei, să-l așteptăm deci pe musafirul nostru nepoftit! Ce credeți voi că poate face o biată cometă împotriva noastră? Iacă, v-o spun eu: nimic, nimic și iar nimic!

*

Matei Butaru reciti ultimele rânduri pe care le așternuse în Jurnalul de bord:

„Asteroidul se află de două ceasuri în masa gazoasă a capului cometei. Până acum nu s-a întâmplat nimic deosebit. Așteptăm desfășurarea evenimentelor.”

După sfatul lui Cernat, își îmbrăcaseră costumele speciale și căștile străvezii. Totodată, pregătiseră un mare număr de rezervoare cu oxigen lichid, într-o lădiță. Voiau astfel să preîntâmpine asfixia, în cazul când aerul s-ar fi scurs din peșteră

în urma unei eventuale deteriorări a pereților. Întinseră rețeaua elastică și acum se legănau în ea.

— Parcă am fi niște pești într-o plasă, glumi Dobre. Nădăjduiesc că o să ne servească la ceva drăcia asta!

Toți urmăreau cu răsuflarea întretăiată limbile marelui cronometru fixat în perete.

Niciodată nu li se păruse că orele, minutele, secundele trec atât de repede. Nu puteau izgoni cu totul gândul că trăiau poate ultimele momente din viața lor. Și clipele fugeau vertiginos. Deocamdată însă, totul era liniștit. Cu inimile încleștate, astronauții așteptau.

Deodată vocea lui Scarlat răsună rar și răspicat printre zidurile metalice ale adăpostului:

— Peste cel mult un minut...

Nu reuși să termine.

Dezastrul se dezlănțui din senin. Se auzi o bubuitură năpraznică, însoțită de o rafală de tunete violente. Urmară vuiete și trosnete. Un freamăt gigantic cuprinsese întregul asteroid. Aveau impresia că planeta pitică va fi ruptă în bucăți.

Pereții masivi de metal începură să duduie. Se înclinau când într-o parte, când într-alta, de parcă ar fi fost construiți din carton. Apoi începură să se ivească crăpături adânci. Căptușeala de materie plastică fu sfâșiată în mai multe locuri de aschiile din plăci de beriliu ale pereților.

Diferite obiecte erau aruncate de colo până colo. Astronauții, zvârliți și ei în toate direcțiile, pluteau în poziții grotești prin încăpere, lovindu-se între ei și ciocnindu-se de lăzile, baloturile, cutiile, sticlele, aparatele și instrumente care rătăceau prin cameră, într-un talmeș-balmeș de neînchipuit. „Năvodul” în care se aflau, le era însă de mare folos, ferindu-i să se izbească de pereți.

Bombardamentul meteoric fusese o nimica toată pe lângă ceea ce se întâmpla acum.

În tavan se ivi o crăpătură de jumătate metru lățime. Auziră cum aerul încăperii ieșea șuierând. În cameră ploua cu bolovani și pietriș. O piatră de un sfert de metru diametru lovi aparatul de radioteleviziune, care asigura legătura cu Hepta, sfărâmându-l. Bobine, cioburi de lămpi electronice, butoane și plăci de condensator se răspândiră prin spațiu.

Trepidațiile erau acum de o intensitate nemaipomenită, întregul asteroid devenise parcă o jucărie în mâinile unui gigant care căuta să-l strivească. Plasa elastică fusese sfâșiată în numeroase locuri și nu-i mai apăra decât în mică măsură. Trupurile astronauților, îmbrăcate în costumele de protecție, se înălțau și coborau, porneau ba spre dreapta, ba spre stânga. Păreau niște mase inerte, fără viață.

Când și ultimul tub fluorescent se sfărâmă, în încăpere se lăsă un întuneric adânc.

Deodată se auzi un lanț de pârâituri de o intensitate colosală, de parcă asteroidul s-ar fi despicat în două. Prin crăpăturile pereților metalici pătrunseră bucăți mari de rocă. Un praf des umplu încăperea. Apoi zdruncinăturile conteniră.

Totul nu ținuse decât jumătate de minut.

Obiectele și trupurile începură să se lase încet spre podeaua acoperită de dărâmături. Astronauții căzură în poziții ciudate. Lăzile și baloturile se prăbușiră peste ei, acoperindu-i. Niciunul nu mișca. O încremenire și o tăcere de mormânt cuprinsese adăpostul în ruine.

*

Matei Butaru se trezi primul din leșin. În jurul său era întuneric beznă. Îndepărtă dărâmăturile care-l acopereau și pipăi în jur. Dădu de pietre colțuroase, de marginile netede ale lăzilor, de trupurile tovarășilor săi. Apoi începu să caute cu înfrigurare prin buzunarele costumului de protecție.

În sfârșit, nimeri farul electric. Apăsă nerăbdător pe buton și, spre marea lui bucurie, becul se aprinse.

La lumina lui, Matei putu să-și dea seama de proporțiile dezastrului. Camera de locuit ajunsese de nerecunoscut. Totul era răsturnat, dărâmat, distrus. Se ridică în picioare și roti reflectorul de jur împrejur. Deodată o văzu pe Ana Grigoraș. Fata zăcea într-un colț al încăperii, nemișcată și cu ochii închiși.

Se apropie de ea și îngenunchie. Îndepărtă cu ușurință lăzile a căror greutate era aici neînsemnată și care căzuseră peste trupul ei. Îi privi fața prin casca străvezie. Era galbenă ca ceara. Un firicel de sânge i se prelingea printre buze.

— Ana, de ce nu răspunzi?

Încercă s-o ridice. Atunci își dădu seama cu spaimă că în rezervorul ei de oxigen era o spărtură.

— Cine știe dacă mai trăiește... Desigur că oxigenul s-a scurs.

Începu să caute lădița cu butelii de rezervă, dar nu o găsi. Era, fără îndoială, îngropată pe undeva, printre dărâmături.

— Nu mai e timp de pierdut! se hotărî el atunci. Cu un gest energic, își smulse propriul său rezervor și îl montă la aparatul Anei.

Apoi rămase cu ochii ațintiți spre figura ei palidă.

Treptat, obrajii prinseră culoare, pieptul se ridică și se scoborî, la început abia perceptibil, apoi din ce în ce mai repede. Peste câteva clipe o văzu deschizând ochii.

Matei însă respira tot mai greu. O pânză cenușie cobora între el și lumea înconjurătoare. Simțea cum i se învârte capul și o greutate. Amenința parcă să-i zdrobească pieptul.

O mai zări pe tânăra fată încercând să se ridice, apoi un cerc de fier îi cuprinse tâmplele. În jurul lui se făcu întuneric.

Își pierdu pentru a doua oară cunoștința.

*

Când își reveni, doctorița era aplecată deasupra lui. Nu mai purta costumul de protecție și globul străveziu. Respira aerul încăperii.

„Instalația generatoare de oxigen a reintrat în funcțiune”, se gândi Matei și acest lucru îi dădu speranțe.

Sabina Turcu îi făcuse o ședință de radiații întăritoare și-l privea atent, luându-i în același timp pulsul.

— În sfârșit! exclamă ea mulțumită. Cine știe cât ai stat fără rezervorul cu oxigen. Dacă laborantul nostru n-ar fi găsit printre sfărâmături o butelie de rezervă, nu știu ca s-ar fi întâmplat cu dumneata.

Matei își roti ochii împrejur. Câțiva dintre călători erau ocupați cu strângerea dărâmăturilor, ceilalți astupau ultimele crăpături din pereți.

În încăperea devastată ardea un felinar electric, care răspândea o lumină galbenă, tremurătoare. O parte dintre lăzi fusese degajate și se înălțau în stivă spre boltă.

— Unde-i Ana? șopti Matei cu greutate.

— Aici sunt. Fata se aplecă deasupra lui și îi zâmbi.

— Trăim cu toții, și o bună parte a materialului a fost salvată. Să-ți fac o scurtă dare de seamă: Tu, Matei, n-ai nicio leziune serioasă și în cel mult două zile vei fi pe picioare, cu condiția să

nu te obosești prea mult. Virgil are brațul stâng luxat și tovarășa Turcu i-a dat toate îngrijirile. Profesorul Dobre și radiotelegrafistul au câteva zgârieturi fără însemnătate. Doctorița, Dincă și cu mine n-am pățit nimic, dar absolut nimic, în afară de niște vânătăi. În plus, eu mi-am mușcat limba când am fost proiectată în aer, glumi Ana.

Se opri apoi, nehotărâtă dacă să continue sau nu.

— Dar cu Scarlat ce-i? întrebă îngrijorat Matei.

— Scarlat a suferit serioase traumatisme interne. Până acum nu și-a revenit încă.

Curând sosi și Aurelian Dobre. Fusese în camera de cercetări, care nu mai era decât o grămadă de moloz. Le povesti că dezgropase săculețele cu semințe, pe care le depozitase acolo.

— Ai văzut, Matei, spuse el mulțumit. Am scăpat cu toții. Iar cometa, cu nucleul ei, cu coada misterioasă, lungă cât zece zile de post, s-a dus și dusă a fost. Sunt sigur că astrul ăsta „păros” n-a ieșit nevătămat. Și dacă vrei să știi, mi-am salvat aproape întreaga colecție de semințe. Asta e! Și sunt gata să mă cert zdravăn cu Scarlat, de îndată ce se va simți mai bine!

Matei îl privi grav:

— Numai să-l putem scăpa pe Scarlat, căci după cum spune tovarășa Turcu, în ultima jumătate de oră starea lui s-a înrăutățit.

— Cum așa? Îi merge mai rău? Fața lui Dobre se aprinse și mai tare.

— Trebuie să-l salvăm. Tovarășă Turcu, Scarlat trebuie salvat. Nu! Asta nu-i îngăduit! Toți să trăim și doar el...

— Voi face tot ce este posibil cu mijloacele de care mai dispun, răspunse doctorița.

Sprijinindu-se de obiectele din jur, Matei reuși să se ridice și să se apropie de patul profesorului. Apoi, susținut de Dincă, trecu din încăpere în încăpere. În camera de locuit, fisurile din pereți fuseseră acum complet astupate, dărâmăturile evacuate, iar lăzile și baloturile strânse și puse la un loc. Încăperea de cercetări era însă un morman de ruine, iar camera rotativă și laboratorul se surpaseră aproape complet. Din fericire, uzina, căptușită de un strat foarte gros de oțel și mase plastice rezistente, în straturi succesive, scăpase aproape neatinsă.

Cu ajutorul perforatoarelor, Dincă, Precup și Aurelian Dobre reușiseră să-și croiască drum spre suprafața asteroidului. Ceea

ce văzură acolo întrecea toate închipuirile. Planeta pitică era de nerecunoscut. Unul dintre poli fusese cu totul smuls și Copernic avea înfățișarea unui castravete retezat la un capăt. Un deal de vreo 80 metri înălțime apăruse ca prin minune. Întreaga suprafață era acoperită de un bolovăniș care avea un pronunțat luciu albastru. Crăpături și cratere adânci se căscau la tot locul.

Din construcții nu rămăsese nici urmă. Observatorul exterior, serele și atelierul mecanic dispăruseră. Abia dacă își puteau da seama, orientându-se după poziția intrării în peșteră, unde fuseseră cândva.

De jur împrejur, prin spațiu, pluteau diferite obiecte mai mari și mai mici, instrumente, părți de motoare, frânturi de aparate, lăzi și grinzi metalice.

Ridicându-și privirea, laborantul zări câteva piese din marele tablou de comandă al uneia dintre rachete dispărând în zare.

Dar cel mai straniu era faptul că totul plutea într-un abur roșiatic, într-un nor subțire de gaze.

— N-am ieșit oare încă din capul gazos al cometei? întrebă Dincă, nedumerit.

Se înapoiară abătuți în adăpost.

— Ce-i cu voi, ce s-a întâmplat? întrebă Butaru, când văzu fețele lor mohorâte.

— Stăm cam prost, răspunse cu jumătate glas Dobre. Ambele rachete sunt distruse; pulberea s-a ales din ele. Suprafața lui Copernic a fost măturată de nucleul cometei.

Dincă se amestecă și el:

— Afară de asta, nu știu ce să însemne că totul e învăluit într-o ceață cărămizie. Poate că am devenit sateliții cometei.

Vocea slabă a lui Scarlat, care între timp își recăpătase cunoștința, se făcu deodată auzită:

— O cometă nu are sateliți și nici nu poate avea, căci puterea ei de atracție e mult prea mică pentru așa ceva. Probabil, însă, că asteroidul nostru a smuls o parte din gazele ei. A captat, cu alte cuvinte, o atmosferă. Desigur că nu o va putea reține multă vreme. Această problemă nu are de altfel nicio importanță practică. Grav este că... nu văd cum ne vom întoarce pe Pământ!

Trecură câteva minute deosebit de apăsătoare. Cuvintele rostite de Scarlat lăsaseră o impresie adâncă.

Tăcerea fu întreruptă de Precup, care întrebă cu un glas sugrumat de îngrijorare:

— Nu ne vom mai întoarce niciodată?

Nimeni nu-i răspunse. Atmosfera din peșteră devenea din ce în ce mai sumbră. Nici cuvintele de îmbărbătare ale lui Matei, nici veselia vădit forțată a lui Dobre nu reușeau să destrame gândurile întunecate și apăsătoare.

Inginerul Cernat fusese nevoit să renunțe la încercarea de a reface aparatul de radioteleviziune, iar Apolodor Dincă nu mai avea nicio poftă de vorbă, de când constatase că din cea mai mare parte a aparatajului de laborator nu mai rămăsese decât un morman de cioburi.

— Parcă am fi fost victimele unei reacții termonucleare scăpată de sub controlul experimentatorului! murmură el.

Fiecare știa prea bine că fără rachetă, fără o navă interastrală, întoarcerea pe Pământ era imposibilă. Știau aceasta și totuși se frământau neîncetat, în nădejdea că vor găsi o soluție salvatoare.

Capitolul IX
O CĂLĂTORIE CARE CONTINUĂ, DEȘI A LUAT SFÂRȘIT

49. Aici Copernic!

— Și crezi că va funcționa? Dobre puse această întrebare cu o îndoială dureroasă în glas. Aspectul instalației improvizate, din care se vedeau ieșind zeci de fire negricioase, îi amintea de un costum peticit.

Cernat se întoarse. Îi văzu pe toți astronauții strânși în jurul aparatului de radio, privindu-l cu nerăbdare.

De mai bine de trei luni de zile lucrase cu radiotelegrafistul Precup la construirea unui nou aparat de radio-emisie-recepție, în locul celui distrus.

Șovăi puțin, ca și cum și-ar fi căutat cuvintele.

— Cu emisia cred că vom sta bine. Cele mai însemnate dintre piesele recuperate le-am folosit pentru a putea transmite știrile spre Hepta. Nu văd de ce ar funcționa mai prost decât înainte. În ceea ce privește recepția însă – am multe îndoieli. Nu cred că va avea raza necesară. Ori, la distanța considerabilă de Pământ la care ne aflăm, tocmai aceasta este problema.

— Într-adevăr, îl completă Andrei Precup, din experiența mea deduc că vom reuși să emitem, însă că nu vom putea recepționa. A fost destul de greu să realizăm instalația de emisie. De altfel, lucrul cel mai important este să ne facem auziți.

— Și nu vom putea măcar controla dacă emisiunile sunt recepționate? întrebă Dobre.

— Mi-e teamă că nu.

— Nu ne mai lăsa să așteptăm, Andrei, și dă-i drumul! îl îndemnă Matei pe radiotelegrafist.

Acesta se decise. Așezându-se în fața aparatului, începu să învârtească butoanele negre de ebonită.

Încordarea tuturor atinsese punctul culminant.

Lămpile aparatului se încinseră și indicatoarele de pe cadranele albe începură să oscileze. Se auzi un zumzet întrerupt de hârâituri. Apoi răsună vocea radiotelegrafistului.

— Alo, Hepta! Alo, stația de urmărire! Aici Copernic! Suntem cu toții în viață! Majoritatea instalațiilor noastre au fost distruse de ciocnirea cu cometa, rachetele de asemeni. Nu putem să ne

întoarcem pe Pământ. Trimiteți ajutoare când vom ajunge la punctul de apropiere maximă. Alo, stația, alo! Ne auziți? Alo! Răspundeți!

Difuzorul aparatului de recepție rămase mut, chiar după ce radiotelegrafistul repetă de mai multe ori mesajul.

— Este tot ce putem face, spuse inginerul Cernat, încet. Eu sunt însă convins că apelul nostru a fost recepționat.

Unul după altul, astronauții părăsiră încăperea. Matei rămase ultimul. După un timp, se ridică și se apropie de Jurnalul de bord. Gânditor, începu să-i răsfoiască filele, parcurgând ultimele note.

— Indiferent ce se va întâmpla, acest Jurnal și-a ajuns scopul. E un adevărat istoric al expediției noastre. Toate fazele ei, pericolele și aventurile prin care am trecut, necazurile și bucuriile, simțămintele fiecăruia, se oglindesc în paginile lui.

Reciti încă o dată o însemnare recentă a lui Cernat:

„Am obținut o mare victorie. Din piese răzlețe, găsite ici-colo, am reușit să reconstruim câteva dintre aparatele și instrumentele cele mai importante. Avem astăzi o mică lunetă, am refăcut o parte din mobilier, iar hainele de protecție au fost reparate. Profesorul Dobre și-a reconstruit una dintre sere, e drept în proporții mult reduse. Câteva plante au și încolțit...”

Matei întoarse fila. Aici erau câteva rânduri mari și drepte, scrise de mâna lui Dincă.

„Mă chinuiesc de o săptămână să repar instalația de climă artificială. Acum funcționează, dar are o serie de defecțiuni pe care n-am reușit să le înlătur. Tocmai mecanismul de reglare automată nu am izbutit să-l pun complet la punct. Trebuie bine supravegheat, ca să nu ne trezim cu vreo surpriză...”

Ceva mai jos, pe aceeași pagină, erau cuvinte scrise de doctorița Sabina Turcu:

„Starea sănătății astronauților este satisfăcătoare. Tovarășul Scarlat a ieșit acum două zile pentru prima dată din adăpostul subteran. Uneori îi surprinde pe ceilalți prin pofta lui de vorbă. Nu este acțiune mai importantă la care să nu participe. S-a schimbat mult.”

„Doctorița are dreptate, se gândi Matei, Scarlat pare câteodată alt om. E mai aproape de noi toți. Și totuși... sunt unele lucruri pe care nu le înțeleg. Toată ziua calculează, face experiențe, umple blocurile de vinoină cu tot felul de scheme

ciudate. Și dacă despre altele vorbește, despre acestea nu spune nimănui nimic. Ascunde ceva. Poate că ne mai pândește vreo altă surpriză...

Și comportarea lui Dobre e curioasă. Scrie rapoarte. Ziua și noaptea umple sute de file, desenează secțiuni de plante, clasifică vietățile descoperite și câte și mai câte, de parcă și-ar pregăti un testament științific. Apoi le înregistrează pe benzi magnetonice. De câteva ori l-am găsit șușotind febril cu Scarlat și oprindu-se brusc din discuție la intrarea mea. Nu înțeleg ce s-a întâmplat cu ei."

Matei se așeză și-și prinse tâmplele între mâini. Rămase așa timp îndelungat.

Deodată, vocea lui Precup, care intrase în încăpere, îl făcu să tresară. Radiotelegrafistul repeta apelul adresat stației de urmărire. În difuzor nu se auzi nici de data aceasta vreun răspuns.

*

Viața pe micul asteroid își urma cursul, fără evenimente demne de menționat.

Instalația de climă artificială le pricinuia călătorilor numeroase neajunsuri. Distribuția oxigenului nu se realiza în mod egal. Ba era prea mult, ba insuficient. În câteva rânduri fură nevoiți să folosească coifurile străvezii și aparatele de respirat chiar în interiorul adăpostului.

Nici temperatura nu era stabilă. Timp de câteva ore totul mergea bine. Apoi, deodată, se producea o arșiță insuportabilă, pentru ca la urmă să se facă atât de frig, încât erau obligați să-și pună îmbrăcămintea călduroasă.

În orele stabilite pentru odihnă trebuiau să vegheze cu rândul, pentru a evita accidentele.

Astronauții îndurau cu bărbăție toate acestea. Doar Andrei Precup bombănea necontenit:

— Auzi bucluc! Mă simt ba ca într-un cuptor, ba ca-n frigider. Ieri, când ne-a trezit tovarășul Cernat din somn, ca să ne spună că temperatura a crescut vertiginos, eram atât de zăpăcit, că mi-am pus șuba. În orice caz, specialiștii noștri n-au fost la înălțime de data asta!

— Vorbești și tu așa, în neștire, se supără inginerul. Ți-am explicat doar de o sută de ori că ne lipsesc piese pe care nu le putem confecționa aici.

— Bine, bine. Iacă, nu mai zic nimic.

— Drept să vă spun, se amestecă Dincă, nu e plăcut să te simți ba tremurând ca o piftie, ba încingându-te ca o friptură.

Zilele treceau repede. Dobre continua să umple volume întregi, Cernat și Dincă meștereau la aparatul de climă artificială, iar Precup transmitea periodic mesaje fără răspuns. Ana Grigoraș continua să clarifice și să studieze materialul strâns în cursul expediției.

Pe Scarlat îl auzeau murmurând despre fenomene de electrizare, despre Jupiter, despre calcule incomplete. Cuvintele lui erau mereu întrerupte de exclamații ca: Imposibil! Unde mi-a fost capul? Să pierd asemenea ocazii! De neiertat! Absolut de neiertat!

Cernat se urca din când în când la suprafața planetei pitice și privea prin mica lunetă. Dobre glumea adesea pe seama lui.

— Parcă ești unul dintre mateloții de pe corabia lui Columb, care sperau să zărească țărmul!

Doctorița era preocupată de fortificarea organismelor astronauților. Administra medicamente care să suplinească lipsurile hranei concentrate, prescria și aplica gimnastică zilnică și tratamente cu radiații.

Planeta pitică se apropia în fiecare zi tot mai mult de globul terestru. Până la punctul de apropiere maximă nu mai erau acum decât două săptămâni și singura nădejde a astronauților erau apelurile pe care le transmiteau stației de urmărire de pe satelitul artificial al Pământului.

*

În peștera de pe Copernic toată lumea dormea. Numai Matei și Scarlat rămăseseră treji și stăteau în fața unei mese încărcate cu maldăre de file de vinoină. Socoteau de zor. O lampă mică arunca un cerc de lumină galbenă. Restul încăperii era cufundat în întuneric.

Erau îmbrăcați gros, căci în ultima vreme în adăpost temperatura scăzuse la –4° și se menținea la acest nivel.

— Nu mai încape îndoială, spuse Matei, că asteroidul a ajuns la punctul de apropiere maximă cu Pământul. Până acum n-am

comunicat tovarășilor noștri data exactă, ca să nu fie îngrijorați în cazul unei întârzieri. Dar asta nu schimbă cu nimic gravitatea situației.

Paloarea feței tânărului savant îi trăda neliniștea.

George Scarlat parcurse din nou calculele pe care le așternuse pe o foaie aflată în fața lui.

— Așa-i, tovarășe Butaru, ai dreptate, am trecut acum 5 ore și 34 minute de acest punct. Și de nicăieri nicio veste. Poate că mesajele noastre nu au fost interceptate.

— Și eu m-am gândit la asta. Să se fi înșelat Precup când ne-a spus că aparatul de emisie funcționează fără cusur? El, cu firea sa lăudăroasă...

— Nu, asta nu cred. În ceea ce privește meseria lui, s-a dovedit întotdeauna de o mare conștiinciozitate.

— Nu știu ce să mai cred. Mâine dimineață ne vom sfătui cu toții. Sunt de părere să nu ascundem nimic tovarășilor noștri. Au dovedit doar că știu să înfrunte curajoși orice greutate. Acum, cred că cel mai bun lucru e să ne odihnim și noi. Peste două ore se face zi.

*

Astronauții erau adunați în camera cea mare. Matei, care nu reușise să doarmă toată noaptea, avea fața trasă.

— Prieteni, începu el, vestea pe care v-o dau nu este îmbucurătoare. Copernic a trecut acum 7 ore și 36 minute de punctul apropierii sale maxime de Pământ și ajutoare nu ne-au sosit.

— Fiecare ceas care trece ne îndepărtează cu peste o sută de mii de kilometri de globul terestru, completă Scarlat. Participăm fără să vrem la încă o călătorie interplanetară a asteroidului. Și partea proastă este că nu suntem în situația să o întreprindem. Știți doar în ce stare se găsesc instalațiile noastre...

— Nici hrana nu ne va ajunge pentru mult timp. Alimentele concentrate sunt pe sfârșite, spuse abătut Dincă.

— Aceasta este situația! încheie astronomul.

Cuvintele lui Matei produseră un efect deosebit de puternic. Fiecare dintre călători reacționa în felul lui la această veste.

Andrei Precup se piti și mai adânc în fotoliu, iar mâinile sale cuprinseră într-o încleștare nervoasă brațele acestuia. Clipea des din ochi și o roșeață abia perceptibilă i se urcase în obraji.

Aurelian Dobre se făcuse stacojiu și privirile sale aruncau flăcări. Strângea pumnii, dându-ți impresia că ar fi în stare să se ia la trântă cu întregul Univers.

Inginerul răsucea nervos printre degete o șuviță din părul său blond, urmărind neîncetat secundarul cronometrului de pe perete.

Sabina Turcu și Ana Grigoraș erau în aparență calme. Doctorița avea însă fruntea brăzdată de cute adânci, transversale și tânăra geologă, cu urechea aplecată asupra pânzei difuzorului din aparatul de radiorecepție, asculta cu mare încordare.

Un timp, în încăperea subterană nu se auzi decât zumzetul sâcâitor al paraziților. Aurelian Dobre întrerupse primul tăcerea. Glasul său răsună aprig:

— Chiar dacă ne îndepărtăm de Pământ, mai există speranța că vom fi ajunși din urmă. Dacă apelurile noastre au fost recepționate, sunt sigur că vor veni să ne salveze.

— Și eu sunt de aceeași părere! spuse Virgil Cernat.

— Ba chiar dacă n-au fost recepționate, interveni Ana. Am certitudinea că va fi trimisă o navă cosmică, ca să ne scoată din impas. Știm doar că expediția a stat în centrul atenției întregii omeniri, că am fost înconjurați de interesul și dragostea tuturor. Vor veni, nici nu mă îndoiesc că vor veni!

— Dar cum de m-au venit încă? Aceasta este problema, interveni Scarlat. De ce au pierdut ocazia cea mai favorabilă?

— E greu de spus. Tânăra fată era îngândurată. În câteva zile vom ști desigur adevărul și vom râde de îndoielile noastre. Să nu uităm un lucru: oricât de izolați am fi pe această insulă interplanetară, nu suntem singuri. Milioane de oameni ne urmăresc în permanență.

— Așa este! întări și doctorița cuvintele Anei.

Matei Butaru își roti privirile prin odaie. Pe niciun chip nu se vedea deznădejdea. Chiar și Andrei Precup se simți încurajat de atitudinea celorlalți.

— De fapt, zise el cu glas tare, o rachetă poate să ne ajungă din urmă, chiar dacă mai înaintăm timp de 70-80 de ore prin spațiu. Eu voi continua să transmit mesajele și poate că în curând receptorul nostru nu va mai fi mut.

— Îl vedeți pe Andrei? Dobre zâmbi cu toată fața. Dacă și el începe să fie optimist, lucrurile nu pot fi chiar atât de grave. Eu

unul, am convingerea fermă că vom fi salvați în curând, deși – v-o spun sincer – nu m-aș supăra prea mult dacă am rămâne mai departe împreună, pe Copernic.

— Ia mai las-o, tovarășe Dobre, interveni laborantul. Cu ce ne-am hrăni timp de un an de zile? Și nici pe Venus, nici pe Marte n-am mai putea merge ca să ne aprovizionăm. Doar nu mai avem „Pescărușul" nostru. Eu prefer să mă reîntorc pe Pământ, să mai umblu nițel fără grija că-mi iau zborul ca o păsărică. Aș gusta și câteva fripturi în sânge, căci m-am lipsit destul timp de o mâncare consistentă. Apoi m-aș reîntoarce cu plăcere pe Copernic, pentru a călători cu dumneata... până în fundul iadului.

Lumea râse și în mica încăpere subterană începu să se răspândească – în ciuda situației grele – o atmosferă de voie bună.

50. O eroare de calcul

Alte două zile trecură, fără ca nimic nou să intervină. După calculele astronauților, Copernic era acum la o distanță de aproape 6.000.000 kilometri de Pământ. Aparatul de recepție, spre care se îndreptau toate speranțele, rămăsese mut. Treceau ore lungi de așteptare chinuitoare. Dobre nu mai reușea decât rareori să-i înveselească pe călători.

În cea de a treia zi, neliniștea deveni și mai apăsătoare. Cercetătorii își petreceau cea mai mare parte din vreme strânși în jurul aparatului de radio. Priveau pânza albastră a difuzorului și nu știau ce să mai creadă. Nimic nu se întâmpla. Afară de un hârâit surd, nu se auzea niciun sunet.

La un moment dat, inginerul Cernat provocă o discuție.

— Nu înțeleg! Categoric nu înțeleg! Apropierea lui Copernic de Pământ a fost în mod cert observată de pe Hepta. Eu sunt convins că și apelurile noastre au fost auzite, căci aparatul de emisie este în perfectă stare de funcționare. Atunci cum de n-au venit? De ce n-au venit?

— E de neînchipuit să nu se fi făcut totul pentru salvarea noastră, interveni și Dobre. Momentul apropierii maxime de Pământ a trecut doar de trei zile.

— Mai exact, de trei zile, 5 ore și 11 minute, precizează Scarlat. Și aceasta nu numai după calculele mele proprii, ci și după

acelea efectuate înainte de decolarea noastră de pe Pământ și confirmate în tot timpul călătoriei de stația de pe Satelitul artificial.

— Oare la această distanță mai putem fi prinși din urmă de o rachetă? întrebă Precup cu vocea nesigură. Ce părere aveți, tovarășe Butaru?

Matei nu se hotărî să vorbească decât după o lungă pauză:

— Dragii mei, nu-mi vine ușor să vă împărtășesc părerea mea, dar cred că am datoria s-o fac. Situația e foarte, foarte gravă. Nu cred că mai putem fi ajunși. Tovarășe Scarlat, care e punctul dumitale de vedere?

— Același, răspunse acesta laconic.

În aparatul de recepție răsună un zbârnâit strident.

— Ce s-a întâmplat? se auziră în același timp mai multe voci.

— Din păcate, nimic deosebit, oftă Cernat. Andrei a amplificat la maximum și paraziții s-au intensificat.

Atmosfera din peșteră îi devenise inginerului dintr-odată de nesuportat. Se simțea strâmtorat de pereții aceștia groși și netezi de metal. Avea o nevoie fizică să iasă la suprafață, să privească depărtările nemărginite ale spațiului astral. Își puse costumul de protecție și porni spre camera ecluză.

După plecarea lui, Ana Grigoraș continuă să-i îmbărbăteze pe astronauți.

— Tovarăși! Vocea ei tinerească acoperea hârâitul aparatului. Sunt convinsă că vom fi salvați! Există un paradox: pe de o parte, e limpede că nu vom fi lăsați să pierim, iar pe de altă parte, calculele arată că momentul cel mai favorabil pentru salvarea noastră a trecut de mult. Eu cred mai curând că am calculat greșit!

Paraziții se transformaseră acum într-un uruit continuu, iar glasurile abia se mai auzeau.

— Tovarășă Grigoraș, dă-mi voie să-ți spun că nu-ți dai seama ce vorbești! strigă Scarlat ca să se facă auzit. „Calculele noastre”, cum spui dumneata, nu pot fi greșite. Dacă vrei, îți pot socoti cu precizie în ce punct al orbitei s-a aflat Copernic acum 200 de ani sau unde va fi peste 1.000 de ani. În astronomie nu avem de a face cu aproximații, ca la evaluările geologice cu privire la durata erelor din trecutul îndepărtat al Pământului, ci cu socoteli de mare exactitate. De altfel, calculele de care te îndoiești nu sunt nici măcar „ale noastre”. Așa cum am mai

spus, ele au fost confirmate – până acum câteva luni, când s-a întrerupt legătura radiofonică – de toate institutele astronomice de pe Pământ.

Deodată se auziră zgomote de pași și ușa zbură în lături. În pragul ei se ivi trupul vânjos al inginerului Cernat. Cu mișcări repezi, își desfăcu globul străveziu.

Fața îi era răvășită și ochii lui albaștri străluceau.

— Tovarăși... o rachetă se apropie de noi. Am văzut-o cu ochiul liber... peste câteva clipe va ateriza.

Cuvintele sale avură efectul unei explozii. Astronauții săriră în picioare. Strigau, râdeau, se îmbrățișau ca ieșiți din minți.

— Suntem scăpați!

Repetau mereu aceste cuvinte.

Îmbrăcară cu o iuțeală nemaivăzută costumele. Se îmbulzeau acum la poarta camerei-ecluză, ca niște copii care se grăbesc să iasă pe ușa clasei, în recreație.

Afară, pe suprafața asteroidului, era zi, o zi luminoasă, care contrasta ciudat cu cerul de pâclă.

Racheta se desena argintie pe bolta întunecată, devenind din ce în ce mai mare.

O sorbeau din ochi și inimile le băteau cu putere în piept.

Trecură câteva minute, lungi ca veacurile. Corpul zvelt al navei astrale ajunse deasupra lui Copernic. Luminile albastre ale bateriilor de celule fotoelectrice se reflectau în învelișul ei metalic.

Încet, racheta, urmată de alte două nave radioghidate, se așeză pe suprafața colțuroasă a asteroidului.

Astronauții o înconjurară.

Ușa se deschise și pe scară apăru un om îmbrăcat într-un costum de protecție. Prin coiful transparent putură să-i vadă chipul. Era inginerul Arunian.

Câteva clipe mai târziu, în camera cea mare a adăpostului, astronauții strângeau în brațe pe salvatorii lor. Întrebările și răspunsurile curgeau de o parte și de alta. Toată lumea vorbea atât de tare, încât abia reușeau să prindă frânturi de fraze.

— Tovarășe Arunian, spuse Matei emoționat, cum de-ați reușit să ne ajungeți din urmă?

Învățatul sovietic își începu povestirea.

— După ciocnirea cu cometa, am fost câteva luni foarte îngrijorați. Apoi a venit primul vostru mesaj.

— Vasăzică l-ați recepționat! îl întrerupse radiotelegrafistul.

— În cele mai bune condiții. Deși am întărit la maximum emisiunea, nu am reușit însă să vă facem s-o auziți. Eram cu atât mai mâhniți de acest lucru, cu cât voiam să vă comunicăm o veste deosebit de importantă...

— Lasă asta pentru, mai târziu, tovarășe Arunian, spuse nerăbdător Dobre. Mai bine zi-ne cum se explică întârzierea aceasta de peste trei zile.

— Tocmai despre asta voiam să vă vorbesc. Întârzierea nu a fost a noastră, ci... a asteroidului. Abia peste o oră Copernic va atinge punctul de apropiere maximă de Pământ.

Surprins, Scarlat îl opri:

— Cum vine asta? Nu mai înțeleg mimic. Oare am uitat tehnica celor mai elementare calcule? Un asteroid care nu-și respectă durata de rotație în jurul Soarelui, aceeași de milioane de ani? Ce spui, Matei?

— Nici eu nu sunt lămurit. Pe figura tânărului astronom se citea o mare nedumerire: Lasă-l însă pe tovarășul Arunian să vorbească. Despre ce fel de întârziere este vorba?

Învățatul reluă firul povestirii:

— Șocul colosal al ciocnirii voastre cu cometa a modificat ușor orbita și condițiile deplasării planetei pitice. De aceea, Copernic a ajuns în apropierea Pământului mai târziu decât era prevăzut inițial. Iată noua traiectorie a asteroidului.

Cu ajutorul magnetografului electronic, pe care îl scoase din buzunar, inginerul Arunian proiectă pe un ecran o hartă astrală. Călătorii se apropiară de ea și o cercetară uimiți.

— Cum de nu ne-am gândit imediat la această posibilitate? exclamă Matei.

— Tocmai precizia calculelor efectuate de voi, și pe care toată lumea le confirmase, v-au indus în eroare, răspunse Arunian. Nu era ușor să vă închipuiți că un calcul atât de bine stabilit își va pierde valabilitatea. Iar aparatele voastre de precizie pentru determinarea poziției asteroidului erau distruse.

Scarlat își acoperi fața cu mâinile.

— Unde mi-a fost capul? Aceasta este cea mai mare eroare științifică din viața mea!

Rămase imobil, cu privirile ațintite asupra schemei lui Arunian.

— Și acum, să vă povestesc ceva despre acțiunea de salvare, continuă învățatul sovietic. De îndată ce s-a aflat de apelurile voastre, centrul de construcție al rachetelor cosmice din U.R.S.S. ne-a pus la dispoziție aceste trei nave.

— De ce trei? Una nu era oare suficientă? se miră inginerul Cernat.

— Pentru planurile noastre, nicidecum! Una dintre rachete va transporta spre Pământ pe tovarășii Butaru, Precup, Cernat, Ana Grigoraș, Sabina Turcu și Dincă. Iar celelalte două ne vor fi necesare nouă, celor care am venit de pe Hepta și tovarășilor Dobre și Scarlat... pentru cea de a doua călătorie pe asteroid, pe care o vom face împreună, în decursul unei perioade de încă un an.

51. Destăinuirile bătrânului biolog

— Cum? Despre ce e vorba?

Matei, năucit, își plimba privirea de la unul la altul.

— Dumneata, tovarășe Dobre, și dumneata, tovarășe profesor, ați luat vreo hotărâre? Când asta? Eu nu știu nimic!

De data aceasta, fu rândul inginerului Arunian să se mire:

— Nu înțeleg... am primit doar mesajul radiofonic, unde era vorba de doi membri ai expediției, care și-au exprimat dorința să rămână încă un an pe asteroid. Ni s-au cerut și instrumente, aparataj de cercetări, diferite materiale...

Andrei Precup holbă ochii și scutură de câteva ori capul, de parcă ar fi vrut să se trezească dintr-o halucinație.

— Cu neputință! Despre ce mesaj e vorba? N-am transmis nicio comunicare de acest fel!

Toate privirile se îndreptară spre Dobre și Scarlat.

Deodată, Arunian deschise gura ca pentru a spune ceva, dar se opri și prinse să zâmbească. Era singurul care începuse să priceapă.

Bătrânul biolog stătea cu privirea îndreptată spre podea și un simțământ de jenă îi urcase sângele în obraz. Scarlat căuta să ascundă ceea ce simțea, afișând o totală indiferență.

Privindu-l insistent pe Dobre, conducătorul expediției i se adresă direct:

— Cred că e cazul ca cei care-l pot indica pe autorul acestui mesaj misterios, s-o facă!

— E momentul să trec la mărturisiri complete în numele meu și al „complicelui” care mi-a stat alături, al tovarășului Scarlat. O recunosc deschis. Eu am transmis radiograma... Ascultă-mă, Matei! Bănuiesc că la început nu mă vei înțelege și, mai ales, că nu mă vei aproba. Dar hotărârea e luată. Știi prea bine că o parte a materialului documentar cules cu atâta trudă s-a pierdut. Multe din plantele de pe Venus le-am aruncat cu propria mea mână, pentru a putea străbate cu „Pescărușul” bariera atmosferei. Cele aduse de pe planeta Marte au fost distruse în timpul ciocnirii cu cometa. S-a pierdut material geografic, geologic, fizic. Pe lângă aceasta, abia acum îmi dau seama câte am omis în cercetările noastre.

De aceea, m-am decis încă mai de mult să nu părăsesc asteroidul. Tovarășul Scarlat, mânat de interese științifice asemănătoare cu ale mele, s-a hotărât să mă însoțească. Gândește-te, Matei, că mai sunt atâtea lucruri care trebuie să-și găsească o explicație! Vreau să rămân să le lămuresc. Tu trebuie să te întorci, să transmiți materialul cules, să iei parte la întâlnirile care vor avea loc pentru dezbaterea și interpretarea descoperirilor noastre. Eu îți voi da, pe lângă semințe și preparate, lucrările pe care le-am imprimat în ultimul timp.

— Aha! Vasăzică ăsta era secretul nesfârșitelor benzi magnetonice pe care le înregistrai, remarcă tânărul astronom.

— Dar să știi, continuă biologul, că marea mea lucrare, opera vieții mele, o să fie gata abia la capătul celei de a doua călătorii. Va fi un studiu amplu despre „Adaptabilitatea cosmică a formelor de viață”, care ne va ajuta să înțelegem multe lucruri, nu numai cu privire la vietățile de pe alte planete, ci și în legătură cu cele de pe Pământ. Da, Matei, nu pot părăsi încă asteroidul! Mesajul către Hepta l-am trimis în ascuns, fiindcă nu prea ar fi fost potrivit să provoc o discuție despre o nouă călătorie într-un moment în care nu eram siguri de soarta celei dintâi, de viețile noastre.

În timp ce bătrânul învățat vorbea, chipul lui Butaru se însenina treptat. Apăru chiar un zâmbet ușor în colțul buzelor sale.

— Acum înțeleg, într-adevăr, totul! Deși nu ați găsit de cuviință să-mi comunicați hotărârea voastră, nu pot decât să aprob această idee, demnă de adevărați oameni de știință. Trebuie chiar să recunosc că vă invidiez în multe privințe.

— De necrezut, se auzi dintr-un colț al încăperii vocea de bas a laborantului Dincă. Tocmai profesorul Scarlat să vrea să rămână pe Copernic. Îmi amintesc că la prima aterizare...

Dobre îl întrerupse cu vehemență:

— Tovarășul Scarlat a știut ce a făcut când s-a hotărât să rămână cu mine, aci. Un om nu are oare voie să-și schimbe părerile în decursul unei călătorii care a adus atâtea lucruri noi, ca a noastră?

Scarlat făcu un pas înainte și privi liniștit spre grupul tovarășilor săi:

— Vă mirați de hotărârea mea? Nu aveți niciun motiv. Tocmai fiindcă mi-am dat acum pe deplin seama de uriașa valoare a expediției noastre interplanetare, nu vreau s-o închei înainte de a lămuri problemele pe care am început să le cercetez.

Aurelian Dobre se apropie de Scarlat și îi puse cu un gest afectuos mâna pe umăr:

— Iată un om cu care mă voi înțelege de-acum înainte de minune, spre folosul științei.

*

Cernat conducea racheta. Printr-un ochean, Matei reuși să zărească cosmodromul, unde se agitau sute de mii de oameni. Îi așteptau pe astronauți, pentru a le face o primire triumfală.

— Peste trei minute aterizăm pe Pământ, anunță inginerul.

În aparatul de radiorecepție se auzi dintr-odată vocea veselă a profesorului Dobre, de pe asteroid.

— Felicitări, Matei! Tocmai am aflat că ai fost ales președinte al Institutului de Astronautică de la Cluj, creat în ultimele luni. Cu toții știm că meriți această cinste și ne bucurăm împreună cu tine.

— Aceasta este cu adevărat o veste bună, răspunse Matei, și îmi pare bine că prietenii din minunata noastră călătorie interplanetară sunt primii de la care o aflu. Este un succes al nostru, al tuturor... Spune-mi, voi cum vă simțiți?

— Bine, foarte bine! Ard de nerăbdare să vizitez iar planetele Venus și Marte. Îți amintești, Matei, de cuvintele profetice ale marelui Țiolcovschi? „Omenirea nu va rămâne pe Pământ, ci, în goana ei după lumină și spațiu, va trece întâi cu timiditate dincolo de limitele atmosferei, iar apoi va cuceri pentru sine

întreg spațiul din jurul Soarelui... Ca baze interplanetare vor servi asteroizii, care rătăcesc prin sistemul nostru solar”.

Ce viziune înaripată, plină de adevărul previziunii științifice! De-acum înainte vom lua în călătoriile noastre și pe poeți, ca să cânte splendoarea spațiului cosmic și să înalțe ode vieții care pulsează cu putere și în alte lumi decât aceea a Pământului. Compozitorii vor crea simfonii și cantate inspirate din măreția Soarelui, din seninătatea atmosferei marțiene și din agitația perpetuă a lumii jupiteriene. Cât despre pictori, ce teme minunate vor avea ei pentru a crea opere nemuritoare!

Și acum, să te las, căci în curând aterizați. Vom comunica mereu cu voi, prin intermediul stației de urmărire de pe Hepta.

— Drum bun, tovarăși! Vă urăm succes deplin în călătoria voastră, spuse Matei cu căldură. Sunt convins că veți duce mai departe cuceririle noastre comune!

Astronomul închise aparatul de radio.

Racheta străbătu, asemenea unui fulger, un nor cenușiu. În aparatul de radio se auzeau acum cântecele închinate marii victorii a astronauților, transmise de toate stațiile de radio de pe Pământ.

DRUMUL LUI COPERNIC PRIN SISTEMUL NOSTRU PLANETAR